

La Catalunya que ve

Programa per a les eleccions
al Parlament de Catalunya
del 12 de maig de 2024

comuns

Sumar

Índex

1. Una Catalunya que impulsa la transició econòmica i ecològica	4	2. Una Catalunya amb un nou model social	50
1.1 Un país amb una hisenda pròpia, justa i solidària	5	2.1 Un sistema públic i universal de salut més fort	51
1.2 Sistema fiscal just, verd i solidari. Redistribuir la riquesa per impulsar la justícia social	6	2.2 Un país que faci de l'habitatge un dret humà essencial	58
1.3 Un país amb un sector públic fort i sectors estratègics més democràtics	9	2.3 Un país amb l'educació pública com a pilar fonamental	64
1.4 Un país amb indústria potent, distribuïda i sostenible	10	2.4 Un país amb universitats i recerca al servei de la comunitat	70
1.5 Un país on les pimes tenen futur	12	2.5 Un país amb drets socials garantits i universals	73
1.6 Un país amb economies locals més fortes	12	2.6 Un país amb garantia de rendes i subministraments bàsics per una vida digna	77
1.7 Un país amb un nou model de comerç i consum per a pobles i ciutats més humanes i sostenibles	13	2.7 Un país amb drets culturals: una altra cultura de país	79
1.8 Un país amb un nou model d'activitat turística	14	2.8 Un país amb dret universal a un servei públic d'esport	85
1.9 Un país amb el sector de la construcció com a eina de transformació	17	3. Una Catalunya diversa i inclusiva per a tothom	88
1.10 Un país amb un model d'activitat agrària, ramadera, forestal i pesquera més sostenible i amb futur: la pagesia, un sector estratègic	17	3.1 Un país amb drets universals per la infància	89
1.11 Cooperativisme i economia social: un model de producció social i solidari	24	3.2 Un país amb una joventut amb dret a construir el seu projecte de vida	91
1.12 Un país amb un sistema financer al servei del benestar de la majoria social	26	3.3 Un país de gent gran amb plens drets de ciutadania	95
1.13 Un país amb drets laborals per viure amb dignitat	27	3.4 Un país d'acollida: migracions, refugi, ciutadania i interculturalitat	98
1.14 Un país en transició ecològica que lluita contra la crisi climàtica	36	3.5 Un país on la diversitat funcional no impliqui desigualtat	103
		3.6 Un país laic	104
		3.7 Un país on els animals tenen dret a una vida digna	105

4. Una Catalunya feminista per a tothom 109

- 4.1 Un país que impulsa el feminisme a la institució 110
- 4.2 Un país amb participació feminista i diversa 111
- 4.3 Un país que coeduca per transformar 112
- 4.4 Un país amb polítiques de cures, corresponsabilitat i temps per la vida 113
- 4.5 Un país que garanteix la justícia sexual i reproductiva 114
- 4.6 Un país que lluita per erradicar les violències masclistes 115
- 4.7 Un país que combat el tràfic de persones 116
- 4.8 Un país que defensa els drets de les persones que exerceixen el treball sexual 116
- 4.9 Un país contra la feminització de la pobresa i la precarietat laboral 117
- 4.10 Una Catalunya orgullosa i compartida 118
- 4.11 Polítiques feministes i LGTBI+ a l'àmbit rural 120

5. Una Catalunya fraterna on puguem decidir el nostre futur: reconstruïm l'autogovern, els drets i les llibertats 121

- 5.1 Un país amb un nou catalanisme, per un nou projecte de país 122
- 5.2 Un país que reforça el paper clau del municipalisme en la transformació social i ecològica de Catalunya 126
- 5.3 Un país que reforça la seva dimensió política europea i internacional 128
- 5.4 Un país que impulsa la revolució ètica i democràtica 135

6. Un projecte de Catalunya des de tots els territoris: política per l'equitat territorial 153

- 6.1 Impulsar un nou marc d'organització territorial 157
- 6.2 Accions prioritàries per l'equilibri territorial: un país vertebrat des dels diversos territoris 159
 - 6.2.1 Alt Pirineu i Aran 159
 - 6.2.2 Terres de Lleida 160
 - 6.2.3 Comarques Gironines 162
 - 6.2.4 Catalunya Central 164
 - 6.2.5 Penedès 167
 - 6.2.6 Comarques de Barcelona 169
 - 6.2.7 Camp de Tarragona 179
 - 6.2.8 Terres de l'Ebre 181

1. Una Catalunya que impulsa la transició econòmica i ecològica

La Catalunya que ve ha de deixar les fórmules del passat i transitar cap a un model econòmic i ecològic just, on economia i ecologia són les dues cares de la mateixa moneda. El progrés del país s'ha d'assentar en una economia diversificada i no dependent del turisme, que aprofiti l'avantatge competitiu d'un clima que ens ha de permetre fer un gran salt en renovables, que recuperi la força de la indústria, garanteixi ocupació de qualitat i avanci cap a l'equilibri territorial.

Catalunya és un país on predominen les petites i mitjanes empreses, amb un greu problema de gent sense feina remunerada, pràcticament un 9% d'atur al tancament del 2023 (8,3% homes vs. 9,7% dones), uns nivells de pobresa i desigualtat excessivament elevats resultat d'una fiscalitat encara baixa, un sistema de finançament autonòmic i municipal insuficient, un important dèficit fiscal amb l'Estat, salaris encara insuficients tot i els augments històrics que hem viscut, despesa social i en R+D+I molt reduïda, i unes polítiques d'inversió pública políticament mal orientades i insuficients.

El Govern de JxCat i ERC i, posteriorment, el d'ERC en solitari han donat continuïtat a un model econòmic esgotat i han estat incapaços de respondre als reptes de la recuperació econòmica en un context de crisi climàtica i d'increment de la pobresa. Cal, per tant, corregir aquests desequilibris tenint en compte els reptes i el context en què ens trobem avui dia, per passar d'una societat determinada pel lucre privat d'una minoria a una economia democràtica basada en les necessitats col·lectives i en la cura del planeta.

Aquesta transformació suposa, entre altres qüestions, introduir mecanismes de participació democràtica, establir regulacions adequades del funcionament dels mercats, empreses i agents socials, enfortir el sector públic i la provisió col·lectiva, reforçar les formes d'organització alternativa com el cooperativisme i l'economia social, la planificació democràtica d'activitats bàsiques, tenir en compte els indicadors mediambientals i el seu impacte en l'economia local i global, o dur a terme transformacions en els drets de propietat i control social. Tot això complint amb els objectius de desenvolupament sostenible de l'Agenda 2030 de l'ONU, assegurant el bon ús dels fons de recuperació europeus Next Generation i amb cogovernança amb el govern de l'Estat.

El model de país està en joc, i la transició econòmica i ecològica justa han d'estar al centre de les polítiques públiques els pròxims anys. La Generalitat cal que es reforci com a motor d'aquesta transició, incrementant els seus recursos, amb un finançament propi, major fiscalitat progressiva i verda, i per tant uns serveis públics més forts que actuïn alhora com a garantia de drets i com a motor de transformació econòmica. A partir d'aquesta fortalesa, cal que Catalunya emprengui les reformes necessàries en el seu model productiu territorial, de gestió del nostre entorn i dels béns comuns, així com de la mobilitat, situant la lluita contra la crisi climàtica com el principal repte per donar-hi resposta.

1.1 Un país amb una hisenda pròpia, justa i solidària

Catalunya necessita un finançament propi que li permeti exercir el seu autogovern, sostenint i desenvolupant el seu estat del benestar, modernitzant les seves estructures productives i garantint la prosperitat de les següents generacions. El sistema actual és greument disfuncional per la seva opacitat, la seva complexitat, la manca d'autonomia fiscal que produeix, i sobretot perquè condemna a les institucions catalanes a la precarietat d'un infrafinançament crònic.

La definició d'una proposta de nou finançament propi per a Catalunya és una tasca urgent i que requereix un gran consens de país. Per tant, no pot ser una eina de confrontació entre forces polítiques, i per això demanem la constitució d'una taula de partits en el marc del Parlament de Catalunya que elabori un nou consens que permeti negociar amb l'Estat des de la representació de les grans majories del país. La nostra proposta de finançament propi i solidari en aquesta taula serà:

- Volem que el 100% de la recaptació dels impostos a Catalunya sigui duta a terme per l'Agència Tributària de Catalunya consorciada amb l'Agència Estatal d'Administració Tributària, tal com ho estableix l'Estatut del 2006.
 - També proposarem un doble compromís que, per un costat, permeti aprofundir en l'autonomia financera de Catalunya eliminant restriccions a l'exercici del dret del Parlament a establir impostos o modificar els actuals, i que, per un altre costat, promogui mesures a escala estatal que impedeixin males pràctiques com el dúmping fiscal o la cursa fiscal a la baixa entre comunitats autònomes.
- D'acord amb l'opinió acadèmica i per eliminar l'opacitat i disfuncionalitat, demanarem que el nou sistema no contempli els actuals "fons verticals" que generen un comportament erràtic i injust del sistema. Defensem un sistema d'anivellament solidari sempre que respecti l'ordinalitat, tal com es fa als països amb estructures polítiques similars. Els criteris que s'apliquin en el càlcul d'aquest anivellament parcial han de ser tècnicament solvents, estar basats en la població, respondre a l'especificitat de cada territori i tenir en compte els costos dels serveis segons els nivells diferencials de preus. També han de garantir que competències diferents tinguin finançaments diferents per tal que la voluntat diferencial d'autogovern i d'assolir competències no sigui penalitzada per un repartiment injust dels recursos. Finalment, aquest anivellament parcial ha de contemplar l'esforç fiscal diferencial de manera que aquelles comunitats autònomes que optin per una pressió fiscal menor no siguin compensades pel fons d'anivellament amb els recursos que aquesta opció els hi treu.
 - Per poder escometre la reforma del sistema de finançament, caldrà que el nou sistema estigui correctament finançat des de l'estat, per tal de no convertir la negociació en una disputa sobre qui assumeix la manca de recursos actual. Per assolir aquest objectiu calen dues reformes importants: la primera és una reforma fiscal seriosa que porti l'Estat espanyol a tenir el nivell de tributació dels països del seu entorn. Però també és molt necessària una modificació estructural en el repartiment de diners entre l'administració central, els governs entremitjos i els ajuntaments. Els governs entremitjos i els ajuntaments sostenen el pes de l'estat del benestar i dels serveis a la població i, per tant, mereixen ser finançats de manera justa i suficient. Volem demanar explícitament que es revisi la llei de finançament local i que s'obri un procés de reflexió sobre les competències dels ajuntaments aplicant el principi de subsidiarietat de manera radical.

1.2 Sistema fiscal just, verd i solidari. Redistribuir la riquesa per impulsar la justícia social

La despesa social és inversió de present i de futur, assegura la sostenibilitat del nostre sistema de llibertats, drets i benestar, i crea nova ocupació. La cohesió social és la millor garantia de present i de futur com a societat. Però disposar d'un estat del benestar al nivell dels estàndards europeus requereix una fiscalitat que garanteixi els recursos necessaris i redueixi la desigualtat econòmica i, per això, cal complir amb el principi de progressivitat fiscal (que pagui més qui més té i més guanya), recuperar i augmentar la capacitat recaptatòria perduda, lluitar contra el frau fiscal i incorporar la perspectiva de gènere també a la fiscalitat. Catalunya ha de promoure una política d'ingressos justa, solidària i ambiental i, per fer-ho possible, hem estat claus a Catalunya i Espanya en els acords pressupostaris i en matèria fiscal que avancen en aquest model de justícia social basat en la redistribució de la riquesa a través d'un sistema impositiu sòlid i progressiu.

1.2.1 Una fiscalitat per la garantia de drets socials

Entenem que la despesa social és inversió de present i de futur, ja que assegura la sostenibilitat del nostre sistema de llibertats, drets i benestar, i crea nova ocupació. La cohesió social és la millor garantia per al present i per al nostre futur com a societat. Fixar un sòl d'inversió social en els pressupostos de la Generalitat de Catalunya, incrementant en el període de dues legislatures, equivalent a vuit anys, la inversió social fins a situar-la en la mitjana de la UE. Catalunya destina el 21% del PIB a protecció social. L'objectiu és arribar, com a mínim, a la mitjana europea del 28% del PIB. Proposem:

- Ampliar la cobertura pública d'aquells programes i serveis socials que són generadors d'ocupació i que creen condicions favorables per a la incorporació de les dones al mercat de treball en condicions d'igualtat (servei d'ajut a domicili, assistent personal, etc.).
- Aplicar la metodologia SROI (Social Return on Investment), que mesura el retorn social de les inversions dutes a terme i ens permet assignar els recursos als programes que generen més impacte social.

1.2.2 Implantar un sistema fiscal més just i solidari

Defensem una fiscalitat que tingui capacitat de subministrar els recursos necessaris i que compleixi amb el principi de progressivitat fiscal, que recuperi la capacitat recaptatòria perduda i l'augmenti, i que incorpori també a aquesta normativa fiscal la perspectiva de gènere. Entenem que un dels principals problemes de les finances de la Generalitat és la seva baixa recaptació efectiva en relació amb les economies europees del nostre entorn. Cal, doncs, restituir les càrregues impositives vers les rendes més altes a fi que contribueixin més a l'esforç de generar els recursos fiscals necessaris per a uns serveis públics de qualitat.

En aquest sentit, augmentar les contribucions a les finances públiques dels patrimonis més alts, mitjançant modificacions en l'impost de successions i donacions i l'impost de patrimoni, o eliminant els beneficis fiscals que gaudeixen els sectors més privilegiats, constitueix un factor de justícia social i reequilibri pressupostari. A més, la decidida lluita contra el frau fiscal, la introducció d'elements de fiscalitat ambiental i l'anul·lació de la reducció en l'impost del joc (nou exemple de com la fiscalitat es posa al servei dels interessos econòmics dels més poderosos) contribuirà a recuperar un sistema fiscal per a Catalunya més just i progressiu.

Els incentius i desincentius econòmics són un potent instrument per orientar l'economia per trajectòries més sostenibles. Cal aplicar el principi "qui contamina, paga" de manera decidida, evitar ajuts a activitats amb efectes ambientals negatius i bonificar les millors pràctiques.

Proposem:

- Anul·lar la reducció en l'impost del joc, eliminant els privilegis als casinos.
- Eliminar els beneficis fiscals dels sectors més privilegiats per tal de finançar i consolidar l'estat del benestar.
- Seguir avançant en la reforma de l'impost de successions i donacions, per tal d'augmentar-ne la progressivitat, especialment a través de la modificació de la regulació catalana de les reduccions i impulsant la modificació de les estatals a través del Parlament de Catalunya.
- Reformar l'impost de patrimoni per tal d'augmentar les contribucions a les finances públiques dels patrimonis més elevats: situar el mínim exempt en 350.000 €.
- Reformar l'impost als habitatges buits en l'àmbit català i impulsar la creació d'un nou impost de les mateixes característiques a l'Estat d'aplicació subsidiària, que gravi les entitats financeres i entitats posseïdores d'habitatges desocupats o per les plusvàlues obtingudes amb la venda d'habitatges, i adquirits en tots dos casos mitjançant processos hipotecaris, desnonaments o dacions en pagament

de deutes. Gravarà dos fets imposables: a) la propietat d'habitatges com els descrits, que sis mesos després de l'adquisició no s'hagin venut o no estiguin llogats a preus socials (en aquest cas es gravarà el propietari amb un impost creixent en funció del temps que quedi buit); i b) l'increment del valor obtingut pel propietari amb la seva venda es gravarà al tipus únic del 99% de la plusvàlua obtinguda. S'entendrà per plusvàlua obtinguda la diferència entre el valor registral d'adquisició i el valor real de mercat en la venda a un tercer.

- A més, reformar l'impost als habitatges buits a escala catalana en els elements que es comenten a continuació i impulsar un nou impost de les mateixes característiques d'aplicació subsidiària a tot l'Estat: 1) aplicació a subjectes passius, persones físiques i jurídiques; 2) eliminar el mínim exempt; 3) reforma dels trams per crear un nou tipus de zero a 1.000 metres quadrats de cinc euros el metre quadrat.

Continuarem treballant per una fiscalitat més justa a l'Estat.

- Modificar l'IRPF. No discriminar les rendes del treball en relació amb les del capital, aplicant el mateix tipus impositiu a tots dos tipus de rendiments.
- Garantir un tracte igualitari en l'impost sobre societats per a les societats productives i les d'inversió, aplicant el mateix tipus impositiu a tots dos tipus de societats.
- Treballar per aplicar el tipus d'IVA superreduït a tots els productes de primera necessitat (alimentació, productes sense gluten per persones amb celiàquia, productes sanitaris, articles d'higiene...) i reduït a aquells béns com els serveis culturals, material escolar o ulleres, tots ells gravats actualment a tipus ordinari. Incloure en aquesta mesura tots els productes per a la higiene i cura íntima femenina.
- Aplicar un impost sobre béns de luxe. Treballar per impulsar les reformes legals necessàries a l'Estat i a la UE per establir un impost indirecte sobre l'adquisició de béns de luxe amb un tipus més elevat que el tipus ordinari de l'IVA.
- Impulsar una reforma de la llei estatal d'hisendes locals per tal d'introduir elements d'equitat i progressivitat a l'IBI, establint una escala de gravamen creixent en funció del valor de l'immoble, així com bonificacions en funció de les circumstàncies econòmiques, personals i/o familiars.
- Propiciar un acord amb l'Estat sobre el ritme i mapa de revisió cadastral.
- Evitar el dúmping fiscal a les taxes i impostos en què les administracions catalanes disposin de capacitat norma-

tiva, establint unes normes mínimes sobre IRPF, impost de patrimoni i successions i donacions a totes les comunitats autònomes per tal d'evitar la competència fiscal entre territoris.

- Avançar en una major homogeneïtzació/homologació fiscal, tant en el marc estatal com europeu de determinades figures impositives, en especial impost de societats, i d'instal·lació d'empreses, que evitin l'espiral de devaluació fiscal en forma de competició pels regals i rebaixes fiscals entre territoris per atreure inversions o fixar capitals.

1.2.3 Una fiscalitat verda en temps d'emergència climàtica

Sota el principi que qui més contamina més paga o qui més negatiu és pel medi ambient més responsable se n'ha de fer, volem aprofundir en la fiscalitat verda a Catalunya, ja que s'han fet alguns avenços, però encara estem lluny d'una fiscalitat que afavoreixi la sostenibilitat i la transició ecològica que necessitem. Proposem:

- Generalitzar la fiscalitat sobre abocament i incineració de residus sòlids amb tipus impositius prou significatius per estimular la reutilització i el reciclatge. Introduir sistemes de dipòsit, devolució, retorn per recuperar determinats residus (com ara els envasos de begudes).
- Ampliar l'abast dels impostos sobre emissions de contaminants atmosfèrics que afecten la qualitat de l'aire i sobre activitats i productes especialment problemàtics ambientalment.
- Revisar la imposició energètica per modular-la en funció de les emissions de CO₂ i defensar a escala europea crear un impost sobre el carboni i/o reformar el mercat de permisos de contaminació per assegurar un preu prou elevat.
- Reformar la fiscalitat sobre els vehicles, tant a escala de Catalunya com a escala local, perquè tinguin en compte la contaminació, i donar suport a iniciatives locals de taxes o peatges per combatre la congestió i la contaminació.
- Revisar el conjunt de subvencions i bonificacions fiscals, tendint a suprimir les que tenen efectes ambientals perjudicials i ampliar-ne l'ús per estimular pràctiques i productes.
- Aprovar mesures fiscals i financeres d'ajudes agroambientals, suport públic per assolir la viabilitat de les explotacions agrícoles, ramaderes i silvícoles que desenvolupen la seva activitat integrada en el medi natural, i que són agents de preservació i reivindicació dins l'equilibri socioecosistèmic. Entre d'altres, es proposen: Partides destinades a les activitats agràries i forestals que contribueixen a la conservació de la biodiversitat /

Finançament per a la conservació dels espais protegits que reverteixin en la població local i les explotacions agrícoles i forestals incloses.

- Impulsar instruments de fiscalitat “verda” especial que gravi activitats privades que es beneficien directament, o que afectin directament o indirectament el patrimoni natural, i que es destini a la creació d’un fons públic de conservació del medi natural, el paisatge i la biodiversitat.
- Línia d’incentius fiscals per a les persones i entitats que gestionin o aportin recursos propis (“mecenatge verd”) per a la gestió i custòdia del territori coherent amb la necessitat de conservar-ne els valors naturals.
- Instaurar l’1,5% de les obres públiques destinat a mesures de correcció dels impactes ambientals ocasionats per les infraestructures construïdes abans de l’obligatorietat de les avaluacions d’impacte ambiental.

1.2.4 Lluitar contra el frau fiscal i l’economia submergida

Si volem canviar el model econòmic al nostre país, cal reformar el sistema i l’administració fiscals per tal d’assolir la suficiència financera de les administracions públiques i l’equilibri pressupostari, així com arribar a una fiscalitat més justa, igualitària i progressiva, prioritzant els impostos directes, lluitant de forma efectiva contra el frau i l’evasió fiscals, i modernitzant el sistema tributari en el seu conjunt dins el marc europeu i estatal degudament harmonitzats. Avui una de les causes principals del dèficit públic és el nivell elevat de frau fiscal que practiquen, principalment, les grans fortunes i els grans grups empresarials, i una economia submergida que algunes fonts xifren en l’equivalent al 26% del PIB. Proposem:

- Crear censos obligatoris de béns i drets a Catalunya, a la resta de la UE i extracomunitaris.
- Dotar de prou recursos humans, pressupostaris, tècnics i legals l’Agència Tributària de Catalunya, per tal de garantir el correcte compliment de les obligacions tributàries a càrrec de la ciutadania i les persones jurídiques.
- Avançar cap a la finestra única fiscal i cap a una dotació de personal per a la gestió fiscal equivalent a la mitjana dels països de la UE.
- Dotar l’Agència Tributària de Catalunya d’un estatut orgànic, per tal de garantir la seva independència política i el servei a tots els nivells d’administracions públiques.

A més, treballarem en l’àmbit de l’Estat per:

- Impulsar una taxació mundial per a les persones físiques amb passaport nacional, amb independència del seu lloc de residència, tal com fan els Estats Units.
- Lluitar contra els paradisos fiscals. En aquest sentit:
 - Prioritzar les entitats financeres i empreses que no hi operin. No reconèixer personalitat jurídica a les societats constituïdes en aquests paradisos fiscals per operar en el tràfic mercantil al nostre país.
 - Reduir al màxim els pagaments en efectiu. Avançar cap a un model de transaccions electròniques 100%, amb monedes complementàries traçables, prohibint l’ús de criptomonedes i altres sistemes de pagament electrònics que no tinguin traçabilitat.
 - Aprovar la legislació necessària per poder investigar el frau fiscal internacional, amb independència de l’origen de la informació que el denunciï.
 - Impulsar l’aprovació al Congrés dels Diputats de normes estrictes de protecció dels alertadors com a element central per a la lluita contra el frau fiscal, la corrupció i el blanqueig de capitals.

1.3 Un país amb un sector públic fort i sectors estratègics més democràtics

En la mesura en què l'activitat econòmica té lloc dins de la societat i es beneficia de les estructures i infraestructures, l'empresa mercantil ha d'establir un vincle de corresponsabilitat amb la societat i tenir un paper proactiu tant en la sostenibilitat ambiental com en la palliació de les desigualtats.

Per contra, els darrers anys hem notat els efectes de la manca de regulació, control i participació ciutadana sobre sectors estratègics de la societat que tenen un paper essencial en la garantia dels drets fonamentals i també en el funcionament del conjunt de l'economia d'un Estat. Això és producte de l'onada privatitzadora i desreguladora que ha deixat qüestions clau com els subministraments d'electricitat, gas o aigua en mans de grans empreses privades que només busquen obtenir el màxim benefici. Cal que la ciutadania torni a actuar sobre aquests sectors clau per posar-los al servei de la gent i avançar cap a uns serveis públics més forts i universals. Proposem:

- Reconstruir el sector econòmic públic reapropiant-se de sectors estratègics. Això implica en alguns casos, com és l'energia, el reforç de l'operador públic, que pugui recuperar progressivament la propietat pública de la xarxa elèctrica i actuï atenent necessitats i interessos socials. En altres casos implicarà que la propietat i la gestió no puguin caure en mans d'interessos privats, com és el cas del suport a la remunicipalització de l'aigua. Aquests processos s'han de dur a terme mitjançant el diàleg social i garantint la continuïtat de les plantilles i el reconeixement dels drets laborals adquirits.
- Treballar per fer possible una economia pública que vehiculi la planificació de les inversions amb criteris de rendibilitat social i ecològica.
- Desenvolupar serveis públics i comunitaris que garanteixin una atenció acurada de les persones, afavorint l'autonomia personal com a eina eficaç de correcció de desigualtats.
- Participació del teixit social i d'economia social: per a una gestió convenient d'aquests serveis, volem que no només hi participin les institucions públiques, sinó també el teixit social i ciutadà, els agents socials, així com les empreses de l'economia social i col·laborativa, que incorporin les necessitats de la majoria de la ciutadania en les decisions sobre la seva gestió.
- Evitar l'ús del PIB com a mesura de progrés econòmic i social. Proposem definir una bateria d'indicadors socials i ambientals claus i debatre periòdicament sobre la seva evolució: accés a béns i serveis bàsics, desigualtats, justícia de gènere, salut, ensenyament, atur, condicions laborals, qualitat atmosfèrica i de les aigües, dependència respecte als recursos no renovables o contribució a problemes ecològics globals.
- Promoure el desenvolupament del quart pilar de l'estat de benestar, la reversió de totes les retallades en les polítiques sanitàries i socials, i l'impuls de la transició ecològica.

1.4 Un país amb indústria potent, distribuïda i sostenible

Catalunya, amb una economia majoritàriament formada per petites i mitjanes empreses, ha perdut pes com a motor industrial del sud d'Europa, amb una economia que s'ha terciaritzat i una indústria que ha patit la deslocalització i que no ha aconseguit ressituat-se estratègicament del tot en un món canviant, amb revolucions tecnològiques i digitals accelerades. En aquest sentit, el Govern de Catalunya ha estat massa temps desorientat, mirant a una altra banda i sense articular polítiques industrials estables i planificades cap a la sostenibilitat i la competitivitat a llarg termini.

Catalunya necessita un lideratge fort del Govern, amb una nova visió que prioritzi la planificació estratègica, la regulació efectiva i una inversió pública contundent. És essencial fomentar la confiança dels inversors i la seguretat jurídica per atraure capitals que impulsin la modernització del sector industrial. Així mateix, cal establir polítiques industrials a mitjà i llarg termini que abordin de manera integral la transició cap a un sistema productiu menys dependent dels recursos, més resilient davant dels reptes ambientals i més competitiu a escala internacional. Enfront de l'augment dels preus energètics, és crucial que les empreses es digitalitzin, incorporin energies renovables i valorin els seus residus per evitar el col·lapse de certes indústries intensives en energia.

- Pla de Vegueries Industrials: desenvoluparem un pla de reindustrialització equilibrada territorialment a partir de les set vegueries que conformen realitats econòmiques definides. L'objectiu és impulsar la inversió públicoprivada de forma equilibrada al territori evitant la concentració actual i generant pols d'activitat industrial a les set vegueries catalanes, amb un objectiu que com a mínim el 20% de l'ocupació en cadascuna d'elles sigui de caràcter industrial.
- Crear un Fons d'Inversió Català públic, que assoleixi una dotació de 800 milions al llarg de la legislatura, per facilitar la participació pública al capital d'empreses catalanes estratègiques, tant per la seva dimensió com pel seu sector o capacitat de lideratge (campions ocults) i garantir-ne l'ancoratge al país i la vinculació a un model industrial modern i social.
- Autonomia energètica: desplegarem programes de suport per al desplegament d'energies renovables, amb un enfocament especial en l'autoconsum industrial. A més, fomentarem la producció local de biocombustibles i altres fonts d'energia renovable, reduint així la dependència de recursos externs i millorant la resiliència del nostre sistema energètic.

- Foment de la bioeconomia: impulsarem la indústria forestal com a font d'aprovisionament de matèries primeres per a sectors com la construcció i la producció de mobles. A través d'incentius econòmics i estratègies de gestió forestal sostenible, potenciarem la creació de valor afegit en aquest sector i la seva contribució a la mitigació dels incendis forestals.
- Digitalització i indústria 4.0: impulsarem la transformació digital de les empreses catalanes, especialment les pimes, mitjançant programes de formació i assessorament en tecnologies emergents com la intel·ligència artificial, l'Internet de les coses i la impressió 3D. Això millorarà la competitivitat del sector industrial i fomentarà la seva adaptació als reptes de la indústria 4.0.
- Descarbonització del sector químic: desenvoluparem plans específics per a la descarbonització del sector químic, fomentant la substitució de processos basats en combustibles fòssils per alternatives sostenibles com els biomaterials i les energies renovables. Això inclourà incentius per a la recerca i la innovació en tecnologies verdes i la promoció de la col·laboració públicoprivada en aquest àmbit.
- Modernització de l'automoció: establirem programes de suport per a la modernització de la indústria de l'automoció, amb un enfocament en la producció de vehicles elèctrics i la captació de cadenes de valor estratègiques com les bateries i els sistemes de propulsió sostenibles. Això garantirà la competitivitat del sector i la seva adaptació als canvis del mercat global.
- Economia circular: implementarem polítiques per fomentar l'economia circular, incloent-hi la promoció del reciclatge i la remanufacturació, la reducció dels residus i la millora de la gestió dels recursos naturals. Això contribuirà a minimitzar l'impacte ambiental de la indústria i a crear noves oportunitats de negoci basades en la sostenibilitat.
- Lideratge en la transició ecològica: assegurarem un lideratge actiu en la transició ecològica, col·laborant amb altres administracions i entitats per implementar polítiques sostenibles i fomentar la innovació en els sectors clau de l'economia. Això inclourà l'establiment de metes i objectius clars en matèria de reducció d'emissions i ús d'energies renovables, així com la promoció de la cooperació intersectorial per aconseguir-los.

1.4.1 Potenciar la formació professional, contínua i ocupacional dels i les treballadores industrials

Per desenvolupar l'estratègia industrial del país és necessari disposar de treballadors i treballadores formades per fer front a la demanda laboral en sectors estratègics, i per això cal que es faci un salt qualitatiu en la formació professional.

- Potenciar la formació contínua dels i les treballadores actuals per tal de permetre la seva permanència en el nou model d'indústria flexible, altament tecnològica i que està obligada a competir en un mercat global.
- Promoure la formació professional i la seva relació amb el món de l'empresa com un element d'innovació dels sectors econòmics i productius, de forma que la gent jove que s'incorpori a la indústria aportï noves idees i coneixements.
- Crear vincles entre universitat i empresa que permetin a la indústria catalana aspirar al lideratge tecnològic en els sectors industrials emergents (biomèdic, renovables, tecnologies de la informació i la comunicació, videojocs, etc.).
- Protegir els drets dels i les treballadores i promoure una cultura d'empresa basada en la formació contínua, la conciliació familiar, la igualtat de gènere i l'autoexigència, tot actuant amb contundència en aquells sectors en què existeix una inèrcia de sous baixos, de condicions de treball dolentes, de precarietat o de destrucció ambiental, forçant-ne el relançament.

1.4.2 Dotar a tot el territori d'infraestructures físiques i digitals que afavoreixin la implantació d'empreses industrials a Catalunya

Cal preparar Catalunya per a una nova etapa de reindustrialització, i per això cal que es doti de les infraestructures pendents necessàries. Proposem:

- Afavorir el desenvolupament industrial i l'exportació: el corredor mediterrani, el transport de mercaderies per ferrocarril i l'adequació dels polígons industrials.
- Impulsar i actualitzar els sectors estratègics, com a garantia de seguretat i condicions de vida de la població, assegurant els subministraments necessaris. Lideratge del sector públic amb participació en l'accionariat.
- S'ha de garantir una reserva estratègica d'equips sanitaris i tenir una capacitat de producció pròpia per fer front a les emergències, sense dependre en exclusiva dels mercats internacionals per a la provisió d'aquest tipus d'equips.

- Fomentar el teixit productiu local, amb una major compactació d'usos urbans. Una indústria de proximitat, als ara semideserts polígons industrials, per a un menor cost logístic i una major capacitat de resposta davant de situacions de necessitat, reduint la petjada ecològica.
- Crear espais de cogovernança de les àrees industrials i dels polígons amb la participació dels ajuntaments, empreses i treballadores per acordar mesures que millorin la mobilitat, generar sinergies, crear comunitats energètiques, l'accés a xarxes energètiques i tecnològiques.
- Impulsar la recerca i la innovació públiques. Cal augmentar els recursos destinats a R+D+I fins a assolir l'objectiu d'uns nivells d'inversió del 3% del PIB, tot millorant els lligams amb els sectors productius, especialment amb les pimes, i prioritant la transició ecològica i la inversió en línies que siguin objecte d'aplicació al teixit productiu local. Cal també orientar esforç públic a la mobilització de recursos privats per augmentar la participació del sector privat en la despesa a nivells comparables a la mitjana europea.
- Analitzar les futures demandes de productes industrials i serveis auxiliars derivades de l'Estratègia de Desenvolupament Sostenible a Catalunya per reorientar indústries, tant en termes d'inversions en equipaments i infraestructures com en innovació, qualificació i adaptació de la mà d'obra.
- Establir de manera concertada una estratègia ambiciosa que contempli tot el cicle dels productes.
- Impulsar sectors industrials emergents (biomèdica, renovables, tecnologies de la informació i la comunicació, videojocs, etc.) apostant per la innovació i la recerca i la transferència de coneixements entre universitat i indústria d'acord amb l'Estratègia Europea 2020.

1.5 Un país on les pimes tenen futur

Bona part de l'estructura econòmica del país està conformada per petites i mitjanes empreses que són motor econòmic de Catalunya i que han mostrat una alta capacitat de resiliència davant les diferents conjuntures econòmiques que hem viscut. Les pimes han de formar part de l'estratègia de transformació econòmica catalana, sent-ne protagonistes i formant part del diàleg social necessari per a aquesta transformació. Les pimes, però, tenen dificultats de desenvolupament diferenciades de la gran empresa i cal abordar cadascuna de les qüestions atenent la seva realitat. Per això proposem:

- Un Pla de polígons per a les pimes. Treballar urbanísticament amb els ajuntaments per planificar una xarxa catalana de polígons industrials especialment preparats per acollir-hi la petita i mitjana empresa.
- Treballar amb les pimes el disseny de la formació professional, per acabar amb les dificultats actuals de contractació i adequar la formació al mercat del treball.
- Reconeixement de les organitzacions de pime en les taules de concertació i de planificació entre sector públic i agents socials.
- Facilitar l'accés a la contractació pública de les pimes, actualment massa orientat a la gran empresa.
- Reduir la burocràcia actual en la relació amb l'administració, facilitant els processos, sense perdre garantia de control públic.
- Desenvolupar instruments financers públics alternatius als instruments privats que dificulten l'accés a crèdit i la gestió del dia a dia a les pimes.
- Incorporar les pimes en l'estratègia de desenvolupament de polítiques de transició ecològica i transició digital.

1.6 Un país amb economies locals més fortes

La capacitat resilient de l'economia catalana resideix en gran part en la fortalesa de les seves economies locals i dels vincles que s'estableixen entre elles. L'articulació de baix a dalt de l'activitat econòmica, partint de la comunitat (barri, poble), continuant pel municipi i l'entorn supramunicipal (comarca, àrea i regió metropolitana), i arribant a l'escala nacional, ha de ser fruit d'una planificació coherent amb l'ordenament territorial i d'acord amb les capacitats i aspiracions de cada territori. Cal superar l'atomització d'estructures, recursos i projectes habitual de les polítiques de desenvolupament econòmic local amb una nova organització que persegueixi un major impacte i eficiència en l'aplicació dels recursos i que permeti definir itineraris específics, però coordinats, de desenvolupament en cada escala territorial. Proposem:

- Promoure la realització de plans de desenvolupament econòmic vinculats als instruments de planejament territorial (plans directors territorials i urbanístics) per a tot el territori català que siguin impulsats per agències de caràcter comarcal o supramunicipal finançades mitjançant contractes-programa plurianuals.
- Augmentar la qualitat urbanística i dels serveis d'aquells polígons d'activitat econòmica que, conjuntament amb altres equipaments econòmics clau (vivers, centres de serveis, etc.), permetin configurar polaritats afavoridores d'un major equilibri territorial. Es dedicarà especial atenció a la mobilitat sostenible en aquests espais.
- Donar suport tècnic i econòmic als ajuntaments i ens locals per a la realització de plans de desenvolupament econòmic de proximitat, basats en l'economia social, solidària i procomú.

1.7 Un país amb un nou model de comerç i consum per a pobles i ciutats més humanes i sostenibles

L'alternativa a l'actual model econòmic passa també per enfortir el comerç de proximitat. El petit comerç català ha de treure profit del renovat interès per la vida de barri i per tot allò que significa proximitat. És molt important que la societat, però també el sector, reconeguin la seva capacitat per generar teixit urbà i el seu rol central en les economies locals. La dinamització de la producció local, que troba sortida en el petit comerç autòcton, i la circulació de la renda dins del territori (especialment si s'estableixen esquemes de moneda complementària local), són els puntals per contrarestar el model de les grans superfícies, les cadenes franquiciades i, més recentment, del comerç electrònic globalitzat.

La revitalització dels centres urbans i dels barris i dels petits municipis té en l'activitat comercial a peu de carrer un dels seus puntals essencials. La dinamització de la producció local i la circulació de renda dins del seu entorn immediat són els factors diferencials que indueixen a potenciar el comerç de proximitat davant del model de les grans superfícies, les cadenes franquiciades i el comerç electrònic globalitzat.

És essencial per a una economia més sostenible i justa canviar els models de consum majoritaris. Cal defensar un ús racional dels recursos (especialment l'aigua, els aliments i l'energia) i una economia de durabilitat dels productes, davant de l'obsolescència programada, que minimitzi l'impacte ambiental. La promoció dels productes locals, de proximitat i produïts en condicions netes i justes, així com la prestació de serveis amb garanties de qualitat laboral, haurien de figurar en les prioritats de consum, com també el coneixement sobre l'impacte real sobre les economies locals en termes d'efectes de circulació de la renda i redistribució.

1.7.1 Afavorir un model comercial propi integrat a la ciutat, de proximitat i de qualitat

- Un model que respecti els drets de les persones consumidores i treballadores, derogant aspectes normatius que ho impedeixen, com la llibertat d'horaris o el període de rebaixes. Dotar-nos d'un nou marc normatiu per a l'activitat comercial, perquè el sector disposi de les eines necessàries per adaptar-se als canvis accelerats que experimenta i superar així la Llei 18/2017.
- Realitzar proves pilot d'implantació de figures de cooperació entre el sector comercial, el teixit associatiu local i els ens locals per planificar i gestionar les àrees comercials urbanes. Implicar les grans superfícies comercials i el comerç franquiciat i de grans cadenes en la dinamització del conjunt del petit comerç de les àrees on es troben implantades.
- Fer dels mercats municipals de Catalunya les veritables locomotores comercials dels centres urbans, enfocant-los cada cop més cap a una oferta de més qualitat i més base local i sostenible, i que actuïn al mateix temps com a promotors dels bons hàbits alimentaris de la població.
- Implantar limitacions a la instal·lació d'equipaments comercials fora de la trama urbana consolidada (TUC) i controlar les operacions urbanístiques de gran magnitud que porten aparellades actuacions comercials seguint aquest model. Impedir situacions d'excepcionalitat normativa laboral, fiscal o edat mínima d'accés, entre d'altres, que siguin discriminants en favor de determinats projectes empresarials, en detriment del teixit local i dels drets de la població consumidora i treballadora. El projecte Hard Rock constitueix un exemple del pitjor model d'especulació i destrucció del territori que cal frenar.

1.7.2 Vetllar pels drets de les persones consumidores, i promoure mesures informatives i de conscienciació

- Incorporar i promoure a la legislació actual el concepte de “consum responsable i sostenible” com a dret bàsic de les persones consumidores.
- Crear un centre permanent d’educació al i la consumidora, de caràcter públic, en el qual les associacions de consumidors i consumidores tinguin un protagonisme ampli.
- Enfortir el sistema arbitral de consum, especialment l’arbitratge electrònic, que suposa un abaratiment important de costos de tramitació, més agilitat i manteniment de totes les garanties jurídiques de les parts.
- Incrementar la representació de les associacions de consumidors i consumidores en tots aquells organismes i òrgans de control en els quals es debatin qüestions que afectin persones consumidores i usuàries.

1.7.3 Canviar el model de consum dominant per una economia més sostenible socialment i mediambientalment

- Crear una regulació específica, actualment inexistent, per al comerç electrònic, afavorint-ne la utilització per part dels petits establiments i evitant l’expansió monopolística dels grans operadors.
- Promoure sistemes de moneda social i moneda local que, a banda d’incentivar el consum responsable, contribueixin a dinamitzar les economies locals.
- Potenciar els instruments públics, privats i comunitaris de suport a la reparació, reutilització i reciclatge en tot el territori català.

1.8 Un país amb un nou model d’activitat turística

El turisme és un sector estratègic a Catalunya que representa entorn del 12% del PIB i del qual sovint la nostra economia és massa dependent. Cal impulsar polítiques públiques que acompanyin una transició cap a un nou model turístic menys massiu i més respectuós amb el territori i la seva gent, un turisme sostenible que garanteixi un model de convivència entre visitants i residents, no malmeti la vida de pobles i ciutats, no n’expulsi habitants, no encareixi els preus de l’habitatge i dels béns de consum, no en canviï els usos productius ni malmeti el patrimoni, amb una menor petjada ecològica i que no en dificulti la mobilitat.

Per tot això, s’han d’impulsar transformacions en el sector turístic que n’afavoreixin la descentralització territorial i estacional; canvis que han de produir una millora dels serveis i de la qualitat de l’ocupació en el sector, garantint que el seu desenvolupament sigui compatible amb el progrés social i l’equilibri territorial segons els grans objectius del desenvolupament sostenible.

L’aposta per un turisme sostenible i responsable no pot recaure en un treball precaritzat, que hipoteca la qualitat del servei turístic i posa en entredit el mateix futur d’aquestes activitats. Necessitem fer front a la precarietat i defensar un treball digne en el turisme.

És per això que proposem:

- Model competitiu respectuós amb el territori, i basat en la qualitat del servei i de l’entorn, en el valor afegit a través de la qualitat, diferenciació i profunditat de l’experiència turística, més aviat que en grans números i grans dimensions.
- Defensa del benestar i dels drets dels residents (a l’habitatge assequible, a l’accés a serveis d’interès general, a la defensa de l’espai públic, a la salut i al descans nocturn) enfront de l’acció disruptiva del turisme en aquests àmbits.
- Diversificació de l’economia per reduir la dependència del sector turístic amb plans especialment enfocats a aquelles zones i municipis més dependents del turisme.
- Replantejament dels sistemes i de les infraestructures de mobilitat a gran escala per contribuir a la lluita contra la crisi climàtica, i reorientació cap a sistemes no contaminats (mobilitat verda) i a la qualitat dels sistemes de proximitat.

1.8.1 Turisme sostenible i de proximitat

És important el suport al sector, especialment a les microempreses i les pimes, afavorint el turisme de proximitat, però també abandonar projectes que reproduïen un model de creixement insostenible, com l'expansió dels terminals de ports i aeroports, o el projecte Hard Rock que, a més, potencia les ludopaties. En el cas del joc es fa indispensable el manteniment dels tipus tributaris establerts i no reduir-los. Aquestes instal·lacions són inassumibles, ja que aposten per l'ocupació de grans espais, grans despeses energètiques i consums de recursos, especialment, d'aigua, i generen llocs de treball molt precaris.

Cal, en canvi, posar en marxa les lleis, marcs d'ordenació i regulacions necessàries perquè els entorns metropolitans, les petites ciutats i els centres històrics de les grans ciutats, el medi rural, de muntanya i costaners puguin seguir sent atractius i acollidors per a totes les persones, turistes, veïnes i viatgeres de proximitat, assegurant que deixen de ser una amenaça per a la vida, la residencialitat i la salut de la ciutadania i, especialment, pels sectors més vulnerables de la població. D'aquest punt de vista es valora bé la posada en marxa d'una taula per l'ordenació sectorial del turisme al conjunt de les lleis catalanes de territori, però fa falta involucrar els actors socials i donar-li un contingut força vinculat als objectius del desenvolupament sostenible.

S'ha d'avançar cap a la valorització del turisme de proximitat, la incorporació de les singularitats i dels recursos territorials, millorant els productes, dotant-los de valor afegit i de qualitat, garantint l'eficàcia en la gestió dels destins i la responsabilitat social associada, millorant la formació, la capacitat i la qualitat dels llocs de treball.

L'activitat turística que Catalunya necessita ha de tenir la versatilitat, la capacitat d'adaptació i la flexibilitat per produir coses diferents que donin resposta al canvi que s'ha produït en les nostres vides i en la societat. Ha de respondre a la nova forma de moure'ns i de relacionar-nos. Ha de garantir que l'experiència turística ajudi a la tranquil·litat, a la reparació i a la recàrrega vital del visitant i de la comunitat acollidora. Ha de tenir com a finalitat i premissa la funció de servei d'atenció, gaudir i tenir cura de la gent, d'aquí i d'arreu: consumidors i consumidores; productors i productores; i treballadors i treballadores del sector i del territori.

Proposem:

- Reduir el termini fixat en cinc anys d'anul·lació de llicències de pisos turístics a tres anys a les zones establertes per la Generalitat.
- Limitació dels creuers. Establir una limitació de creuers a Catalunya tal com es va fer a les Balears. Limitar, en primer lloc, els creuers que fan escala i establir límits d'aquesta activitat per evitar la massificació que dona

poc valor afegit. En el cas del Port de Barcelona, proposem una doble limitació: màxim de tres vaixells al dia, màxim de 200.000 creueristes al mes.

- Posicionar Catalunya en contra de l'ampliació de l'Aeroport del Prat, ja que atrauria 20 milions de turistes més anuals, fent encara més insostenible la situació de massificació turística actual i generant més emissions a l'atmosfera.
- Plans de comunicació per incentivar totes aquelles activitats que afavoreixin la pràctica d'un turisme sostenible, especialment el turisme verd, amb el desenvolupament d'activitats de turisme actiu on també es promocionin els productes locals, la restauració i els mercats.
- Plans de conservació de la natura i biodiversitat com atracció turística per a la comunitat científica, així com grups d'estudiants i personal docent. Control de l'aforament dels espais naturals amb visites concertades i guies per tal de fomentar la seva preservació.
- Redimensionar el turisme en l'àmbit comarcal, identificant les debilitats i les oportunitats de cadascuna d'elles, i així poder planificar les accions que siguin necessàries.
- Plans estratègics de turisme "a mida" en l'àmbit comarcal i, en el cas de Barcelona, tenint en compte tota la seva àrea metropolitana, amb segmentació del mercat turístic, tant de l'oferta com de la demanda, per tal de trobar un major equilibri territorial i estacional.
- Desincentivar fiscalment els models basats en el creixement residencial i incentivar fiscalment la creació de les pimes i microempreses que promoguin allotjaments de qualitat, de turisme actiu o de descoberta del territori.
- Promoció pública de nous productes d'oci, basats en la valorització del territori i els seus residents: senderisme, cicloturisme, educació ambiental, valorització de productes agroalimentaris de proximitat, artesanía, gastronomia i enologia local, creativitat artística, aprenentatge de valors culturals.
- Gestió directa per l'administració local de la taxa turística, destinada a la reducció de les externalitats negatives que l'afluència turística produeix en el municipi, especialment les mediambientals i patrimonials.
- Creació d'observatoris turístics supralocals per a un major coneixement de l'impacte del turisme sobre el territori i obertura dels observatoris turístics arreu del territori als agents socials i tota mena d'operadors turístics, amb l'objectiu que la seva tasca sigui més representativa de la riquesa i diversitat del sector.
- Donar participació a la comunitat en aquests observatoris per a la definició d'un model turístic respectuós amb

els seus valors i formes de vida i la defensa del patrimoni (natural, paisatgístic, històric, cultural, etnològic...). Introducció d'elements de mobilitat sostenible que desvinculin el turisme de l'ús del vehicle privat i democratitzin la participació de la població en aquestes activitats

1.8.2 Dignificació del treball i millora de les condicions i relacions laborals al sector turístic

- Suport urgent i específic als i les treballadores i les empreses, i plans per solucionar els problemes estructurals que pateixen, com són: baix valor afegit, baixa rendibilitat i absència d'activitats econòmiques complementàries de futur. Planificació territorial de l'oferta de formació, titulacions i capacitacions professionals per donar sortida a la nova demanda laboral.
- Reconversió del sector turístic, obrint nous nínxols d'ocupació, vinculats a una oferta turística de major valor afegit, més sostenible, de proximitat i amb menor petjada ecològica, amb estratègies de formació i requalificació de les plantilles.
 - Introducció d'una targeta professional i la formació digital, com a línies de millora de l'ocupabilitat i productivitat del treball.
 - Introducció de programes de formació ocupacional i contínua especialitzats, per tal de donar resposta als nous perfils professionals demandats pel sector.
 - Major extensió dels programes d'FP Dual al sector turístic.
- Impulsar una política de promoció turística vinculada respecte a drets laborals i millora de la qualitat laboral, així com a la sostenibilitat mediambiental, amb la creació de segells de qualitat social i ambiental pels establiments respectuosos amb els drets laborals i que no tinguin un índex de sinistralitat superior a la mitjana del sector.
- Potenciar des de les administracions el manteniment i creació d'ocupació, mitjançant la posada en marxa de programes estatals i autonòmics de foment de l'ocupació, així com mesures complementàries a l'àmbit local.
- Mesures socials de renovació de plantilles. Cal promoure sortides no traumàtiques de persones treballadores d'edat avançada, amb llargues carreres professionals, i la seva substitució per persones al tram inicial de la seva vida laboral.

- Implantar un Pla Integral contra l'abús i l'explotació laboral: campanya d'informació de drets bàsics; campanya de detecció de situacions d'abús i explotació laboral; enfortir i millorar la intervenció sistemàtica de la inspecció del treball; desenvolupar campanyes específiques contra les externalitzacions fraudulentament i contra l'ús de falsos autònoms.
- Impulsar un Observatori Laboral del Sector Turístic, amb participació dels agents socials, superant el model actual, amb participació només de sectors empresarials.
- Regulació de les activitats vinculades a l'economia col·laborativa amb relació al treball.

1.9 Un país amb el sector de la construcció com a eina de transformació

És necessari revertir el model de funcionament del sector de la construcció, dominat per un conjunt de grans empreses multiactivitat altament vinculades al sector financer, que acaparen les grans obres públiques i de les que depenen un densíssim teixit productiu de petites empreses locals, tant de construcció com de béns d'equip i gamma blanca, obligades a competir de forma ferotge per tal d'accedir a les subcontractacions de les primeres. Cal una actualització del sector de la construcció, com a palanca de transformació dels nostres barris, pobles i ciutats, amb l'impuls de polítiques de rehabilitació energètica i estructural, que permetin un desenvolupament més sostenible del territori sobre la base del control del creixement urbanístic. Per fer front a la situació, proposem:

- Impulsar polítiques de rehabilitació de barris vulnerables, centres històrics de les nostres viles i ciutats. 1500 milions d'euros en cinc anys, en el marc de la Llei de barris verds.
- Impulsar polítiques de rehabilitació energètica i estructural d'edificis públics, locals comercials i habitatges privats com a alternativa al creixement extensiu i la construcció d'habitatges nous.
- Creació de llocs de treball associats a aquestes polítiques, atès el caràcter intensiu en mà d'obra de l'activitat rehabilitadora, amb especial esforç per formar i donar ocupació als col·lectius amb risc d'exclusió. Amb la inversió de 1.500 milions d'euros es podrien crear 84.000 llocs de treball.
- Apostar per controlar el creixement urbanístic, vinculant tota nova construcció a la disponibilitat de recursos en el mateix territori.
- Regular les noves construccions perquè tinguin sistemes d'aprofitament de les aigües grises i de la pluja, i afegir les mateixes premisses a la rehabilitació energètica d'edificis antics.

1.10 Un país amb un model d'activitat agrària, ramadera, forestal i pesquera més sostenible i amb futur: la pagesia, un sector estratègic

Les activitats agràries, ramaderes, forestals i pesqueres tenen un paper estratègic. No només com a principal activitat econòmica al món rural, sinó també com a puntal econòmic i sectors fonamentals en les exportacions, i com a activitat vinculada a l'equitat territorial, l'arrelament de la població, la preservació del medi i de la biodiversitat, o la generació de riquesa i identitat, conjuntament amb l'aposta per la qualitat i proximitat dels aliments i l'avenç cap a les sobirania alimentària i energètica.

El sector agroalimentari (indústria més primari) representa el 4,11% del PIB de Catalunya, una dada que està per sobre dels altres sectors manufacturers com l'automoció, amb un 2,18% o la indústria química, amb un 2,11%. La garantia d'activitat agropecuària a tot el territori és determinant en la protecció del medi i per avançar en una alimentació saludable i sostenible, però sobretot per garantir un sector estratègic d'activitat econòmica.

Hem de garantir l'activitat agrícola, ramadera, forestal i pesquera, i preservar el seu capital principal: el medi natural en el qual es desenvolupen. Volem impulsar un model de producció agrària i ramadera de proximitat, centrat en els objectius de sobirania alimentària, preu just agrari i sostenibilitat mediambiental, defensant el teixit de petites i mitjanes explotacions, establint topalls antioligopolis i un marc de relacions amb les persones consumidores, comerç de proximitat i traçabilitat del producte, que apliquin uns models laborals i socials justos. Volem donar impuls a un model alimentari basat en producte sa, de proximitat, de temporada, sostenible, responsable i amb valor afegit, especialment des de les administracions públiques, i de foment en la població de cultura alimentària i alimentació saludable.

Apostem per un sector agrari i ramader competitiu i sostenible que garanteixi una producció d'aliments segurs i de qualitat per tal de disposar del màxim de sobirania alimentària i que transiti, en la situació d'emergència climàtica i sequera, cap a un model sostenible dels recursos naturals i amb la màxima eficiència, viable econòmicament, assegurant un model de proximitat i de producció de base familiar que alhora preserva territori i cuida el paisatge i la nostra biodiversitat.

La política agrària des d'una perspectiva de l'esquerra social es justifica en l'obligació de reduir les desigualtats de renda que es donen dins del sector agrari i respecte a la

resta de sectors econòmics; a més d'altres desigualtats a les quals s'enfronten els habitants del medi rural que han de ser abordades a través de mesures de desenvolupament rural.

En un marc global, es constata el deficient funcionament de l'actual sistema agroalimentari, amb greus conseqüències socials i de pèrdua d'ocupació i activitat en molts pobles, però també per al mitjà que el sosté, que desencadenen a Catalunya una onada de protestes en la primera meitat del 2024. Constatem que la crisi actual no és nova, sinó que s'ha agreujat per la manca actual d'estratègies i de concreció de mesures prioritàries d'aquest Govern d'ERC que permetin mantenir un model d'explotació d'economia familiar agrària, actualment amb el doble d'unitats de treball anual que el personal assalariat al sector, que permeti un desenvolupament social, econòmic i territorial sostenible vinculat a diversos àmbits del desenvolupament rural. A aquesta circumstància s'hi ha afegit l'erràtica política per fer front a la sequera i que ha donat peu a una contestació de la pagesia i demanda per resoldre la situació que a hores d'ara és insostenible.

Des de l'any 1999 el nombre d'explotacions agrícoles i ramaderes ha caigut en picat, alhora que ha augmentat la seva mida en termes territorials i econòmics. Alhora, s'han perdut més de 100.000 hectàrees destinades a l'agricultura, cosa que suposa una pèrdua de potencial productiu i un augment de riscos d'incendis. A això cal afegir la falta de relleu generacional al camp: el 41,7% dels declarants són persones físiques de més de 65 anys, i el 70% de l'actual pagesia hauria de jubilar-se durant els pròxims deu anys, mentre els menors de 25 anys no arriben al centenar i els de menys de 34 anys només representen el 4,13%; enfront dels 18.000 de més de 65 anys. Les dones suposen un 30% i, com a titulars d'explotació, un 20%. I per finalitzar la radiografia del sector es pot concloure, segons dades de règim laboral autònom (21.226) i nombre d'explotacions (54.972), que moltes explotacions censades no són explotacions professionals.

Un dels principals reptes que enfronta el sector és la distribució injusta dels beneficis. Segons un informe publicat per l'ARCA, la pagesia només reté al voltant del 6,5% del valor total de la cadena de valor alimentària, mentre que més del 90% resta en els processos intermedis i final. Els costos de producció del 2022 són un 43% més cars que l'any 2020, i tot i l'increment de preus percebut, aquests no reverteixen en un increment de la renda, ja que els preus dels béns agrícoles, els fertilitzants o els carburants es mantenen a l'alça a causa del conflicte d'Ucraïna i altres situacions com la mateixa sequera o la política europea d'importació. I malgrat aquesta situació, la inactivitat dels governs de JxCat i ERC durant els seus anys de govern, conjuntament amb una política gens encertada de la UE amb un tracte preferencial per països tercers amb unes condicions més favorables que la mateixa producció europea, han contribuït decisivament a la situació actual.

En definitiva, cal abordar la problemàtica del camp, l'agricultura, la ramaderia i l'accés als bens de consum alimentari des d'una perspectiva de canvi de model on la sostenibilitat, la producció, el benestar animal, i la qualitat del producte de proximitat i la sobirania alimentària sigui el principi en què es basi el model; i acompanyat de les reformes en tots els àmbits que en primer terme garanteixin treball, vida digna i futur al sector de la pagesia i, per tant, també articulin polítiques que facin de la vida a pagès una vida amb condicions dignes de serveis. Cal també tenir present en l'horitzó el lligam evident entre polítiques i garanties a la ciutat i el camp; en definitiva, polítiques que superen la pagesia i situar-les alhora en l'horitzó de model de país. Per tant, també s'han de garantir les condicions per viure en el medi agrorural (garanties de serveis, habitatge, arrendaments, infraestructures, accés xarxa digital, revisió planificació urbanística...)

El canvi de polítiques és una necessitat associada a l'emergència climàtica (amb tots els seus vectors: qualitat aire, aigua, energia...), la sostenibilitat, el nostre paisatge, el preu just i l'alimentació com desafiaments als quals hem de donar resposta amb mesures efectives i innovadores. L'ecologisme és l'oportunitat. En aquesta estratègia la pagesia i el sector agroalimentari hi té un paper molt rellevant.

Cal impulsar un nou pacte camp-ciutat perquè deixin de ser dues realitats que viuen d'esquena i passin a treballar de forma coordinada i es reconeixin entre elles. La ciutat ha de mirar al camp amb respecte i amb vocació d'ajudar al seu desenvolupament, apostant pels productes de proximitat, pel consum adaptat a les estacions i posant en valor el quilòmetre zero. I el camp ha de poder trobar a la ciutat un soci estable en la seva aposta pel producte de temporada i en la implementació de sistemes més sostenibles de producció.

1.10.1 Impulsar l'activitat agrícola i ramadera

- Garantir la permanència de les terres de conreu per a ús agrícola, particularment els regadius propers a les ciutats. Adoptar amb urgència plans urbanístics i/o territorials (PDU i Plans territorials parcials) que protegeixin els sòls agrícoles d'alt valor mitjançant la desqualificació dels seus aprofitaments urbanístics. Fer efectiva la llei d'espais agraris que garanteixi l'equilibri entre els usos agraris i els altres usos del territori, i que faci possible que les infraestructures i el sòl urbà, industrial i logístic no envaeixin els espais d'alt valor agrari.
- Desenvolupar el reglament de la Llei 3/2019 d'espais agraris, així com els plans territorials sectorials agraris que aquesta contempla, tot integrant una perspectiva agroecològica. Promoure la recuperació de sòl rural de secà i la protecció del paisatge de mosaic agrari. Concebre el sòl agrari com un bé comú, i planificar-lo i dinamitzar-lo com a tal, prioritzant el desenvolupament d'activitats agràries ambientalment sostenibles, social-

ment justes i arrelades al territori. En aquest sentit, en el marc de la Llei 3/2019 d'espais agraris i/o d'altres, cal articular mecanismes per tal de:

- Protegir les terres més fèrtils davant del creixement urbanístic i el desenvolupament d'infraestructures (àrees agrícoles deltaiques i de fons de vall).
- Fomentar i facilitar la transhumància i recuperar la xarxa de carrerades i vies pecuàries.
- Facilitar l'accés a la terra i la seguretat en la tinença de la terra a la nova pagesia compromesa amb la conservació dels valors naturals i amb projectes de producció agroecològica
- Regular el preu del sòl agrícola, de manera directa (intervenint en el preu a mercat) i/o indirecta (donant credibilitat a les figures de protecció dels espais agraris).
- Gravar fiscalment la terra en desús i, quan sigui necessari, introduir i aplicar el procediment d'expropiació de l'ús de terra agrària abandonada. Implementar fórmules innovadores per a la dinamització de terres que presenten risc d'abandonament per un baix potencial agronòmic.
- Dissenyar mecanismes per evitar l'acaparament de terres en uns pocs i grans propietaris.
- Posar a disposició terres agrícoles públiques per desenvolupar projectes agroecològics, assegurant-ne la tinença, i instar i acompanyar als ens públics que ho facin també. De la mateixa manera, facilitar convenis de silvopastura a tots els municipis amb masses forestals públiques.
- Implementar el registre de parcel·les en desús que contempla la Llei 3/2019 d'espais agraris, i vincular-ho a compromisos agroecològics per afavorir l'accés a la terra i evitar l'especulació i la concentració de la propietat de terres en uns pocs i grans propietaris, ja que obliguen al desplaçament de la població i posen en risc la seguretat alimentària. Acompanyar el registre amb mesures proactives de suport a la dinamització de parcel·les abandonades i de baix potencial agronòmic, tals com incentius fiscals, assessorament, pagament per serveis ambientals, finançament, ajudes per a l'articulació de la comercialització, ajudes per a la implementació de mesures de gestió per a la conservació de la biodiversitat, etc. Foment de lloguers socials de terres entre persones amb pocs recursos.
- Impulsar mesures per difondre i incentivar la titularitat compartida de les explotacions agràries, o amb fórmules de custòdia del territori, mitjançant fórmules com les organitzacions agràries, cooperatives i associacions de productors, amb especial atenció al foment de la igualtat de gènere en aquesta titularitat.

Per promoure la viabilitat del sector, proposem:

- Completar un catàleg d'usos del sòl rústic per fer una planificació de noves plantes d'energies renovables que permetin aprofitar les terres agràries menys productives i assegurar la conservació de les terres fèrtils per a la producció d'aliments. La promoció de la transició energètica s'ha de fer de manera equilibrada amb la seguretat alimentària.
- Aplicació real de la Llei de la cadena alimentària i dotació suficient als pressupostos de la Generalitat que garanteixi el seguiment dels contractes de compravenda de producte, l'ampliació dels indicadors de l'observatori de costos i preus alimentari, i l'existència de vies judicials ràpides per disposar de mecanismes eficaços en els conflictes entre persones productores i distribuïdores, perquè no hi hagi venda a pèrdues.
- Fons agrari que garanteixi una renda mínima i nova regulació d'ajudes amb modulacions i topalls a la recepció d'ajudes per a les grans explotacions i les xarxes de filials dels grans perceptors d'ajudes públiques.
- L'enfortiment i impuls als circuits curts de comercialització, que eliminin intermediaris entre les persones productores i consumidores, la qual cosa repercutirà positivament en totes dues parts.
- Suport a les infraestructures per al processament i posterior comerç local de productes agraris sota fórmules cooperatives i de rendibilitat social.
- Formació i adaptació al nou model productiu i recerca de base ecosostenible.
- Garantir les condicions dels interessos actuals (0%) en els préstecs bonificats de l'Institut Català de Finances (ICF) i ampliar els fons en especial a línies específiques toves a noves incorporacions (joves) i inversions per reconversió.
- Revisar el sistema d'assegurances i les primes. Eliminar la penalització a les primes de pòlissa pel fet de no disposar d'un historial previ i apostar per una assegurança creixent i no modular, amb una base realment barata, que reflecteixi els veritables riscos del sector, adequant les cobertures a la realitat actual del canvi climàtic i de cada territori amb la possibilitat d'assegurar la producció total real de l'explotació.
- Mesures per garantir un model d'explotació social d'economia familiar agrària versus inversors de fons risc i estructures d'oligopolis. Prioritat de les explotacions socials enfront de l'especulació i concentració de terres en grans propietaris.

- Corregir la desigualtat laboral i les condicions de treball. Garantir unes prestacions de jubilació justes i dignes d'acord amb la darrera reforma del sistema. Regularitzar i atorgar permís de treball i residència per a les persones migrades que treballen a les campanyes agràries.
- Promoció d'una normativa sanitària específica per a petites explotacions que faciliti la comercialització i mantingui la seguretat alimentària.

Per a promoure el relleu generacional:

- Ampliació de la durada mínima dels contractes d'arrendament i millora de la seguretat jurídica dels contractes d'arrendament i parceria en favor dels arrendataris amb especial atenció a joves i dones.
- Augment dels imports de les ajudes PAC per a joves agricultors sense família amb bagatge previ al sector, també anomenats *new entrants*.
- Suport financer amb línies específiques toves de l'ICF per a l'inici de l'activitat i les inversions dels deu primers anys. Ajudes per recuperar finques que han quedat abandonades
- Banc de terres públic que prioritzi l'accés a la terra del jovent, les dones i l'activitat agroecològica de petites i mitjanes explotacions professionals.
- Posada en marxa de la quinzena de transmissió d'explotacions. Quinze dies de jornades per tot el territori en diferents formats dedicades a promoure la transmissió d'explotacions viables a persones interessades a incorporar-se al sector.
- Impulsar mesures per facilitar la titularitat compartida de les explotacions o mitjançant fórmula de custòdia del territori o cooperativisme i associacions de productors.
- Impulsar la formació professional adaptada al nou paradigma del model productiu sostenible enfortint la recerca i la innovació, i facilitant la transferència de coneixement entre persones investigadores, tècniques del departament, pagesia i ramaders.

1.10.2 Impulsar el canvi a un model agroecològic i reduir la petjada climàtica de l'activitat agrícola i ramadera

- Fomentar una agricultura i una ramaderia ecològica i regenerativa, així com circuits alimentaris curts, mitjançant la col·laboració pública-cooperativa-comunitària i a través de la compra pública, la regulació, les línies de finançament, i altres instruments i serveis
- Promoure models de producció agroecològica: implantant nous cultius per donar valor afegit a l'agricultura

de muntanya; impulsant la generació d'energia elèctrica en les explotacions agràries a partir de fonts d'energies renovables; promocionant l'autoabastiment i el model distribuït de producció energètica; preservant la diversitat genètica vegetal i animal del nostre país; promovent una Catalunya lliure de transgènics i la recuperació de les llavors antigues; i impulsant un pla per reduir l'ús de pesticides en l'àmbit agrícola.

- Fomentar i acompanyar la reconversió a ecològic, facilitant també els processos administratius de la certificació i reduint-ne notablement les despeses.
- Impulsar la integració de l'agricultura i ramaderia per incrementar l'eficiència en fertilització del sòl, el segrest de carboni i la reducció de biocides.
- Fomentar la conservació i restauració de basses, séquies, boscs, franges herbàcies i murs de pedra seca en espais agraris, promovent així la biodiversitat i determinats processos ecològics.
- Desenvolupar projectes agroecològics en zones en risc d'abandonament pel seu baix potencial agronòmic, afavorint així el manteniment d'espais oberts, l'heterogeneïtat d'hàbitats i els valors del paisatge, i reduint el risc d'incendis.
- Fomentar el desenvolupament de projectes agroecològics de secà, promovent així el manteniment de determinats hàbitats i la resiliència davant l'escassetat d'aigua.
- Millorar l'eficiència energètica de la producció (reduint el consum d'energia fòssil en el cicle), promoure l'eficiència en l'ús de l'aigua, minimitzar els regadius i fer-los sostenibles.
- Impulsar un Pla de transició agrària en reducció progressiva d'agroquímics i prohibició dels cultius transgènics: desenvolupament d'inputs agraris (fertilitzants, plaguicides, llavors, etc.) sostenibles, no contaminants, i de producció i comercialització local que substitueixin progressivament els productes agroquímics en mans d'oligopolis i agressius al medi; aplicació del principi de precaució en totes les polítiques d'innovacions agràries, amb l'establiment de moratòries en totes aquelles que no garanteixin la seva innocuïtat.
- Crear un registre i un banc de llavors autòctones i lliures de drets, que utilitzi i intercanviï la pagesia, per garantir l'accés a tots els agricultors i donar cos a la Declaració de l'ONU sobre els drets dels agricultors i altres persones que treballen a les zones rurals (UNDRP).
- Modernitzar progressivament els regadius perquè assegurin l'eficiència i l'estalvi de l'aigua. Limitar els ajuts públics a una disminució real del consum d'aigua i a l'autoabastiment energètic per mitjà d'energia hidràulica

lica. Garantir també el foment de mesures per evitar la contaminació d'aigües per nitrats i l'erosió dels sòls.

- Replantejar part de les mesures del Pla de desenvolupament rural relacionades amb la conservació de la natura, aprofitant la reforma de la PAC i el procés de definició del *Plan Estratégico Nacional*, per tal que siguin més rellevants, ambicioses i pressupostàriament adequades, i realització d'un seguiment i avaluació de la seva efectivitat de conservació i de la seva contribució a l'adaptació al canvi climàtic.

1.10.3 Fomentar la transformació social del camp

- Desenvolupar un pla d'FP agrària i ramadera, dotant de més recursos les escoles de capacitació i invertint en programes d'R+D+I que garanteixin la transferència de coneixements entre les persones investigadores, tècniques del departament, la pagesia i els ramaders. Ajudar a la tasca de centres tecnològics i altres agents, intermediaris... que puguin facilitar aquesta transferència de coneixement entre investigadores, pagesia i ramaders.
- Implementar estratègies autonòmiques i locals per tal que les zones rurals presentin demografies revitalitzades i un augment de la població agrària activa recolzada en un sector agroalimentari sostenible, dinàmic i diversificat. Cal parar especial atenció a facilitar el relleu generacional en el sector agrari i a revertir la precarització del sector, desenvolupant polítiques concretes, com ara: els contractes de “parrainage”, els espais tests agraris, el “Reempresa” agrari, i el foment i acompanyament a la transmissió d'explotacions a noves entrants; els serveis de substitució (borsa de professionals que substitueixin titulars d'explotació en baixes laborals i festius).
- Engregar infraestructures compartides (escorxadors, obradors, transport d'aliments i d'animals).
- Potenciar i replicar els serveis gratuïts d'assessorament a la pagesia i ampliar-los per tal de cobrir també aspectes essencials per a la transició agroecològica i la conservació de la biodiversitat.
- Reduir dràsticament la injustícia social i la petjada ecològica causada aquí i en altres països a conseqüència del model alimentari actual. Incrementar la capacitat d'autoabastiment i disminuir (+50%) les importacions de soia i morenc el 2030, i el 90% el 2050.
- Regularitzar i atorgar permís de treball i residència per a les persones migrades que treballen en les campanyes agràries.
- Fomentar i donar suport a l'emprenedoria rural i ecofeminista, de cara a valorar actius locals amb potencial per contribuir al desenvolupament social i econòmic del món rural. Exemples en són l'agricultura ecològica i de

proximitat, però també serveis d'ecoturisme o la recuperació d'activitats artesanals basades en els recursos del territori, per a nous usos. Les accions de suport a l'emprenedoria rural poden incloure serveis de consultoria aportats per organitzacions amb competències en aquest àmbit com l'Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran (IDAPA).

1.10.4 Avançar cap a un model de ramaderia sostenible

Un model que permeti l'equilibri territorial, sigui respectuós amb l'entorn i amb els animals, sigui una palanca d'activitat econòmica i ajudi a desenvolupar un nou model de producció. Per això, proposem:

- No concedir cap nova llicència per a instal·lacions de ramaderia industrial, adoptant una normativa sectorial especialment restrictiva i que porti a un control molt estricte de les existents.
- Planificar el decreixement de la cabana ramadera en zones vulnerables. Abordar la problemàtica dels nitrats i la bombolla porcina.
- Elaborar un pla de reducció de la ramaderia intensiva i els seus impactes negatius, aplicant polítiques de control, sancions i integració dels costos de les externalitats negatives en els preus.
- Fomentar un nou model de producció per a la indústria agroalimentària, que inclogui un pla de sensibilització de l'impacte de la producció càrnia industrial sobre el canvi climàtic en contrast amb els beneficis de les produccions extensives i de pasturatge per als ecosistemes de muntanya; ajudant les petites empreses explotacions de ramaderia ecosostenible per augmentar-ne l'eficiència i el foment de cooperatives agroalimentàries; reduint els tràmits i augmentant ajudes, la fiscalització progressiva a partir de la producció de carn, i la reducció d'impostos a l'agricultura ecològica i la producció animal extensiva i ecològica.
- Recuperació i promoció de la xarxa d'escorxadors comarcals, intercomarcals o mòbils perquè processin la producció local.
- Revisar la Llei de contractes d'integració per millorar les condicions dels ramaders integrats.
- Fer un pla de rescat urgent dels últims ramaders extensius i transhumants i de les petites explotacions agrícoles familiars, que són les més arrelades al territori i les que sovint més treballen amb pràctiques ambientals que garanteixen un equilibri socioecosistèmic.
- Elaborar i fer efectiu un pla de reconversió de la ramaderia industrial a ecològica i/o extensiva, incloent-hi la

formació, el reciclatge professional, una campanya social de canvi d'hàbits de consum i ajuts associats a la transició.

- Fomentar la ramaderia extensiva a les zones despoblades, especialment en àrees de muntanya, tot donant suport a la instal·lació de nova ramaderia i reactivant la xarxa d'escorxadors locals. Ajuts al manteniment d'espècies autòctones. Flexibilitzar realment el paquet higiènic-sanitari i facilitar els tràmits administratius de les activitats ramaderes extensives. Impulsar cultius i explotacions ramaderes adaptades al context d'emergència climàtica actual.
- Fomentar i facilitar la transhumància i recuperar la xarxa de carrerades i vies pecuàries.
- Establir un pla integral per a la conversió de les dejeccions ramaderes en oportunitats d'obtenció d'energia (metà) i adobs orgànics d'alt rendiment. Promoure la reducció de la producció ramadera intensiva, especialment de pollastres i porcs, com a mesura per resoldre a llarg termini el problema dels purins i fomentar les petites i mitjanes explotacions de carn ecològica en circuit tancat.
- Impulsar un programa d'ajut per a l'adequació de les granges al benestar animal, així com un programa d'ajut a la instal·lació de sistemes de generació d'energia renovable en granges.

1.10.5 Sobirania alimentària i alimentació de proximitat

Des de 1994, Catalunya ha perdut el 50% de la pagesia i han desaparegut prop de 25.000 productors, amb una creixent concentració de la titularitat de la terra, sovint en mans de grans terratinents o multinacionals. Aquest fet se situa directament contra l'equilibri ambiental i territorial, i contra la nostra sobirania alimentària, i volem revertir-ho. A més, l'agricultura i la ramaderia intensives són una de les majors fonts mundials de gasos d'efecte hivernacle, fet que s'agreuja amb els milers de quilòmetres que fan els aliments per arribar a la nostra taula, la pèrdua de biodiversitat i les conseqüències derivades de la desforestació causada per les grans plantacions. Per això, volem impulsar una nova cultura alimentària, un model de consum alimentari basat en producte sa, de proximitat, de temporada, sostenible i responsable, especialment des de les administracions públiques, i fomentar en la població la cultura alimentària i l'alimentació saludable. Per promoure la sobirania alimentària, una nova cultura de l'alimentació i la sostenibilitat de la nostra pagesia, volem:

- Aprovar la Llei de sobirania alimentària a partir de les bases concretades amb la participació dels agents de la producció alimentària i els consumidors i consumidoras, que determini des de la producció al consum, sustentat

en el principi d'alimentació sostenible, de proximitat i saludable.

- Minimitzar la mobilitat dels aliments amb plataformes de concentració d'oferta i sistemes de mobilitat tan ecològics com sigui possible. Crear Centrals de Distribució d'Aliments agroecològics públic-comunitaris. Assegurar aliments frescos i nutritius per a les poblacions més vulnerables.
- Estudiar la creació de l'empresa pública de distribució alimentària que permeti la compra agregada a preus justos i subministraments amb productors locals, i garantir l'accés a la ciutadania d'alimentació assequible, producte de qualitat i saludable de temporada i de proximitat.
- Executar un Pla de promoció de les xarxes de consum de proximitat, distribució i venda de "quilòmetre zero", amb especial atenció a les cooperatives de consum, mitjançant campanyes educatives, el suport a la distribució en la restauració i la promoció de la venda directa.
- Fomentar la comercialització i el consum de proximitat mitjançant campanyes educatives, el suport a la distribució en la restauració i la promoció de la venda directa. Fomentar el seu ús en la restauració col·lectiva en l'àmbit públic (menús escolars, etc.). Substituir, en la mesura del possible, tota la compra pública d'aliments per compra pública de proximitat i aliments ecològics i frescos. En aquest mateix sentit, regular a la normativa en matèria de contractació pública la possibilitat d'introduir clàusules a la contractació que incentivin aquestes pràctiques.
- Donar suport a les cooperatives de producció d'aliments en aspectes concrets com la reformulació de "plans sectorials d'internacionalització", potenciació dels sistemes de comerç electrònic de venda directa a les cooperatives, suport per a la conservació del patrimoni cultural i històric de les cooperatives agràries. Potenciar la intercooperació entre cooperatives i establir mesures d'acompanyament per a la implantació de les polítiques ambientals.
- Fomentar la creació de cooperatives de consum, amb suport tècnic i financer, en barris i també als pobles més dispersos en el territori.
- Facilitar l'establiment i el desenvolupament de petites indústries de transformació agroalimentària.
- Donar suport a les petites explotacions familiars de productes artesans i a la producció de qualitat, tot impulsant els distintius de qualitat (denominacions d'origen, distintius propis per a productes de proximitat, etc.) i mecanismes de coneixement i diàleg entre els dos extrems de la cadena alimentària (producció-consum).
- Impulsar mecanismes d'educació nutricional i cultura alimentària entre la població, amb un pla territorial

que arribi als centres escolars, i també a les residències de gent gran i als centres de treball, que garanteixin el coneixement dels productes de proximitat i d'una dieta equilibrada, amb l'objectiu de millorar la salut de la població i posar en valor els aliments propis de la dieta mediterrània.

- Crear una marca de qualitat alimentària de l'estil de la Q de Turisme de Qualitat per als productes agrícoles, ramaders i pesquers que siguin ambientalment sostenibles i de quilòmetre zero, amb especial detall de la seva contribució a la conservació d'hàbitats i espècies.
- Etiquetatge transparent i obligar a identificar l'origen dels productes d'alimentació que es comercialitzin a Catalunya i, si escau, de les matèries primeres (almenys per país) quan aquestes suposin el 50% en pes del producte comercialitzat.
- Millorar el funcionament de l'Observatori de la cadena alimentària per a tots els productes i categories. Que s'incloguin tots els sectors de producció i la integració ramadera a l'Observatori de preus agroalimentaris.
- Actualitzar la regulació del funcionament de les llotges i mercats en origen.

1.10.6 Impulsar una política de pesca sostenible i responsable

- Desenvolupar una política de pesca sostenible i responsable, respectuosa amb les quotes establertes als caladors, amb l'establiment de plans específics de zona, que dediqui els recursos públics a la transformació del sector, al manteniment dels llocs de treball i a la recerca de noves activitats lligades a la diversificació del sector.
- Cap a una pesca 100% selectiva i lliure d'arts de pesca destructives com la d'arrossegament o el rastell de cadenes: es fixarà una data límit de tres anys per a la seva prohibició, aprofitant el període de transició per a la reconversió de la flota.
- Establir una línia d'ajuts directes del Fons Europeu Marítim i Pesquer per pagar els i les marineres forçosament aturades durant els períodes de veda, a fi que no hagin d'utilitzar la prestació d'atur durant aquests períodes, al mateix temps que s'implementen fórmules de formació durant aquests períodes.
- Incrementar les línies d'ajuts al sector pesquer mitjançant l'ICF i altres per a la seva transformació.
- Prioritzar els ajuts a la pesca artesanal i a la pesca costanera litoral, així com afavorir el reconeixement positiu del peix de proximitat (km 0) i del procedent de la pesca artesanal.

- Ampliar les reserves marines fins a arribar el 2030 al 30% de la superfície marina, tant a les aigües interiors com a les exteriors, en coordinació amb l'Estat, tal com s'estableix a l'Estratègia Europea de Biodiversitat 2030, i dotar els recursos públics que garanteixin el manteniment i l'efectiva protecció, amb equips humans suficients per a la gestió i la vigilància de la normativa.
- Impulsar les instal·lacions d'aqüicultura de baix impacte ambiental, especialment l'aqüicultura ecològica.
- Fomentar la pesca artesanal i costanera litoral, prioritant els ajuts a la pesca artesanal i a la pesca costanera litoral, i afavorir el reconeixement positiu del peix de proximitat (km 0) i del procedent de la pesca artesanal.
- Impulsar la creació, certificació i promoció de productes amb denominació d'origen, així com de productes de la pesca i l'aqüicultura sostenibles.
- Implantar mesures efectives per garantir la informació, la traçabilitat i l'etiquetatge de comercialització dels productes pesquers de cara al consumidor final.
- Potenciar els comitès de gestió pesquera.
- Modificar l'articulat de la Llei 22/2009, del 23 de desembre, d'ordenació sostenible de la pesca en aigües continentals atès que la gestió de la pesca és exclusivament pública al territori català i, per tant, no pot considerar l'explotació privada per concessió, o per qualsevol altra figura jurídica administrativa que determini l'aprofitament pesquer de les zones de pesca controlada als rius de Catalunya per part de societats de pescadors en aquells trams de pesca que estiguin localitzats dins llur municipi.
- En la zona de pesca controlada de riu s'ha de determinar: un model d'aprofitament sostenible dels recursos pesquers basat principalment en l'autoregeneració natural de les poblacions d'espècies; la pràctica de la pesca sense mort o amb mort; la llicència corresponent i l'obtenció del permís de pesca pertinent; els criteris i el mecanisme per determinar el nombre de captures permeses en les zones de pesca controlada
- Potenciar l'Institut Català de Recerca per a la Governança del Mar per ampliar l'àmbit de l'R+D+I.

1.10.7 Revisar el marc normatiu estatal i europeu, cap a un pacte verd europeu

Bàsicament, la política europea va ser dissenyada en un principi per situació de manca d'aliments, primant quasi exclusivament la producció per garantir l'abastament. Els intents de correcció, les potes ambientals, no van a la base del problema, generant confusió i rebuig. I per raons estratègiques i comercials aboca a importacions i tractats de comerç que són desincentivadors per a la producció

pròpia atenent les desregulacions i el compliment de normatives molt més laxes que el producte propi. Proposem:

- Necessitat de revisar íntegrament la PAC per a la promoció d'una agricultura social i la reducció de percepció d'ajuts per part de grans conglomerats empresarials i grans tenidors.
- Revisar els tractats de lliure comerç al Consell de la Unió Europea, ja que no garanteixen normes recíproques en les importacions, no eviten el dúmping ambiental, laboral i econòmic, i no són coherents amb els compromisos dels Acords de París, el Conveni sobre la Diversitat Biològica i els convenis fonamentals de l'Organització Internacional del Treball.
- Procedir de forma immediata a corregir mesures i exigències actuals modulant les mesures burocràtiques, fixant ajudes ajustades als costos i ajudes complementàries; destinades principalment als petits i mitjans agricultors i ramaders, des d'una estratègia ecosostenible i de viabilitat econòmica que assegura vida digna per la pagesia, garantia dels aliments i preus raonables al consum.
- Establiment del segell alimentari europeu i revisió de la informació obligatòria de l'etiquetatge.

1.11 Cooperativisme i economia social: un model de producció social i solidari

Catalunya té una llarga tradició en matèria d'economia social i solidària, que té un pes important en l'economia del país, ja que representa al voltant del 12% del PIB en facturació. La seva diversitat, capacitat i implantació permet fer una aposta decidida en els àmbits social, polític i econòmic.

L'economia social i solidària pot ser una eina molt apropiada per a una intervenció econòmica basada en la proximitat i el desenvolupament local, la producció col·laborativa, i orientada al benefici col·lectiu, les necessitats de la població i l'interès general en lloc del lucre privat. La vinculació territorial dels seus membres, la utilització de recursos autòctons, la propensió a l'enxarxament des de la intercooperació o la resistència a la deslocalització són elements característics d'aquesta economia. Creiem que s'ha d'impulsar aquest àmbit, no solament com a proposta democratitzadora i de millores laborals, sinó com a eina de transformació social clau tant en la reducció de desigualtats com en la satisfacció de necessitats, especialment al sector de l'economia digital. La capacitat de donar solucions, béns i serveis, i a l'hora d'estendre pràctiques democràtiques, retorn social i arrelament al territori, fan de les cooperatives una eina imprescindible per a la gestió del bé comú.

L'horitzó que proposem és una realitat empresarial transformadora basada en l'autogestió i la cogestió, la presa democràtica de decisions, la propietat en mans de les persones treballadores i cooperativistes que adquireixen la capacitat de decisió sobre l'empresa i la manera d'organitzar-se. S'orienta, per tant, al benefici col·lectiu i a les necessitats de la població, i no al lucre privat, i destina els excedents a la consecució d'objectius a favor del desenvolupament sostenible, de l'interès dels seus integrants i de l'interès general.

Creiem que cal promoure el desenvolupament del sector d'economies col·laboratives, és a dir, aquelles que prioritzen els models de col·laboració entre iguals a partir de plataformes amb sistemes de governança democràtics i accessibles (amb llicències i codis oberts). Les possibilitats de comunicació que han obert les noves tecnologies han tingut com a resultat un augment de dinàmiques de col·laboració al voltant d'objectius o interessos comuns, la qual cosa s'ha traduït en la construcció col·laborativa de recursos (de vegades, a gran escala) a través de plataformes en línia.

Cal una regulació d'aquestes noves modalitats de producció, tant pel que fa a l'activitat de les empreses transnacionals que ofereixen infraestructura i serveis a l'economia de plataformes a Catalunya com a aquelles empreses pretesa-

ment de l'economia col·laborativa i que depreden els drets ciutadans i laborals a escala transnacional.

1.11.1 Enfortir l'economia social i solidària per democratitzar l'economia

- Dotar Catalunya d'un nou marc legal català que doni àmplies facultats i capacitat d'autoregulació a les empreses socials, que permeti generalitzar més el model cooperatiu.
- Incloure el model d'economia social i solidària als plans d'estudi, tant en l'àmbit universitari com en la formació bàsica, i també en l'àmbit de la formació professional.
- Impulsar polítiques específiques de finançament per al sector per mitjà de l'aplicació de deduccions en l'IRPF per a la inversió tant en capital social com en préstec en qualsevol de les seves modalitats a cooperatives, societats laborals, empreses d'inserció, equiparables a les deduccions per inversió en empreses noves o de recent creació.
- Potenciar la posada en marxa de fons d'inversió socials per mitjà d'una normativa pròpia i d'estímuls fiscals.
- Establir programes d'ajuts a entitats representatives de l'economia social per crear plataformes empresarials que possibilitin la intercooperació, creant sinergies que millorin la capacitat competitiva de les empreses d'economia social.

1.11.2 Promoció de l'economia col·laborativa procomú

Impulsar una nova llei de promoció de l'economia col·laborativa i procomú que tingui en compte:

- Determinar els requisits que ha de complir per ser considerada economia col·laborativa: no establir relació de lucre entre persones usuàries i que no es donin situacions d'explotació laboral encoberta.
- Promoure marques i mecanismes de qualitat a partir dels mateixos sistemes de reputació col·laboratiu.
- Establir mesures de control perquè els termes d'ús i política de privacitat no siguin abusius, drets i responsabilitats legals de les persones que participen en aquestes plataformes d'economia col·laborativa.
- Desenvolupar un pla d'economia col·laborativa procomú basada en el coneixement obert, que desenvolupi un model productiu integral i sostenible basat en el coneixement col·laboratiu i lliure (que garanteixi els drets d'ús, còpia, modificació i redistribució).

- Afavorir la creació de nous sistemes de distribució col·laboratiu i basats en la intel·ligència col·lectiva per promoure xarxes col·laboratives globals en favor de la producció i el consum locals, així com les pimes (enfrent de grans conglomerats econòmics deslocalitzats).

- Potenciar la figura del ciutadà i ciutadana com a generador de valor, reconeixent el valor procomú generat, afavorint l'activitat econòmica col·laborativa en xarxa i del col·lectiu d'autònoms.

- Potenciar les ciutats col·laboratives, amb protocols que permetin tenir iniciatives de cura i cobrir necessitats en l'espai comú.

1.11.3 Fomentar l'economia digital i col·laborativa

- Donar suport a l'emprenedoria col·lectiva en aquest sector, mitjançant l'impuls de centres i comunitats d'innovació.

- Afavorir l'accés a espais de treball i de *coworking* a les incubadores d'emprenedors i emprenedores i empreses *start-up*, fent possible una xarxa de mutualització de recursos, serveis compartits i accés descentralitzat a la innovació.

- Definir un marc de desenvolupament sectorial integrat, basat en la integració de petits proveïdors de serveis per a la creació conjunta de grans indústries competitives.

- Afavorir sinergies entre economia digital i economia social i solidària a Catalunya.

1.12 Un país amb un sistema financer al servei del benestar de la majoria social

El sector financer se n'ha anat autonomitzant del sector productiu i, d'altra banda, la lògica financera s'ha imposat a la planificació productiva a llarg termini. La desregulació neoliberal ha propiciat un creixement incontrolat dels actius financers que està en l'arrel de les crisis periòdiques dels últims anys. El sistema financer té el control sobre totes les iniciatives de creació de riquesa. El biaix ideològic de la seva concessió de crèdits condiona l'orientació a mitjà i llarg termini de l'aparell productiu. És necessari trencar aquesta lògica. Durant molts anys s'ha fet creure que la gestió pública era inherentment ineficient. La crisi financera va deixar en evidència la falsedat d'aquesta premissa. Cal impulsar un nou model financer que tingui com a prioritat l'interès social enfront dels beneficis privats dels accionistes.

El Banc d'Espanya va impedir la reconversió de l'Institut Català de Finances en una banca pública, però no s'han esgotat totes les vies per aconseguir que Catalunya tingui una banca pública pròpia. La creació d'una banca pública constitueix un instrument de poder en mans de l'Estat per superar la pressió dels mercats financers privats sobre l'economia nacional i impulsar polítiques socials i estratègiques, guardant equilibri entre una gestió tècnica i eficaç i una vocació de servei públic. Proposem:

- La creació d'una Banca Catalana d'Inversió de caràcter públic que afavoreixi l'accés al crèdit a la indústria, autònoms, petites i mitjanes empreses, i la ciutadania en general, a tipus d'interès molt més baixos que la banca comercial, ja que no se cercarà l'obtenció de beneficis, que impulsi: finançament de projectes industrials i empresarials vinculats a la transició ecològica i la reindustrialització; finançament d'habitatge públic; finançament accessible a persones que no poden accedir a la banca comercial; línies de crèdit especials per a persones, petites empreses, emprenedores, entitats socials, i per a projectes d'investigació, innovació i desenvolupament, així com donar suport al desenvolupament de sistemes de monedes complementàries d'abast regional i local.

- Impulsar una gestió i comercialització de bons de les administracions públiques, directament per aquestes, i accedir a les línies de crèdit del BCE a tipus d'interès preferent, sense necessitat de recórrer als mercats privats de deute.
- Treballar per una mobilització dels recursos financers suficients per recuperar el control dels sectors estratègics de l'economia i incentivar el desenvolupament d'activitats productives sostenibles, apostant per una renovació del sistema energètic.
- Desenvolupar una proposta per a la creació de comptes per a ciutadans exclosos del sistema financer privat, on puguin dipositar els seus diners a cost zero.

Realitzarem les actuacions necessàries davant l'Estat i la Unió Europea per impulsar el control democràtic del control financer:

- Impulsar la separació radical de banca comercial i banca d'inversió. Prohibició del *shorting* i dels productes sintètics (futurs, derivats, etc.) a la borsa. Amortització obligatòria dels actius financers fallits.
- Promoure el control parlamentari de l'activitat dels bancs centrals i molt especialment del Banc Central Europeu.
- Impulsar una millor supervisió de l'activitat bancària, així com de les seves operacions amb paradisos fiscals, per tal de posar fi al frau i als excessos especulatiu.
- Promoure la creació de comissions d'investigació sobre les vendes fraudulentament dels actius immobiliaris del FROB i la privatització de les caixes d'estalvi.
- Desenvolupar accions per impulsar les llicències bancàries de forma que hi hagi molts bancs petits en comptes de pocs enormes, facilitant el tancament dels que no compleixin sense provocar una crisi sistèmica.
- Fomentar les cooperatives de crèdit i les monedes socials.
- Realitzar una auditoria ciutadana del deute, analitzar la possible existència de deute il·legítim i refinançar el deute sobirà, amb retirada de les limitacions sobre la capacitat d'endeutament dels països.
- Promoure la banca ètica i les cooperatives bancàries des de les institucions.

1.13 Un país amb drets laborals per viure amb dignitat

El neoliberalisme ha volgut imposar un procés de globalització basat en la desregulació laboral i l'afebliment del sindicalisme. Ha destruït bona part de les regles del dret de treball conquerides després d'anys de lluites obreres, per imposar un procés de precarització del treball i de fragmentació laboral que dificulti la capacitat dels treballadors i treballadores d'actuar i negociar col·lectivament, a més de condicionar la rebaixa dels marcs de regulació dels estats per tal de facilitar la capacitat de les empreses d'actuar globalment i obtenir guanys il·limitats.

Davant d'aquesta realitat hem pogut impulsar en el govern de coalició a l'Estat, des del Ministeri de Treball dirigit per Yolanda Díaz, avenços en drets laborals que són referència en el context internacional: hem fet del contracte indefinit el contracte de referència, hem promogut importants increments anuals de l'SMI fins a situar-lo a 1134 €, cosa que suposa un 54,10% d'increment des que vam entrar al govern.

La pandèmia va evidenciar la importància dels serveis públics, com a garant dels drets de la ciutadania, de la necessitat de garantir la sobirania en el subministrament de determinats béns i serveis essencials, així com de la importància del treball (dels treballadors i treballadores) per satisfer determinades necessitats bàsiques. La importància del treball i de la seva qualitat i estabilitat es va mostrar vital per garantir el ple funcionament social. Tant en el moment de l'atenció als problemes derivats de la pandèmia (la valoració social dels treballs essencials, en especial els treballs de cures) com per garantir la posterior recuperació de l'activitat econòmica (la importància dels ERTO per mantenir la capacitat productiva instal·lada i la vinculació laboral).

Tanmateix, l'emergència climàtica reforça la necessitat d'aprofundir en estratègies de canvi de model productiu, compromès amb la descarbonització de la producció i la gestió dels residus per convertir-los en recursos, i per l'impuls d'una economia més diversificada i d'alt valor afegit i amb formes de distribució més sostenibles.

Som davant d'un procés de canvi que ha d'incorporar els valors de la Transició Justa: que ningú quedi enrere. S'han de reforçar els mecanismes de formació i requalificació i les xarxes de protecció social. L'exigència de l'ocupació digna, estable, segura, de qualitat i amb drets ha d'incorporar-se com a exigència en l'activitat econòmica dels poders públics, sigui en la prestació o la contractació públiques.

No es pot parlar de flexibilitat per adaptar-se als canvis, com es fa des del neoliberalisme, sense que hi hagi garantida la seguretat. És per això que des dels comuns entenem que cal garantir polítiques públiques laborals que dotin

de drets, seguretat i justícia les relacions laborals, reconeixent la dignitat del treball i la funció del sindicalisme per promoure la democràcia econòmica per crear ocupació digna, estable, segura, de qualitat i amb drets, per fer avançar la justícia social.

1.13.1 Promoure un Pacte Nacional per impulsar la creació d'ocupació i el treball digne

Comuns, conjuntament amb Sumar, estem promovent reformes profundes i de progrés en la legislació laboral estatal, per corregir els desequilibris en les relacions laborals que sustenten la precarietat en el treball i la unilateralitat del poder empresarial i que van imposar les diferents contractes laborals dels anteriors governs del PSOE i del PP, avalades per CiU. Amb la reforma laboral de l'any 2022 vam apostar per combatre la temporalitat, reforçant l'estabilitat i la recuperació del dret de negociació col·lectiva, i ara volem continuar aquesta legislatura amb l'avenç en la reducció de la jornada laboral, millorar les garanties dels treballadors i treballadores davant dels abusos en l'acomiadament, així com en la seva restauració i la indemnització, entre d'altres.

En aquest marc, el Govern de la Generalitat ha d'aprofitar el marc competencial propi per contribuir a promoure l'avenç dels drets laborals, la creació d'ocupació, la igualtat i seguretat en el treball, l'impuls de la democràcia econòmica. Per això ens comprometem a treballar per un marc pactat amb els agents socials per implementar mesures per:

- Repartir el treball mitjançant la reducció generalitzada de la jornada laboral, sense reducció salarial i amb creació d'ocupació. Treballar en el diàleg social perquè Catalunya sigui pionera en la reducció de la jornada.
- Afavorir la creació d'ocupació de qualitat i la conciliació personal.
- Limitar la realització d'hores extra.
- Actuar contra les bretxes salarials.
- Corregir els estereotips sexistes en determinades ocupacions i fomentar noves formes de corresponsabilitat que evitin l'actual biaix de gènere.
- Crear ocupació en sectors clau com l'economia verda i serveis públics bàsics fins a assolir les ràtios de la UE.
- Afavorir des de l'administració, mitjançant la contractació directa i indirecta (compra pública de béns i serveis), i la introducció de clàusules en la contractació pública l'ocupació d'aquells col·lectius amb més risc d'exclusió social o menor ocupabilitat, i la penalització de les empreses que incompleixin la normativa laboral, presentin altes taxes de sinistralitat, d'hores extraordinàries o manca de paritat en les estructures de direcció.

1.13.2 Impulsar un marc català de relacions laborals i socials

Les relacions laborals són reflexos de l'estructura productiva i social del nostre país. L'establiment de la normativa laboral bàsica correspon a l'Estat i s'inscriu en el respecte a les normes i directrius europees i internacionals. Més enllà de seguir promovent canvis legals de la normativa bàsica per ampliar drets i avançar en la democratització de les relacions de treball, tant la negociació col·lectiva com el diàleg i la concertació social són espais d'autoregulació de les relacions laborals que es configuren com a font del dret del treball.

Per aquest motiu, des del Govern de la Generalitat cal impulsar i aprofundir un marc català de relacions laborals, de caràcter tripartit, adequat a la realitat productiva de Catalunya i els seus agents socials, que permeti l'avenç dels drets laborals i la justícia social. En aquest marc i, per tal de fer-lo efectiu, impulsarem:

- Un marc de negociació col·lectiva catalana. Potenciar els convenis sectorials d'àmbit català, adaptats a les problemàtiques i característiques pròpies de l'economia catalana i el sector productiu, com a marc propi de regulació de les condicions laborals, que doni cobertura a la totalitat de la població assalariada del país.
- Un espai català de concertació social, negociació col·lectiva, resolució extrajudicial de conflictes
- La funció d'organismes com el Consell de Treball Econòmic i Social (CTESC) i el Consell Català de Relacions Laborals (CCRL), garantint-ne els recursos suficients per al seu funcionament, posant a consulta prèvia dels agents econòmics i socials les iniciatives socioeconòmiques del Govern i recollint informes i recomanacions d'aquests.
- El paper de l'administració en la vigilància i control de les normes laborals, tràmits relacionats amb expedients de crisi empresarial i tutela de drets dels treballadors i treballadores.
- Unitat contra la precarietat laboral. D'acord amb els agents socials crearem una unitat específica a partir de l'actual estructura d'inspecció de treball per lluitar contra les situacions d'explotació i precarietat laboral que es donen a Catalunya. El paper de la inspecció de treball i SS, com a eina de garantia d'una ocupació amb drets i de qualitat, respectuosa amb el compliment de la normativa laboral i, per tant, dels drets dels treballadors i treballadores. Es crearà un òrgan paritari administració-organitzacions sindicals per a la coordinació de tasques en la matèria. Cal dotar la inspecció amb els recursos necessaris per fer front a les exigències pròpies de la seva tasca, augmentant-ne la plantilla d'inspecció i subinspecció per assolir l'objectiu d'un inspector cada 10.000 persones ocupades. La unitat contra la precarietat

laboral també establirà mesures en la contractació pública que previnguin i anticipin la precarietat, i crearà un observatori de la precarietat que analitzi la situació en els diferents mercats del treball.

- Marc català de concertació social pel canvi de model productiu, amb la necessària participació dels agents socials en la definició d'un model productiu basat en treball de qualitat, sostenibilitat i producció d'alt valor afegit, que abordi plans de transició justa davant de l'emergència climàtica, la digitalització de l'activitat econòmica, la generalització del teletreball, pel desenvolupament i millora del teixit productiu.
- La implementació del Pacte Nacional per la Indústria, així com la seva permanent actualització, des d'un vessant associat a la qualitat de vida de la població, i amb compliment dels compromisos pressupostaris adquirits i els objectius que tenen a veure amb l'impuls de sectors estratègics emergents i tot allò relacionat amb energia, mobilitat, economia circular.

1.13.3 Impulsar el Sistema Públic d'Ocupació i garantir un accés universal i equitatiu

L'ocupació és un dret fonamental i, des dels poders públics, cal garantir-ne l'accés igualitari i sense discriminació en els processos d'orientació, acompanyament i intermediació mitjançant els serveis públics d'ocupació.

L'existència d'agències de col·locació privades amb afany de lucre ha estat utilitzada per la mateixa administració com a mecanisme d'externalització d'aquesta funció i com a justificació pel retraïment de recursos del sistema públic, i així va esdevenir un element de discriminació, en especial per als col·lectius amb majors dificultats d'accés al mercat de treball, i de pèrdua de qualitat i eficiència dels serveis públics d'ocupació, que ha fet possible el paper preponderant de les ETT.

Per revertir aquesta situació proposem reforçar el paper del Servei d'Ocupació de Catalunya mitjançant:

- La recuperació del caràcter públic de les activitats dels serveis públics d'ocupació i les agències de col·locació amb finalitats lucratives.
- Prohibició que les empreses de treball temporal puguin actuar en funcions d'agències de col·locació o intermediació.
- La potenciació dels serveis públics d'ocupació com a instrument bàsic de les polítiques actives d'ocupació.
- Recuperar les polítiques actives d'ocupació (PAO), i descentralitzar el Sistema Públic d'Ocupació en el territori, coordinant l'actuació del SOC amb els ajuntaments; incorporant els processos de concertació social amb les

organitzacions empresarials i sindicals en el territori; configurant una única xarxa de serveis per l'ocupació sense duplicitats per aprofitar els recursos; i vinculant la seva activitat a les necessitats i perspectives d'ocupació als sectors productius del territori. Assumir les funcions del SEPE i, en poblacions que disposen d'agències de promoció local, crear consorcis per a la gestió unificada de les polítiques actives i passives.

- Dotar al Servei Públic d'Ocupació dels recursos humans, materials i econòmics necessaris per a l'eficàcia en el compliment de les seves funcions.

1.13.4 Garantir unes relacions laborals en igualtat i lliures de discriminació

Comuns volem un mercat de treball amb igualtat d'oportunitats i de condicions entre homes i dones, joves, persones migrades, persones amb diversitat funcional i persones d'edat avançada. Cal garantir els drets laborals com un primer pas per assolir la igualtat, però també hem de fer polítiques que estimulin que totes les persones hi tinguin accés a un lloc de treball amb els mateixos drets i condicions, sense discriminacions. Per fer-ho possible ens comprometem a:

- Posar fi a la discriminació laboral per raó d'edat, garantint que tant el jovent com les treballadores majors de 45 anys disposen dels mateixos drets laborals que la resta de la població activa: cobertura en cas d'atur; contractació amb els mateixos salaris i jornades; pla integral pel retorn dels joves; plans específics per a treballadores majors de 45 anys; potenciació d'una FP amb visió de gènere, com a eina útil per millorar la seva ocupabilitat.
- Posar fi a la discriminació laboral de les dones. Impulsar polítiques d'igualtat laboral de gènere, particularment en matèria salarial. Nous drets laborals associats a la igualtat i corresponsabilitat en el treball de cura.
- Crear en l'àmbit de gestió directa de l'administració de la Generalitat, de forma negociada amb la representació sindical dels empleats i empleades públics, nous drets laborals associats a la igualtat i corresponsabilitat en els treballs de cura. Impulsar els mecanismes que facilitin la seva negociació i acord tant en l'administració local com en el sector privat.
- Complir, preferentment amb contractació laboral directa, la quota de reserva de la LISMI, per tal de fer possible l'accés al mercat de treball de les persones en diversitat funcional, més enllà de la tasca formadora, des d'una perspectiva professional i integradora dels centres de treball especial i el seu paper de pont cap a la contractació laboral al mercat ordinari. Les mesures alternatives a la reserva de lloc de treball han de ser l'excepció i no la norma.

- Introduir una dimensió laboral en un Pacte Nacional per la Immigració, com a instrument útil per a la integració de les persones migrades. Impulsar, a escala estatal, el reconeixement de les competències professionals de la població nouvinguda, atesa la seva trajectòria laboral en origen.

- Lluitar de forma prioritària contra l'explotació laboral. La inspecció de treball ha d'intervenir prioritàriament en els sectors que concentren més precarietat, hores extres no declarades, economia submergida, sinistralitat laboral i contractació fraudulenta. Per fer-ho possible cal dotar la inspecció laboral dels mitjans humans i materials necessaris per a la lluita contra l'explotació i la discriminació laboral.

- Implantació concertada del teletreball, també com a eina d'inserció laboral de col·lectius de difícil ocupabilitat, o amb necessitats de conciliació associades als treballs de cura i atenció. Per garantir la seva aplicació caldrà dur a la pràctica una adequada tasca d'alfabetització digital, així com una regulació equilibrada d'aquesta modalitat de treball a distància, evitant la seva utilització per a la desregulació de les relacions laborals i la reducció de plantilles.

1.13.5 Garantir els drets laborals de la gent jove

La gent jove necessitem una proposta política forta i real contra l'atur juvenil que no es quedi en mesures de maquillatge com l'actual desenvolupament de la Garantia Juvenil. Cal acabar amb les formacions laborals selectives no remunerades i les pràctiques no remunerades als cicles formatius o als cursos de formació ocupacional, perquè disposen a les empreses de mà d'obra juvenil gratuïta sense les garanties de tenir un lloc de treball. Per això, Comuns treballarem per:

- Garantir que els i les joves en pràctiques a empreses gaudeixin dels mateixos drets i condicions laborals que reconeixen els contractes en pràctiques.
- Equiparació salarial dels contractes en pràctiques o formatius als contractes ordinaris per evitar la segregació laboral dels joves.
- Crear un pla integral que faciliti el retorn amb feina dels joves que han hagut de marxar a l'estranger aquests anys per causes econòmiques, garantint el dret a l'acompanyament i el dret al retorn.
- Aplicar de forma completa i estructural el Programa de Garantia Juvenil perquè cap menor de 30 anys passi més de quatre mesos sense una oferta formativa, laboral, de pràctiques o d'aprenentatge.

1.13.6 Garantir els drets laborals de les persones majors de 45 anys

Les persones majors de 45 anys pateixen avui en dia moltes dificultats per poder desenvolupar el seu projecte de vida. Cal evitar que les persones de mitjana edat siguin expulsades del mercat laboral en l'etapa més activa de la seva carrera professional i, en cas de succeir, cal fer un esforç per no desaprofitar la seva experiència i evitar situacions de vulnerabilitat. Cal crear ocupació de qualitat, que afavoreixi la conciliació personal i faciliti la desmercantilització de la vida, i cal que les empreses tornin a valorar l'ocupabilitat de les persones majors de 45 anys. Per fer-ho ens comprometem a treballar per:

- Revertir la reforma dels subsidis per atur amb què es va acompanyar la reforma laboral del PP, de manera que augmenti el grau de cobertura en aquest col·lectiu.
- Establir mecanismes perquè no vegin empitjorades les seves expectatives de pensió com a resultat de la seva situació laboral.
- Impulsar l'ocupabilitat de les persones majors de 45 anys i persones en situació d'atur de llarga durada:
- Posar en marxa itineraris formatius específics i tutoritzacions individualitzades amb especial atenció a la bretxa digital, per a la seva inserció laboral. Desenvolupar el reconeixement de competències professionals associades a l'experiència laboral.
- Establir programes específics de contractació indefinida a jornada completa per a aquest col·lectiu, posant en valor aquests treballadors i treballadores.
- Implementar un pla de garantia sènior que assegurï que qualsevol aturat de més de dos anys té un pla personalitzat d'inserció i que aquest pla finalitza amb una contractació.

1.13.7 Treballar en igualtat sense discriminació per raó de gènere

Les dones continuem patint l'opressió i les desigualtats en el món del treball. La bretxa salarial entre dones i homes que desenvolupen la mateixa feina i tenen la mateixa categoria és actualment del 19,69%, només un 3,81% menys que el 2019, quan era del 23,5%, però estem encara molt lluny de superar aquesta situació. Cal acabar definitivament amb les prestacions d'atur més baixes, amb les pensions més baixes i amb l'exclusió de la possibilitat de rebre una pensió. En definitiva, cal posar en qüestió el paradigma de la contributivitat que barra l'accés a drets socials bàsics a, entre altres col·lectius, les dones. Per fer-ho possible ens comprometem a:

- Lluitar per posar fi a la discriminació laboral de les dones. Impulsar polítiques d'igualtat que evitin qualsevol discriminació de gènere i en especial la discriminació salarial de facto. Mesures de suport a la participació de les dones als consells d'administració; la Generalitat garantirà composició paritària de gènere als consells d'administració i patronats de fundacions als que tingui participació majoritària.
- Vetllar pel compliment de l'obligació de fer plans d'igualtat a les empreses, promovent campanyes de control i denúncia per part de la inspecció de treball.
- Acabar amb la violència masclista en l'àmbit laboral. Fomentar el compliment de l'obligatorietat de protocols de prevenció i atenció a l'assetjament sexual i per raó de gènere.
- Augment de la dotació pressupostària dels plans d'ocupació destinats a dones. Estudiar i potenciar fórmules de creació de llocs de treball per als sectors femenins més desfavorits, especialment per a dones víctimes de la violència masclista, aturades de llarga durada, dones migrades i en situació d'exclusió social. Implementació de plans específics per a la creació d'ocupació en sectors on les dones estiguin infrarepresentades, així com adreçats a dones víctimes de violència masclista.
- Incorporació d'indicadors de gènere als sistemes de seguiment i avaluació de serveis i recursos estatals de formació i ocupació, de manera que permetin valorar els resultats obtinguts i el seu impacte en termes de gènere i, si s'escau, el disseny i incorporació de mesures correctores.
- Treballar per seguir reduint la bretxa a les pensions entre homes i dones, conseqüència del biaix de gènere a les carreres de cotització de les dones, a conseqüència de la bretxa salarial, l'economia submergida o el treball no voluntari a temps parcial, entre d'altres.

1.13.8 Suport i protecció per a treballadors i treballadores autònoms: avançar en drets

A Catalunya cal millorar i desplegar un marc normatiu a favor de les condicions de treball dels treballadors i les treballadores autònoms i de totes les persones que treballen per compte propi. Tot i que la participació del nostre espai al Govern de l'Estat s'ha traduït en un avenç en drets d'aquest col·lectiu, encara ens queda molt camí a recórrer per garantir la seva equiparació en drets a altres treballadors i treballadores. Aquesta regulació hauria d'incloure millores tributàries, de les cotitzacions a la SS i de pensions per jubilació o incapacitat. D'altra banda, cal combatre, fins a erradicar, les males pràctiques habituals que abusen dels "falsos autònoms" o autònoms dependents. Per fer-ho possible ens comprometem a impulsar accions per:

- Crear línies específiques d'assessorament i suport tècnic per autònoms, tant per a noves activitats, com per a la seva consolidació i continuïtat.
- Impulsar, a través de l'Institut Català de Finances, línies especials de finançament per autònoms i microcrèdits, especialment per a projectes industrials en sectors mediambientals i energètics, de noves tecnologies i d'innovacions aplicades als serveis socials.
- Incorporar els treballadors i les treballadores autònomes al règim general de cotització a la SS, canviant així les formes de cotització perquè responguin als ingressos reals, i tenint accés a totes les prestacions pròpies d'aquest. Possibilitar el pagament trimestral, en lloc de mensual, i analitzar la possibilitat de desenvolupar un règim de cotitzacions a temps parcial.
- Introduir mesures de salvaguarda del patrimoni, quan aquest està format per l'habitatge habitual, en el cas de projectes no reeixits.
- Impulsar una modificació de l'Estatut del Treball Autònom que garanteixi i amplii els drets de persones autònomes dependents i, entre d'altres, reguli mecanismes d'organització, representació i defensa d'aquestes. Establir un pla específic per a la detecció de falsos autònoms i el reconeixement de la condició de treballadores assalariades amb els drets inherents.
- Impulsar la reivindicació que els autònoms i les autònomes en situació de cessament de l'activitat professional tinguin dret, en les mateixes condicions que les persones provinents del món assalariat, a l'accés a les prestacions no contributives i als subsidis existents en cada moment.

- Modificar la normativa per tal d'ampliar l'actual termini a un mínim de cinc anys, fins que les persones assalariades, amb dret a prestació per desocupació i que sense esgotar-la s'hagin establert com a autònomes i cessin posteriorment en l'activitat com a tals, puguin cobrar les prestacions suspeses i no exhaurides en el seu dia.
- Modificar l'actual normativa de les mútues per tal que els autònoms i les autònomes també puguin accedir, com les empreses, als òrgans de govern i control.

1.13.9 Regular equilibradament el teletreball: reduir la presència per augmentar l'eficàcia

Des de l'arribada de la COVID-19, el teletreball va passar d'un tímid 4,8% el 2019, segons l'INE, a esdevenir una realitat per a més d'un terç de les treballadores d'aquest país. Si bé històricament el treball a distància mai va ser la primera opció de les empreses, moltes organitzacions es van veure obligades a adaptar-se, improvisar i fins i tot experimentar amb el teletreball, fet que ha posat en relleu els seus avantatges, però també els seus inconvenients, amb una

important borsa de frau laboral i tributari relacionada amb les hores extra no pagades, especialment en sectors com ensenyament o consultories.

Cal una regulació equilibrada d'aquesta modalitat de treball a distància, partint de l'acord marc europeu regulador del teletreball, fruit de la concertació entre els agents socials europeus, evitant la seva utilització per a la desregulació de les relacions laborals i la reducció de plantilles. Segons això ens comprometem a impulsar:

- Regulació de forma equilibrada del teletreball, fruit del diàleg social, amb els següents elements a destacar, com a part necessària de l'acord inicial entre les parts: voluntarietat; equipaments a càrrec de l'empresa; garantia de protecció de dades; dret a la intimitat; organització del treball per part de la persona treballadora, amb càrrega de treball i jornada laboral equiparables al del treball presencial; dret a desconnexió digital; igualtat de drets laborals i sindicals; compensació de despeses; salut laboral.

1.13.10 Implantar un nou sistema de relacions laborals més democràtiques

Les reformes legals aprovades pel PSOE i el PP, amb el suport parlamentari de l'antiga CDC, van causar durant anys una greu desregulació del mercat de treball, individualització de les relacions laborals i pèrdua de força dels representants dels treballadors i treballadores. Aquesta és una etapa superada per la reforma laboral impulsada pel Ministeri de Treball de Yolanda Díaz, però per consolidar aquest canvi al model de relacions laborals és essencial democratitzar les relacions laborals i els centres de treball. Així doncs, ens comprometem a treballar per fer possible:

- Introduir la flexibilitat interna negociada, basada a la negociació col·lectiva i major participació en l'organització del treball; la modificació substancial de les condicions de treball deixaria així de ser potestat exclusiva de l'empresa.
- Restringir la regulació de la classificació professional i la mobilitat funcional al conveni col·lectiu sectorial.
- Recuperar l'autorització administrativa prèvia tant per a la modificació substancial, com per als ERO de suspensió i reducció de jornada.
- Garantir els drets dels treballadors i treballadores en cas d'externalització productiva. Responsabilitat solidària de l'empresa principal, amb la finalitat d'evitar el dúmping empresarial. Reconeixement dels mateixos drets laborals i socials a totes les persones treballadores que participin en un mateix procés productiu, tant de l'empresa principal com de les subsidiàries, amb aplicació d'un únic conveni col·lectiu de referència.

- Estendre el concepte de successió d'empresa a la transmissió de l'activitat empresarial que no vagi acompanyada de mitjans de producció.

1.13.11 Recuperar la capacitat adquisitiva dels salaris per reactivar l'economia

La reactivació de l'economia necessitava aturar la caiguda dels salaris i que aquests recuperessin la seva capacitat adquisitiva, de manera que la participació de la massa salarial en la renda s'estabilitzés, primer, i recuperés el perdut en els anys de crisi. La despesa de la població assalariada és un dels factors (junt amb la millora de les prestacions d'atur i la despesa en serveis públics) que ha permès augmentar la demanda interna i contribuir a batre rècords d'ocupació estable i de qualitat, demostrant així que una altra política era possible i oferia millors resultats que les retallades salarials dels anys precedents.

Així i tot, els guanys empresarials no han deixat de créixer, de la mà d'un increment a la inflació, menor que a la resta de la UE, però, tot i això, insostenible per als treballadors i treballadores, a qui se li estan traspasant els costos de l'escenari bèl·lic, cosa que fa necessària una reversió d'aquest procés per motius de justícia social.

Per revertir la situació ens comprometem a treballar per:

- Seguir incrementant el salari mínim interprofessional i anar reduint el diferencial amb la resta de països del nostre entorn, aplicant la mateixa ràtio a les pensions mínimes contributives. Supressió de les dobles escales salarials.
- Derogar la llei de desindexació de l'economia espanyola, tornant a fer de l'IPC l'índex de referència per a l'actualització de preus en tots els sectors de l'economia.
- Introduir clàusules de revisió salarial, en funció de l'IPC real.
- Ampliar els nivells de cobertura del Fons de Garantia Salarial, augmentant el nombre de mensualitats i els imports màxims, tant pel que fa a indemnitzacions com a salaris.

1.13.12 Aprofundir les reformes al sistema de contractació laboral: ocupació estable i amb més drets

L'aposta des del Ministeri de Treball, dirigit per Yolanda Díaz, per polítiques laborals que recuperen el principi de causalitat laboral, fent del contracte indefinit el contracte de referència i derogant aquelles modalitats que poguessin implicar la desaparició de la causa al contracte, han reduït la temporalitat, amb xifres rècord de contractació indefinida mes rere mes. Però no renunciem a seguir millorant

aquesta situació i, per tant, ens comprometem a treballar per fer possible:

- Derogar l'última reforma legal del govern del PP del contracte de treball a temps parcial: la jornada no superarà el 80% de la jornada a temps complet. Se suprimeixen les hores complementàries en contractes de durada determinada. Queda suprimida la possibilitat de realitzar hores extra o complementàries voluntàries. En cas contrari s'operarà la conversió automàtica del contracte en contracte a jornada completa. Garantir la plena protecció social, amb l'única diferència de l'import de les bases de cotització.
- Reformar els programes d'incentiu a la contractació i canalitzar-los cap a ajuts directes a programes i actuacions de creació d'ocupació. Implementar els sistemes de *bonus-malus* per bonificar l'estabilitat a la contractació i penalitzar la precarietat, l'acomiadament i l'eventualitat a la contractació. Penalitzar els contractes temporals amb costos d'acomiadaments superiors als dels contractes fixos.

1.13.13 Desenvolupar una nova regulació de l'acomiadament més segura i garantista

Malgrat la reducció de la disponibilitat unilateral per part de les empreses en les condicions de treball, la flexibilitat a l'acomiadament ha contribuït a crear un clima social en què la rotació de plantilles ha esdevingut de forma errònia una eina de gestió més, així com un element de precarietat per la població laboral.

Per això ens comprometem a seguir treballant per impulsar:

- Recuperació de la causalitat als supòsits d'extinció de la relació laboral, amb nul·litat de l'acomiadament en cas contrari.
- Considerar que, als supòsits d'acomiadament per causes econòmiques, l'àmbit per a l'acreditació de la causa serà el conjunt del grup empresarial.
- Recuperar la capacitat d'opció del treballador en cas d'acomiadament improcedent.
- Recuperar la capacitat contractual de la representació dels treballadors i treballadores en la tramitació dels acomiadaments col·lectius: reimplantar el període de consultes amb emissió d'informe i amb recuperació del tràmit d'autorització administrativa de la decisió extintiva.

1.13.14 Derogar la reforma de les prestacions i subsidis de desocupació

La retallada pressupostària en matèria de protecció a les persones en situació legal de desocupació ha anat associada a modificacions normatives, restringint les prestacions i subsidis, particularment les adreçades a persones en situació d'atur de llarga durada i persones majors de 51 anys; una situació que cal corregir donats els nivells d'atur existents i, en conseqüència el volum de població en risc d'exclusió social associat a aquest fet. Per revertir aquesta situació proposem:

- Revertir la reforma dels subsidis per atur que va acompanyar la reforma laboral, pel que fa a les persones de més edat, tirant endavant el decret proposat pel Ministeri de Treball, de manera que augmenti el grau de cobertura i la seva quantia i s'elimini el mes d'espera per a l'accés a aquests drets.
- Incrementar la cobertura en cas d'atur pel que fa a les persones joves. Cal regular actuals prestacions i ajuts sense cap exclusió, incorporant més col·lectius, particularment pel que fa a persones desocupades menors de 45 anys sense càrregues familiars i als majors de 52 anys amb càrregues familiars.
- Reduir l'impacte sobre les expectatives de pensió conseqüència de la pèrdua de cotització en l'últim tram de la seva carrera de cotització.

1.13.15 Introduir un sistema de compra pública socialment i mediambientalment responsable

L'administració pública és el primer operador econòmic al mercat laboral, a través de la seva activitat de contractista d'obres, subministraments i serveis. Aquesta creixent importància de la contractació administrativa ha donat lloc a una problemàtica molt específica: l'avaluació de la prestació dels serveis públics i els criteris d'adjudicació d'aquests en relació amb la qualitat de l'ocupació necessària per garantir-los. Una qualitat a la qual la contractació administrativa i, en especial, els criteris d'adjudicació incideixen directament. Per fer front a aquesta realitat proposem:

- Regular els criteris per a l'acreditació d'empreses i els plecs de condicions. Garantir la participació sindical a l'elaboració dels plecs de condicions i l'adjudicació dels contractes. Introducció de clàusules socials en matèries com: ocupació, salut laboral i medi ambient, sostenibilitat, polítiques d'igualtat, subcontractació, revisió de preus, lluita contra la violència masclista, l'ocupació de col·lectius en risc d'exclusió social, entre d'altres.
- Determinar, de forma negociada amb representants empresarials i sindicals, la quantia d'un Salari Mínim Interprofessional de referència per a totes les licitacions i contractacions públiques que es produeixin a Catalunya,

equivalent al 60% del salari mitjà pactat a Catalunya en conveni col·lectiu, sense perjudici de l'aplicació de les condicions superiors del conveni col·lectiu de referència.

- En totes les licitacions públiques les empreses que hi participin hauran de tenir aprovat prèviament el Pla d'Igualtat, el Pla Prevenció de Riscos Laborals, no superar la taxa de sinistralitat mitjana del sector productiu corresponent, no haver realitzat acomiadaments nuls o improcedents en els darrers dos anys. Hauran d'informar prèviament la RLT de les condicions oferides per participar en els concursos públics.
- Introduir el concepte de solvència social, prèviament a l'adjudicació, tant com a criteri per a la classificació d'empreses, com a les clàusules de tots els plecs de condicions, amb referències a l'obligació de compliment de la normativa laboral general i el conveni col·lectiu de referència, que no podrà en cap cas regular condicions inferiors al del conveni sectorial.
- Introduir el concepte d'insolvència social sobrevinguda. Es resoldrà anticipadament l'adjudicació en cas d'incompliment reiterat de les obligacions laborals a càrrec de l'adjudicatària.
- Introduir el concepte de baixa temerària social: en els casos en què una oferta no contempli el compliment de la normativa laboral o el conveni col·lectiu de referència, aquest fet constituirà causa per a la desestimació de l'oferta.

1.13.16 Implantar una adequada política de prevenció de riscos laborals

La prevenció de riscos laborals (PRL) ha de ser una inversió per a la millora de la salut i la seguretat de treballadors i treballadores, i la competitivitat de les empreses. Per tal d'assolir aquest objectiu cal impulsar les mesures necessàries per aconseguir avançar en les condicions de treball i la qualitat de la prevenció de riscos laborals a les empreses. Així doncs, proposem:

- Garantir el compliment de la legislació vigent en matèria de prevenció de riscos laborals, tant al sector privat com a les administracions públiques.
- Considerar com a requisit imprescindible per rebre fons públics, així com per accedir a l'adjudicació de contractes públics, tenir aprovat prèviament el Pla de prevenció de riscos laborals d'empresa. Així com no superar la taxa de sinistralitat mitjana del sector productiu corresponent.
- El Departament de Treball actuarà d'ofici als casos d'accidents mortals, amb la investigació de l'accident i la seva actuació sancionadora, donant trasllat a

Fiscalia i, finalment, personant-se com a acusació en cas de possibles il·lícits penals.

- Realització per l'administració d'auditories del sistema de gestió de la prevenció en empreses d'alta sinistralitat. Les estadístiques de sinistralitat de les empreses seran informació pública.
- Intensificar la capacitat sancionadora de la Generalitat de Catalunya, particularment en matèria de prevenció de riscos laborals, en matèries com: el subregistre i ocultació de la sinistralitat; la lluita contra el frau i les irregularitats, la discriminació i assetjament sexual i per raó de gènere; o l'economia submergida.
- Es prioritzaran aquells sectors amb major precarietat: temporalitat, rotació, baixos salaris i sinistralitat laboral.
- Desenvolupar polítiques formatives públiques en matèria de PRL a tots els estudis i nivells educatius.
- Dotar de recursos suficients l'estratègia catalana de prevenció de riscos laborals amb participació dels agents socials, amb especial atenció a la formació pràctica per a les empreses amb una plantilla inferior a les deu treballadores.
- Impulsar polítiques específiques adreçades a les pimes per millorar la gestió i la qualitat de les accions en matèria de PRL, entre d'altres, la creació de la figura de la delegada de prevenció sectorial o territorial.
- Garantir la perspectiva de gènere en totes les accions que es plantegin en matèria de PRL.
- Aplicació al 100% de la legislació de salut pública en els apartats concrets de salut laboral i desenvolupament dels apartats sobre tractament preventiu de malalties professionals. L'agència de salut pública de Catalunya controlarà les actuacions sanitàries que realitzen a les empreses els serveis de prevenció i les MATPSS.
- Potenciar les unitats de salut laboral del Servei Català de la Salut, no només com a eina de diagnòstic, sinó també de determinació de la contingència de la situació d'incapacitat transitòria. Augmentar el nombre d'especialistes en medicina laboral destinats a vigilància de la salut.
- Promoure la investigació en relació amb els efectes sobre la salut de les noves condicions de treball, nous productes, noves tecnologies, i la seva relació amb l'aparició de riscos laborals nous i emergents.

1.13.17 Gestió pública de les mútues col·laboradores de la seguretat social

Cal abordar l'actuació de les mútues col·laboradores de la Seguretat Social (en endavant, MATPSS) com a entitats que gestionen recursos públics que no redunden en una millora de la salut dels ciutadans i ciutadanes per la seva gestió a partir de criteris exclusivament privats. Per revertir la situació treballarem per fer possible:

- Introduir un sistema de tutela administrativa de la gestió dels fons públics.
- Democratitzar el control de la gestió de les mútues col·laboradores de la Seguretat Social, amb la seva gestió independent i pública sota tutela de l'administració.
- Garantir l'accés de les treballadores a la prestació de risc durant l'embaràs o lactància, enfront de la seva denegació injustificada segons criteris aliens als riscos existents al lloc de treball.
- Equiparar els drets de tots els usuaris i usuàries de la sanitat. Control exclusiu de la incapacitat temporal comú d'altres, baixes i seguiment pels facultatius de la SS. Retorn de la gestió econòmica d'IT per contingències comunes a la Seguretat Social. Increment de la quantia de la prestació per incapacitat comú al 75% des del primer dia, i al 100% per contingències professionals.
- Posar fi a la discriminació en el pagament de quotes entre les empreses cobertes per la SS i les empreses cobertes per entitats col·laboradores equiparant els imports.

1.13.18 Garantir pensions dignes per tothom

Les successives reformes del sistema públic de pensions i les consegüents retallades de drets de la ciutadania que durant anys van aplicar els governs del PP i, en grau més baix el PSOE, en són un exemple de legislació al servei dels grups econòmics amb interessos econòmics a la gestió de sistemes de pensions privats. Només amb els recents canvis legislatius impulsats per Comuns-Sumar des del Ministeri de Treball hem començat a superar aquesta pèrdua de drets, però encara queda molt a fer. I per això ens comprometem a promoure:

- Seguir treballant per derogar els últims elements de les retallades de les pensions que encara perduren del PP i PSOE, en matèria de normes de càlcul i edat de jubilació i límit de cobertura de llacunes.
- Increment de la pensió mínima contributiva fins a l'SMI.
- Combatre l'economia submergida i garantir un finançament suficient del sistema públic de pensions, mitjançant l'enfortiment de la seva estructura d'ingressos, i aplicant elements de progressivitat per una major solidaritat.

Explorar noves formes de contribució a la SS associades a processos d'automatització i robotització.

- Gestionar plans de pensions públics per part de la Tresoreria de la SS, via cotitzacions complementàries, suprimint els incentius fiscals als plans de pensions privats.

1.13.19 Millorar les condicions de treball per enfortir els serveis públics

L'administració pública catalana pateix una alta taxa de precarietat i temporalitat, que afebleix la qualitat dels seus serveis a la ciutadania, sense deixar de banda els greus efectes sobre les seves treballadores.

Per tal de posar-hi solució cal:

- Realitzar un estudi de tots els organismes i dependències de la Generalitat, per tal de conèixer el dèficit de personal d'aquesta administració pública, amb la finalitat general d'anar-lo cobrint a través d'oferta pública d'ocupació als pròxims anys, amb especial reforç dels serveis públics d'educació i salut en particular.
- Establir processos de consolidació efectiva i real de places del personal interí i temporal de les administracions públiques catalanes, i per a les convocatòries de llocs estructurals ocupats per aquests treballadors i treballadores com a via d'estabilització de plantilles.
- Adaptar l'estatut bàsic de l'empleat públic (EBEP) a l'àmbit de la funció pública catalana i redactar una Llei de la funció pública catalana.
- Establir organigrames més integrats i horitzontals amb una distribució funcional de tasques i responsabilitats.
- Establir la carrera administrativa per al col·lectiu del personal administratiu i tècnic.
- Impulsar programes per promoure la participació del personal públic.
- Impulsar una política d'ocupació que disminueixi la temporalitat i acabar amb la contractació injustificada per via de programes per a tasques estructurals creant les places.
- Revertir externalitzacions i subcontractacions de personal i activitats.
- Implantar de manera progressiva l'acord sobre el tele treball i establir una borsa d'hores de lliure disposició per conciliació.
- Recuperar el poder adquisitiu minvat els darrers anys i tots els complements salarials perduts al període de retallades.

- Reduir progressivament la jornada sense reducció salarial, amb especial atenció als col·lectius de majors de 55 anys.
- Garantir la formació en competències digitals i l'ús de mitjans electrònics del personal.
- Potenciar l'Escola d'Administració Pública de Catalunya a fi que esdevingui un lloc de referència de la formació de qualitat i específica per al personal públic
- Elaborar un pla d'acció específic sobre sinistralitat laboral i redactar un nou decret de serveis de prevenció adaptat a un nou model de gestió preventiva.
- Dotar els serveis de prevenció dels recursos materials i humans necessaris i dimensionats segons la seva plantilla, activitat i nombre de centres de treball.
- Desenvolupar els Plans desplaçaments a cada departament. Crear la Comissió de Mobilitat del personal de la Generalitat.
- Promoure plans de minimització, de reutilització, de reciclatge i de tractament dels residus generats en els centres de treball.
- Implantar de manera efectiva el pla d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes i crear l'agent d'igualtat a cada departament, per col·laborar a la implementació del Pla d'igualtat.

1.14 Un país en transició ecològica que lluita contra la crisi climàtica

En un planeta finit, sotmès a una crisi ecològica global, el model econòmic extractivista posa en perill la vida i el benestar de molta gent en el present, i de totes les generacions futures. És evident que aquest model econòmic és el principal responsable de la crisi ecològica que vivim. Ara bé, no podem deslligar aquesta crisi ecològica de la injustícia social originada per aquest mateix sistema.

El nou model de país que proposem per a Catalunya ha d'adoptar la mirada de la justícia ambiental i incorporar una visió democratitzadora, tenint en compte qüestions com l'accés, el control i l'apropiació recursos naturals. Les solucions a la problemàtica ambiental han de ser democràtiques i socialment justes. Des de Comuns defensem un nou marc en què el Govern de la Generalitat desenvolupi de forma efectiva i amb els recursos tècnics i econòmics totes aquelles mesures previstes a la Llei catalana de canvi climàtic, emprengui un conjunt de noves lleis en matèria de residus, biodiversitat, protecció de l'aire i aigua que siguin necessàries per fer front tant a les causes de l'emergència climàtica com als seus efectes.

El canvi climàtic és una realitat que amenaça l'equilibri de la biosfera, la salut de les persones i el futur de les pròximes generacions. En aquest context d'emergència climàtica és imprescindible que les polítiques de desenvolupament social, econòmic i territorial que s'impulsin, no tan sols a Catalunya sinó també a la resta del món, estiguin sempre supeditades a la reducció de les emissions de gasos amb efecte hivernacle i a la conservació dels sistemes naturals i la biodiversitat.

La necessitat urgent d'un sistema energètic renovable, descarbonitzat i desnuclearitzat, de generació distribuïda i descentralitzada i, per tant, que les polítiques energètiques estiguin emmarcades en un model energètic sobirà, democratitzat amb participació de la ciutadania i les entitats públiques, en la seva captació, però també, en les xarxes de transport i distribució i amb la màxima complicitat i equilibri territorial. Tot això, amb l'objectiu clar i el ferm i inajornable compromís d'assolir el 100% d'energies renovables abans del 2050 a Catalunya i cobrir el 50% de la demanda elèctrica a partir de fons renovables, eòlica i fotovoltaica, el 2030.

1.14.1 Garantir el benestar ecològic, econòmic i social de les generacions presents i futures

El desafiament climàtic i la crisi ecològica amb totes les seves variables i en totes les seves magnituds impacten significativament sobre les nostres vides i en la de les generacions futures. Així com les decisions preses les darreres dècades del segle XX i la primera del XXI han condicionat negativament el desenvolupament de les societats actuals, les accions del present condicionaran les vides de les generacions del futur.

Proposem:

- Elaborar i aprovar un marc normatiu de justícia intergeneracional, Llei de benestar de generacions futures, que vetllarà per tal que els organismes públics a tots nivells tinguin en compte l'impacte a llarg termini de les seves polítiques públiques en matèria de benestar, garantint una Catalunya pròspera, resilient, més equitativa, més saludable, més cohesionada i globalment responsable.
- Amb la voluntat de fer tot el que estigui a les nostres mans per guanyar un nou futur en el qual les pròximes generacions gaudeixin d'un entorn ecològic digne i òptim, fonament imprescindible per a qualsevol benestar econòmic i social.
- Potenciar la inversió invertint dels recursos del Fons Climàtic en mesures d'adaptació de tres sectors crítics per a l'economia: l'agricultura, ramaderia i gestió forestal; el turisme, i les infraestructures viàries i portuàries.
- Crear la vicepresidència d'Emergència Climàtica i Transició Ecològica.
- Aprovar d'un Decret Òmnibus per derogar o esmenar normativa que ens perpetua en un sistema energètic fòssil o que bloqueja el desenvolupament de l'acció climàtica (electrificació, energies renovables, infraestructura verda).
- Crear d'un clúster de recerca, monitoratge i resposta al canvi climàtic, per coordinar la recerca a Catalunya. Inspirat en l'IREC i l'Observatori del Patrimoni Natural. Amb un pla de recerca que fixi les línies estratègiques de recerca i innovació
- Presentar un pla de mesures de reducció d'emissions de gasos amb efecte hivernacle amb l'horitzó del 2030 que incorpori els sectors econòmics més intensius en carboni, especialment pel que fa als dipòsits controlats de residus municipals, i que prevegi subvencions per a les instal·lacions de captació de biogàs
- Presentar durant el 2024 les conclusions i les propostes de l'Assemblea Ciutadana pel Clima de Catalunya, amb

una proposta d'incorporació de la planificació i la normativa mediambientals.

- Presentar els pressupostos de carboni elaborats pel Comitè d'Experts sobre Canvi Climàtic
- Prioritzar un pla específic de mesures per accelerar l'assoliment dels objectius de reducció del 20% de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle dins dels projectes Estratègia Catalana d'Adaptació al Canvi Climàtic (ESCACC) i Pla de l'energia i canvi climàtic i substitució de combustibles fòssils per biomassa de proximitat.
- Foment de la transparència de la informació i l'accés a les dades públiques socioambientals, així com la comunicació efectiva amb els organismes competents, per fer possible la participació plena dels actors socials, econòmics i de la ciutadania en general, en la presa de decisions, directament proporcional a la importància dels impactes previsibles.

1.14.2 Donar un impuls definitiu a la transició energètica

Catalunya està a la cua d'Europa en la generació de renovables, fent que la nostra economia perdi competitivitat i que no estiguem desenvolupant les mesures necessàries contra la crisi climàtica. Cal un salt d'escala i una política energètica pròpia de país que ens situï a l'avantguarda perquè tenim les condicions climàtiques, el coneixement tècnic i la capacitat de fer aquest salt. Per això proposem:

- Multiplicar per deu la capacitat de l'energètica pública catalana perquè sigui el motor de la transició energètica a Catalunya. Dissenyar i executar un pla d'eficiència energètica, amb l'establiment d'un calendari d'inversions en els pròxims anys, per destinar 1.000 milions d'euros a l'empresa pública d'energia amb l'objectiu de garantir la demanda amb energia renovable a tots els edificis i equipaments públics, començant per les escoles i els instituts, i substituir les fonts d'energia basades en el gas per altres com l'aerotèrmica, la geotèrmica, la termosolar o la fotovoltaica; garantir la climatització energètica dels edificis i abastir amb els excedents les llars més vulnerables i les comunitats energètiques de la zona; i posar en marxa una estratègia catalana per a l'emmagatzematge d'energia i la producció i el reciclatge de bateries.
- Accelerar els permisos per la implantació projectes de generació de renovables de menys de 5 MW distribuïts pel territori amb una reforma del Decret llei 16/2019. Establir criteris de prioritització per aquells projectes d'energies renovables que tinguin en compte el consens amb el territori, l'acord social, el respecte a la biodiversitat i les compensacions ambientals. Prioritzar els projectes cooperatius, comunitaris o de participació ciutadana que apostin per l'autoproducció i l'ús directe de l'energia generada a partir de fonts renovables i que

integrin principis d'eficiència energètica; reconeixent el dret de les comunitats energètiques a desenvolupar totes les activitats del cicle energètic, així com l'accés als mercats, sigui de forma individual o a través de l'agregació energètica de diferents punts de producció i ús energètic; establint criteris de protecció de la biodiversitat i el sòl agrari, la participació ciutadana i de les administracions locals; i evitant la massificació de projectes al territori per tal d'incloure les previsions necessàries per facilitar la incorporació de les aportacions de les administracions territorials i dels diferents agents econòmics, socials i ambientals que siguin compatibles o afavoreixin la implantació.

- Establir que els projectes de generació renovable de grans fons quedin aprovats sota condició suspensiva de poder complir com a mínim amb un 30% de participació municipal i ampliar la participació dels ens comarcals.
- Crear un fons de compensació pels territoris on s'instal·lin infraestructures d'energia renovable
- Fer les gestions necessàries, davant l'administració general de l'Estat, per tal que s'ampliï fins a 10 km el radi urbà i 20 km el radi rural la implantació de les comunitats energètiques locals.
- Crear la figura del gestor o gestora energètica per donar suport i assistència jurídica per a la creació de comunitats energètiques i la transició energètica de les comunitats de veïns i veïnes.
- Posar en marxa una estratègia catalana per l'emmagatzematge d'energia, la producció de bateries i el reciclatge d'aquestes.
- Presentar immediatament la llei de transició energètica de Catalunya, acompanyat de la necessària planificació territorial d'implantació d'energies renovables, per tal que es pugui aprovar durant el 2025, i també crear un fons de cooperació local específic dotat suficient, amb caràcter anual, per als municipis productors nets d'energies renovables, que es reparteixi de manera proporcional a la potència d'energia renovable instal·lada a cada terme municipal.
- Acordar un pla de tancament de les centrals nuclears. Fer les actuacions necessàries i acordar amb l'Estat el calendari de tancament de les centrals nuclears.
- Rebutjar l'allargament de les autoritzacions d'explotació de les centrals nuclears més enllà de la seva vida útil.
- Acordar convenis de transició justa, amb la participació dels ajuntaments, sindicats i patronal, per a les comarques on la transició energètica suposi el tancament de centres productius, com les nuclears, de forma que es garanteixi l'ocupació i es dinamitzi l'economia local ori-

entada a les energies renovables (aprofitant la connexió a la xarxa disponible) i la transició ecològica.

- Promoure els canvis normatius necessaris a Catalunya i l'Estat perquè siguin revertits al sector públic (Generalitat, ajuntaments) els salts hidroelèctrics quan acabin les concessions. La gestió pública dels salts hidroelèctrics s'ha de fer amb criteris socials, territorials i respectant els cabals ecològics. Els municipis han de participar en la gestió pública dels salts hidroelèctrics i s'ha de produir reversió dels beneficis econòmics en els territoris on es genera aquesta riquesa.
- Redactar, partint del full de ruta de l'Institut Català d'Energia, un pla de descarbonització de la indústria, el sector primari i l'àmbit domèstic, que inclogui els objectius anuals fins al 2050 i que especifiqui les mesures que s'han de prendre anualment i el pressupost que s'hi ha de destinar, amb l'objectiu d'assolir la neutralitat d'emissions de diòxid de carboni el 2050.
- Donar suport a la transició cap a cultius i processos industrials menys dependents de l'aigua i d'energies no renovables promovent pràctiques sostenibles. Això inclou el foment de tecnologies de reg d'alta precisió en l'agricultura, l'ús d'aigües residuals tractades per al reg i per a processos industrials, i l'adaptació de les polítiques que incentiven l'adopció de cultius i processos adaptats a les condicions climàtiques i als recursos disponibles, per optimitzar així l'ús de l'aigua i l'energia en els sectors de l'agricultura i la indústria, i per reduir la pressió sobre els recursos disponibles i millorar la resiliència davant el canvi climàtic.
- Rebutjar les línies d'evacuació d'interès privat de molt alta tensió de Forestalia, amb més de 338 quilòmetres de línia i torres elèctriques de 60 metres d'alçada, que afecten setanta-quatre municipis i tretze comarques, ja que malmeten el patrimoni paisatgístic, mediambiental, agrari i cultural, i hipotequen el desenvolupament energètic necessari de Catalunya.
- Comprometre Endesa, principal empresa distribuïdora d'electricitat a Catalunya, per tal d'establir actuacions i inversions que permetin el manteniment i millora de la xarxa de distribució elèctrica a Catalunya, i facilitin així l'impuls al canvi de model productiu i la transició energètica i els compromisos assolits al Pacte Nacional per a la Indústria.
- Negociar bilateralment amb el govern de l'Estat per a la municipalització de la distribució elèctrica a fi que les infraestructures d'interconnexió elèctrica siguin públiques.

1.14.3 La transició hídrica a Catalunya: combatre la sequera i transformar el model de gestió de l'aigua

Avui dia a Catalunya l'aigua no és gestionada com un bé comú, sinó com una mercaderia. Els processos de privatització viscuts les darreres dècades i la falta de mesures valentes que afrontin els problemes de cabals i contaminació dels nostres rius i llacs evidencien que la política d'aigua que tenim respon a un criteri marcadament econòmic, sovint al servei de grans grups de poder.

Malauradament, a Catalunya un 83% de la gestió de l'aigua és privada amb el principal fi de fer-ne ús lucratiu o emprar-la com un producte financer a fi de facilitar inversions de tota mena. Precisament un dels efectes dels processos de privatització és la insuficient capacitat per resistir episodis prolongats de sequera amb unes xarxes d'abastament no sempre eficients i per una indiferència inversora per part de moltes concessionàries.

La sequera que estem patint a Catalunya i al conjunt del Mediterrani occidental no és una situació excepcional, sinó que és una conseqüència inevitable de l'agreujament de les afectacions del canvi climàtic sobre el conjunt dels elements del nostre entorn que condicionen la salut humana i les condicions de vida i de treball en tots els sectors: agricultura, ramaderia, pesca, indústria, serveis i en la vida urbana, amb efectes molt greus sobre la biodiversitat, la qualitat de l'aire i de l'aigua, els cabals dels rius, els aqüífers o la temperatura i acidesa de l'aigua del mar.

L'actual fase d'emergència provocada per la sequera ha comportat restriccions importants pel sector primari, industrial i esportiu, entre d'altres. En aquest context és clau que la ciutadania de Catalunya percebi que els esforços i compromisos són equitatius i compartits. La lentitud del Govern en el desplegament d'inversions que hi estaven planificades pel govern d'esquerres, que estableix recursos i la construcció o ampliació d'infraestructures hídriques, impedeix que avui Catalunya pugui pal·liar, amb garanties, l'actual escassetat d'aigua i preparar-se per a episodis similars, que són previsible i es poden produir, de manera habitual, en el futur.

Catalunya necessita un canvi urgent de rumb en la governança per fer front a la sequera, tant en les formes com en el fons. Una crisi nacional, com la provocada per la sequera, requereix una solució nacional. Per això, cal més cooperació i interlocució del Govern amb els ajuntaments amb els ens locals i amb tots els sectors afectats. Per tant, cal afrontar la situació amb mesures no només conjunturals, transitòries (per sortir del mal pas), i tornar al règim d'explotació insostenible dels recursos disponibles, cada cop més escassos, sinó que calen mesures estructurals, valentes i que no pretenguin resoldre el problema en una part del territori a costa d'altres, o d'uns sectors socials i productius a costa d'altres.

Proposem:

- Considerar l'aigua com un bé comú i, per tant, promoure'n la gestió pública i democràtica de tot el cicle integral de l'aigua. Establirem un programa de suport tècnic, jurídic i econòmic als ajuntaments que vulguin recuperar la gestió directa dels serveis d'abastament d'aigua, fomentant les mancomunitats i altres formes cooperatives i que integri el conjunt del cicle-abastament-depuració-regeneració.
- Aprovar de forma immediata una moratòria per evitar la construcció de piscines privades i, durant aquesta, analitzar quins límits cal posar atenent la capacitat hídrica de Catalunya.
- Executar urgentment, d'acord amb l'article 3 de la Llei 9/2023, totes les obres i infraestructures que consten en els annexos de la Llei, cabdals per lluitar contra la sequera i els seus efectes, i en concret les grans infraestructures d'emergència i prioritàries relatives a l'abastament d'aigua a la regió metropolitana:
 - Execució de les obres d'ampliació de la dessalinitzadora de la Tordera i construcció d'un parc fotovoltaic de 100 MW per a la nova instal·lació de dessalinització d'aigua de mar Tordera 2.
 - Ampliació de l'estació de tractament d'aigua potable del Besòs i de les noves captacions subterrànies i superficials.
 - Execució de les obres d'una dessalinitzadora a la zona de Cubelles (instal·lació de tractament d'aigua marina del Foix).
 - Execució prioritària i urgent de l'ampliació de l'estació de tractament d'aigua potable del Besòs, construcció d'una estació de regeneració d'aigua al Besòs i garantiment del tractament del cabal d'aigües subterrànies de Sant Joan Despí.
 - Actuacions per evitar l'entrada d'aigua de mar al sistema de sanejament de l'estació depuradora d'aigües residuals del Prat de Llobregat i ampliació dels tractaments biològics de l'estació per reduir nutrients.
 - Ampliació de l'aprofitament a l'estació de regeneració d'aigua de Sant Feliu de Llobregat.
 - Construcció d'una xarxa de distribució a l'estació de regeneració d'aigua de Sabadell, per a usos municipals i altres usos a Sabadell, Cerdanyola del Vallès i Sant Cugat del Vallès.
- Estem aplicant un Pla de sequera aprovat l'any 2020, que cal actualitzar i millorar com hem vist en la gestió de la sequera actual que ha penalitzat més a l'agricultura i a

la indústria que a altres activitats com el turisme. No té sentit tenir piscines plenes al costat de camps que no es poden regar o indústries que no poden tenir activitat. Algunes millores al pla de sequera actual: més anticipació, iniciar l'estat d'excepcionalitat abans i establir-lo a partir de la situació de les reserves pròpies, i no d'altres conques; plans d'emergència municipals obligatoris a tots els municipis de més de 5.000 habitants; iniciar les restriccions d'ús d'aigua potable en reg i neteja de carrers en fases abans de l'emergència.

- Incorporació de la suficiència hídrica en els plans de desenvolupament econòmic i urbanístic del país. No es pot seguir planificant el desenvolupament econòmic i urbanístic català sense tenir en compte la necessitat d'aigua associada a aquests desenvolupaments. Exemple: si tenim en compte la necessitat d'aigua, ja s'hauria descartat el Hard Rock.
- Continuar oposant-nos a qualsevol transvasament, ni entre conques internes ni provinent de conques intercomunitàries o internacionals; en aquest sentit, reafirmem el nostre compromís per la nova cultura de l'aigua i en contra del transvasament de l'Ebre. Fer-ho aprovant una llei que prohibeixi el transvasament de l'Ebre.
- Exercir la sobirania hídrica a Catalunya. El nostre país es troba literalment partit en dues parts, la formada per les conques internes, amb rius que neixen i desemboquen territori català (Ter, Llobregat, Muga...), i la formada per conques intercomunitàries, on es troben l'Ebre, el Segre, les Nogueres i la Garona. Catalunya s'ha d'autoabastir, i per això cal desenvolupar una nova cultura de l'aigua basada en la gestió de la demanda i tenir un paper més actiu en la *Confederación Hidrológica del Ebro* sobre les decisions de cabals pactats per als rius i embassaments catalans de la conca de l'Ebre, així com de totes les altres polítiques hídriques.
- Gestionar bé tot el conjunt del "cicle de l'aigua" és a dir des del coneixement i adaptació al règim de precipitacions en els diferents territoris, fins a la bona gestió del volum i qualitat de totes les masses d'aigua: rius, aigües freàtiques, aiguamolls, embassaments, ajustats a les condicions i canvis estacionals, des de les capçaleres, les riberes i els cursos mitjans fins a les desembocadures i els deltes Regular les captacions i la distribució dels recursos hídrics pels diferents sectors econòmics i domèstics.
- Respectar la sostenibilitat hídrica dels rius de les conques internes, garantint que l'aigua de cada riu sigui per a la seva conca i preservant-ne el cabal ambiental
- Incentivar la captura d'aigua de pluja en les àrees urbanes i rurals, utilitzar tecnologia avançada per augmentar els recursos hídrics i promoure la instal·lació de sistemes de recollida i emmagatzematge d'aigua adaptats a les condicions locals, assegurant-ne l'ús eficient per al reg

i per a les necessitats domèstiques. Aquesta iniciativa té per objecte millorar la seguretat de l'aigua, promoure la sostenibilitat i afrontar els desafiaments de l'escassetat d'aigua i de l'adaptació al canvi climàtic, per contribuir així a la resiliència hídrica.

- Monitorar els ecosistemes fluvials per detectar-hi situacions de risc per a la fauna autòctona, reduir-hi l'impacte i reconsiderar la reducció de cabals en entorns especialment fràgils; prendre les mesures necessàries per evitar l'afectació en espècies autòctones en perill, especialment les aquàtiques, i treballar en mesures restauratives, i també garantir prou aigua per al desenvolupament dels ecosistemes de les masses d'aigua. Elaborar, en el termini d'un any, un pla nacional de resiliència hídrica que, de manera integral, transversal i interdepartamental, projecti, perioditzi i pressuposti, des d'una òptica que inclogui tot el territori català, les solucions nacionals per fer de Catalunya un país sobirà en resiliència hídrica, i poder afrontar així, de manera robusta, estructural i independent, els períodes de greu sequera que es preveu que es continuaran produint a causa de l'escalfament global.
- Adoptar mesures per una bona gestió de la demanda, basades en l'estalvi i l'ús eficient de l'aigua (tant amb mesures de foment com de regulació per evitar malbarataments i fuites); reduir els usos sumptuaris.
- Donar suport a la implantació de tecnologies que contribueixin a la sostenibilitat i a la resiliència hídrica, tant amb l'impuls públic com amb la col·laboració públicocomunitària, i explorar totes les possibilitats relacionades amb la implantació de noves centrals hidroelèctriques reversibles o de bombeig.
- Reforç dels pressupostos de recerca i innovació en l'àmbit de la sequera i gestió de l'aigua, amb una política de dades obertes que garanteixi l'accés al coneixement per part de tots els actors del sector
- Assegurar un ús racional i eficient de l'aigua en activitats econòmiques essencials com la de la pagesia, revisant i singularitzant les restriccions previstes durant la sequera, amb l'objectiu de garantir la sostenibilitat de la petita i mitjana pagesia; d'altra banda, promovent el millorament de l'eficiència en les infraestructures i els canals de distribució d'aigua per al regadiu, amb l'objectiu d'augmentar l'estalvi d'aigua i la productivitat econòmica, amb una nova convocatòria d'ajuts específics.
- Posar en marxa un sistema de màxima eficiència en l'ús de l'aigua complementant les inversions per millorar les infraestructures amb un projecte integral de digitalització del cicle de l'aigua conjuntament amb les diputacions i amb fons europeus Next Generation. El sistema inclourà el monitoratge de l'estat dels recursos hídrics a les diverses masses d'aigua, als sistemes de regulació, a les

plantes de tractament i als sistemes de distribució, sanejament i reutilització d'aigües, i ha d'incorporar tecnologia d'intel·ligència artificial per optimitzar els processos i reduir ineficiències i també en el compliment de les obligacions ambientals.

- Elaborar de manera urgent, atès que el regadiu representa el 72% del consum d'aigua (el 94% a les conques de l'Ebre i el 35% a les conques internes), i que, de mitjana, pràcticament la meitat d'aquesta superfície es rega encara per gravetat, un pla integral de modernització dels regadius de Catalunya, concebut el regadiu com a infraestructura pública estratègica de país. Aquest pla ha d'integrar l'enginyeria civil i hidràulica amb l'agricultura de precisió, la digitalització, la fertirrigació, les tècniques de retenció d'humitat al sòl, l'adopció de conreus hídricament més eficients i el subministrament elèctric renovable, i ha d'incloure, especialment, un acord perioditzat, entre els governs de Catalunya i d'Espanya per al finançament del pla.
- Impulsar, juntament amb el sector agrícola, l'establiment de sistemes moderns i eficients de reg per reduir el consum d'aigua d'ús agrícola, tot treballant per fomentar, a través d'ajuts al sector, el trànsit de sistemes de reg a manta cap a sistemes més eficients
- Planificar les accions necessàries per assolir l'objectiu d'abocament zero al mar en les estacions depuradores d'aigües residuals costaneres, incorporant-hi tècniques de regeneració a fi d'injectar aigua prepotabilitzada als aqüífers o, eventualment, transportar-ne aigües amunt, abans de les captacions de les potabilitzadores.
- Crear la taula de coordinació interadministrativa, formada per la Generalitat, les diputacions, els ajuntaments com a espai de coordinació i treball entre les administracions públiques, per coordinar els ajuts per a l'eficiència en el consum d'aigua, i impulsar la implantació de noves estacions regeneradores d'aigua i un portal de tecnologies disponibles per tal de millorar l'eficiència i la reutilització de l'aigua.
- Ampliar el pressupost per a les actuacions destinades a afrontar les conseqüències de la sequera en els ecosistemes forestals, amb la retirada d'arbres morts i el foment de la gestió activa dels boscos que es troben en estat crític, amb l'objectiu, entre d'altres, de prevenir incendis forestals, facilitar-ne l'extinció i adaptar els boscos al canvi climàtic. Així mateix, el Govern ha d'impulsar mesures de gestió forestal a les capçaleres dels rius per a la generació d'aigua blava.
- Totes les iniciatives privades d'implantació de plantes dessaladores i potabilitzadores per a usos sectorials estaran subjectes a les polítiques de planificació i gestió pública dels recursos hídrics que correspon a l'Agència Catalana de l'Aigua, que podrà ordenar-ne els usos per

complementar necessitats d'abastament d'aigua potable per usos domèstics quan els recursos ordinaris no siguin suficients.

- Posar en funcionament i dinamitzar amb més competències i recursos els organismes de conca amb participació de tots els agents socials, ambientals i institucionals interessats per garantir una millor gestió i aprofitament de forma equilibrada.
- Instar el govern de l'Estat a la revisió de la llei de mines per controlar la sobreexplotació de les aigües freàtiques d'empreses privades embotelladores. Establir una moratòria total de les noves extraccions en els punts de màxima explotació i la congelació dels cabals que es van autoritzar fa molts anys a les explotacions existents
- Crear el Fons Hídric de Catalunya amb un percentatge públic i una part privada finançat per les principals concessionàries de Catalunya en forma de gravamen excepcional antisequera. El fons vindria precedit d'un pacte de concertació de tots els agents econòmics per al repartiment equitatiu del cost de la transició hídrica. Els costos que originen les mesures contrasequera han de ser repartits equitativament mitjançant un pacte de rendes que ajudi els sectors econòmics més crítics i les famílies més vulnerables.
- Establir per llei criteris i directrius per l'establiment de les tarifes de subministrament d'aigua, que, com a mínim: garantir el dret a l'aigua per a totes les famílies, amb tarifes mínimes pels consums de fins a 100 litres per persona i dia, sense excepcions ni tallades de subministrament per a famílies vulnerables; i tarifació progressiva que gravi de forma extraordinària els consums sumptuaris i que permeti limitar-los en cas de sequera i altres situacions excepcionals.
- Definir el turisme com a sector específic i a establir mesures i restriccions concretes per aquest sector econòmic. En aquest sentit, establir mecanismes per conèixer amb detall el consum exacte d'aigua dels establiments hotelers i publicar de manera transparent les dades de consum d'aigua per persona i dia; i establir una taula de diàleg amb el sector turístic per acordar restriccions i ajudes específiques per reduir el consum d'aigua i millorar l'eficiència hídrica del sector.
- Crear una finestra única d'acceleració de tràmits administratius per garantir l'aplicació ràpida de mesures per guanyar eficiència en la gestió de l'aigua.
- Aturar qualsevol modificació de planejament urbanístic en el sector turístic que comporti mobilitzar recursos hídrics per sobre de 100 litres per persona i dia fins que el consum d'aigua del sector primari i industrial no estigui garantit, i fer que, un cop superada la sequera, les modificacions o els desenvolupaments urbanístics requereixin

un informe preceptiu i vinculant sobre la viabilitat del consum hídric.

- Establir ajuts per mitigar els efectes i les conseqüències socials, laborals i econòmiques de la sequera i invertir en l'eficiència hídrica en el sector de la jardineria a l'espai públic i als espais d'alt valor natural, per ajudar a restaurar aquests espais, generar ocupació i millorar l'ús eficient de l'aigua.
- Fer efectiu de manera immediata el pagament dels ajuts i subvencions als ens locals per tal que puguin afrontar i iniciar les obres i reparacions de les infraestructures malmeses, evitar-hi les fuites d'aigua, i aprovar noves línies d'ajuts al món local, amb la dotació pressupostària corresponent, tenint en compte l'elevada concurrència de les convocatòries.
- Establir immediatament mecanismes i mesures temporals de regulació de l'ocupació per preservar els llocs de treball en les empreses afectades per la situació d'emergència causada per la sequera per garantir la protecció dels treballadors i la sostenibilitat de l'empresa.
- Pagar urgentment als agricultors i agricultores, ramaders i ramaders els ajuts pendents del Pla de xoc de suport a l'activitat agrària que estableix la Llei 9/2023; concretar i dotar de prou fons els ajuts directes corresponents al 2024, estenent-los a 2025; incrementar la línia de préstecs bonificats de l'Institut Català de Finances, per tal de compensar adequadament les pèrdues provocades per la manca i les restriccions d'aigua i garantir la continuïtat de les pròximes campanyes.
- Crear un sistema d'estandardització de la reducció d'aigua en usos industrials basat en la petjada hídrica i en el certificat hídric i, en el termini de tres mesos, presentar una proposta d'indicadors per mesurar aquesta petjada i assignar consums sostenibles a cada sector econòmic, segons la classificació nacional d'activitats econòmiques.

1.14.4 Reduir els residus per un menor impacte en la salut i el medi ambient

Apostem per una economia que faci un ús racional dels recursos, que minimitzi la contaminació i els residus, i que sigui generadora de justícia social. En aquest sentit, cal abordar la problemàtica dels residus des de la seva generació, amb una lògica preventiva, i no només des del seu tractament i eliminació que, en qualsevol cas, s'ha de produir amb el mínim d'impacte possible en la salut i el medi ambient.

- Elaborar i aprovar la llei de prevenció i gestió dels residus amb finançament suficient per desplegar els compromisos europeus i del PRECAT20 juntament amb la planificació de prevenció i gestió de residus, i també

de les infraestructures necessàries, per tal que es pugui aprovar el 2025.

- La presentació, en el termini de sis mesos, de les previsions d'increment de la recollida selectiva derivada dels projectes de recollida eficient finançats amb fons europeus.
- Establir un calendari de construcció de les infraestructures de tractament de residus sòlids urbans de la fracció resta, per tal de reduir la necessitat de dipòsits controlats i disminuir així les corresponents emissions de gasos amb efecte hivernacle.
- Elaborar un pla de tancament d'incineradores i de plantes de valorització energètica destinades a la crema i/o a la valorització energètica de residus municipals i industrials.
- Incloure l'obligatorietat del tractament de purins a planta per a les grans explotacions ramaderes i garantir els objectius de reducció d'emissions d'amoníac, segons estipula el RD 818/2018, i establir els tributs necessaris al sector per abordar la restauració d'aigües mitjançant un impost en origen a les emissions contaminants de la ramaderia industrial.
- Fomentar la creació de sistemes de responsabilitat ampliada del productor que es facin càrrec de la despesa de la recuperació i el reciclatge dels productes posats al mercat reconvertits en residus (envasos comercials i industrials, mobles, matalassos). Concretament en la gestió dels envasos apostem per reforçar els sistemes de responsabilitat ampliada del productor i, en aquest àmbit, explorar la necessitat d'implantar sistemes de dipòsit, devolució i retorn per a residus d'envasos de begudes, que poden donar una resposta més eficient en alguns àmbits (reducció de l'abandonament indiscriminat de residus d'envasos al medi).
- Estudiar mesures concretes sobre residus tèxtils per posar fi a la destrucció de productes no venuts, incloent peces de roba que s'hagin tornat als establiments de venda, per tal de donar-los un ús útil i adequat i facilitar un ampli desplegament del sector de la reutilització i la reparació en l'àmbit tèxtil i de la moda.

Pel que fa a la gestió dels residus municipals, cal prioritzar la recollida selectiva i la gestió de la fracció orgànica com a fracció clau i estratègica en la consecució dels objectius; així doncs, serà important:

- Intensificar les mesures que es desenvolupen des de fa temps per a la millora en la quantitat i qualitat de la recollida selectiva de la fracció orgànica i en general per a la resta de fraccions, mitjançant l'avenç que suposaria la implantació progressiva i generalitzada de sistemes de recollida més eficient, especialment aquells que perme-

ten la identificació i l'assumpció de la corresponsabilitat dels generadors, com els sistemes de recollida porta a porta.

- Estudiar i avaluar altres sistemes, de més recent aparició, que trenquen l'anonimat i faciliten una optimització de la recollida de residus com el de contenidors tancats amb identificació i sistemes d'obertura per targeta o xip.
- Potenciar les recollides comercials i de grans generadors o de generadors singulars, a causa del seu enorme potencial i atès que la seva contribució representaria un avenç quantitatiu significatiu en l'assoliment d'objectius.

1.14.5 Preservar el nostre patrimoni natural

L'informe del Fons Mundial per la Conservació de la Natura diu que els darrers 50 anys han desaparegut el 69% de les poblacions de vertebrats del món. És a dir, set de cada nou animals que hi havia fa 50 anys ara mateix ja no hi són. I més de 41.000 espècies estan en perill d'extinció.

Cada hora desapareixen al món tres espècies de flora i fauna. Animals i plantes que no veurem mai més.

L'Informe sobre l'Estat de la Natura a Catalunya (2020, i revisat el 2022) també constata una important pèrdua de biodiversitat al nostre país: en els darrers 20 anys les poblacions de vertebrats i invertebrats autòctons han perdut una mitjana del 25% dels seus individus. És a dir un de cada quatre animals. Els darrers 30 anys les poblacions de papallones han patit davallades del 60-70%.

El nostre patrimoni natural és una de les principals riqueses que hem de preservar com a país per assegurar un equilibri ecològic sostenible i de futur. Aquest patrimoni que ha patit la sequera pateix també la manca d'inversió pública i privada i regulacions que haurien de ser més exigents quant a la defensa de la seva preservació. La pèrdua de la biodiversitat està directament relacionada amb la pèrdua i alteració dels hàbitats i els espais naturals. Unes de les principals conclusions i recomanacions dels estudis esmentats són: *no n'hi ha prou amb protegir el que queda, sinó que cal restaurar part del que s'ha perdut; conservar la natura no és una despesa, és una inversió relacionada també amb la salut i el benestar de les persones.*

Per aturar i revertir el greu declivi de la biodiversitat i assolir els Objectius de l'Agenda 2030 el nou Govern de la Generalitat cal que realitzi les següents accions:

- Elaborar i presentar la Llei de biodiversitat, patrimoni natural i connectivitat ecològica, tal com preveu la Llei 16/2017, de l'1 d'agost, del canvi climàtic en la disposició final desena. La nova llei contemplarà mecanismes de governança i mesures adequades de foment de la conservació de la natura, fiscalitat positiva i altres formes

- de finançament, participació i implicació ciutadana en la corresponsabilitat de la gestió del patrimoni natural.
- Aprovació i execució del Pla sectorial de connectivitat ecològica de Catalunya que inclogui les mesures urgents de desfragmentació per facilitar desplaçaments adaptatius relatius al canvi climàtic i la funcionalitat ecològica del territori.
- Posar en marxa l'Agència de la Natura de Catalunya, dotant-la, tal com estableix la Llei 7/2020, dels recursos necessaris per al seu funcionament, i acordant, amb tots els sectors implicats, la composició i la governança del Consell de Direcció, per tal de complir els compromisos europeus i internacionals en matèria de conservació de la biodiversitat.
- Aprovar i dotar econòmicament els plans de gestió dels espais protegits per assegurar-ne la protecció i aturar la pèrdua de biodiversitat.
- Desplegament i reforç del Fons de Patrimoni Natural, creat per la disposició addicional desena de la Llei 4/2017, de 28 de març, de pressupostos de la Generalitat per al 2017, amb l'objectiu d'impulsar actuacions relacionades amb la protecció, la gestió, la millora i la valorització del patrimoni natural i la biodiversitat. Recaptació efectiva de l'impost sobre les emissions de diòxid de carboni dels vehicles de tracció mecànica, que ha de nodrir amb el 50% dels seus ingressos el Fons de Patrimoni Natural.
- Desplegament efectiu de les línies d'actuació de l'Estratègia del Patrimoni Natural i la Biodiversitat de Catalunya de la Generalitat de Catalunya 2030. I integració en les polítiques públiques catalanes del mandat mundial i europeu sobre la restauració de la natura, en compliment del Pacte 30 x 30 de protegir i restaurar el 30% del territori abans del 2030.
- La creació i l'expansió de corredors ecològics per fomentar la biodiversitat. Aquests corredors són fonamentals per connectar àrees protegides i permeten el moviment i la migració d'espècies entre aquestes àrees, la qual cosa enforteix la diversitat genètica i combat la fragmentació de l'hàbitat. A més, aquests espais naturals serveixen com a rutes per a les comunitats mòbils, ofereixen beneficis recreatius, protegeixen els cossos d'aigua, com els rius i les zones humides, contribueixen a la regeneració forestal i alberguen pollinitzadors crucials per a l'agricultura. Llur implantació requereix un enfocament global que consideri la connectivitat a escales locals.
- L'aprovació del catàleg de fauna amenaçada de Catalunya, incloent-hi el llop com espècie en perill d'extinció, i desplegament dels plans de recuperació de les espècies vulnerables i en perill d'extinció, tant de flora com de fauna.

- Fomentar els acords i contractes de custòdia del territori amb particulars i entitats de l'economia social i cooperativa, que assumeixin l'aprofitament i gestió sostenible d'espais protegits i de valors naturals com a part de la seva activitat, complementats amb les corresponents compensacions pels serveis a la comunitat quan calgui.

1.14.6 Promoure una gestió activa de la massa forestal que permeti una explotació òptima dels recursos dels boscos

La massa forestal catalana necessita una gestió planificada i orientada amb criteris de sostenibilitat ambiental i alhora d'un millor aprofitament pel desenvolupament territorial i ecològic del país. Per això, proposem:

- Aprovació d'un Pla general de política forestal (PGPF) que integri les prioritats de l'estratègia del patrimoni natural i la biodiversitat de Catalunya, la Llei europea de restauració de la natura i les previsions del III Informe sobre el Canvi Climàtic a Catalunya.
- Desenvolupar un pla sectorial de política forestal, amb la redacció d'un pla estratègic dels boscos i les forests de Catalunya, que inclogui un catàleg i un mapa de situació i estat d'aquests importants ecosistemes amb l'aportació d'agents representatius, tant del sector de l'explotació forestal com del sector de la conservació de la natura, i obert a formes de participació ciutadana que defineixi els criteris d'actuació en l'àmbit forestal, primera font de recursos naturals del país. Aquest pla sectorial ha de zonificar les masses forestals, establint boscos d'evolució natural (reserves), boscos d'ús social i boscos d'explotació professional.
- Fomentar projectes de col·laboració amb centres de recerca i tecnologia, com el Centre Tecnològic Forestal de Catalunya, amb capacitat per estimular la inversió en R+D+I en el sector forestal, així com els relacionats amb l'energia de la biomassa. Aplicar tecnologies i inversió en R+D+I com a elements generadors de llocs de treball de qualitat.
- Impulsar una gestió i un aprofitament forestal sostenibles com a factors de desenvolupament econòmic i clau en la prevenció d'incendis i en la conservació del patrimoni natural i la biodiversitat del país.
- Aprovar amb caràcter d'urgència el Catàleg de Boscos Madurs i Singulares de Catalunya, amb les mesures de protecció que en garanteixin la conservació.
- Gestionar correctament el recurs primari, ambiental i econòmicament, amb especial atenció al desplegament d'estratègies de prevenció d'incendis forestals, especialment en zones d'alt risc.

- Fomentar l'explotació dels productes amb més valor afegit, com els productes vinculats a la conservació d'espècies protegides o d'espais naturals sensibles.
- Fomentar, amb la participació de propietaris, actors del sector forestal i experts la realització de projectes que ajudin a valorar recursos forestals poc reconeguts fins a l'actualitat, que es puguin aprofitar de forma sostenible i donant oportunitats econòmiques a les zones rurals del país.
- Portar a terme un pla de xoc amb totes les actuacions necessàries per minimitzar el risc d'incendis, reforçant les mesures preventives per reduir la biomassa combustible, reforçar els efectius per a la campanya d'incendis i avançar la temporada de juny a abril.
- Netejar els rius i rieres per evitar inundacions; gestionar eficaçment els boscos per reduir-hi el risc d'incendis i, alhora, disminuir-ne l'efecte esponja sobre el recurs hídric.
- Desplegar la Llei 21/2015, del 29 de juliol, de finançament del sistema de transport públic de Catalunya amb criteris de proporcionalitat i tenint en compte quines són les opcions existents per desplaçar-se a cada territori.
- Exigir a l'Estat l'acceleració de la connexió ferroviària entre els vallesos i recuperar i reactivar el projecte de l'Orbital Ferroviària.
- Impuls d'una xarxa de trens-tramvia que complementi la xarxa actual ferroviària i que permeti millors connexions a tot el territori català. Tramvia del Camp de Tarragona (TRAMCAMP). Implantació d'un sistema tramviari al Camp de Tarragona. Tren tramvia de la línia Lleida-la Pobla de Segur. Tren tram Martorell-Igualada. Tren tram Lleida-Manresa. Tren tramvia Bages Berguedà de la línia FGC Manresa-Súria i Manresa-Sallent (o fins a Berga). Costa Brava: tren tramvia aeroport de Girona-Girona-Flaçà-Costa Brava + un ramal Girona-Banyoles-Olot. La Seu d'Urgell-Andorra. Tren tram Lloret-Blanes.

1.14.7 Desplegar una política de mobilitat sostenible per a tot el territori català

La mobilitat és una de les causes més importants d'emissions contaminants i d'efecte hivernacle i, per tant, cal una revolució en clau ecològica i sostenible de la mobilitat del país. Cal avançar cap a la descarbonització total, i això passa per un sistema de mobilitat que prioritzi el transport públic i la mobilitat elèctrica amb una reducció que ha de ser massiva de la mobilitat de combustió. Cal fer que la pròxima legislatura sigui un punt d'inflexió en la descarbonització de la mobilitat i la garantia del dret a la mobilitat orientat a un transport públic intermodal, integral, fiable i sostenible, amb l'impuls de projectes arreu del territori, especialment ferroviaris. Volem un país de trens i transport públic, per això impulsarem un Pla director d'infraestructures de transport públic allà per tot el territori català, establint les prioritats on la Generalitat té les competències i exigint el compliment de les seves inversions a l'estat. Es prioritzaran la xarxa ferroviària de Rodalies, els nous serveis de tren-tram en estudi, la xarxa d'autobusos interurbans i un pla de foment de l'electrificació del transport públic. Per això, proposem:

- Efectuar el traspàs de Rodalies pactat entre el govern de l'Estat i la Generalitat. Aquest traspàs ha de venir acompanyat dels recursos necessaris per desenvolupar totes les inversions previstes en el Pla de Rodalies de Catalunya 2020-2030 i amb els recursos suficients per a una millor gestió de les rodalies de la que tenim en l'actualitat.
- Desenvolupar un nou model de tarifes integrat per a tota Catalunya que permeti reduir les tarifes actuals, elimini les desigualtats entre territoris i fomenti l'ús del transport públic.
- Finalitzar inversions com la connexió de les línies de Ferrocarrils de la Generalitat, la finalització de les línies 9 i 10 del metro, la connexió de la xarxa de tramvies. Impulsar el Corredor Ferroviari Mediterrani i dotar-lo de les infraestructures necessàries per facilitar el transport de mercaderies.
- Desplegar les zones de baixes emissions efectives i impulsar la mobilitat sostenible, l'electrificació del transport i el transport públic per millorar la qualitat de l'aire.
- Planificar i aprovar, conjuntament amb les administracions locals implicades, la implantació d'aparcaments d'enllaç per afavorir la connectivitat entre el transport privat i el públic a les ciutats principals, i també a les entrades i sortides de les zones de baixes emissions
- Establir a tot Catalunya un protocol per reduir el consum de carburants, substituint la flota pública (Generalitat i administració local) de vehicles que no disposin de distintiu ambiental de baixes emissions, fent difusió de formes de desplaçament sostenibles, limitant la velocitat als entorns metropolitans a 80 km/h i fent un pla de renovació de la flota de transport públic arreu de Catalunya; i prioritzar les inversions d'infraestructures de la Generalitat, apostant per una mobilitat sostenible, especialment per la xarxa ferroviària arreu del Territori que redueixi significativament les emissions de CO₂.
- Promoure decididament l'electrificació dels vehicles privats, augmentant tant com calgui el nombre de punts de recàrrega i vetllant perquè funcionin correctament; i crear línies d'ajut per a l'adquisició de models urbans i híbrids de bicicletes elèctriques orientats a la mobilitat quotidiana, a fi de fomentar la mobilitat urbana i interurbana amb aquest mitjà.

- Demanar al govern de l'Estat, amb l'objectiu de descarbonitzar el transport de mercaderies, que garanteixi el finançament i l'execució de les inversions necessàries per a la connexió ferroviària dels ports de Barcelona i Tarragona; l'impuls, la programació d'un calendari real i l'execució efectiva de les actuacions pendents del corredor mediterrani, i la segregació per l'interior del transport de mercaderies per a aquest corredor.
- Assegurar que el procés de concurs de les concessions del bus interurbà que s'ha de produir l'any 2028 redundi en una millora del servei de cara al ciutadà. Que es planifiqui un nou mapa concessional que tingui en compte les xarxes de tren convencional i d'alta velocitat existents, que coordini serveis i horaris, i estableixi hubs i nodes territorials des de les principals estacions de tren.
- Impulsar decididament l'estratègia catalana de la bicicleta, com a mode sostenible i actiu que satisfaci els desplaçaments quotidians amb criteris d'eficiència, respecte pel medi ambient i equitat social. En aquest sentit, ens comprometem amb les deu propostes de la Federació d'Entitats per la Mobilitat amb Bicicleta de Catalunya que han preparat per a aquestes eleccions: enfortiment de la dimensió institucional de la bicicleta; desenvolupament de la Xarxa Pedalable i Serveis; acceleració d'Infraestructura pedalable estratègica; activació d'un nou marc regulador per a la bicicleta; afavorir la intermodalitat entre bicicleta i transport públic; creació d'incentius fiscals per als desplaçaments laborals en bicicleta; ajudes per a la compra de bicicletes; formació en mobilitat ciclista escolar; promoció de la ciclologia en la distribució urbana; suport a les entitats de la bicicleta.
- Assegurar que es redacten i s'implementen els plans de desplaçament d'empresa a tot el territori (centres públics, polígons industrials i centres d'activitat econòmica) que permetin fer efectiva la reducció de l'ús de vehicles privats en els desplaçaments a la feina.
- Modificar la Llei del taxi, 19/2003, de forma que permeti noves competències al sector i impulsar una normativa que ha de permetre diferenciar els serveis de taxi dels de transport de viatgers amb conductor (VTC). Cal dotar a les administracions locals de capacitat per autoritzar la prestació de serveis urbans en l'àmbit territorial corresponent.
- Reforçar la seguretat, la comunicació i la informació de tot el sistema de transport públic.
- Fer una proposta fiscal que ajudi en la descarbonització del sector de la mobilitat. Prioritzarem les ajudes al transport públic, el transport de mercaderies i les bicicletes.

1.14.8 Impulsar una estratègia per millorar la sostenibilitat i la gestió catalana de ports i aeroports

Les grans infraestructures de mobilitat catalanes han d'estar al servei del model de país, que volem més sostenible i equilibrat, i amb una gestió d'aquestes amb majoria de les administracions catalanes. Proposem:

- Descartar definitivament l'ampliació de l'aeroport del Prat per l'agressió que suposa al territori i per l'increment d'emissions que se'n derivaria.
- Apostem per una gestió dels ports i dels aeroports que es relacionin amb el seu entorn geogràfic immediat i que estiguin al servei de la ciutadania i no dels grans interessos privats. Per això, és imprescindible la gestió pública i descentralitzada i noves inversions amb l'objectiu de reduir les emissions de contaminants i de gasos d'efecte hivernacle.
- Millorar la gestió pública i descentralitzada de ports i aeroports. Catalunya ha de participar, juntament amb ciutats i àrees metropolitanes, de la gestió i el desenvolupament de ports i aeroports.
- Aturar el creixement d'aquestes infraestructures i prioritzar-ne la millora de la gestió. Negociar amb els organismes pertinents la reducció d'emissions de Ports i Aeroports i la seva electrificació
- Analitzar els entorns portuaris i negociar la transferència a les ciutats d'aquells terrenys que tenen avui dia usos urbans més vinculats a l'activitat de la ciutat que la del port.

1.14.9 Un país que planifica el territori des de la diversitat i amb criteris de sostenibilitat

La crisi econòmica i l'ambiental que avui es manifesta amb la sequera que patim evidencia la urgent necessitat d'una transició socioecològica del territori. Cal afrontar la situació amb mesures no sols conjuntural o transitòries sinó que calen mesures estructurals, valentes i que no pretenguin resoldre el problema en una part del territori en detriment d'uns sectors socials i productius. Un model territorial més sostenible ecològicament, socialment i econòmicament implica reduir el consum energètic i hídric i apostar per l'equitat territorial, l'economia de proximitat i verda, tot garantint uns serveis públics de qualitat.

És urgent un canvi de paradigma que es fonamenta en l'urbanisme que cuida, protegeix i sosté el desenvolupament de les comunitats i el territori de manera sostenible. És urgent un urbanisme ecològic i una nova política pública que promogui la contenció en l'ocupació del sòl, la configuració de pobles i ciutats des dels criteris de la compacitat física, la complexitat funcional i la cohesió social com garantia de la qualitat ambiental i del dret a la ciutat.

Comuns proposem una estratègia entre l'equitat territorial i la regeneració urbana: el desenvolupament efectiu de la Llei de millora urbana, social i ambiental de barris i viles, i una Llei d'equitat territorial per al desenvolupament sostenible de les àrees rurals.

1.14.10 Lluitar contra la degradació del territori per fer front a l'emergència climàtica

Segons el balanç que es feia en el context de l'aprovació de la llei europea de restauració de la natura, el 80% dels hàbitats a Europa estan en mal estat. La nova llei aprovada al Parlament Europeu preveu restaurar el 20% dels ecosistemes danyats el 2030 i el 90% el 2050. La llei significa un canvi de paradigma pel que fa a la restauració ecològica del territori i reclama als estats membres que elaborin el seu propi pla d'acció. En aquest sentit, Catalunya ha de liderar l'aplicació d'aquesta normativa de la defensa del medi natural, la biodiversitat i el patrimoni material i immaterial, planificant els espais oberts de forma proactiva i fent compatible les activitats econòmiques que en depenen amb la preservació del medi natural.

Comuns proposem:

- Impulsar una planificació estratègica i proactiva dels espais oberts. Dedicar recursos financers per a la gestió, millora i manteniment dels serveis ecosistèmics i de les activitats que tenen cura del territori, com la petita pagesia, revertint l'abandonament agrícola i ramader.
- Integrar el paisatge i el patrimoni de manera transversal, atès que les directrius de paisatge i de preservació del patrimoni encara no són prou eficaces en la planificació i gestió territorial.
- Preservar de forma efectiva el patrimoni cultural, natural i immaterial, promovent noves regulacions i eines de gestió del patrimoni i dels espais naturals i parcs naturals de Catalunya.
- Impulsar la transició cap a un nou model econòmic i productiu ambientalment i socialment responsable, que aposti per l'economia plural en la planificació i la gestió del territori i eviti les pràctiques intensives que malmeten el territori.
- Impuls de mesures per evitar el desenvolupament de la gentrificació verda, mitjançant estratègies preventives com ara la distribució equitativa dels espais verds, les polítiques d'habitatge equitatives, i el control dels preus de lloguer.
- Elaborar una Pla d'ordenació i gestió de les activitats d'extracció d'àrids i altres activitats mineres a Catalunya, amb la finalitat de limitar l'expansió d'aquestes activitats que tenen un gran impacte ambiental, així com la degradació

de flora i fauna a causa de l'eliminació sistemàtica del sòl i de les capes geològiques inferiors

- Elaborar unes directrius d'ordenació i gestió sostenible del domini públic miner per a la correcta ordenació territorial de l'activitat sota criteris de sostenibilitat, coherència territorial, de compensació de les seves externalitats negatives i condicions i obligació de restaurar.

1.14.11 Adaptar la planificació urbanística a la diversitat social i territorial de Catalunya, posant fi a la cultura extractiva i especulativa

- Fomentar un conjunt d'eines de planificació i de gestió del territori que assegurin la igualtat d'oportunitats, l'equitat i la cohesió territorial del conjunt del país per evitar l'extensió de la urbanització, la qual posa greument en risc la qualitat del medi ambient i dificulta la cohesió social de les grans àrees urbanes, ciutats i pobles.
- Deixar sense efecte tots aquells projectes contraris al bé comú, com per exemple el Hard Rock. Aquestes propostes són insostenibles ambientalment i propugnen un model contrari als nous projectes d'innovació econòmica, la salut pública i el treball digne per Catalunya.
- Promoure instruments de planejament urbanístic que s'adaptin a les realitats diferenciades de les grans àrees urbanes, dels municipis mitjans i dels petits municipis rurals.
- Promoure que a tots els municipis de Catalunya es puguin utilitzar instruments de reforma urbanística adaptats a la realitat del canvi climàtic, a través de la pacificació de carrers amb més verd, més permeables, sense trànsit, amb ombres i amb recuperació de l'aigua de pluja.
- Garantir la igualtat de drets i oportunitats de tota la població i tots els territoris amb la localització dels usos amb criteris d'equilibri interterritorial i governança supramunicipal.
- Integrar les perspectives de gènere i generacional a les polítiques de desenvolupament territorial.
- Definir instruments financers redistributius, d'equilibri i cohesió territorial i urbana.

1.14.12 Promoure un nou marc jurídic integrat per la gestió i ordenació del territori

Simplificar les lleis i posar-les al servei de la gent comú i de la recuperació ecològica, que ha de permetre fer una gestió i una ordenació efectiva del territori i aturar els fenòmens especulatius. Cal promoure la integració de les legislacions en matèria de planejament territorial, urbanístic i del paisatge per tal de garantir una major coherència entre totes les figures del planejament.

En aquest sentit, proposem:

- Refondre la legislació en matèria urbanística, d'ordenació del territori i del paisatge en un sol text que transversalitzï actuacions i s'interpreti de manera integral
- Revisió dels principis de l'ordenació territorial per tal que siguin transversals i prioritzin la sostenibilitat i resiliència ecològica i ambiental, de la qual depèn la sostenibilitat social i econòmica.
- Modificació de la normativa urbanística perquè es contempli que les figures de planejament estratègic no afectin hàbitats i espècies protegides.
- Modificació de la legislació urbanística per tal que en l'avaluació ambiental estratègica no s'admetin alternatives que comportin impactes negatius severos, fomentant totes les opcions raonables que comportin impactes positius.
- Integració de la infraestructura verda en tots els nous plans territorials i plans directores urbanístics, valorant-ne la funcionalitat i incentivant els serveis ecosistèmics més necessaris.
- Promoure una llei del sòl catalana orientada a frenar als processos especulatius i a fomentar les millors pràctiques en la gestió del territori i del paisatge.
- Fomentar la transparència i la participació, impulsant eines i metodologies que millorin la transparència i fomentin la participació ciutadana.
- Recuperar les plusvàlues urbanístiques per a la societat, així com la corresponsabilització dels agents urbanístics per fer efectiva la cohesió social i territorial i la sostenibilitat ambiental.

1.14.13 Promoure l'urbanisme compacte i prioritzar el reciclatge urbà davant del creixement urbà extensiu

Després de dècades d'urbanisme de creixement desbocat i depredador del territori és imprescindible que ens dotem d'un nou marc jurídic i de gestió que permeti revertir els dèficits dels teixits urbans i n'afavoreixi la compleció i la qualitat per evitar que se segueixin ocupant els espais oberts.

Per modificar aquesta realitat, ens comprometem a:

- Evitar el desenvolupament de determinats plans que comporten importants creixements urbans amb greus impactes ambientals, tot promovent la compacitat, continuïtat, densitat, diversitat d'usos i cohesió social dels teixits urbans existents.
- Promoure el reciclatge urbà, prioritzant la urbanització en solars erms, l'ocupació d'edificis buits i la rehabilitació d'edificis i d'espais públics, incorporant les energies renovables.
- Revertir les ocupacions il·legals i la degradació dels espais oberts amb majors impactes ambientals, especialment al litoral i als entorns de les ciutats per promoure l'agricultura periurbana.

1.14.14 Impulsar la rehabilitació residencial i energètica en els nostres barris

La geografia de la segregació residencial i de les desigualtats és un dels majors reptes d'una administració compromesa amb la seva gent i que vol intervenir als barris amb elevats percentatges d'exclusió social, obsolescència dels habitatges, deteriorament dels espais públics o manca d'equipaments. S'imposa una realitat als nostres barris vulnerables que és la necessitat de rehabilitació i millora de la qualitat de vida dels veïns i veïnes. Es tracta d'àrees urbanes i rurals amb habitatges envellits o obsolets (sovint amb infrahabitatge), on a la deterioració física, funcional i ambiental se suma la manca de recursos dels i les residents.

Per això, ens comprometem a:

- Aplicar la Llei 11/2022, del 29 de desembre, de millorament urbà, ambiental i social dels barris i les viles per fer efectiva les actuacions de transformació integral per a l'adaptació i mitigació del canvi climàtic en barris i viles vulnerables, amb mesures específiques destinades a la rehabilitació i l'eficiència energètica dels edificis i dels habitatges, el foment de l'autoconsum, l'impuls de comunitats energètiques locals, la mobilitat sostenible i assequible, la sobirania alimentària i l'augment de la infraestructura verda urbana.

- Consignar pressupost de la Generalitat al Fons de recuperació social, urbana i ambiental de barris i viles en coordinació amb les polítiques d'habitatge per abordar els processos de recuperació i revitalització de barris i viles vulnerables.
- Adaptar el disseny d'edificis tenint en compte les variacions en les condicions ambientals derivades del canvi climàtic, potenciar la rehabilitació i la renovació urbanes en els àmbits urbans més vulnerables, invertir en rehabilitació energètica d'edificis públics amb criteris de consum energètic proper a zero (nZEB) i posar en marxa un programa de rehabilitació hídrica per a l'aprofitament de les aigües grises i pluvials, i també crear programes d'eficiència energètica als comerços.
- Fomentar l'autogeneració d'energia elèctrica als edificis administratius i als centres docents, de salut i penitenciaris amb la instal·lació de plaques fotovoltaïques.
- Establir a cada municipi els espais considerats refugis climàtics que mereixen d'una excepcionalitat, com aquells espais comunitaris que formen part de projectes d'alt valor social, com els horts comunitaris i adaptació de les restriccions en l'ús d'aigua a fi de garantir la seva funció imprescindible durant els mesos d'estiu.
- Recuperar espai viari per adaptar les zones més vulnerables a l'efecte illa de calor i fomentar la infraestructura verda, potenciant els espais verds, la millora de la permeabilitat del sòl, la regulació ecològica del cicle de l'aigua o la intervenció a les zones vulnerables a l'efecte illa de calor.
- Promoure la protecció i l'expansió de les zones verdes urbanes com a estratègia clau per a afrontar els desafiaments del canvi climàtic i per millorar la qualitat de vida a les ciutats. Creació d'espais verds multifuncionals que ofereixin beneficis tant ambientals com socials, incloses la millora de la qualitat de l'aire, la reducció de l'efecte illa de calor urbana i la promoció de la biodiversitat.
- Impulsar un Programa de Rehabilitació de Finques d'Alta Complexitat amb un sistema de subvencions i ajuts que permeti les comunitats de propietaris i propietàries amb membres en situació de vulnerabilitat, fer obres d'adequació i rehabilitació, combatre els casos d'assetjament immobiliari assegurar la permanència al barri de les veïnes i veïns, i preservar les condicions de vida dels actuals veïns i veïnes evitant possibles moviments d'expulsió.

1.14.15 Habitatge, salut i cures en la planificació territorial i urbanística

La planificació urbanística ha de servir per garantir l'accés a l'habitatge a tota la població en ciutats i pobles socialment diversos i cohesionats, amb els equipaments de salut necessaris i les cures integrades en el desenvolupament urbà. Cal prevenir l'expulsió de la població resident de ciutats i pobles i l'abandonament del territori per manca d'habitatge, d'equipaments o per la impossibilitat de conciliar. L'atenció a la població més vulnerable dels nostres pobles i ciutats ha de ser una prioritat de la planificació territorial i urbanística. Per això, proposem:

- Impulsar la compra i la producció d'habitatge social i de lloguer. Garantir la creació d'un parc públic d'habitatges de lloguer, i que es conservi de forma adequada.
- Promoure i finançar eines de planificació que permeti reforçar els equipaments públics de salut i cures.
- Integració transversal dels criteris de salut ambiental en els plans territorials, urbanístics i d'infraestructures, garantint els espais verds com actius de salut.
- Desplegament d'una xarxa d'actius de natura, com ara rutes saludables, itineraris, camins de ronda, boscos terapèutics (seguint el model de Sèlvans), iniciatives, recursos i espais (verds i blaus) que aportin beneficis per la salut, també en l'àmbit urbà, a partir dels que ja existeixen o siguin condicionats amb aquest propòsit. Incorporant-los en el mapa d'actius de Salut del PINSAP.
- Incorporar la perspectiva de gènere i dels cicles de vida en tota la planificació per a una ciutat, poble i un territori que posen la salut i les cures en primer terme, especialment a la infància i a la vellesa.

1.14.16 Protegir el sistema costaner de Catalunya

Catalunya té 600 quilòmetres de litoral, amb una elevada densitat de població. El risc d'erosió del nostre litoral està estretament associat a l'urbanisme especulatiu, la regulació de les conques hidrogràfiques, l'alta densitat demogràfica, el canvi climàtic i el turisme massiu. Volem una política orientada a la defensa dels ecosistemes marins que es reflecteix a les propostes decisions sobre els àmbits que hi estan relacionats: pesca, transport, turisme, etc. Aquesta política de defensa dels ecosistemes marins ha de tenir en compte tant les zones properes a la costa catalana com el conjunt de la zona econòmica exclusiva que ens correspon com a país.

Proposem:

- Fomentar la sobirania en l'espai costaner. Treballarem perquè sigui reconeguda la competència de la Generalitat en aquest espai per tal de poder desenvolupar una llei

d'ordenació del litoral català, orientada a la protecció del sistema costaner.

- Protegir íntegrament totes les platges verges i naturals que queden a Catalunya, desclassificant terrenys urbanitzables al seu voltant, ampliant i estenent els plans directores urbanístics de preservació de nous processos d'urbanització i de recuperació d'espais semiurbanitzats a tota la franja costanera de Catalunya i ampliant-la cap a la segona línia de la costa.
- Revisió dels espais Xarxa Natura 2000 amb l'objectiu d'ampliar la part marina amb interès ecològic.
- Implementar el programa de seguiment d'espècies marines amenaçades que estiguin dins de les competències de la Generalitat de Catalunya.
- Crear i desplegar el Conservatori del Litoral, tal com preveu la Llei 8/2020, de 30 de juliol, de protecció i ordenació del litoral, per a l'adquisició i preservació de terrenys costaners d'alt valor natural i paisatgístic.

2. Una Catalunya amb un nou model social

Les desigualtats a Catalunya es mantenen i es cronifiquen mentre el Govern de la Generalitat no ha impulsat les reformes i inversions necessàries perquè els serveis públics avancin en la universalització i en la garantia de drets. La Catalunya que ve és la que camina cap a un nou model que situa les persones al centre, i amb elles tota la garantia de rendes, serveis i cures que necessiten.

Volem construir un país que se senti orgullós dels seus serveis públics perquè sobre aquests s'edifica un model social igualitari, de justícia social. Uns serveis públics que han de fer passes importants per reforçar-se, deixant enrere els efectes de l'austeritat i de les retallades, i incorporant nous drets i noves polítiques adaptades a l'una societat cada cop més canviant i diversa.

La Catalunya que ve és la Catalunya de la sanitat pública, de l'educació pública, la que garanteix el dret a l'habitatge, la que lluita contra la pobresa i qualsevol tipus d'exclusió, la que promociona les vides autònomes amb ingressos suficients, la de la dignificació de les cures, la dels drets culturals i de l'esport... en definitiva, la Catalunya que ve reforça els seus serveis públics perquè és la millor garantia de lluita per la justícia social.

2.1 Un sistema públic i universal de salut més fort

La pandèmia provocada per la COVID-19 va fer emergir les mancances del sistema sanitari i sociosanitari d'un model ineficient, concertat i que arrossegava encara les conseqüències de les retallades. Un sistema sanitari que se sustenta en la sobrecàrrega dels i les professionals sanitàries i sociosanitàries i que, de forma negligent, no planifica les necessitats presents i futures davants els grans reptes de salut presents i futurs: l'envelliment de la població, la manca de professionals, la sobremedicalització i la salut mental. La irrupció de la COVID, també va fer molt palès que avancem cap a una globalització dels problemes de salut, ja sigui per causes infeccioses (pandèmies), així com degudes a la crisi ecològica i l'emergència climàtica, així com les causes directes o derivades dels conflictes bèl·lics.

El diagnòstic dels diferents actors i que fem nostre és la necessitat d'un nou pacte per la sanitat, augmentant els recursos econòmics al sistema sanitari públic, la millora de les infraestructures sanitàries i de les condicions i els recursos per als i les professionals de la salut, entre altres mesures, amb l'objectiu de millorar el sistema públic de salut.

Defensem la Sanitat Pública universal, de qualitat, segura i eficient perquè és patrimoni de tots i totes i perquè és un dels pilars bàsic de l'estat del benestar, de la cohesió social i de les llibertats i garanties necessàries per a la democràcia. Volem refundar el sistema sanitari públic català amb un Sistema Nacional de Salut de Catalunya basat en els drets humans i el millor coneixement científic. Volem un sistema proper i transparent, on les decisions no es prenguin en funció d'interessos particulars o de grup.

2.1.1 Salut en totes les polítiques i avaluació sistèmica de l'impacte en salut

El 80% dels determinants de salut no depenen directament del sistema sanitari, sinó d'altres aspectes. Així, s'estima que el 40% té a veure amb factors socioeconòmics (com l'educació, el treball o els ingressos), un 30% amb conductes relacionades amb la salut (com el consum de tabac i d'alcohol i els estils de vida) i un 10% per l'entorn físic. Només amb intervencions intersectorials, és a dir, de promoció de la salut fent un abordatge col·laboratiu, es pot aconseguir una millora substancial de la salut de tothom i de reducció de les desigualtats socials. Alhora, és important fomentar l'avaluació de l'impacte sobre la salut de les diferents polítiques del Govern.

Per això, proposem:

- Fomentar l'enfocament de la salut en totes les polítiques públiques i un Pla de participació dels treballadors i treballadores de la salut i de la ciutadania.
- Desenvolupar un conjunt d'accions interdepartamentals i intersectorials, alineada amb les recomanacions de l'OMS, per impulsar la salut des de tots els àmbits de l'acció del govern i la societat. Promoure la salut en totes les polítiques suposa fer un abordatge col·laboratiu incorporant la salut, l'equitat i la sostenibilitat en la presa de decisions de tots els sectors i les àrees polítiques amb l'objectiu de millorar la salut de tothom.
- Establir per normativa l'avaluació sistemàtica de l'impacte en salut de totes les polítiques.
- Impulsar l'enfocament dels determinants de la salut per part de tots els professionals sanitaris.
- Millorar la coordinació i les sinergies en les actuacions de polítiques socials i de salut.

2.1.2 Consolidar una sanitat pública, integral i de qualitat per tothom

La salut és un bé comú, i la protecció de la salut és un dret humà fonamental. El sistema sanitari ha de comptar amb prou finançament, ha de ser transparent, i ha d'estar sotmès al control democràtic i a la participació social.

Per això cal:

- Garantir visita mèdica presencial a atenció primària en menys de 48 h laborables, reduir per sota dels tres mesos l'espera de totes les intervencions quirúrgiques i a menys de tres setmanes les consultes per a un especialista i les proves no urgents.
- Garantir l'accés universal al sistema sanitari públic a totes les persones que viuen a Catalunya.
- Fixar un mínim d'inversió (no inferior al 7% del PIB) que ens equipari a mitjanes europees. Garantint que tota nova inversió es destini a la gestió i provisió pública, a un model centrat en l'atenció primària, a ampliar la cartera de serveis coberts i a dignificar les condicions laborals i fer-les compatibles respecte a l'activitat privada, altres comunitats autònomes i la UE.
- Cal garantir la millor eficiència amb l'ús dels fons públics i la gestió dels serveis públics, i per això proposem mesures per una transformació pública del sistema sanitari:
- auditoria i transparència dels concerts vigents;
- els contractes hauran de regir-se per una normativa ètica, social i ambiental estricta (per exemple, no ser compatible activitat pública i privada en un mateix centre);

- extingir els concerts progressivament de forma planificada, internalitzant a l'administració pública aquells recursos físics i humans estratègics;
- fomentar una gestió integrada i centrada en l'atenció primària, propera a les comunitats amb presència dels municipis, professionals i ciutadania,
- uns sistemes informàtics i d'informació universals i integrats.
- Augmentar progressivament la cartera de serveis: psicològic, dentista, fisioteràpia i òptica.
- Millorar de forma constant les infraestructures (com per exemple, el mòdul de pediatria al CAP de Sta. Margarida de Montbui, ampliar l'hospital del Vendrell o el nou hospital Josep Trueta als terrenys cedits per l'Ajuntament de Girona, acabar l'obra del nou consultori a Aiguamúrcia, o finalitzar la redacció dels estudis previs i iniciar els tràmits per la redacció del projecte bàsic i executiu amb l'objectiu d'iniciar les obres del nou hospital de Terres de l'Ebre abans de finalitzar l'any 2024, entre d'altres).

2.1.3 Potenciar la salut pública

Entenem la salut pública i l'atenció primària i comunitària com els pilars fonamentals per al desenvolupament d'un sistema sanitari sostenible, enfocat a la promoció i la prevenció i l'atenció integrada, i continuat, centrat i proper a les persones. Donarem suport als processos comunitaris per a la prevenció i promoció de la salut i fomentarem de nous, conjuntament amb els equips de salut pública, els ajuntaments i altres serveis de suport a les necessitats de les persones, d'acord amb el seu cicle vital.

Per això, ens comprometem a:

- Augmentar la despesa en salut pública perquè sigui com a mínim el doble de l'actual (3% del pressupost en salut).
- Desplegar l'Agència de Salut Pública de Catalunya.
- Preparar plans per a futures pandèmies o crisi de salut pública avaluant a fons l'experiència de la pandèmia de la COVID-19
- Impulsar processos de participació ciutadana en la gestió i participació dels centres.
- Reforçar els programes de promoció i protecció de la salut i de prevenció.
- Millorar els contextos per convertir-los en saludables, com per exemple incrementant l'accés a l'alimentació saludable, l'oferiment d'espais gratuïts i accessibles per poder fer activitat física o impulsant els "refugis climàtics".

- Garantir menjadors saludables i sostenibles a totes les escoles.

2.1.4 Enfortir de manera efectiva i real l'atenció primària i comunitària

El model sanitari actual a Catalunya ha fracassat en l'abordatge de les necessitats de salut de la població i la gestió eficient dels recursos. Identifiquem quatre grans problemes: canvis demogràfics, augment de malalties cròniques, inversió insuficient en sanitat pública i una organització centrada en l'hospital. Per revertir aquest model i establir un nou model sanitari centrat en la salut de les persones i les comunitats, amb mirada preventiva i promotora de la salut, amb enfocament biopsicosocial i que actuï sobre els determinants socials de la salut, cal dotar de recursos l'atenció primària i millorar les condicions dels i de les professionals i la qualitat assistencial que rep la ciutadania.

Per tal que aquest nou model d'atenció sanitària sigui possible i blindar-lo de cara al futur, cal desenvolupar, durant el primer any de mandat, una nova Llei d'atenció primària que permeti aplicar, de forma urgent, les actuacions necessàries per 1) garantir el dret a la visita mèdica presencial; 2) garantir que el sistema sanitari públic sigui integral i integrat, universal, gratuït, accessible i equitatiu; 3) garantir l'accessibilitat geogràfica, social i cultural amb criteris d'efectivitat, d'adequació i d'equitat en l'atenció a totes les persones. Per assolir aquests objectius proposem que la nova llei ha de permetre:

- Garantir el 25% de pressupost sanitari per a l'atenció primària i el 3% per a la salut pública: blindant i garantint tota la cartera de serveis d'atenció primària a tot el territori; destinant al nucli bàsic de l'atenció primària, metge-infermera-administratiu, i exclouent la despesa farmacèutica i la induïda per especialitats hospitalàries.
- Dotar els CAP dels recursos humans suficients per garantir l'accessibilitat a l'atenció primària en un termini de 48 hores laborables, així com la longitudinalitat a l'atenció de la salut i establint i un temps mínim de consulta mèdica presencial de deu minuts, preservant el dret dels usuaris i les usuàries a l'elecció de professionals amb una atenció que prioritzi l'atenció a les usuàries i no als processos administratius.
- Garantir, com a mínim, les mateixes hores assistencials presencials d'infermeria i medicina a tots els consultoris i CAP prèvies a les retallades del 2010.
- Millorar la qualitat de l'atenció primària a les comunitats amb més desigualtats i/o problemàtiques socials, a les zones rurals o amb dificultats de cobertura.
- Garantir que tots els centres d'atenció primària urgent (CUAP i PAC) comptin amb els professionals mèdics i d'infermeria establerts, sense suplantar l'activitat mèdi-

ca amb professionals d'infermeria o aplicant solucions telemàtiques.

- Millorar les condicions laborals de tots i totes les professionals sanitàries per tal de tenir bons professionals, amb valors, tècnicament preparades, acolloïdores, motivades i ben remunerades.
- Dotar els recursos humans i materials necessaris per recuperar els horaris d'atenció presencial i serveis d'atenció primària i comunitària suprimits per les retallades associades a la crisi del 2008, i per la centralització aplicada durant la gestió de la pandèmia de la COVID-19. Especialment en la reducció de serveis d'urgències 24 h, de consultoris locals i pediatria.
- Dotar de recursos adequats al servei de guàrdia, per garantir una cobertura suficient per atendre les necessitats no programades a tot el territori.
- Dotar de recursos humans, materials i logístics els equips d'atenció primària, per a l'atenció a les persones en residències de gent gran i dependents, així com el retorn a la gestió des dels CAP de la rehabilitació ambulatoria i domiciliària del territori.
- Millorar la inversió en edificis i equipaments d'atenció primària, així com el seu condicionament per encabir els nous serveis, prioritzant-la en funció de la necessitat de dignificació d'infraestructura degradada i de millores d'accessibilitat, la proximitat i l'equitat, amb una planificació a 20 anys vista.
- Fomentar l'autonomia d'una ciutadania apoderada i activa, que esdevingui protagonista dels serveis de salut, la salut de la comunitat i la salut global del planeta.
- Organitzar i consolidar la participació dels governs locals (una característica molt pròpia del sistema sanitari català), de la ciutadania i els i les professionals en la governança del sistema sanitari a tots els nivells.
- Realització d'un debat sobre el model de pediatria sense renunciar a la pediatria d'atenció primària, formant nous i noves professionals i apostant per la seva proximitat i accessibilitat a la població, revertint la mesura publicitada d'un "nou" model de pediatria (amb l'eliminació de la seva prestació d'un 80% dels CAP).
- Cal garantir l'accessibilitat amb igualtat de drets a l'atenció primària, especialment per les persones més vulnerables, per les persones amb diversitat funcional, pels exclosos per la bretxa digital així com en els barris més densament poblats, els pobles més aïllats i als CIE i centres penitenciaris.

2.1.5 Millorar el sistema d'atenció a la salut mental i a totes les addiccions

Actualment, no hi ha un model integral d'atenció a la salut mental i a les addiccions, sinó que hi ha una heterogeneïtat de models i es manté una diferenciació entre la xarxa de salut mental comunitària, l'atenció primària i la xarxa de drogodependències. L'oferta actual de recursos destinats a salut mental són insuficients i no permeten cobrir les necessitats d'atenció que la població requereix, amb llargues llistes d'espera i forta iniquitat territorial.

Un alt percentatge de la població pateix algun episodi depressiu i/o ansios al llarg de la vida. Quan això succeeix, les persones són tractades amb psicofàrmacs o, si s'ho poden permetre, recorren a la psicologia i/o psiquiatria privada.

Per revertir aquesta situació, ens comprometem a:

- Garantir l'accés als serveis públics de salut mental al conjunt de la població independentment del seu nivell de renda o del municipi on visqui. En aquest sentit, cal dotar els serveis especialitzats de salut mental de suficients efectius professionals, amb psicòlegs i psiquiatres, però també altres professionals com els educadors socials.
- Dotar amb recursos el Pacte Nacional de Salut Mental per tal que sigui eficient.
- Garantir la presència de professionals de psicologia a tots els equips d'atenció primària de salut arribant, a una ràtio de 18 "psicòlegs/psicòlogues de capçalera" per cada 100.000 habitants a la sanitat pública i superar, així, els dèficits de Catalunya respecte a la mitjana europea. Per aconseguir-ho, caldrà incorporar psicòlegs generals sanitaris, que coordinats amb la xarxa de salut mental de l'entorn i amb funcions concretes, complementin la falta de psicòlegs clínics, tot garantint una atenció adequada dels i de les pacients. I a la vegada augmentar les places oferides a Catalunya en l'especialitat de psicologia clínica PIR.
- Impulsar un Pla de xoc per a l'increment dels recursos d'atenció a la salut mental per a la infància i l'adolescència, davant el creixement dels trastorns de la conducta alimentària, l'addicció al joc o la dependència de les TIC entre d'altres, augmentant les dotacions a l'Atenció Precoç i als Centres de Salut Mental Infantil i Juvenil. Com a part d'aquest pla de xoc, proposem:
- Impulsar l'extensió del Programa Konsulta'm de psicòleg gratuït sense cita prèvia per a menors de 22 anys a totes les ciutats de més de 50.000 habitants.
- Dotar tots els centres educatius de psicòleg.
- Dotar tots els centres educatius de Catalunya de la figura de la infermera escolar que permeti tant l'atenció a

- l'alumnat amb necessitats sanitàries com les funcions de promoció de la salut a tots els centres educatius i reforçar amb equips de suport psicològic i emocional totes les escoles.
- Elaborar un Pla de xoc contra els trastorns de la conducta alimentària, amb prou recursos per donar resposta ràpida i eficient a les necessitats de tractament psicoterapèutic, de les persones afectades per l'anorèxia i la bulímia en els temps i intensitat adequats a la prescripció clínica.
 - Garantir una detecció precoç en la infància dels trastorns del neurodesenvolupament, dins els quals s'inclouen els específics de l'aprenentatge.
 - En el marc del desplegament de la nova Agència d'Atenció Integrada Social i Sanitària i de la necessària revisió de la cartera de serveis socials, definir la coordinació dels recursos especialitzats de salut mental amb els serveis socials bàsics i l'atenció primària de salut amb els centres de salut mental d'adults i centres de salut mental infantil i juvenil, per planificar i programar les millores per paliar els dèficits del sistema respecte a la cobertura territorial, els temps d'espera per a l'atenció i l'entrada a recursos especialitzats, i així garantir el continuïtat assistencial.
 - Potenciar, conjuntament amb Benestar Social, els pisos assistits tutelats, així com les residències per a malalts mentals. Les llistes d'espera actuals, de fins a quatre anys, són inadmissibles si tenim en compte el patiment de les persones que ho necessiten i el dels seus familiars.
 - Programa específic d'inserció laboral de les persones que pateixen trastorns de la salut mental a través una estratègia per millorar la inserció laboral al mercat de treball ordinari.
 - Impulsar un programa de sensibilització, acompanyament i atenció (individual o grupal) al dol perinatal (al voltant del part i postpart), a la depressió postpart i a la depressió postinterrupció voluntària de l'embaràs, per tal d'evitar la cronificació que aquests episodis pot comportar. També incrementar la divulgació i apoderar les dones amb informació basada en evidència científica.
 - Pla d'actuació per reduir les dependències comportamentals: addicció al joc, a les pantalles, les xarxes socials, etc.
 - Abordatge integral d'aquestes addiccions:
 - Crear unes condicions ambientals favorables a la seva prevenció, amb la definició d'uns usos urbanístics restrictius de la instal·lació d'establiments de joc.
 - Impulsar una regulació estatal més garantista del dret a la salut mental de la població en matèria d'addiccions.

- Desenvolupar campanyes de prevenció de les addiccions al joc, garantint la visibilitat pública de les mateixes i amb un abordatge des de la salut pública.
- Combatre les xifres de suïcidi trencant amb els falsos mites que l'envolten, en especial entre el jovent, i posant especial atenció en combatre el nombre creixent d'autolesions.

2.1.6 Reduir la desigualtat social en salut bucodental

La salut bucodental és una part integral i essencial de la salut, ja que afecta directament la qualitat de vida de les persones, tant per la seva relació amb funcions fisiològiques de gran importància com pel seu impacte psicosocial. Actualment, la càrrega de les afeccions bucodentals, singularment la càries i la malaltia periodontal, és significativa, malgrat que la seva prevenció hagi estat extraordinàriament efectiva. El fet que determinades prestacions de salut bucodental no estiguin incloses en la cartera de prestacions pública (tot i la Llei 12/2020, del 13 d'octubre, de l'atenció pública de la salut bucodental) ha comportat una afectació en la salut bucodental amb un clar biaix de classe social, ja que sovint els serveis privats són inaccessibles per gran part de la població.

Per revertir aquesta situació, ens comprometem a:

- Introduir els determinants socials en el desplegament de la llei de salut bucodental per prioritzar en aquest desplegament als barris i municipis amb rendes més baixes i per maximitzar la millora en salut i la reducció de desigualtats.
- Garantir a tots els CAP la prestació de serveis de prevenció de malaltia bucodental, amb revisió anual i tractament de fluor, així com els programes de promoció de la salut bucodental.
- Completar l'ampliació de les beneficiàries del servei de salut bucodental entre grups socialment vulnerables i amb problemes de salut, amb especial atenció a col·lectius com les persones amb discapacitats físiques i intel·lectuals, persones amb càncer cervicofacial o persones amb diabetis.
- Completar el procés d'implantació i desplegament del servei de salut bucodental dentista públic reforçant la dotació d'odontòlegs i higienistes dentals a l'atenció primària, fins a arribar a la prestació d'aquests serveis a tots els centres d'atenció primària.
- Reduir el temps d'espera per a l'accés a totes les prestacions pròpies de la cartera de serveis bucodentals, garantint una accessibilitat màxima de 2 dies dies per l'atenció urgent i cinc per als tractaments periòdics, garantint l'equitat territorial a l'accés al servei.

2.1.7 Garantir el respecte dels drets de les persones en el sistema de salut

La salut (entesa com a benestar físic, emocional i relacional i biopsicosocial) s'ha de configurar com a dret universal de la ciutadania. El dret a la salut ha de formar part inherent de la nostra identitat, concebuda com a projecte col·lectiu de futur.

Proposem:

- Assolir la salut sexual i reproductiva a través del dret a l'avortament gratuït (garantint que els centres públics ofereixin aquesta intervenció), l'accessibilitat als mètodes anticonceptius, l'educació sexual i la prevenció de les malalties de transmissió sexual amb serveis especialitzats, accessibles i amigables per a joves.
 - Posar en marxa accions positives envers les persones amb diversitat funcional i les persones cuidadores, pels drets de les persones LGTBI+.
 - Posar en marxa accions per eliminar les desigualtats de gènere en l'àmbit de la salut.
 - Implicar el sistema de salut en la lluita contra la violència masclista, millorant els recursos del sector sanitari dedicats a la prevenció, a l'atenció i a la recuperació, en coordinació amb els circuits territorials.
 - Impulsar la formació dels treballadors i les treballadores del sistema sanitari en l'àmbit de la interculturalitat per tal que puguin atendre i comprendre millor les necessitats de les persones migrades. Garantir la mirada intercultural en les diferents campanyes informatives i de sensibilització del sistema de salut.
 - L'envelliment de la població catalana és una qüestió que es vincula directament amb el sistema de salut. En el marc del desplegament de la nova Agència d'Atenció Integrada Social i Sanitària i de la necessària revisió de la cartera de serveis, cal una coordinació dels recursos especialitzats per les persones grans, per planificar i programar les millores per pal·liar els dèficits del sistema respecte a la cobertura territorial, els temps d'espera per l'atenció i l'entrada a recursos especialitzats i així garantir el continuïtat assistencial:
- elaborar un Pla d'actuació per la gent gran, de forma transversal, amb tots els departaments i comptant amb les persones grans;
 - impulsar la promoció de la salut comunitària i l'envelliment actiu;
 - garantir una acció coordinada dels serveis socials i sanitaris per garantir l'atenció domiciliària;
 - atendre la salut mental de la gent gran i desenvolupar la prescripció social per no caure en la sobremedicalització quan es donen trastorns vinculats al dolor crònic, les dificultats per dormir o la solitud no desitjada;
 - desenvolupar programes de promoció salut específics per tal de preparar la població al llarg de la vida i millorar les condicions de salut física i emocional en la vellesa.
 - Garantir el dret a l'eutanàsia, a l'atenció al patiment i el tractament del dolor per aconseguir una vida i una mort digna, preferentment amb prestació per l'equip habitual d'atenció primària. Promoure la realització del document de voluntats anticipades.
 - Millorar el funcionament de l'Observatori de la Mort (creat per Acord GOV/120/2019, de 3 de setembre) i publicació anual d'un informe sobre la qualitat de la mort a Catalunya.
 - Garantir el dret a la preservació i confidencialitat de les dades personals i història clínica, així com del big data sanitari, els quals no es podran cedir per finalitats privades ni comercials.
 - Millorar l'atenció a les malalties de les Síndromes de Sensibilització Central (SSC): fibromiàlgia, fatiga crònica, síndrome químic múltiple i electrosensibilitat; instar una avaluació pública del Pla d'atenció a les SCC; garantir l'operativitat de les unitats d'expertesa i la participació en l'avaluació de les persones ateses; revertir la situació crítica i de col·lapse de la unitat d'expertesa del Clínic.

2.1.8 Desprivatitzar la sanitat pública catalana

Catalunya és una de les comunitats autònomes amb un grau més alt, sofisticat i cronificat de privatització del sistema. Per fer front a aquesta situació, cal tenir un Servei Nacional de Salut de Catalunya (SNSC) realment públic i amb un servei universal i equitatiu, d'accés garantit, finançat des dels pressupostos. Volem un model de planificació, gestió i provisió públiques. I quan no es pugui (justificadament i provisionalment), via encàrrec a "ens propis".

El model de col·laboració “publicoprivat” i externalització de serveis de salut, molt present a Catalunya, ha significat un tracte preferencial cap a corporacions amb ànim de lucre, empobrint els serveis públics i privatitzant recursos de naturalesa pública, a través de processos opacs d'enginyeria financera, per al benefici i lucre del sector negoci de la sanitat.

D'altra banda, aquesta relació publicoprivada ha estat l'eina de les dretes per segregat la sanitat per classes socials, amb una sanitat privada atenent les classes més adinerades i el sector públic a les classes populars.

Un sistema totalment ineficient en contextos de tensió sanitària, com va quedar quedat prou demostrat durant la pandèmia, durant la qual el sector públic, empobrit pels concerts privats i anys de retallades, ha hagut de resoldre tots els grans problemes associats a la pandèmia. Cal un sistema públic finançat suficientment per tothom, un sistema públic amb més recursos per posar-los al servei de la seva qualitat científica contrastada i molt més eficient que el model concertat

El nostre model de Sistema Nacional de Salut és el de titularitat, gestió, provisió i control públics.

En aquest sentit, ens comprometem a:

- Treballar perquè d'aquí a deu anys s'acabin els concerts sanitaris i cap euro públic vagi a la sanitat privada.
- Impulsar les clàusules socials en la contractació de serveis de salut per millorar i controlar la qualitat de les prestacions.
- Desmercantilitzar el dret a la salut, blindant els serveis sanitaris públics i revertint progressivament les externalitzacions a operadors privats amb ànim de lucre.
- Establir una única central de compres per a tot el sistema d'utilització pública i de laboratoris i altres fabricants de productes sanitaris de titularitat pública.
- Definir i caracteritzar legislativament les “entitats d'economia social i solidària” perquè només els proveïdors públics o socials sense afany de lucre amb valors públics

puguin concertar directament amb el Servei Nacional de Salut. Sota estricte rendiment de comptes.

- Millorar i exercir el control públic i la transparència de les empreses, consorcis i fundacions que operen a l'SNSC.
- Reformulació de l'Agència de Qualitat i Avaluació Sanitària (AQuAS) en una agència realment independent d'avaluació sanitària i de salut (inspirada en el reconegut NICE britànic).
- Els serveis d'emergències, coordinació i de transport sanitari són estratègics pel sistema i han de ser públics i gestionats per una mateixa entitat pública.

2.1.9 Recuperar les plantilles i els drets dels treballadors i treballadores de la sanitat

Un bon sistema sanitari de qualitat ha de tenir bons professionals, amb valors, tècnicament preparats, acollidors, motivats i ben remunerats.

Per això, proposem:

- Aplicar un pla amb canvis de criteris i mètodes de recursos humans que permeti l'increment de les plantilles, resolgui la temporalitat dels treballadors i treballadores, recuperi les retribucions econòmiques establertes abans de les retallades, i vetllar pel compliment dels acords establerts i negociats així com per la igualtat de les condicions laborals dels i les professionals del Sistema Sanitari Integral d'Utilització Pública de Catalunya (SISCAT).
- Garantir el pressupost i el temps per fer formació continuada i recerca. Planificar, ampliar i promocionar la formació i estudis d'especialitat. Promoure la tornada de l'esforç i la inversió educatius, fidelitzant els nous professionals i fomentant el retorn.
- Millorar les retribucions, especialment dels professionals més discriminats en les millores del 3r acord de l'ICS, amb especial atenció a tècnics superiors sanitaris, llevadores, treballadores socials, TCAI, GIS i administratives, entre d'altres.
- Cal incrementar la ràtio d'infermeres per cada mil habitants per acostar-nos a la mitjana europea millorant així la qualitat de l'atenció. Cal reduir al mínim la temporalitat i precarietat laboral que pateixen durant anys les noves infermeres. I desenvolupar, amb la participació del sector, la regulació professional dins el sistema per als rols avançats d'infermeria.
- Consensuar els objectius anuals i les seves retribucions, així com afavorir la qualitat i eficiència per sobre de criteris econòmics: accessibilitat, visites a domicili en l'atenció primària, atenció continuada, gestió de la cronicitat, millora de resultats en salut, etc.

- Aturar immediatament qualsevol mena d'intervenció que tendeixi a la fragmentació de l'atenció primària.
- Pla de cobertura de vacants al sistema públic de salut amb sobredotació de plantilles flexibles, amb especial atenció a les jubilacions aquests pròxims anys; així com de substitució per processos d'incapacitat temporal i altres absències mantenint la mateixa accessibilitat i qualitat a l'atenció.

2.1.10 Racionalitzar la despesa farmacèutica

L'actual despesa en medicaments i procediments terapèutics i el seu ritme de creixement anual és insostenible a Catalunya i l'augment exponencial del consum de fàrmacs esdevé un problema de salut. Agreujat en les persones amb menys recursos econòmics, tal com confirma l'anàlisi de la *Base de Datos Clínicos de Atención Primaria 2022* (BD-CAP): les persones més pobres es mediquen de forma més freqüent i en major quantitat que aquelles que tenen un nivell socioeconòmic més alt.

És clau una racionalització de l'ús i de la despesa farmacèutica. Per això, proposem:

- Creació d'una farmacèutica pública que pugui abaratir els costos d'accés a medicaments.
- Seleccionar centralitzadament els medicaments i productes sanitaris més idonis per ser finançats pel sistema públic de salut.
- Crear sistemes d'informació sobre medicaments terapèutics propis del sistema de salut, independents de les companyies farmacèutiques i de tecnologies mèdiques i integrats a les eines informàtiques (història clínica electrònica, recepta electrònica).
- Establir sistemes per a la bona prescripció de medicaments i productes sanitaris, a més d'activitats de formació sanitària i de recerca independents de la indústria farmacèutica i tecnològica. Condicionar els permisos per formació a què aquesta sigui independent d'interessos comercials.
- En els centres del sistema de salut no ha d'estar permesa la promoció comercial. I la seva promoció fora del sistema de salut als professionals del SNS ha d'estar sotmesa a un control estricte.
- Constituir empreses o institucions públiques que produixin els seus propis productes de farmàcia, amb preus de referència competitius amb els de l'empresa privada, i que garanteixin l'elaboració i la sobirania de material sanitari estratègic.

2.1.11 Impulsar la recerca i la formació en polítiques públiques en salut

S'ha d'incrementar el finançament i el control públic de la recerca i la docència en salut perquè serveixin els interessos de la ciutadania per sobre dels interessos del mercat.

En aquest sentit, proposem:

- Implementar un pla per al foment de la recerca i la docència en salut sota els principis de màxima qualitat i rigor científic, transparència, ètica, i sense cap conflicte d'interès ni discriminació de gènere o d'altres factors de desigualtat (classe social, ètnia, etc.) que produeixi resultats d'alt valor sanitari i, si s'escau, patents industrials.
- Implementar un pla de formació continuada dels i les treballadores de la salut finançat amb recursos públics, dissenyat de manera participativa per entitats públiques.
- Prioritzar la investigació biomèdica, la investigació en ciències socials i mediambientals, i la medicina comunitària, incloent-hi nous desafiaments com el canvi climàtic i la sostenibilitat del medi ambient.
- Fomentar en els estudis universitaris de Ciències de la Salut continguts humanistes i culturals, l'anàlisi social, tècniques comunicatives i l'abordatge biopsicosocial de la salut en totes les disciplines i especialitats. Impulsar dins dels graus de Medicina i Infermeria la presència de docents especialistes d'atenció primària i assignatures pròpies de medicina familiar i comunitària (sortida professional més freqüent i el que resolt més del 80% dels problemes de salut).
- Garantir la transparència i l'accessibilitat de la recerca aplicada i la docència en salut pública i els serveis de salut. Totes les ajudes amb fons públics han de ser avaluades de forma transparent.
- Potenciar la recerca sobre les desigualtats de gènere en salut i sobre aspectes específics o amb més afectació en la salut de les dones.
- Promoure la identificació, avaluació i mitigació dels efectes sobre la salut de projectes urbanístics i d'infraestructures. Garantir la integració dels valors i els criteris de salut en la preparació, l'aprovació, i el seguiment dels plans i els programes que poden tenir-ne efectes significatius.

2.2 Un país que faci de l'habitatge un dret humà essencial

La bombolla immobiliària de fa una dècada i la bombolla dels lloguers ha fet que avui a Catalunya cada cop sigui més difícil accedir a un habitatge. Vivim en una autèntica crisi d'habitatge fruit d'anys de manca de polítiques públiques al respecte, de regulació i control del món privat i de l'especulació i de promoció d'habitatge públic assequible. Patim un endarreriment crònic en aquest tipus de polítiques amb relació al que s'ha fet a la resta d'Europa (només l'Ajuntament de Barcelona ha estat motor de polítiques potents d'habitatge la darrera dècada). La Catalunya que ve ha de posar al cor del seu nou govern la qüestió de l'habitatge, ha de passar de ser una qüestió més a una qüestió fonamental, amb polítiques potents, pressupost i estructures tècniques per fer un salt quantitatiu i qualitatiu en les polítiques d'habitatge a escala catalana. Massa anys la Generalitat ha mirat a una altra banda en una qüestió on tenim competències per fer tot allò necessari per revertir la situació d'emergència habitacional que vivim. Ha arribat l'hora d'un gran canvi i de fer de l'habitatge una política central.

2.2.1 Increment del pressupost destinat a polítiques d'habitatge.

Cal disposar d'un pressupost per a les polítiques públiques d'habitatge homologable a la mitjana de la Unió Europea (1,5% del PIB en lloc de l'insuficient 0,28% actual). Els països amb millors polítiques d'habitatge, parcs públics robustos, programes de construcció i compra ambiciosos, ajudes al pagament del lloguer estructurals i polítiques de rehabilitació importants dediquen entre un 1,5% i un 2% del PIB a habitatge. A Catalunya necessitem aquest increment pressupostari i sostenir-ho en el temps per aconseguir un parc social i assequible que permeti garantir el dret a l'habitatge per a tota la població, en totes les etapes de la seva vida, assequible per a gent jove, i adaptat i amb serveis per a gent gran. .

- Arribar al llarg de la legislatura a destinar un pressupost per habitatge d'entre l'1 i l'1,5% del PIB (Entre 2.600 M€ i 3.900 M€).
- Aplicar el Pla territorial sectorial d'habitatge i desenvolupar el Pla pel dret a l'habitatge 2024-2044, amb recursos pressupostaris suficients perquè hi hagi una veritable política d'habitatge que incrementi el parc de lloguer social fins a arribar al 10% en el conjunt de Catalunya i un 15% en els municipis amb demanda forta i acreditada.

2.2.2 Ampliació del parc públic de lloguer i d'habitatges destinats a polítiques socials

Cal generar un gran parc de lloguer públic protegit i social arreu del país inspirat en el concepte de solidaritat urbana present a la legislació i complint amb els objectius que marca el Pla territorial sectorial d'habitatge, pendent d'aprovació definitiva i que marca que Catalunya haurà de tenir 300.000 habitatges destinats a polítiques socials, quan actualment en té 54.000. Avançarem cap a l'objectiu d'aconseguir que el parc d'habitatge social català esdevingui el 15% del total i estigui distribuït per tot el territori, amb una presència especial a les zones en què el mercat exclou més famílies del dret a l'habitatge i les que tenen més risc de gentrificació.

Per això, proposem:

- Incrementar en 15.000 habitatges nous de lloguer social el parc públic d'habitatge de la Generalitat de Catalunya la pròxima legislatura, a través dels diferents mecanismes previstos per la legislació. Entre aquests:
 - Destinar com a mínim 350 M€ per ampliar el parc públic de lloguer en 5.000 habitatges mitjançant la compra per tanteig i retracte, i per això, ampliar el dret de tanteig i retracte a tots els habitatges que constin al registre de grans tenidors.
 - Construir 10.000 habitatges amb la promoció directa de l'INCASÒL i la promoció delegada mitjançant cooperatives, entitats sense afany de lucre i iniciativa privada amb lucre limitat (model Habitatge Metròpoli Barcelona). Entre d'altres:
 - Cedir sòl públic a cooperatives per construir habitatge en cessió d'ús, promovent el cohabitatge en totes les seves modalitats. Iniciar la promoció de 1.000 habitatges al llarg del mandat.
 - Cedir sòl públic a les entitats i fundacions registrades com promotores d'habitatge social per tirar endavant promocions de lloguer social. Iniciar la promoció de 3.000 habitatges en el mandat.
 - Aplicar la reserva del 30% d'habitatge de protecció pública a totes les noves promocions i grans rehabilitacions de més de 400 m² en sòl urbà consolidat.
 - Analitzem alternatives per evitar que els 106.000 habitatges d'HPO existents a Catalunya, dels que una part important perdran la qualificació d'HPO els anys vinents, no deixin de formar part del parc d'habitatge social. Cercarem mecanismes que puguin limitar el seu preu de venda i ajustar-se al preu vigent d'HPO i donarem el dret de compra preferent a les administracions públiques, així aconseguirem que no es redueixi el parc d'habitatge destinat a polítiques socials.

- Crear una immobiliària pública que gestioni el parc públic d'habitatge de la Generalitat i també el parc privat que aconsegueixi tenir en la seva cartera de gestió per tal de facilitar lloguers a preus assequibles.
- Augmentar els recursos destinats a l'INCASÒL per convertir-lo en el principal operador públic català de construcció d'habitatge públic de lloguer, establint mecanismes de cofinançament i corresponsabilitat amb inversors privats, per tal de, com a mínim, duplicar el nombre de promocions d'habitatge públic de lloguer (actualment té en marxa, en diferents fases de producció 2.155 habitatges).
- Crear un fons de suport financer del Govern per als municipis (400 M€), per concretar amb els municipis segons les prioritats que determini el Pla Local d'Habitatge (compra per tanteig i retracte, construcció, rehabilitació condicionada a lloguer assequible o recuperació d'habitatges buits),
- Introduir les modificacions necessàries en la llei d'urbanisme per possibilitar que els Ajuntaments puguin flexibilitzar els requeriments urbanístics i tècnics en aspectes com els trasters, aparcaments, reserves per a sistemes (assimilant-les als habitatges dotacionals), per tal de facilitar les condicions econòmiques i tècniques de les promocions d'HPO i en especial els de lloguer social i assequibles, tant per a promotors públics, com d'entitats socials com de privats que assumeixin incorporar aquest tipus d'habitatge a promocions en sòls i edificis no reservats, amb garanties de permanència.
- Promoure canvis en la legislació sobre condicions tècniques d'edificació per tal de permetre la recuperació, finalització i rehabilitació d'edificis i estructures d'edificis en mans de la SAREB, entitats financeres i fons d'inversió adquirits per les administracions públiques o per entitats del tercer sector, que es van promoure amb la legislació anterior prèvia a la crisi financera.
- Agilitzar la normativa de contractació pública per generar habitatge protegit.
- Crear una Banca Pública de Finançament de l'Habitatge de lloguer a partir de les dotacions ampliades de l'Institut Català de Finances (ICF).
- Crear un operador públic o un servei específic dins l'INCASÒL, de suport al Tercer Sector Social per tal de facilitar l'aportació privada a la construcció d'un parc d'habitatge protegit sobre sòls públics, i de promotors privats que assumeixin compromisos voluntaris amb igual finalitat sobre sòls privats.
- Creació i el manteniment d'un registre d'habitatge públic de Catalunya per aportar transparència i per evitar-ne la privatització.

- Apostar de forma clara per la construcció industrialitzada per reduir el temps de construcció i reduir l'emissió de CO₂.
- Promoure les modificacions legislatives necessàries per donar un millor tractament fiscal en matèria d'IVA i impost de societats, a la promoció, construcció i gestió d'habitatges de lloguer social i assequible.

2.2.3 Aplicació de la regulació de preus dels lloguers i combat del frau, regulant els lloguers de temporada

Destinar tots els recursos econòmics i tècnics necessaris per desplegar la Llei 12/2023, de 24 de maig, *por el derecho a la vivienda*:

- Aprovar un règim sancionador català que per incorporar les infraccions de la llei estatal d'habitatge, a la llei catalana pel dret a l'habitatge i l'obligació de recollir en el contracte i en l'anunci tant el preu de l'índex de referència com el de l'anterior contracte, així com l'especificació si l'arrendador és gran tenidor a efectes de la regulació de preus.
- Posar en marxa immediatament una campanya intensiva d'informació a la ciutadania a través de mitjans de comunicació, propaganda institucional i enviaments de correspondència per informar de totes les implicacions i els drets i deures previstos en la contenció de rendes per propietaris i llogateres.
- Crear un cos d'inspecció de com a mínim 100 inspectors i inspectores, depenent de l'AHC, per fer seguiment, control i sancionar, en cas d'incompliment, de la regulació del preu dels lloguers de la *Ley de Vivienda*.

Tot i l'avanç que ha suposat la *Ley de Vivienda* i que Catalunya pugui aplicar la contenció de rendes, cal blindar-la de les tàctiques d'alguns propietaris i propietàries per defugir de la seva responsabilitat en l'aplicació de la contenció de rendes, especialment la pràctica fraudulenta de convertir contractes d'habitatge habitual en contractes de temporada, als quals no afecta la normativa de contenció de rendes i que han experimentat un creixement exponencial des de l'entrada en vigor de la regulació de preus.

Per això proposem:

- Aprovar una llei que incorpori el contracte d'arrendament de béns al llibre sisè del Codi Civil de Catalunya per

- regular els lloguers de temporada i que l'Estat modifiqui la LAU perquè també estiguin sotmesos a la regulació del preu del lloguer.
- Exigir que el contracte temporal inclogui la motivació i proves documentals de la necessitat temporal de l'habitatge, a més de l'adreça del domicili habitual.
 - Establir sancions per a l'arrendador quan es detecti i demostrï que s'ha utilitzat un contracte temporal per a un ús habitual, per exemple si s'encadenen contractes temporals consecutius per a un mateix arrendatari i immoble.
 - Establir que l'encadenament de contractes temporals consecutius per a un mateix arrendatari i immoble dona lloc automàticament a un contracte d'habitatge amb la durada mínima establerta per la LAU (Llei 29/1994).
 - Regular el lloguer temporal d'habitatge com a activitat econòmica (com passa amb l'allotjament turístic), per tal de posar-li límits a escala general i permetre als ajuntaments que a través de la planificació urbanística es pugui limitar aquesta activitat (com el PEUAT a Barcelona).
 - Impulsar, en col·laboració amb els ajuntaments, l'elaboració de censos de pisos buits per realitzar les accions pertinents que permetin incorporar-los al parc de lloguer (cessió d'ús, tempteig i retracte, etc.).
 - Establir convenis de cessió d'ús d'habitatges buits d'entitats financeres i fons d'inversió, obligar a la cessió del parc de SAREB a la Generalitat, per tal d'incorporar-los al mercat de lloguer social i assequible
 - Implementar estratègies per incentivar la mobilització d'habitatge privat de petits propietaris cap a bosses de lloguer assequible, amb l'objectiu d'incorporar 4.000 habitatges durant la legislatura.
 - Ampliar i facilitar procediments per accedir als ajuts al pagament del lloguer. Facilitar la tramitació en línia.
 - Dotar els municipis amb conveni amb l'Agència d'Habitatge de Catalunya de tots els recursos tècnics, econòmics i telemàtics necessaris per desenvolupar la gestió delegada de la forma més eficaç i eficient i, com a conseqüència, millorar l'accés i la tramitació a la ciutadania
- Posar en marxa un pla de xoc per eliminar les llistes d'espera de les meses d'emergència de tota Catalunya, a les quals actualment hi ha unes 2.500 famílies en espera d'un habitatge.
 - Ampliar el parc d'habitatges d'emergència per a dones víctimes de violència masclista amb 600 nous pisos, distribuïts per tot el territori en funció de les llistes d'espera d'emergència.
 - Desplegar íntegrament i plenament tots els mecanismes previstos a la Llei 24/2015 de mesures urgents per afrontar l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica, dotant-la de tots els recursos econòmics, tècnics i jurídics necessaris.
 - Aplicar la Llei 24/2015, del 29 de juliol, de mesures urgents per afrontar l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica, mitjançant les eines jurídiques necessàries, pel que fa a l'obligatorietat d'oferir lloguer social i la garantia de reallotjament en els desnonaments de persones en situacions de vulnerabilitat.
 - Reforma de la Llei 24/2015, del 29 de juliol, de mesures urgents per afrontar l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica.
 - equiparar la definició de gran tenidor catalana i l'estatal a cinc habitatges;
 - reforçar l'exigibilitat del lloguer social als tribunals civils per la via dels procediments ordinaris, així com evitar que els fons voltor utilitzin empreses o societats per esquivar l'obligació d'oferir lloguer social abans de desnonar;
 - evitar que alguns grans propietaris forcin la interpretació de la norma per oferir el lloguer social un habitatge diferent per obtenir altes rendibilitats a costa de reallotjar en ubicacions que provoquen el trencament de la xarxa social de les famílies; i
 - eliminar l'excepció de l'obligatorietat d'oferir lloguer social als grans tenidors amb un 30% d'habitatge de protecció oficial.
 - Promoure la creació d'equips d'intervenció i mediació, en col·laboració amb els ajuntaments, per fer front a situacions de pèrdua o ocupació de l'habitatge.
 - Posar fi a l'enviament de la BRIMO i ARRO als desnonaments de famílies vulnerables, canviant aquestes mesures policials per mesures socials.
 - Incrementar el nombre d'ajuts urgents per al pagament del lloguer, incloent-hi les persones sense ingressos.

2.2.4 Resposta a l'emergència habitacional

Cal dissenyar i implementar mesures preventives, des d'una perspectiva integral i comunitària, perquè la gent no es quedi sense llar i acabi al carrer.

Per això, proposem:

- Dotar els municipis de recursos específics per a l'atenció a les situacions d'emergència habitacional de forma urgent i prioritària.

2.2.5 Lluita contra el sensellarisme

- Treballar per la prevenció de les situacions de sensellarisme i impulsar una Estratègia de país per l'abordatge del sensellarisme amb l'objectiu de desplegar els serveis al conjunt del territori que facilitin l'allotjament temporal, l'acompanyament social, que garanteixin l'empadronament i els drets a l'atenció sanitària, social, a les prestacions i a la participació, així com per lluitar contra la discriminació i la violència derivada de les situacions de sensellarisme o l'infrahabitatge.
- Vincular les polítiques d'atenció a les persones sense llar a les polítiques d'habitatge. Impulsar el programa "Primer l'habitatge" (Housing First) per fer efectiu el dret a l'habitatge en les situacions de persones sense llar, amb reserva d'habitatge per a persones sense llar al parc d'habitatge social, per substituir altres solucions temporals com pensions o albergs que no garanteixen el dret a l'habitatge.
- Preveure els processos de desinstitucionalització. El moment de sortida de certes institucions (presons, hospitals, centres de tractament, CRAE, etc.) que proporcionen a les persones allotjament continuat durant llargs períodes de temps pot esdevenir un desencadenant de processos cap a l'exclusió severa i cap a la situació de sensellarisme.
- Lluitar contra la discriminació i la violència per causa d'odi contra les persones sense llar.
- Dotar les polítiques de lluita contra l'exclusió residencial de visió territorial, promovent l'atenció de les persones als seus municipis d'origen i evitant el desarrelament que suposa haver de cercar atenció i serveis a les ciutats grans. Inversió suficient per dotar als municipis de recursos mancomunats per atendre el sensellarisme
- Garantir la perspectiva de gènere en el disseny de les polítiques de lluita contra el sensellarisme, evitant la invisibilització que pateixen les dones sense llar pel fet de tenir menys presència en l'espai públic que els homes.

2.2.6 Pla de xoc per facilitar l'accés a l'habitatge als col·lectius amb més dificultats: gent jove, gent gran, famílies monoparentals i persones migrades

Polítiques per afavorir l'emancipació

La taxa d'emancipació a Catalunya és la més baixa de les últimes dues dècades; només el 17% dels menors de 30 anys viuen fora de casa dels pares. Segons l'INCASÒL, el percentatge de salari que un jove de menys de 25 anys ha de dedicar al lloguer està molt allunyat del límit del 30%

que es considera assumible i, així, Catalunya se situa en el 65,8% i s'eleva fins al 84,3% a la ciutat de Barcelona, amb dades de l'any 2020. Deu anys enrere, es destinava gairebé la meitat que ara.

Si ens fixem en alguns països europeus, entre els països del nord i el sud d'Europa hi ha més de 10 anys de diferència en l'edat mitjana d'emancipació. Els del nord són aquells amb una emancipació més precoç, amb una edat mitjana de 20,5 anys. A continuació trobem els països bàltics, amb una edat mitjana d'emancipació de 24,83 anys. Els segueixen els països del centre d'Europa, amb una edat mitjana de 25,24 anys; els països d'Europa de l'Est, amb 29,15 anys; i països mediterranis (Espanya), amb una edat mitjana d'emancipació de 30,17 anys.

Per això, proposem:

- Construcció de 4.000 habitatges per a joves en sòl d'equipaments mitjançant les tècniques de construcció industrialitzades, tipus APROP o similars, impulsant mètodes innovadors en la construcció d'habitatge que agilitzin l'ampliació del parc públic per a joves (la construcció pot trigar entre 25 i 30 setmanes) i alhora contribueixin a fer front a l'emergència climàtica.
- Ampliar el bo jove de lloguer complementant la subvenció estatal fins als 100 M€ i ampliant les franges dels lloguers fins als 1.000 € a l'àmbit Metropolità de Barcelona (Baix Llobregat, Barcelonès, Maresme, Vallès Occidental, Vallès Oriental) i els 750 € a la resta de Catalunya, sempre que aquests preus compleixin amb la regulació dels lloguers.

Atendre les necessitats habitacionals de la gent gran

Una altra de les estratègies fonamentals per garantir la funció social de l'habitatge és la seva adaptació a les necessitats de la gent gran, fomentant la rehabilitació, promovent l'accessibilitat per garantir la vida autònoma.

Per això, proposem:

- Construir promocions d'habitatges amb serveis per a gent gran en sòl d'equipaments per a persones majors de 65 anys autònomes i que no tenen habitatge o que si tenen no està adaptat, en aquest cas l'habitatge serà cedit a les bosses de lloguer de les administracions públiques. Iniciar 2.000 habitatges durant el mandat.
- Desenvolupar programes de rehabilitació residencial per adaptar-los a les necessitats de la gent gran, evitant que caiguin en fórmules privades abusives (hipoteques inverses).
- Millorar les polítiques de rehabilitació d'aquest parc d'habitatges. Aprovació de normativa que reconegui i fomenti la rehabilitació, especialment pel que fa a la su-

pressió de barreres arquitectòniques als espais comuns de l'edifici i les adaptacions necessàries dins de l'habitatge.

- Augmentar els pressupostos de polítiques de rehabilitació i prioritzar els criteris sobre accessibilitat per garantir la vida independent d'aquestes persones.
- Fomentar fórmules que permetin incorporar aquests habitatges al parc de lloguer social i públic, tenint present que la incorporació d'aquests habitatges és més ràpida que la construcció d'obra nova.
- Potenciar la participació d'entitats socials amb experiència en el camp de la rehabilitació per a gent gran.

Accés a habitatge per persones i famílies monoparentals

Desenvoluparem polítiques per disminuir i erradicar situacions d'exclusió habitacional que afecten especialment persones i famílies migrades. Crearem o integrarem un servei d'orientació, suport i d'erradicació en cas d'evidències de discriminació en l'accés de les persones migrades al mercat de lloguer d'habitatge.

- Fer una reserva del 20% a totes les promocions d'habitatge de lloguer social per famílies monomarentals, adequant els criteris econòmics per tal de donar resposta a les famílies amb un únic progenitor o progenitora.
- Establir criteris de prioritització a les meses d'emergència que prioritzin la resposta a les famílies monoparentals en situació de vulnerabilitat
- Establir criteris específics en els ajuts al lloguer per les famílies monomarentals, adequant els criteris econòmics per tal de donar resposta a les famílies amb un únic progenitor o progenitora.

2.2.7 Rehabilitació del parc d'habitatge amb criteris socials i sostenibles

Promoure la rehabilitació dels habitatges, de l'espai públic i dels barris amb criteris de cohesió social i de sostenibilitat ambiental i social. La rehabilitació ha de garantir el dret a l'habitatge.

Per això, proposem:

- Desplegar la Llei de barris verds (LLEI 11/2022, del 29 de desembre, de millorament urbà, ambiental i social dels barris i les viles). De manera urgent, amb tot el seu potencial i dotant-la dels recursos necessaris a través dels Fons de Recuperació Urbana, Ambiental i Social de Barris i Viles d'Atenció Especial. En el marc de la llei destinarem 1.500 milions d'euros durant cinc anys a la rehabilitació estructural i energètica dels habitatges. Cal una resposta als problemes detectats en construccions antigues i una

inversió pública a l'alçada que garanteixi habitatges segurs i eficients.

- Impulsar un Pla de revisió integral de la seguretat estructural i de les condicions d'habitabilitat dels polígons d'habitatges i edificis de protecció oficial construïts abans de 1980. El Pla d'intervenció de finques d'alta complexitat estarà dotat de recursos tècnics i econòmics facilitats per la Generalitat; s'executarà en col·laboració amb els Ajuntaments, i servirà de base per formular els plans de rehabilitació o renovació integral dels edificis per iniciativa pública o de les mateixes comunitats de propietaris, aplicant els mecanismes legals de la llei del sòl i rehabilitació urbana. El pla estarà dotat amb 1.500 M€ per a la redacció dels projectes, la seva gestió i execució i l'accés prioritari als fons d'ajuda (plans d'habitatge), fons Next Generation i altres fons estructurals.
- Aprovar una llei d'erradicació de l'amiant per millorar l'atenció als afectats i les afectades i reparar-los. Dotar de pressupost el Pla Nacional per l'erradicació de l'amiant per tal de complir els terminis que estableix la Unió Europea i retirar els 4 milions de tones que encara queden a Catalunya.
- Impulsar ajuts o subvencions per a la rehabilitació i eficiència energètica dels habitatges per a les persones en situació de vulnerabilitat i/o risc d'exclusió residencial/social:
 - ajuts de fins al 100%
 - exempts de tributació (que no computin com a guany patrimonial) i que no juguin en detriment de rebre altres ajuts
 - que no requereixin un avançament
 - que incloguin la tipologia de lloguer, i mediació amb propietari si escau
 - amb comunicació clara, acompanyament tècnic i orientació durant tot el procés de tramitació i execució
- Impulsar “plans *renove*” de finestres, terrats, fusteria. Redireccionament d'ajuts a la rehabilitació a petites empreses i autònoms per millorar l'eficiència energètica a través de l'aïllament i millora dels elements comunitaris.
- Impulsar un programa específic de subvencions fins a 20.000 € a fons perdut, per a la rehabilitació d'habitatges privats, sempre que aquests siguin cedits per a les borses de lloguer de les administracions públiques.
- Permetre l'accés de les entitats socials als ajuts i les mesures de rehabilitació, regeneració i renovació del parc destinat a habitatges d'inclusió social.

2.2.8 Canvis a la fiscalitat de l'habitatge per potenciar construcció d'habitatge de lloguer social i assequible i la rehabilitació

Cal instar i treballar conjuntament amb el govern de l'Estat una reforma fiscal que incentivi la rehabilitació i promoció d'habitatge protegit (reducció de l'IVA, beneficis fiscals a les empreses de lloguer assequible) i penalitzi l'especulació i l'acumulació d'habitatges

Per això, proposem:

- Una reforma fiscal que incentivi la rehabilitació i promoció d'habitatge protegit (reducció de l'IVA, beneficis fiscals a les empreses de lloguer assequible) i penalitzi l'especulació.
- Eliminar els instruments financers com les SOCIMIS, expropiant la seva cartera de pisos per augmentar el parc públic d'habitatge o implementant taxes a la gestió d'aquestes.
- Incrementar de forma exponencial l'impost per habitatges buits als grans tenidors que tinguin més de cinc habitatges.
- Suprimir les exempcions de l'IBI i els privilegis fiscals de l'església.
- Introduir instruments tributaris que gravin el luxe i els béns sumptuaris, crear un impost sobre els lloguers que depassin els preus de referència del lloguer.
- Aplicar deduccions fiscals per inversions en societats cooperatives i bonificació en les transmissions d'habitatges adquirits per cooperatives d'habitatge en cessió d'ús sense ànim de lucre.
- Impulsar aliances amb el sector privat per fer habitatge públic de lloguer assequible. Facilitar la creació d'empreses publicoprivades de lloguer protegit a través de marcs normatius i fiscals favorables, accés a finançament, sense perdre la qualificació pública del sòl i impeding privatitzacions futures. Apostar per la col·laboració amb aquells privats que busquen un lucre limitat i inversions a llarg termini.

2.2.9 Lluita contra l'especulació

Una de les estratègies per promoure el dret a l'accés de l'habitatge i el seu manteniment és la lluita contra l'especulació; actuant de forma contundent contra els habitatges buits, la falta de conservació i manteniment, l'assetjament i el racisme immobiliari, amb coordinació amb les administracions locals; reforçant els programes d'inspecció que vetllin per evitar aquestes situacions, d'acord amb la Llei 18/2007 del dret a l'habitatge.

Per això, proposem:

- Crearem per Llei una Unitat de Defensa del Dret a l'Habitatge per aturar l'especulació immobiliària, que es dedicarà a l'assessorament, la inspecció, la mediació i l'elaboració d'informes i propostes per la regulació i garantia del dret a l'habitatge. L'habitatge a Catalunya no està complint la seva funció social en molts casos: habitatges buits, *mobbing* immobiliari, habitatge destinat a lloguer de temporada, pisos turístics il·legals, desnonaments sense alternativa habitacional. La Unitat de Defensa del Dret a l'Habitatge actuarà en tots aquests àmbits per assegurar que l'habitatge compleixi la seva funció social. L'habitatge és per viure-hi i no pot ser que encara sigui refugi de capitals de rendistes que només volen especular.
- Impedir les compres especulatives per part de persones, empreses i fons voltor que no puguin acreditar la necessitat de l'habitatge. Estudiar la implementació de la mesura aprovada pels Països Baixos que ha possibilitat que a Amsterdam només pugui comprar habitatge qui el necessiti per viure-hi o bé la proposta de Viena que augmenta la fiscalitat de la compravenda en cas que no sigui un habitatge on viure.
- Penalitzar fiscalment amb recàrrecs específics en l'impost de societats, transmissions patrimonials, IBI... a aquelles empreses, entitats financeres i fons d'inversió que realitzin operacions immobiliàries especulatives, ja sigui amb habitatges de luxe, que superin el límit de superfície i rendes de la legislació d'arrendaments urbans, lloguers temporals, lloguers turístics i operacions de compravenda successives; o que mantinguin habitatges buits.
- Impulsar polítiques de foment per incorporar al mercat de lloguer els habitatges buits o permanentment desocupats, amb coordinació amb les administracions locals; reforçant els programes d'inspecció que vetllin per evitar situacions de desocupació permanent d'habitatges, d'acord amb la Llei 18/2007 del dret a l'habitatge, així com la creació d'un cos d'inspectors i inspectores habilitades en matèria d'habitatge.
- Expropiació forçosa dels habitatges de grans tenidors per incrementar el parc de lloguer social, tal com estableix la Llei 1/2022, per incompliment de la funció social del dret de propietat, que es produeix quan un habitatge roman desocupat de manera permanent i injustificada durant més de dos anys.
- Impulsar, en col·laboració amb els ajuntaments, l'elaboració de censos de pisos buits per realitzar les accions pertinents.
- Establir convenis de cessió d'ús d'habitatges buits d'entitats financeres i fons d'inversió, obligar a la cessió del

parc de SAREB a la Generalitat, per tal d'incorporar-los al mercat de lloguer social i assequible.

- Implementar estratègies per incentivar la mobilització d'habitatge privat de petits propietaris cap a bosses de lloguer assequible, amb l'objectiu d'incorporar 2.000 habitatges durant la legislatura.
- Utilitzar el mecanisme de compra d'edificis sencers per tanteig i retracte per evitar compres especulatives i la consegüent expulsió de les veïnes.
- Declarar l'obligatorietat d'inscripció en el registre d'habitatges buits i d'habitatges ocupats sense títol, reduint a un any el termini de consideració d'habitatge buit.
- Aprovar el registre de grans tenidors, encara pendent, i ampliar-ho a les persones físiques i que es pugui consultar per poder saber si la propietat és un gran tenidor de cara a l'aplicació de la contenció de rendes.
- Promoure un registre general de tots els solars i edificis desocupats, independentment del seu ús i de la seva situació de comercialització, amb aplicació de règim disciplinari.
- Desplegar i aplicar el Decret d'establiments d'allotjament turístic i d'habitatges d'ús turístic per començar a reduir el seu número i que aquests habitatges passin a lloguer d'habitatge habitual.
- Regular restrictivament fórmules com el “lloguer per dies” o el “lloguer d'habitacions” en àmbits de forta demanda d'habitatge.

2.2.10 Protecció dels béns públics

L'increment del patrimoni de les administracions és essencial per disposar d'un parc públic potent que permeti l'accés a l'habitatge, especialment als col·lectius més vulnerables. Alhora cal prohibir les subhastes de béns intestats que poden ser reutilitzats per a equipaments o habitatge.

Per això, proposem:

- Prohibir les subhastes de béns intestats susceptibles de ser reutilitzats per a equipaments o habitatge, de la Generalitat de Catalunya, o de qualsevol altre organisme públic, autonòmic o estatal.
- Elaborar un inventari del patrimoni públic, tant ocupat com desocupat, de totes i cadascuna de les administracions públiques.

2.3 Un país amb l'educació pública com a pilar fonamental

2.3.1 Educació gratuïta, de veritat

L'ensenyament bàsic ha de ser gratuït. Així ho estableix l'article 27.4 de la Constitució espanyola, i l'article 21.4 de l'Estatut d'Autonomia, i qualsevol política d'esquerres que vulgui promoure una educació pública de qualitat. Tanmateix, és públic i notori que la realitat dels centres i de les famílies és una altra. Amb independència de la titularitat, totes les famílies han de cobrir costos associats a l'escolarització obligatòria, i a més sufragant-los a sectors empresarials que no sempre persegueixen l'interès general, i suposen de facto una privatització encoberta de l'escola. Cal reclamar educació gratuïta ja, i fer efectiu aquest dret.

Per això, proposem:

- Aportar una bossa de recursos addicional per a escoles i instituts públics per cobrir la totalitat de les despeses de material escolar i activitats curriculars. Aquesta bossa addicional incrementa en 300 euros/alumne el cost de la plaça escolar. Aplicable i consolidat des del curs 25-26.
- Avançar cap a la gratuïtat del menjador escolar:
 - Gratuïtat total del menjador escolar pels centres públics de zones d'alta i màxima complexitat des del curs 25-26.
 - Finançament del 50% del menjador escolar dels centres públics des del curs 25-26 i gratuïtat total des del curs 28-29.
 - Obertura del menjador escolar a tots els centres públics d'ESO.
 - Establiment de clàusules socials en els contractes de serveis de menjador que afavoreixin les empreses de l'economia social i cooperativa.
 - Atendre la diversitat d'opcions d'alimentació en el marc d'una alimentació saludable i compartida.
- Establir una simplificació administrativa de la gestió dels menjadors escolars, amb un pagament a màxim de 30 dies, i incorporar criteris d'alimentació saludable, ecològica, sostenible i de proximitat en els menús escolars.
- Aportar una bossa de recursos als ajuntaments per promoure la gratuïtat d'activitats extraescolars als municipis. Aquesta bossa contempla 300 euros/infant (0-18 anys) anuals per a infants censats al municipi. Iniciar la mesura en municipis amb renda familiar inferior a la

mitjana al curs 25-26, i estendre la mesura a la totalitat de municipis pel curs 28-29.

- En clau d'educació al llarg de la vida, incrementar l'oferta d'ensenyaments pots obligatoris i professionalitzadors, aplicable i consolidat des del curs 25-26, amb una especial atenció:
 - A l'increment del nombre de places en centres d'educació de persones adultes, i l'oferta de cursos de català i de castellà per a les ciutadanes i ciutadans nouvinguts.
 - A l'increment de places per a l'aprenentatge i d'escoles d'idiomes fins a cobrir la demanda existent, i establir una gratuïtat d'aquests ensenyaments condicionada a la superació dels cursos.
- En els contractes i licitacions per a la provisió de serveis com el menjador escolar o les activitats extraescolars, establir una instrucció interna de contractació pública segons la qual les licitacions públiques incorporaran criteris de qualitat tècnica per sobre dels criteris econòmics vinculats a preu; i el pes de l'oferta econòmica sobre el total es limitarà a un màxim del 20%.

2.3.2 Educació pública, de veritat

Els concerts educatius amb centres privats neixen amb la LODE de 1985 com una mesura conjuntural per donar resposta a la necessitat dels poders públics d'oferir places escolars per tota la població. Tanmateix, quatre dècades després constatem com els concerts han esdevingut una mesura estructural del sistema que genera segregació i profundes desigualtats entre l'alumnat, de classe i també de gènere. Cal fer efectiva la naturalesa conjuntural dels centres concertats, avançar cap a un model únic d'educació pública i deixar de ser una anomalia a Europa pel que fa a la titularitat del sistema.

Per això, proposem:

- Desplegar una inspecció sistemàtica i acurada dels centres concertats, i aplicar la normativa que exigeix la retirada del concert a aquells centres que segreguin l'alumnat per sexe o que desenvolupen pràctiques il·legals de cobrament de quotes, sigui de forma directa o bé a través d'altres mecanismes. Aplicable al curs 25-26.
- A l'hora de gestionar la davallada demogràfica de població infantil, establir un protocol de gestió de l'oferta educativa que prioritzi les places públiques en detriment de les places dels centres concertats. Aplicable a la planificació de l'oferta i la preinscripció del curs 25-26.
- Elaborar un decret per a la transició dels centres concertats a la xarxa pública en un procés que duri entre el curs 25-26 i el curs 32-33. Atenció especial a la titularitat

dels equipaments i a les garanties laborals del personal subrogat.

- Garantir per tots els mitjans que l'escola pública sigui realment gestionada democràticament, amb la participació de tots els sectors, catalana, laica, gratuïta, pluralista i inclusiva.
- En el marc del Pacte Nacional contra la Segregació, impulsar mesures per erradicar les males pràctiques en els processos de preinscripció escolar, jornades de portes obertes i matriculació ordinària en tots els centres sostinguts amb fons públics.
- Garantir, mantenir i defensar el model d'immersió lingüística, que afavoreix la convivència de tot l'alumnat i la cohesió social en un marc d'educació pública.
- Garantir de manera efectiva la laïcitat de l'educació, reclamant la revocació definitiva dels acords en matèria educativa amb el Vaticà i la resta de confessions religioses.
- Universalitzar l'oferta educativa de 0-18, amb un ensenyament bàsic obligatori entre els 6 i els 18 anys, i la inclusió de l'educació de la petita infància, l'educació en el lleure i la formació de les persones adultes.
- Equiparar el nombre d'hores lectives i la modalitat de jornada escolar entre tots els centres sostinguts amb fons públics, per evitar discriminacions en el temps educatiu entre l'alumnat.
- Ampliar, millorar i homogeneïtzar la capacitat inspectora de la Generalitat sobre les activitats d'educació en el lleure i les activitats esportives, per combatre l'incompliment del decret que les regula i el perjudici econòmic del sector que treballa correctament.

2.3.3 Centres educatius, espais segurs i de benestar per tothom

El malestar social es tradueix a escoles i instituts en forma de *burnout* del professorat, de violència entre alumnat, d'estrès i altres patologies de salut mental. No és un malestar nou arran de la pandèmia sinó que la precedeix, la COVID-19 no ha fet altra cosa que exacerbar-lo. Els senyals i els indicadors són clars: tenim un problema generalitzat de salut mental que augmenta, i sobre el qual disposem del diagnòstic, però no de la resposta dels poders públics per fer-hi front. Cal actuar de forma urgent i prioritària sobre aquest tema, des d'un enfocament sociocomunitari.

Per això, proposem:

- Establir un pla curricular d'èxit sobre educació emocional, sexual i socioafectiva per als infants 0-16 anys en tots els centres.

- Desplegar la figura COCOBE (coordinadores i coordinadors de coeducació convivència i benestar emocional) amb els recursos necessaris:
 - Incorporar un professional de dedicació exclusiva a temps complet en els centres públics d'alta i màxima complexitat.
 - Establir d'acord amb les universitats un pla de formació gratuïta per a aquests professionals, que impliqui un reconeixement acadèmic i professional.
- Desplegar una estratègia de salut sociocomunitària de proximitat amb els centres educatius, que impliqui:
 - Un treball articulat i quotidià amb recursos de salut, com ara psicòlogues, infermeres, metges especialistes i altres.
 - Incrementar plantilles i funcions als EAP, els CDIAP, CSMIJ i CSMA.
- Intensificar i coordinar l'orientació acadèmica i professional als centres educatius.
- Garantir mecanismes de retorn al sistema educatiu per a l'alumnat que ha acabat l'escolarització obligatòria sense acreditar, diversificant les ofertes formatives específiques perquè siguin més permeables i permetin la construcció d'itineraris personalitzats, amb valor acadèmic i educatiu entre les diferents etapes del sistema.
- Garantir una xarxa pública adequada i suficient d'escoles de noves oportunitats.
- Impulsar un pla d'adequació de les infraestructures escolars per donar resposta a les necessitats derivades de l'emergència climàtica: climatització de les aules, ventilació dels edificis, eficiència energètica dels centres.
- Enfortir una estratègia general de lluita contra el *bullying* als centres educatius, amb programes educatius que posin l'èmfasi en la prevenció i, si no pot ser, en la reparació.

2.3.4 Digitalització democràtica de l'educació

Tant la irrupció de la COVID-19 com l'arribada de la intel·ligència artificial han comportat un augment generalitzat de l'ús de les TIC en el terreny educatiu. La majoria dels centres educatius ja tenen una trajectòria en les plataformes d'aprenentatge en línia amb eines de programari lliure com Moodle que han esdevingut un estàndard educatiu. El Departament d'Educació, però, no ha abandonat del tot l'ús de plataformes privades de multinacionals que tenen afany de lucre. L'administració pública ha de garantir unes eines que garanteixin la sobirania de les dades, que no ha d'estar en cap altres mans que les de la mateixa adminis-

tració pública, i no poden ser subcontractades a empreses externes que tinguin altres interessos que l'educatiu. En particular, les dades de l'alumnat són altament sensibles; deixar-les en mans de plataformes transnacionals posa en risc la privacitat de les dades de la ciutadania. La inversió pública en serveis d'informació ha de ser sempre en solucions basades en programari lliure, ja que és l'única fórmula que garanteix la continuïtat del coneixement universal. A més, facilita la transparència i permet el control de qualitat de les eines treballades.

Per això, proposem:

- Transformar els plans de digitalització dels centres en autèntics plans d'apoderament digital dels centres educatius en conjunció amb les plataformes ciutadanes que treballen segons els valors de sobirania tecnològica i digitalització democràtica.
- Posar a disposició dels centres educatius els recursos de servidors i infraestructura informàtica necessària per garantir l'accés a les eines d'aprenentatge en línia sobiranes per a tota la comunitat docent i l'alumnat.
- Crear un equip de transició digital per prestar suport als centres educatius en la transformació cap a solucions basades en programari lliure.
- Abordar, de forma sistemàtica i consensuada amb la comunitat educativa, una normativa d'ús dels dispositius mòbils i de la intel·ligència artificial com eines d'aprenentatge i per a l'aprenentatge.
- Potenciar l'IOC, dotant-lo de més recursos i millorant la ràtio /alumnat/professorat. Dotar una secció específica per a FP a distància.
- Ampliar la dedicació horària dels coordinadors digitals i augmentar el complement econòmic d'acord amb el volum d'alumnat del centre i l'ús de la tecnologia, tal com va aprovar el Parlament.

2.3.5 L'educació comunitària, nou horitzó educatiu

Fa molt de temps que educació ja no és sinònim d'escolarització, i que la societat ha pres consciència del rol educador de tots els agents socials. L'educació passa per l'escola i s'estén al conjunt de la comunitat. Una persona que només té accés a una plaça escolar no pot veure satisfetes les seves necessitats educatives de manera completa, per això s'ha d'establir una connexió entre totes les oportunitats d'aprenentatge disponibles entre el temps lectiu i no lectiu. Aquest plantejament vincula tota la comunitat perquè els reptes educatius són reptes comunitaris. Els plans educatius d'entorn, les aliances Educació 360, el PMOE i el PROA+ van en aquesta direcció, però cal un impuls més potent i articulat.

Per això, proposem:

- Reconèixer el paper educador de les ciutats mitjançant els plans educatius locals i els plans educatius d'entorn, promovent xarxes de corresponsabilitat socioeducativa per abordar de forma més eficient els reptes educatius i socials.
- Potenciar la diversitat i la qualitat de les oportunitats socioeducatives locals i de proximitat i garantint-ne l'accés.
- Recuperar el finançament de la Generalitat (reduït dràsticament els darrers anys) per a les entitats de lleure, les AFA i els ajuntaments per organitzar activitats extraescolars, culturals i de lleure, amb ajuts perquè els obstacles econòmics i culturals o la falta d'oferta no impedeixin l'accés a aquestes activitats.
- Impulsar i acompanyar l'acció educativa i la creació d'entorns d'aprenentatge més enllà de l'horari lectiu dins dels centres escolars com a equipaments educatius de barri o de municipi, amb estratègies territorials de col·laboració entre centres, entitats, equipaments, serveis i administracions.
- Renovar el model de Consell Escolar Municipal per tal que esdevinguin consells educatius i hi participin els actors que integrin tots els grups d'interès, i que, en l'àmbit local, tinguin impacte i incidència real en el territori i capacitat d'establir consensos i pactes.
- Impulsar la creació d'una Direcció General de Lleure Educatiu i Sociocultural, responsable de desplegar el capítol VI del títol III de la LEC, amb voluntat d'universalitzar l'educació en el lleure. Creació d'una Taula del Lleure Educatiu i Sociocultural, amb representants de les entitats proveïdores d'educació en el lleure d'àmbit professional i voluntari, com òrgan de participació i interlocució amb l'administració.
- Elaborar el Llibre Blanc de les Colònies Escolars, que diagnosti l'estat actual del sector, en detecti les febleses i potencialitats, i proposi mesures de futur per garantir-ne la sostenibilitat i la universalització.

2.3.6 Combatre la segregació educativa i construir un sistema educatiu inclusiu

La segregació educativa indica un desequilibri entre la composició social d'un centre educatiu del seu entorn immediat, tant dins com fora de l'escola. Catalunya és un dels països amb més segregació escolar d'Europa, una situació clarament vinculada a una acció política i de govern que, durant anys, lluny de reduir-la, l'ha consolidat amb el manteniment d'un sistema dual públic-concertat. Contra la segregació educativa cal lluitar activament amb polítiques educatives eficaces que n'identifiquin les causes i les combatin, i aquesta lluita està estretament relacionada amb la

construcció d'un sistema educatiu inclusiu. Que disposem d'un sistema inclusiu no depèn només de la inversió educativa, sinó d'un canvi cultural profund de les estructures i el funcionament del sistema.

Per això, proposem:

- Impulsar la generalització de plans locals contra la segregació educativa en tots els municipis de més de 10.000 habitants.
- Desenvolupar una planificació escolar basada en la zonificació escolar per establir zones i escoles heterogènies, que eviti les concentracions d'alumnat en risc educatiu i que moderi les opcions d'elecció de centre per tal de limitar els seus efectes segregadors.
- Implementar una reducció de ràtios generalitzada, especialment en contextos de davallada demogràfica, i evitant la sobreoferta en la preinscripció.
- Revisar el contingut del decret d'escola inclusiva, de cara a la seva utilització com a instrument en el disseny dels models de detecció, d'acord amb la comunitat educativa.
- Augmentar el nombre i dignificar les condicions laborals de les figures vetlladores, TEI, i TIS als centres escolars.
- Fomentar sistemes públics de cobertura de despesa familiar en els processos de diagnòstic d'infants i adolescents que poden presentar NESE.
- Impulsar mesures d'avaluació i millora en la implantació del decret d'admissió de centres.
- Dotar recursos per concedir ajuts a famílies que tenen infants amb NEE, amb la finalitat que aquests puguin gaudir de les activitats d'educació en el lleure del seu entorn.
- Assignar la contractació d'educadores i educadors per alumnat amb NEE al temps de migdia a l'entitat que gestiona el contracte.

2.3.7 Una política educativa compromesa amb els reptes actuals de la democràcia

La innovació ha de ser un instrument per millorar l'equitat, la inclusió i la qualitat del nostre sistema educatiu. L'educació transformadora que defensem vol estar al servei d'una societat basada en els valors de cooperació, pensament crític, inclusió, respecte, convivència positiva, compromís eco-social i feminista, suport i cura mútua; i necessita centres educatius democràtics, oberts a la comunitat, que acullen la diversitat sense ambigüitats. Centres que eduquen en la lluita contra el racisme en una època d'augment de la intolerància i les ideologies d'extrema dreta, i que treballen

per construir una cultura de pau. Tot això requereix un nou paradigma pedagògic, organitzatiu i funcional.

Per això, proposem:

- Impulsar una línia de finançament de recerca per millorar els currículums escolars, orientant-los cap a una capacitat crítica i constructora del coneixement, emancipadora i potenciadora dels valors propis del model social humanístic, compatible amb un abordatge més holístic i integral de l'aprenentatge.
- Redefinir l'actual model de governança dels centres, donant més veu i participació a les famílies, impulsant fórmules d'apoderament de l'alumnat, perquè tinguin més protagonisme i una participació més directa en el seu futur.
- Eliminar la intervenció de les empreses i entitats financeres als centres educatius, tant en la formació del professorat i en la divulgació de continguts i valors al servei de les empreses, com en la possibilitat de creació de centres escolars.
- Modificar la Llei d'Educació de Catalunya per adaptar-la als nous reptes del sistema educatiu, així com el desplegament de la regulació de la Inspecció d'Educació, la regulació del Consell Escolar de Catalunya, o la implantació de l'Agència d'Avaluació i Prospectiva de l'Educació.
- Redefinir el concepte de lideratge i autonomia de centre, així com consolidar la democratització dels centres, facultant activament els claustres i la comunitat educativa en la presa de decisions.
- Implementar la coeducació com una acció educadora que valora indistintament l'experiència, les aptituds i l'aportació social i cultural de les dones i els homes, en igualtat de drets, sense estereotips sexistes i androcèntrics, ni actituds discriminatòries, per raó d'orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere, per aconseguir l'objectiu de construir una societat sense subordinacions culturals i socials entre dones i homes.
- Incorporar al currículum educatiu el tema de la memòria històrica i democràtica com a puntal de la defensa dels drets humans i dels valors democràtics.
- Afavorir amb mitjans i formació la millora educativa i la renovació pedagògica a partir de l'experiència i l'intercanvi de l'activitat a l'aula, i les xarxes de professionals que treballen conjuntament, fomentant la cooperació entre els centres educatius i evitar la competitivitat entre ells.
- Eliminar la classificació dels centres i treballar per la igualtat i la qualitat de cada un dels centres.

2.3.8 Universalitzar l'educació de la petita infància

L'etapa inicial de l'educació infantil és una etapa prioritària en la lluita contra la desigualtat i insubstituïble com a element de millora de les expectatives educatives de qualsevol persona. Garantir una xarxa d'escoles bressol públiques ben finançades és un vector fonamental de qualsevol política pública en educació de la petita infància, però cal anar més enllà i considerar una oferta diversa i integrada de suports a la petita infància i a les famílies.

Per això, proposem:

- Articular una xarxa pública 0-6, multidisciplinària, d'atenció i suport a la primera infància que garanteixi l'accés i la gratuïtat a una escola bressol de qualitat a totes les famílies que ho demanin; garantint-ne la rebaixa de les ràtios dels dos cicles; ajustant-los a les recomanacions europees, i la coordinació, la continuïtat i la coherència entre els dos cicles de l'etapa 0-6.
- Prioritzar i potenciar l'escola bressol pública com a eix i vector de l'oferta de l'etapa educativa, ampliant i consolidant una xarxa pública adequada i suficient.
- Liquidar els deutes amb els ajuntaments pel finançament de les escoles bressol i recuperar l'aportació econòmica que venia fent el Departament d'Educació acordada amb el món local.
- Dignificar les condicions laborals dels i les professionals dedicades a la petita infància: estabilització de les plantilles i internalització dels professionals.
- Facilitar la connexió entre escoles bressol i centres d'educació primària per promoure la continuïtat i la coherència educativa.
- Promoure els espais familiars o de criança de titularitat pública com proposta educativa complementària a les escoles bressol.

2.3.9 Finançar l'educació per a l'equitat i la inclusió

Garantir el dret a l'educació que defensem vol dir garantir el seu finançament. Calen mecanismes per protegir un finançament suficient i justament distribuït de l'educació. Cal recordar que la Llei d'Educació de Catalunya preveia dotar el sistema educatiu amb un 6% del PIB en vuit anys, i som molt lluny de complir la llei en aquest punt. Un objectiu que no només no s'ha complert, sinó que ha retrocedit des del 4,34% del PIB del 2010 fins a l'actual per sota del 4%. Aquests últims anys hem estat als carrers donant suport a la campanya ciutadana per una ILP que reclama que es compleixi la llei: volem aquest 6% del PIB per l'educació, i més, perquè l'educació és un pilar de l'estat del benestar habilitant de la majoria de drets i llibertats de la ciutadania.

Per això, proposem:

- Elaborar una llei de finançament de l'educació per garantir-ne el dret a l'educació al llarg de la vida. Cal que aquesta llei introdueixi criteris per adaptar la inversió a les necessitats dels centres educatius, cobrint el cost real de la plaça escolar, determinant la corresponsabilitat del sistema amb la inclusió i l'equitat a través de la gestió coordinada de polítiques redistributives i de sosteniment de les condicions d'educabilitat.
- Revertir definitivament les retallades aplicades a l'educació, així com la invalidació dels acords de Govern que van suspendre la majoria dels pactes que regulaven, en el marc del consens, les condicions laborals dels i les professionals de l'educació amb més impacte en la qualitat educativa.
- Augmentar la despesa en educació fins al 7% del PIB de manera progressiva i la garantia de la gratuïtat dels ensenyaments obligatoris i postobligatoris.
- Normalitzar el criteri de tarifació social en la gestió de les beques i ajuts.
- Elaborar plans específics per millorar la inversió als centres d'alta i de màxima complexitat.

2.3.10 Dignificar l'ofici d'educar, dins i fora de l'escola

Cal un professorat lliure i autònom en la seva relació amb el coneixement i el valor, així com la cooperació de la resta de professions educatives que, més enllà del professorat, tenen un impacte evident en l'educació integral dels nostres infants i adolescents. L'educació transformadora requereix enfortir les competències i la carrera professional dels i les professionals de l'educació i dignificar el seu treball amb estabilitat, autonomia i estatus. També cal una dignificació de la tasca que milers d'educadores i educadors fan en el temps de lleure, i que no sempre veuen reconeguda. La irrupció del quasi mercat en la gestió d'activitats de lleure i de fora escola en el temps no lectiu ha devaluat i posat en risc l'aportació genuïna de moviments centenaris com l'escoltisme i els moviments d'esplai i d'educació social a la nostra societat.

Per això, proposem:

- Renovar el consens al voltant del valor de l'ofici d'educar a través d'un nou marc per a la regulació de les professions educatives, per definir la competència i l'ètica professional. Cal reconèixer la importància de les persones que desenvolupen tasques educatives de suport a la docència, dels i les professionals de l'orientació educativa, i de les educadores i els educadors que actuen en l'àmbit de l'educació comunitària.

- Millorar, en el marc de la concertació social, les condicions laborals dels i les professionals de l'educació, així com la promoció d'un acord vinculant per al control i la prevenció sobre el frau o les males praxis en la contractació dels professionals de l'educació.
- Promoure el canvi de model d'accés a la funció pública docent basat en els principis d'igualtat, capacitat i mèrits, així com de publicitat i transparència, en el qual l'experiència docent sigui àmpliament reconeguda. Ens comprometem a disminuir el nombre del professorat interí fins al 8%.
- Dissenyar programes de suport per al professorat novell durant els primers anys d'exercici professional basats en la tutela, la formació i l'assessorament, garantint, com a mínim, un any de docència tutoritzada.
- Augmentar la inversió i la diversificació de la formació permanent. Aquesta ha de vincular-se a processos simultanis d'innovació i de recerca educativa, competència científica i acadèmica, i ha de dur-se en estreta col·laboració amb el centre escolar i la universitat.
- Reconèixer el valor social que aporten les educadores i els educadors en el lleure que treballen de manera voluntària en entitats com agrupaments escoltes, esplais, casals i centres oberts, i dissenyar un pla de suport subjecte a finançament perquè puguin dur a terme la seva tasca.

2.3.11 Potenciar uns ensenyaments professionals de qualitat

Els ensenyaments professionals tenen el repte de contribuir a la consecució d'un sistema integrat que constitueixi un instrument de qualificació potent, també d'acreditació de les qualificacions adquirides amb l'experiència laboral, coherent amb el dret ciutadà a l'educació al llarg de la vida, i connectat de forma estratègica i equilibrada amb el món laboral. No obstant això, encara arrosseguem un dèficit d'infraestructures, tant en la formació professional com en l'ensenyament superior, del qual denunciem la impossibilitat de fer recerca d'alt nivell, taxes abusives i un col·lapse total en els sistemes de contractació. D'altra banda, i a conseqüència del predomini dels valors que impulsa el neoliberalisme, s'ha primat la col·laboració amb empreses privades, en detriment d'accions que reverteixin sobre el territori i sobre la societat que les sustenta.

Per això, proposem:

- Superar la darrera reforma curricular de la formació professional del sistema educatiu atesa la seva ineficàcia per abordar els veritables problemes de la formació professional, així com la garantia de la gratuïtat de la matrícula, eliminant les taxes i millorant el sistema de beques i ajuts.

- Reforçar i millorar els instruments de planificació de l'oferta, introduint criteris per garantir una oferta de places públiques presencials adequada i suficient, així com una resposta equilibrada a les demandes de futur.
- Promoure un nou acord de formació professional del sistema educatiu per tal d'establir un marc d'organització i gestió de centres que respongui a les necessitats complexes d'aquesta etapa educativa amb l'entorn social, empresarial i laboral. Facilitar també l'encaix de la formació professional inicial en el Sistema de Formació i Qualificació Professionals de Catalunya.
- Promoure, a través del diàleg social, el reconeixement i el valor de la qualificació professional en l'accés al món del treball.
- Establir un programa d'integració de les dones en determinades professions capaç d'equilibrar el biaix de gènere estructural que hi ha en la distribució de la matrícula.
- Revisar la implementació del sistema d'FP dual per assegurar que serveix per reduir l'absentisme i fracàs escolar i no per reduir costos de la formació regular.
- Eliminar les taxes dels CFGS d'FP i incrementar els recursos destinats a beques de mobilitat a l'FP.
- Incorporar al Sistema de Formació i Qualificacions Professionals de Catalunya nous perfils que atenguin les necessitats tècniques i de servei del sector de l'educació en el lleure pel que fa a l'àmbit de gestió d'instal·lacions de colònies, de centres de cultura de proximitat, d'educadors i educadores per persones amb NEE, i de coordinació de serveis complementaris a l'escola com menjadors escolars i activitats extraescolars.

2.4 Un país amb universitats i recerca al servei de la comunitat

2.4.1 Universitats lliures de precarietat laboral i connectades a Europa

La universitat ha patit l'efecte de les retallades econòmiques i el bloqueig normatiu dels governs espanyol i català en el passat. Amb la LOSU s'ha començat a revertir el quadre normatiu, però ara la llei s'ha de poder portar a la pràctica amb la implicació de les diferents comunitats autònomes. El panorama a Catalunya, ara per ara és desolador: dèficit d'infraestructures de recerca d'alt nivell, taxes encara massa altes i un col·lapse total en els sistemes de contractació de PAS i professorat. D'altra banda, i a conseqüència del predomini dels valors que impulsa el neoliberalisme (i que en el cas català ha estat especialment intens), s'ha primat la col·laboració amb empreses privades, en detriment d'accions que reverteixin sobre el territori i sobre la societat que les sustenta. I, en especial l'anomenat model universitari català s'ha anat conformant com a un model campió de precarietat que ha posat les universitats catalanes en una situació de vulnerabilitat respecte a la resta de l'estat.

Per això, proposem:

- Revisar, de manera crítica, per part de les universitats públiques i la Generalitat, l'oferta de títols actuals, amb vista a fer el sistema més eficient, intel·ligible i estable.
- Elaborar un pla plurianual d'obligat compliment amb cada universitat pública, que elimini les situacions d'irregularitat i precarietat de les plantilles de personal. Generar l'obligació de la publicació periòdica de les RLT.
- Reduir progressivament els preus públics per recuperar, en el termini d'aquesta legislatura, els valors anteriors al curs 2012-2013, en la perspectiva d'assolir la gratuïtat. La reducció serà paral·lela a l'increment de la subvenció, tant per compensar la reducció d'ingressos per matrícula com per recuperar, en relació amb les activitats programades, els nivells de finançament públics anteriors a les retallades.
- Crear noves residències públiques, nous sistemes d'ajuts per a desplaçaments i allotjaments, així com la implementació de beques salari.
- Suprimir les subvencions amb recursos públics a universitats que funcionen en règim jurídic privat.
- Garantir unes retribucions dignes per als i les docents amb l'objectiu d'eliminar les condicions laborals abusives i la precarietat del personal docent i investigador. Establir un pla plurianual que doti les universitats cata-

lanes de pressupostos suficients per aplicar les disposicions transitòries de la LOSU en matèria d'estabilització del professorat associat, sense que les universitats puguin destinar aquest finançament a altres finalitats.

- Establir i dotar de finançament nous programes de contractes postdoctoral.
- Establir i dotar de finançament nous programes de projectes de recerca finançats de caràcter autonòmic, més enllà dels SGR.
- Afavorir la creació de places de cossos de funcionaris d'Universitats per complir amb les previsions de la LOSU.
- Impulsar el reconeixement automàtic i recíproc de les acreditacions i dels sexennis entre AQU i ANECA, en el marc de la LOSU.
- Promoure un Pacte per la Universitat i la Ciència que garanteixi el seu futur. Un gran acord de país que impulsi la universitat, la ciència, el coneixement i la innovació com a valor estratègic i pilar central del desenvolupament. És el moment de fer explícit l'acord.

2.4.2 Impulsar la ciència com a valor estratègic i de futur

En l'última dècada, Catalunya ha millorat la seva posició entre les regions europees en matèria d'innovació, tornant a situar-se el 2022 com una de les regions innovadores fortes segons la Comissió Europea. La dinàmica innovadora del teixit productiu és clau per generar activitat econòmica i ocupació de qualitat, obre majors oportunitats d'accedir als mercats exteriors, i és alhora bàsica per aconseguir l'autosuficiència en contextos d'emergència. En aquest sentit, és clau combinar R+D+I amb polítiques industrials actives que afavoreixin la transformació del model productiu i a la vegada generin un sector industrial i de serveis d'alt valor afegit. Cal assegurar que no només les grans empreses, sinó especialment les petites i mitjanes, s'incorporen al sistema de recerca i innovació i assoleixen majors graus d'inter-

cionalització, sense deixar d'atendre les necessitats fonamentals del mercat interior.

El desembre de 2022 el Parlament de Catalunya va aprovar la primera llei de la ciència de Catalunya. La llei ha generat una gran expectativa entre el conjunt dels agents de recerca que no es pot decebre. És imprescindible desplegar la llei en tot el seu potencial, dotar-la de pressupost estable i fer-ho des d'una concepció de país, protegint la recerca de tot el país.

Proposem:

- Augmentar els recursos destinats a R+D+I fins a assolir l'objectiu d'un 3% del PIB. Una part de l'esforç públic ha d'anar orientada a la mobilització de recursos privats per augmentar la participació del sector privat en la despesa comparable a la mitjana europea. Es prioritzarà la inversió en matèries que siguin objecte d'aplicació al teixit productiu local.
- Garantir a les universitats públiques un finançament estable dels seus projectes de recerca, no només a través de convocatòries competitives, per tal de facilitar el sorgiment de noves línies d'investigació i assegurar-ne la continuïtat necessària.
- Garantir convocatòries anuals per a projectes de recerca en les que es prevegin línies específiques per a recerca universitària, investigadors joves i projectes de recerca liderats per dones.
- Promoure que les universitats públiques redueixin la càrrega de docència de personal investigador amb especialitat en recerca per tal de facilitar l'impuls de projectes i la compaginació de tasques.
- Garantir el compliment estricte del principi d'equitat i equilibri territorial previst dins els principis ordenadors de la Llei de la Ciència de Catalunya i els requisits del finançament i funcionament de l'AQU i l'AGAUR.
- Orientar els plans estratègics en innovació i transferència del coneixement cap al compliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible 2030, situant com a prioritaris els reptes mediambientals i climàtics.
- Impulsar la transferència de coneixement entre les universitats, els centres i instituts de recerca, l'administració, les empreses i el tercer sector, per tal de generar un model econòmic i productiu d'innovació i major valor afegit. En col·laboració amb les administracions locals i el conjunt dels agents de recerca, obrir oficines territorials per a l'enfortiment de la recerca i la transferència tecnològica amb professionals especialitzats encarregats de detectar oportunitats i acompanyar l'establiment de col·laboracions entre projectes de recerca i el teixit de petites i mitjanes empreses.

- Fomentar i facilitar l'establiment del Pla de Doctorats Industrials en el conjunt del territori i les petites i mitjanes empreses. Obrir convocatòries d'ajuts adreçades a estudiants de màster oficial amb projectes finals orientats a la investigació i en col·laboració amb petites empreses, que actuïn com a llavor de futurs doctorats industrials.
- Fer una aposta real en el marc de l'estratègia RIS3CAT 2030 que permeti treure profit dels recursos procedents dels fons europeus, particularment el FEDER, per impulsar efectivament la recerca i la seva transferència a l'activitat econòmica, així com per abandonar el seu ús clientelar i ineficient vigent fins ara.
- Utilitzar la compra pública per accelerar els fluxos d'innovació pública, privada i social-comunitària. Introduir en els procediments d'adjudicació, com a criteri de valoració complementària, la potenciació de la transferència tecnològica i la inversió en R+D+I, amb possibilitats d'aplicació al teixit productiu local.
- Impulsar els clústers i la col·laboració entre empreses de cara a afrontar una major penetració en els mercats internacionals.
- Aprofitar el talent i la xarxa de parcs científics de Barcelona i l'Àrea Metropolitana per relançar-los com a veritable hub de recerca biomèdica del sud d'Europa.
- Impulsar projectes de recerca que tinguin una aplicabilitat pràctica per a la millora del benestar de la ciutadania de Catalunya, que generin avenços en matèria social i mediambiental, i que es construeixin amb criteris d'igualtat de gènere, així com de classe social i amb interculturalitat.
- Impulsar la descentralització territorial del conjunt dels agents de recerca per tal de generar sinergies entre la recerca científica i el desenvolupament social i econòmic del conjunt del territori de Catalunya, seguint el model del qual són exemples el Centre de Ciència i Tecnologia Forestal de Catalunya, situat a Solsona, o l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica de Tarragona.
- Endegar projectes a partir de les entitats, equipaments de proximitat i culturals o centres educatius, per a l'educació i cultura científiques de tota la ciutadania en totes les edats, a partir de l'educació al llarg de la vida. En col·laboració amb el Departament d'Educació incorporar el foment de les vocacions científiques en els projectes d'educació dels centres i garantint-ne el compliment. Garantir el caràcter transversal en totes les disciplines, la incorporació d'objectius per combatre la bretxa de gènere i l'adaptació a les persones amb discapacitat.
- Impulsar un programa anual amb finançament públic per al foment de la ciència oberta i ciència ciutadana que impliqui el conjunt d'agents de recerca, administracions locals i equipaments socials i culturals.
- Avançar en el projecte de Ciutadella del Coneixement per tal de recuperar la idea inicial del parc de la Ciutadella i el seu entorn com a espai de ciència, incloent-hi la conversió del Mercat del Peix en una zona per a centres de recerca amb projecció internacional; la connexió entre el parc i els centres de recerca de l'Hospital del Mar, el Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona i l'Institut de Ciències del Mar-Unitat de Tecnologia Marina; finalitzar la restauració i obertura a la ciutadania dels antics edificis del Museu de Ciències Naturals de Barcelona, dels quals ja només queda pendent el Castell dels Tres Dragons; la rehabilitació de l'Umbracle, i l'impuls d'activitats de divulgació científica a l'Hivernacle i l'Umbracle.
- Avançar en la construcció d'un nou edifici de recerca, biobanc i reserves per al Museu de Ciències Naturals de Barcelona per tal d'impulsar-la l'activitat científica i facilitar nous usos de cultura científica, ciència ciutadana i ciència oberta al Castell dels Tres Dragons.
- Destinar una inversió pública específica per consolidar i ampliar el lideratge territorial de la Catalunya Central com a motor de recerca en l'àmbit dels recursos naturals, actualment única formació en recerca en aquesta matèria que es duu a terme a tot Catalunya.

2.5 Un país amb drets socials garantits i universals

El context socioeconòmic marcat per la crisi sanitària de la COVID-19 i la inflació derivada de la guerra d'Ucraïna que hem patit aquests últims anys, ha posat en evidència la situació d'afebliment que pateix el nostre sistema de protecció social, ja de per si insuficient en comparació amb els sistemes de protecció social dels països més avançats d'Europa. El rumb fixat per l'Estat amb l'increment de les prestacions i del salari mínim ha permès esmorteir l'impacte de les recents crisis en les persones i frenar l'increment de la taxa de risc de pobresa i exclusió social, que en el cas de Catalunya s'ha situat al 24,4% aquest 2023. Catalunya continua sent incapaç de fer front a la pobresa severa, que lluny de millorar, torna a créixer fins al 8,9%, amb un alarmant impacte en la infància i adolescència on les xifres arriben a l'11%. En un context de recuperació econòmica, de màxims històrics en l'ocupació, el repte de la desigualtat continua sent una assignatura pendent de Catalunya.

El desenvolupament de les polítiques de protecció i promoció social, com a competència pròpia de la Generalitat, pateixen la feblesa i manca d'articulació d'un sòlid i estable sistema de serveis socials i dels més de catorze anys d'infrafinançament dels serveis d'atenció a les persones, amb un tercer sector social sense el suport institucional que li correspon, i amb els i les professionals de l'acció social sotmesos a una precarietat inacceptable sobre la qual és urgent intervenir per frenar la fuga de professionals i la pèrdua de la qualitat de l'acció social a Catalunya.

El repte demogràfic és el segon gran repte al qual fer front socialment. L'envelliment de la població genera necessitats de cura, acompanyament i problemes de salut que tensen les xarxes primàries de relació i suposen un increment exponencial dels serveis públics necessaris per fer-hi front. La combinació d'augment de la pobresa i envelliment crea situacions de discriminació i falta d'oportunitats per a franques d'edat com la de majors de 50 anys i el seu accés a l'ocupació.

A més, la societat és cada vegada més diversa i fragmentada. Les relacions familiars i socials són cada vegada més febles on predomina l'individualisme i el deteriorament de la Comunitat. Augmenten també les situacions de solitud no desitjada i aïllament. Col·lateralment en aquest context de relacions familiars les necessitats de suport a la criança d'infants, adolescents i joves són cada vegada més grans.

Aquestes febleses del sistema de protecció social determinen, en part, una estructura social amb profundes desigualtats, creuades també pel component de gènere, edat, capacitats i origen estranger. Amb una quarta part de la població en situació de pobresa i exclusió social, el sistema de prestacions per desocupació i les prestacions assistenci-

als no donen la resposta adequada a les necessitats de les persones treballadores.

Aquesta crisi ha constatat, altra vegada, la persistència d'una divisió sexual del treball que desvalora les tasques de cures, tant en l'àmbit domèstic i familiar com en l'àmbit laboral. El treball de la llar, la cura de les persones dependents a la llar, el treball als centres geriàtrics, en menjadors escolars i monitoratge de lleure, etc. l'ocupen massivament dones i és un dels factors de la segregació ocupacional i de les desigualtats entre dones i homes. A més, es realitzen en condicions de màxima precarietat (des del treball informal, el treball sense drets, parcialitat, salaris baixos...) Aquestes feines s'han evidenciat fonamentals per garantir la vida de les persones i el funcionament social.

L'agenda social a Catalunya ha de recuperar la capacitat de transformació social i posar al centre l'atenció a les necessitats de les persones. Les polítiques socials han de passar a ser una prioritat política i pressupostària. Els serveis socials d'atenció a les persones han de constituir-se en un veritable sistema per garantir l'abordatge de les necessitats de les famílies, per garantir els drets a les persones en situació de dependència, amb discapacitat, en situació de pobresa, garantint els drets socials a la ciutadania en totes les seves edats.

El desenvolupament i la universalització dels serveis socials com un dret és una necessitat urgent des del punt de vista social i econòmic, ja que el seu enorme dèficit implica incrementar les desigualtats i contribuir a perpetuar les discriminacions. La llibertat i la democràcia tenen com a perill la desigualtat i no atendre les necessitats socials emergents de la ciutadania.

2.5.1 Impulsar uns serveis socials universals, de proximitat, de qualitat i garantits de benestar

És urgent fixar un mínim d'inversió social en els pressupostos de la Generalitat de Catalunya, incrementant en una legislatura la inversió fins a situar-la en la mitjana de la UE. Catalunya destina el 21% del PIB a protecció social. L'objectiu és arribar, com a mínim, a la mitjana europea del 28% del PIB.

Per avançar cap a un veritable sistema de serveis socials, proposem:

- Incrementar la inversió pressupostària per situar la despesa de la Generalitat en la mitjana europea del 28% i dotar els serveis socials dels recursos i prestacions necessàries, eliminant llistes d'espera i copagaments innecessaris.
- Universalitzar l'accés als serveis socials mitjançant la reforma de la llei de Serveis Socials i garantir el desplegament de serveis d'atenció a les persones en condicions d'equitat. La llei ha de donar coherència i integrar

el conjunt de legislacions desenvolupades en dependència, infància, lluita contra l'exclusió i establir un sistema transparent de governança i codecisió amb les administracions implicades, especialment els ens locals.

- Ampliar i actualitzar la cartera de serveis socials assegurant cobertures i finançament suficients per donar resposta a les necessitats socials de manera efectiva, des de la infància a l'envelliment o l'accés a habitatge i l'allotjament digne.
- Revisar el Pla estratègic de serveis socials aprovat al Parlament per actualitzar les funcions i recursos dels serveis socials bàsics i especialitzats a les necessitats actuals, per garantir que aquests potencien la participació de les persones ateses i assegurin un sistema de resposta àgil, equitatiu i de qualitat.
- Potenciar els serveis socials bàsics com a peça clau del sistema en actuacions transversals i impulsors de l'acció comunitària.
- Elaborar un mapa d'equipaments i un pla d'inversió social pública per als pròxims deu anys i dissenyar zones territorials d'accés als serveis socials especialitzats, garantint ràtios equitatives al territori per població i necessitat.
- Apostar decididament per la integració social i sanitària, i desenvolupar un ecosistema de recerca i creació de coneixement, que permeti un canvi en els mètodes d'atenció i intervenció social i la digitalització del sector amb una història social única i compartida amb salut.
- Treballar per la desburocratització dels serveis socials per tal que els i les professionals socials puguin enfocar la seva acció a la inclusió i el treball comunitari.
- Impulsar un nou finançament dels serveis socials especialitzats que permetin equiparació de les condicions laborals i salarials dels i les treballadores de l'acció socials amb les del sector públic, com a pla de xoc contra la precarització de les condicions laborals i de l'abandonament professional.
- Impulsar l'avaluació de les polítiques socials de Catalunya amb la dotació de recursos a l'Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries per crear-hi una àrea social amb capacitat d'anàlisi de tota la xarxa de serveis socials bàsics i especialitzats d'utilització pública i d'emetre informes sobre els sistemes d'inspecció, les condicions laborals, la qualitat assistencial, etc.

2.5.2 Impulsar la cura com a bé comú

El repte de l'envelliment necessita un conjunt d'activitats que es desenvolupen quotidianament per sostenir i repro-

duir la vida, i que permeten fer front a les necessitats al llarg del nostre cicle vital.

El nou model que defensem ha de contemplar les cures com un dret col·lectiu i un bé comú, sustentat en serveis públics, en el repartiment equitatiu entre dones i homes, i en un mercat de treball corresponsable. Entendre la cura com a bé comú implica una transformació social i econòmica profunda cap a un nou paradigma que reconegui el treball reproductiu com imprescindible pel sosteniment de la vida. Al mateix temps, cal dignificar aquests sectors professionals encara molt feminitzats i racialitzats, invisibilitzats, precaritzats, desprotegits i poc reconeguts socialment.

Per això, proposem:

- Constituir una Taula institucional transversal per l'economia social i de les cures, adscrita al Departament de la Presidència, que impulsi un Observatori de la cura per elaborar amb informes anuals i proposi modificacions en les polítiques dels diversos departaments de la Generalitat.
- Instaurar un sistema públic de cures a través d'una llei pròpia i d'atenció a la dependència que garanteixi l'accessibilitat al sistema i la flexibilitat de les prestacions, amb un model centrat en la persona, integrat en la xarxa de serveis socials, per garantir una atenció digna i amb perspectiva de gènere, que reconegui i dignifiqui el treball de cures i d'atenció a la dependència com una activitat professional fonamental.
- Elaborar un mapa de recursos públics per a la cura i l'impuls d'un pla de millora amb una dotació pressupostària suficient per ampliar serveis com les escoles bressol, centres ocupacionals, centres de dia, residències o altres recursos per a persones en situació de dependència.
- Crear un marc legislatiu d'àmbit català que doni seguretat jurídica als projectes de criaça de base sociocomunitària.
- Professionalitzar els programes formatius en l'àmbit de les cures, incorporant una perspectiva integral i posant èmfasi en aspectes de salut laboral, física i emocional dels i les professionals.

2.5.3 Promoure la promoció de l'autonomia personal i les polítiques de cura

Cal garantir el dret a la cura amb l'accés efectiu als serveis sota criteris d'eficiència, eficàcia i equitat, pròxims a la comunitat i ajustats als moments vitals de les persones. Uns serveis i recursos que promoguin les capacitats i autonomia de les persones, que facilitin la presa de decisions compartida i apoderin les persones en el desenvolupament del seu projecte de vida.

Per això, proposem:

- Impulsar un sistema de prestació de cures proper a la comunitat. Els serveis han de ser flexibles i ajustats als moments vitals de les persones amb dependència i a les persones que en tenen cura, afavorint projectes de vida independent i esquemes de vida que potenciïn la permanència de les persones en el seu entorn social (assistent personal, productes de suport, mitjans d'accessibilitat, etc.) i superant el model residencial de macrocentres.
- Desenvolupar el nou model d'acreditació de residències i centres de dia que permeti integrar els serveis d'atenció a les persones grans amb dependència a la xarxa de serveis socials, garantint un model d'atenció centrada en la persona, incrementant les ràtios de professionals i, donant atenció a la seva salut des de la sanitat pública. Alhora, treballar per la desmercantilització del sector i la creació de residències públiques i per l'homologació de les condicions laborals i salarials amb les del sector sanitari públic.
- Planificar la inversió pública en un nou model d'espais residencials per a persones grans d'habitatges amb serveis i residències en unitats de convivència, amb la seva corresponent programació territorial.
- Incrementar els serveis d'atenció domiciliària i crear una nova prestació de Servei d'Atenció a Domicili, SAD+, que doni un servei a domicili 24x7 en cèdules d'equips descentralitzades, seguint el model de les superilles socials de Barcelona.
- Desplegar la prestació d'assistent personal i garantir la dotació pressupostària per garantir el dret subjectiu a l'assistent personal.
- Desplegar l'atenció integrada social i sanitària mitjançant la nova agència perquè esdevingui un instrument de coordinació i enfortiment dels dos sistemes i articuli les

xarxes d'atenció sociosanitària garantint la prestació pública dels serveis. Caldrà garantir una gestió transparent dels serveis, l'accés equitatiu i per territoris, la inversió anual en nous equipaments públics i la supressió de les llistes d'espera. Alhora, dotar d'eines per a l'anàlisi i la innovació social i l'abordatge de les noves necessitats de cures de la població derivades del repte de l'envelliment poblacional.

- Dignificar les condicions de treball dels i les professionals del sector incrementant el finançament dels serveis per equiparar les condicions salarials del sector a les del sector sanitari públic.
- Establir un mecanisme per regularitzar la situació de les treballadores de la llar i la dependència que estan en situació irregular, en l'economia informal, per incentivar la contractació laboral i facilitar-ne els tràmits administratius, mitjançant sistemes de xec servei o intermediació directa perquè les famílies les puguin contractar.

2.5.4 L'acció comunitària com a base per construir els drets socials

En els moments més difícils de la pandèmia de la COVID-19, l'organització de la gent va ser clau per superar situacions de vulnerabilitat demostrant que la resposta col·lectiva, i des de la ciutadania, a les necessitats socials moltes vegades és més eficaç que l'abordatge individual.

Des de Comuns volem enfortir els vincles entre els ciutadans, així com fer visible i potenciar el paper dels moviments socials i les entitats que actuen en els barris. Treballarem per la millora en la coordinació i el treball conjunt entre ciutadans, entitats i institucions que conviuen en un mateix territori per tal d'aconseguir barris i ciutats més cohesionats i resilents i, d'aquesta manera afavorir millores en la qualitat de vida de les persones.

Per tot això, proposem:

- Potenciar els programes d'intervenció comunitària, amb una visió transversal a totes les polítiques municipals, a tots els municipis majors de 20.000 habitants, garantint la seva sostenibilitat en el temps i millorant el seu finançament. Per poder intervenir en un territori cal conèixer les seves necessitats i mancances, és necessari fer una diagnosi sociodemogràfica, participativa, implicant a la ciutadania que hi viu, i dissenyar programes d'intervenció que donin resposta a les necessitats detectades i que comptin amb els diferents actors que incideixen en el territori: serveis públics, entitats, empreses i comerços, i ciutadania.
- Impulsar un Pla Interdepartamental d'Acció Comunitària de manera que els diferents àmbits de les polítiques socials (l'educació, la salut, l'ocupació i els serveis socials)

introdueixin la mirada comunitària i treballin de forma coordinada en el territori.

- Consolidar la figura del o la tècnica comunitària, vinculat als ens locals, com a professional impulsor i organitzador de programes i accions d'intervenció comunitària, connectat amb els agents del territori.
- Introduir la mirada comunitària en les accions de desenvolupament econòmic dels barris, la millora de l'ocupabilitat i la creació sostenible d'ocupació.

2.5.5 Fomentar la coproducció de polítiques socials

El sistema públic dels serveis socials ha de poder incorporar un diàleg transparent i un marc de coordinació, assessorament i col·laboració estable amb les associacions representatives del tercer sector i la societat civil organitzada, així com promoure polítiques coproduïdes dirigides no solament a paliar les problemàtiques socials, sinó també a prevenir-les abans que sorgeixin i esdevinguin cròniques.

Cal apostar per les entitats socials i comunitàries com a aliades estratègiques de les administracions a l'hora de desplegar i amplificar les polítiques de recuperació econòmica i social del país. Aquesta aposta implica garantir marcs de relació estables amb les administracions per la sostenibilitat dels serveis que presten i acompanyar i donar suport al sector en les estratègies d'innovació i qualitat, en la millora retributiva de les professions socials, en la transformació digital o en la sostenibilitat ambiental de les organitzacions, entre d'altres.

Per això, proposem:

- Impulsar una llei d'acció concertada per a la prestació de serveis de caràcter social i d'atenció a les persones. Un marc legislatiu que asseguri la qualitat en l'atenció, la no mercantilització dels serveis i la prioritització del sense afany de lucre en la gestió dels recursos públics per transitar cap a un nou model de col·laboració públic social que estableixi un marc de relació estable i permanent amb les entitats socials i el tercer sector.
- Impulsar la llei del tercer sector social de Catalunya a partir del treball conjunt realitzat, participat i consensuat amb les entitats representatives del tercer sector social de Catalunya. Aquest nou marc legislatiu que, entre altres qüestions, ha de reconèixer el tercer sector social com a servei públic i garantir-ne la sostenibilitat.
- Impulsar un pla de xoc de suport al tercer sector que doni resposta a l'impacte econòmic i financer provocat per la crisi, amb mesures efectives que garanteixin el pagament puntual tant de les factures per la gestió de serveis públics com de les subvencions per a l'execució de projectes i activitats socials, per no posar en risc la viabilitat de les entitats socials del país.

- Eliminar el règim de subvenció com a mecanisme de relació amb les entitats socials i, en el seu lloc, fomentar els contractes programa i concerts per garantir l'estabilitat de les polítiques al sector social.
- Exigir les clàusules socials en les contractacions públiques, que esdevindrien obligacions legals essencials dels concerts socials i de la gestió delegada, facilitant les ofertes de les entitats del tercer sector.
- Promoure l'associacionisme i la iniciativa social com a forma clau de participació ciutadana i de reforç de la cohesió social. Desplegar la Llei 11/2023, de 27 de desembre, de foment de l'associacionisme.
- Millorar la qualitat de l'ocupació i les condicions retributives dels i les professionals de l'acció social, equiparant els sous al del funcionariat de la Generalitat en nivell de formació i responsabilitat; actualitzant el finançament i ampliant la cobertura dels serveis d'atenció vinculats a la Cartera de serveis socials, per permetre la millora retributiva i la suficiència econòmica dels serveis. Cal desenvolupar els projectes amb criteris tècnics de qualitat socioeducativa, i fer front a la precarització laboral que està provocant la fuga de professionals a altres sectors i la consegüent pèrdua de talent i expertesa de la qual se'n ressenten les persones destinatàries de l'acció social, que són els col·lectius més vulnerables de la nostra societat.

2.6 Un país amb garantia de rendes i subministraments bàsics per una vida digna

L'autonomia personal per una vida digna només es pot assolir si les necessitats més bàsiques de les persones estan cobertes i tenen la garantia que els serveis públics les protegiran. Tot i alguns avenços assolits, a Catalunya cal fer encara importants passos endavant per garantir rendes i subministraments.

2.6.1 Garantir els recursos necessaris i uns ingressos suficients per cobrir les necessitats bàsiques per una vida digna: Renda Garantida de Ciutadania

La Renda Garantida de Ciutadania, els complementos i altres prestacions de dret són una eina fonamental per tal d'assegurar la cobertura de necessitats bàsiques i el desenvolupament d'un projecte vital propi. Hem impulsat la reforma de la Llei de la Renda Garantida de Ciutadania per millorar la seva capacitat de lluitar contra la pobresa, creant una prestació per a infants de 200 € per fill i filla, una prestació per a l'habitatge i millorant la compatibilitat amb el treball parcial; a més de millorar la seva gestió, eliminar els requisits i condicionalitats que exclouen col·lectius vulnerables, així com garantir la seva compatibilitat amb l'Ingrés Mínim Vital i altres prestacions, per esdevenir un autèntic instrument per a la garantia de rendes i combatre la pobresa i, especialment, la pobresa infantil.

La garantia a la plena implementació de la Renda Garantida de Ciutadania, la millora de la seva gestió, han de ser el marc de la política de rendes a Catalunya. Alhora, cal actualitzar anualment l'Indicador de Renda de Suficiència de Catalunya (IRSC) al cost de la vida, creant un comitè

d'experts multidisciplinari que en defineixi els criteris objectius per fer-ho.

Per això, proposem:

- Modificar la llei de la RGC per:
 - millorar-ne la gestió i garantir-ne la suficiència d'ingressos de les persones beneficiàries, incloent-hi la millora dels complementos d'infància, el complement d'habitatge, la compatibilitat amb les rendes del treball i la complementarietat amb l'IMV;
 - incloure a totes les persones amb un any de convivència a Catalunya, ampliar el dret als i les joves majors de vint-i-un anys, i evitar la discriminació a col·lectius especialment vulnerables que viuen en establiments o llars compartides;
 - incrementar la quantitat de la Renda Garantida extra per fill o filla a càrrec amb una prestació complementària de 200 euros;
 - fer compatible la Renda Garantida amb les rendes del treball quan no se superen els ingressos de l'IRSC en la unitat familiar;
 - afegir a la Renda Garantida una prestació vinculada a les despeses d'habitatge;
 - adaptar la Renda Garantida de Ciutadania a les noves situacions: amb un import flexible i compatible amb la percepció d'altres rendes;
 - regular la inembargabilitat dels imports percebuts en concepte de RGC, com a invalidant de la seva virtualitat i discriminatori respecte al SMI;
 - eliminar la condicionalitat a seguir un pla d'ocupació o social, i crear el dret a les polítiques d'inclusió social en substitució de les obligacions de fer itineraris d'inserció;
 - revisar tot el procés de gestió de la Renda Garantida de Ciutadania per reduir el nombre de persones que no poden accedir-hi. Avaluar de tots els requisits que contempla la llei, de les obligacions d'aportació de documentació i dels terminis, incorporant recursos humans i tecnològics necessaris, dissenyant procediments que posin les persones al centre, amb mecanismes d'informació i orientació adients, i en col·laboració amb els serveis socials municipals per poder desbloquejar situacions de manca de documentació.
- Implementar l'acord amb el Ministeri d'Inclusió i de la Seguretat Social per a la gestió de l'Ingrés Mínim Vital per tal d'incorporar aquesta prestació a les polítiques de rendes de Catalunya.

- Crear una finestreta única amb l'Estat i les administracions locals que garanteixi que totes les persones d'ingressos i capacitats econòmiques baixes accedeixen a algun tipus d'ajut fins a cobrir les seves necessitats bàsiques, inclòs l'habitatge. L'estalvi que queda cobert per l'Ingrés Mínim Vital es destinaria a millorar la cobertura i suficiència de la RGC.
- Incrementar les funcions de la Comissió de Govern de la Renda Garantida i treballar per una major democratització i independència, per evitar la sobrerrepresentació del Govern.
- Avançar cap a la renda bàsica a través d'una prova pilot a escala catalana per testejar-ne els efectes. Hauria d'incloure diverses proves, entre elles, alguna àrea territorial especialment empobrida. També podria incloure proves sobre noves formes de repartiment del treball i implicació comunitària de les persones combinades amb la renda bàsica.

2.6.2 Lluita contra la pobresa energètica i garantia dels subministraments bàsics

La pobresa energètica és la incapacitat d'una llar per satisfer el mínim de serveis energètics i, d'aquesta manera, garantir les necessitats bàsiques, tenint en compte els factors personals, geogràfics i materials, per poder disposar d'un habitatge digne com a dret humà bàsic. Cal aplicar i consolidar la Llei 24/2015, de 29 de juliol, de mesures urgents per afrontar l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica.

Per això proposem:

- Aplicar la Llei 24/2015, de 29 de juliol, de mesures urgents per afrontar l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica, instant les companyies subministradores a la signatura de convenis, en aplicació del principi de precaució, que evitin talls de subministraments per raons econòmiques. Responsabilitzar les empreses subministradores per garantir els subministraments bàsics d'aigua, llum i gas a les llars.
- Establir per llei un mínim vital d'aigua que garanteixi l'accés a aquest dret humà.
- Aplicar integralment el conveni firmat entre la Generalitat de Catalunya i la companyia Endesa, especialment pel que fa a la creació del Fons d'atenció solidària i la instal·lació de comptadors provisionals d'electricitat en els casos de llars vulnerabilitzades sense títol habilitant.
- Evitar la intervenció del cos de Mossos d'Esquadra en actuacions de talls elèctrics a blocs sencers i impulsar la instal·lació de comptadors provisionals.

- Impulsar i finançar adequadament la creació d'oficines d'assessorament energètic en l'àmbit local i comarcal, per tal d'empoderar la ciutadania i fer front als casos de vulnerabilitat.
- Consolidar i potenciar la Taula de pobresa energètica, com espai de participació i rendició de comptes d'administracions i entitats.
- Situar com una prioritat l'obtenció de dades respecte a la pobresa energètica a Catalunya per tal d'impulsar les polítiques públiques més adequades.
- Condonar els deutes de les famílies.
- Incorporar els circuits de detecció i atenció de pobresa energètica a altres serveis autonòmics i/o locals com: els serveis de salut, els serveis d'atenció a la gent gran, els cossos de seguretat o els serveis educatius.
- Aplicar el protocol acordat per a la instal·lació de comptador solidari en casos de famílies vulnerables que viuen en habitatges sense títol habilitant.
- Orientar en la millora de la gestió i l'eficiència energètica dels habitatges.
- Promoure la cultura energètica amb campanyes de sensibilització amb l'objectiu d'apoderar al ciutadà davant les campanyes de desinformació de les companyies subministradores de l'oligopoli elèctric.
- Crear un programa d'auditories i intervenció als habitatges en situació de pobresa energètica per enfortir les respostes preventives i educatives del món local, amb la finalitat de millorar l'eficiència energètica dels habitatges en situació de pobresa energètica, reduir les despeses de subministraments bàsics (electricitat, aigua i gas o altres combustibles) i millorar la qualitat de vida de les persones beneficiàries.

2.7 Un país amb drets culturals: una altra cultura de país

Les polítiques culturals de Comuns han tingut en el dret a la cultura i els drets de la cultura com a eix vertebrador. Col·locar-los a l'agenda política ha estat una de les victòries del darrer mandat municipal a Barcelona. Ha estat donar visibilitat a un dret que des de la Declaració dels Drets Humans de 1948 estava escrit, però que cap institució havia desenvolupat i assumit com a eix vertebrador de les seves polítiques. Avui les diferents administracions que ens governen han acceptat que aquest Dret han de ser l'eix bàsic de les polítiques culturals, perquè del seu exercici se n'esdevé, una societat més lliure, plural, democràtica i més resilient a les ideologies de pensament únic propugnades des de la dreta i l'extrema dreta, que sols entén la cultura com un producte de mercat i una eina de submissió i dogmatització. Però també, el dret a la cultura vol dir reconèixer i donar dignitat als treballadors i treballadores de la cultura, aquelles que avui viuen amenaçades per una censura creixent i una precarietat econòmica i laboral que impedeix el lliure exercici de la professió.

El dret a la cultura, conjuntament amb el de la informació, l'educació, la salut o la justícia, conformen els drets essencials perquè les persones puguin desenvolupar-se en igualtat dins de les societats.

La cultura entesa més enllà de les manifestacions artístiques i els productes culturals articula els valors, la cosmovisió i les accions que conformen la societat. És un espai on conflueixen altres drets com el de l'educació, la justícia o el de la informació. La cultura és una pràctica transversal que possibilita el desenvolupament de la societat. Hem de defensar la cultura com la suma de les manifestacions culturals dels diferents col·lectius conformats per la ciutadania; independentment del seu caràcter majoritari o minoritari.

Per què la cultura és una eina bàsica per construir una societat basada en la llibertat de les persones i crear un esperit crític que ens permeti construir un futur esperançador des del qual es pugui afrontar un nou relat social que reconstrueixi el relat cultural no discriminatori, reivindicant totes les aportacions sense distinció de gènere o procedència. Un relat que revisi el discurs romàntic del fet cultural i l'obri a totes les manifestacions que es desenvolupen en el nostre territori.

Treballarem perquè les qüestions de gènere, el lloc de residència, racials i la vulnerabilitat econòmica deixin de ser motiu de discriminació tant en l'accés, en l'aprenentatge, la creació, com en la producció cultural. Una discriminació que avui encara es produeix tant en termes quantitius, com qualitius: cal que erradiquem les regles masculinitzades i racistes del sector i abordem els vectors socioeconòmics per tal de crear metodologies noves que permetin

la construcció d'imaginari més democràtics, diversos i igualitaris.

Les propostes que fem volen reforçar a la cultura com una eina de cohesió i creació de la pluralitat d'identitats que hi ha al territori. D'una banda, apostant per la descentralització de la cultura, apostant per alternatives que permetin que la cultura arribi a tots els racons de Catalunya, que es reforci i potencii l'associacionisme cultural com un espai de convivència de les diferents realitats de les comunitats, i que inclogui eines com són els mitjans locals i comunitaris com espais culturals.

No ens oblidem de la importància de fer arribar els ensenyaments artístics tot el territori i de donar resposta a les noves formalitats culturals com són els formats digitals. Ni tampoc de la importància que té avui el fet que la cultura produïda des de Catalunya dialogui i estigui present arreu; i sobretot en aquells països estigmatitzats per una lectura colonial.

Al mateix temps la nostra proposta és el dic de contenció a les pràctiques reaccionàries de la censura i de la cancellació de la creació, que hem vist en diferents ciutats de l'Estat. En definitiva, fomentar els drets culturals i el foment de la creació al nostre país serà un dels fronts de la lluita per una convivència capaç d'oposar-se a les polítiques regressives i en defensa dels valors d'un progrés comú. Perquè la cultura no és un luxe, sinó una invitació a conèixer la realitat del món i a comprendre'l des d'un pensament crític i transformador. I conèixer la realitat del món comença des del reconeixement a la diversitat als nostres pobles i ciutats, que ens enriqueix i és l'únic punt de partida possible per teixir comunitat a l'hora de plantejar polítiques culturals. I això ho farem en aliança amb el municipalisme, el govern de l'Estat a través del Ministeri de Cultura i amb l'Àrea de Cultura de les diputacions.

Per això defensem una cultura:

- Que sigui un bé comú que les institucions públiques han de preservar, conservar, cuidar i estimular.
- Renovadora, que alimenta el sentit crític i doni eines per crear coneixement col·lectiu.
- Inclusiva i dinàmica, que no estigui segrestada per ningú.
- Gestionada des de la comunitat.
- Que sigui un espai d'intercanvi de coneixements.
- Com espai del comú, de desenvolupament col·lectiu on es preserven les singularitats de l'individu.
- Sense biaix ideològic, de gènere, ètnic, social, econòmic o d'edatisme.

- Que englobi les expressions artístiques, el coneixement científic i tècnic, la diversitat, la preservació patrimonial i la generació de comunitat.
- Que interactuï amb altres àmbits de l'esfera individual i col·lectiva com són l'educació, la salut, l'urbanisme, el treball...
- Que inclogui els mitjans i les plataformes digitals com a espais per a la cultura local, la diversitat i les minories.
- Que treballi per un ecosistema cultural digital comú, defensant la llibertat i l'accés que s'ha de tenir en uns espais que ens possibilita el ser consumidors culturals de manera universal.
- Que enforteixi i consolidi el dret a les pràctiques culturals populars i tradicionals incorporant nous vectors que fomentin la diversitat, la interculturalitat, la participació ciutadana i la innovació.
- Que respecti, protegeixi i defensi la dignitat de la comunitat dels treballadors i treballadores de la cultura i de la creativitat.

En un sistema cultural:

- Amb unes institucions culturals independents donant suport a les administracions, però amb una governança pròpia democràtica i inclusiva que pugui crear des de la plena llibertat per construir comunitat i sentit de pertinença.
- Que erradiqui pràctiques excludents i etnocentristes per donar peu a un veritable diàleg cultural on totes les cultures puguin dialogar amb les mateixes condicions.
- Amb una descentralització dels recursos i les institucions culturals per fer de tot Catalunya un territori de cultura.
- Que prioritza el patrimoni com un bé comú al servei del ciutadà per sobre de qualsevol altre ús.
- Que preservi les memòries i recordi la riquesa cultural i social del país com un valor patrimonial i de futur.
- Que preservi i generi el coneixement.
- Que potencii els valors de llibertat i democràcia per la construcció de comunitats crítiques, creatives i defensores del diàleg i la pau.
- Que convergeixi amb les polítiques educatives i sigui un espai educatiu.

- Que vagi més enllà dels escenaris, equipaments i espais tradicionals per desenvolupar-se en el món digital i a través dels mitjans de comunicació.
- Que projecti internacionalment els nostres sabers, la nostra creativitat i el nostre patrimoni.
- Que tingui present la sostenibilitat en les polítiques culturals i apliqui les mesures corresponents en la sostenibilitat i eficiència dels seus equipaments.

2.7.1 La governança de la cultura

- Avançar i concretar un acord nacional, projecte compartit i concertat amb els sectors culturals, els nous moviments, les institucions i el món local que estableixi els principis i les bases comunes per una política cultural forta, estable i compromesa per a un horitzó cultural de país.
- Revisar l'àmbit competencial local i mentrestant transferir recursos als municipis que presten serveis culturals competents actualment de la Generalitat.
- Recuperar el model inicial del Consell Nacional de la Cultura i de les Arts (CoNCA) per tal de disposar de recursos, elaborar programes i amb capacitat de decisió en l'àmbit creatiu i que sigui alhora prescriptor i observatori cultural, posant èmfasi en la valoració qualitativa i els impactes comunitari.
- Impuls a nous marcs normatius, especialment amb la Llei de Drets i Deures Culturals i la Llei de les Arts que garanteixen els marcs generals dels aspectes formatius, educatius, creatius, laborals, xarxes territorials i de difusió de les arts i la creació i drets i deures dels públics.
- Una nova llei de l'audiovisual i el cinema que pivoti sobre l'Agència de l'Audiovisual Català i en protegeixi la producció independent i el cinema en català.
- Fomentar i reforçar la Mesa Interdepartamental en la qual s'ha de sentir representat tot el sector cultural, les administracions locals, els grups parlamentaris, els

Mitjans de comunicació públics, el sector educatiu i acadèmic. Per fer una fiscalització social i proposta de millores al sector i afrontar els reptes que té tant pel que fa a la creació com a la difusió i davant de les noves tecnologies i un públic global.

- Promoure els contractes programa, convenis plurianuals i retiment de comptes que donin estabilitat als sectors culturals i creatius i als equipaments, tot vetllant per les garanties contractuals
- Transformar els museus i el seu patrimoni, per tal que vagin més enllà de l'exposició i preservació, reconvertint-los com espais de creació i adquisició de coneixement, i espais de generació i dinamització de la cultura. Promoure les xarxes territorials dels museus de Catalunya, veritables impulsors de polítiques patrimonials i de democratització de la cultura, la comunitària.
- Crear un pla estratègic per la revisió dels fons museístics, les museografies fent una relectura i reordenació d'aquestes fonts des d'una perspectiva de gènere i decolonial, així com la seva interacció amb els nous formats i llenguatges culturals.
- Reconèixer el vector d'agent cultural dels mitjans locals i comunitaris, incloure'ls en l'àmbit de la Conselleria de Cultura i dotar-los d'una normativa marc que asseguri la seva sostenibilitat i governança democràtica, inclusiva, crítica i de llibertat d'expressió, que fomenti la cohesió social i la identitat de les seves comunitats, facilitant l'accés a la cultura i a la creació.
- Potenciar el diàleg de la cultura feta a Catalunya amb la que es fa a altres indrets, especialment en aquelles cultures que han estat amagades i banalitzades per una visió eurocentrista i colonial de la cultura.
- Impulsar la transparència, la participació i la capacitat de decisió dels acords basats en el diàleg la concertació, les complicitats i el principi de subsidiarietat en l'impuls de la cultura pública i amb el sector privat amb compromís públic.
- Potenciar un urbanisme cultural que tingui en compte la creació d'espais per la cultura a l'espai públic.
- Treballar el Pla de Museus del segle XXI tenint com a eix un concepte de museu com a dinamitzador cultural i de servei a la ciutadania; promovent una governança més transparent i democràtica i que descentralitzi els museus i el seu patrimoni; fomentant les relacions i sinergies entre museus i que treballi per donar a conèixer el patrimoni a escala nacional i internacional.
- Articular en xarxes els sistemes culturals, tenint presents els equipaments territorials amb compromís públic, on les infraestructures culturals no poden ser només espais

d'exhibició, sinó veritables motors pels creadors i les creadores com espais d'acollida, laboratori, recerca, experimentació i projecció al servei de la ciutadania.

- Crear nous serveis i programes culturals que satisfacin i participin de les necessitats en educació, salut, urbanisme, turisme, sostenibilitat. Entre d'altres, residències als equipaments culturals, creadors i creadores a les escoles, programes en l'àmbit de la salut, intervencions comunitàries amb accent en col·lectius de risc i alta vulnerabilitat, pla de turisme sostenible en l'àmbit del patrimoni arqueològic, arquitectònic, industrial, arxivístic i documental, i polítiques formatives per donar respostes als col·lectius amb diversitat funcional.

2.7.2 El finançament de la cultura

- Assolir en el primer pressupost del mandat el 2% del pressupost de la Generalitat en despesa cultura i augmentar progressivament fins a poder assolir paràmetres comparables als països europeus amb un pressupost de 100-120 euros/habitant en el pressupost de la Generalitat. Convé recordar que l'any 2022 el conjunt de despesa pública en cultura a Catalunya era de 158 euros/habitant, molt per sota de la mitjana europea de 220 euros/habitant i on l'increment més important s'ha de donar a la Generalitat. Els ajuntaments van destinar de mitjana el 2022, 64,9 euros/habitant.
- Crear eines financeres per assegurar la sostenibilitat dels creadors i creadores i treballadors i treballadores de la cultura durant el disseny i creació dels diferents formats culturals.
- Reformular la cooperació públicoprivada en cultura a fi d'assegurar la viabilitat d'iniciatives i crear un marc jurídic i financer que asseguri la sostenibilitat de les iniciatives culturals privades, posin especial accent en l'impuls de cooperatives o altres fórmules empresarials que assegurin un ambient de treball digne, democràtic, igualitari i no discriminatori.
- Establir un sistema de finançament de la cultura equitatiu que arribi a tots els municipis de Catalunya.
- Crear nous instruments financers per facilitar la creació i la producció que garanteixin la sostenibilitat i l'autonomia i fomentin la diversitat de creació i el retorn social.
- Destinar un 30% de l'1,5% cultural a la creació i un 20% de la taxa turística a la preservació i difusió del patrimoni.
- Redacció d'una Llei de mecenatge, consensuada amb els sectors cultural i empresarial, acompanyada dels instruments necessaris per desenvolupar-la, tot aprofitant la llei estatal recentment aprovada al Congrés dels Diputats.

2.7.3 La descentralització de la cultura

- Desenvolupar el Mapa cultural de Catalunya que permeti crear un Pla estratègic d'infraestructures culturals i optimitzar les inversions assegurant una distribució equitativa de recursos que potencien aquelles àrees amb dèficit d'infraestructures.
- Integrar la xarxa de mitjans locals i comunitaris a la conselleria de cultura com agents i vectors culturals.
- Desenvolupar, coordinadament amb el Departament d'Educació i el municipalisme, un pla territorial de centres de formació i aprenentatge de música, arts escèniques, dansa, arts visuals per assegurar que el coneixement en les formalitats culturals arribi a tota la població del país.
- Proposar un pla de descentralització de les institucions nacionals culturals per tal que estiguin presents en tot el territori i establiment de les Xarxes territorials.
- Ampliació del servei de bibliobús per tal de garantir l'accés a la cultura, la informació i el lleure a través dels serveis de lectura pública. La llei marca que aquest servei només es pot prestar en municipis superiors als 300 habitants, proposem que s'ampliï a tots aquells municipis que tenen escola per paliar, al mateix temps, el dèficit de biblioteca escolar.

2.7.4 L'accés a la cultura

- Crear el Tiquet Cultural, establint uns indicadors d'ingressos segons IRSC i per a joves per tal d'afavorir l'accés cultural. Tiquet que ha de permetre als sectors socials amb més vulnerabilitat accedir a recursos, activitats i adquisició de fons culturals.
- Crear un marc que permeti reduir al màxim el sistema de copagament que hi ha en moltes institucions culturals públiques o sustentades amb diners públics.
- Estendre l'ús del carnet de biblioteques com a carnet d'accés als centres museístic i expositius públics.
- Promoure el programa Apropa Cultura per facilitar l'accés a la cultura a persones que tenen dificultats per accedir-hi.
- Crear un bitllet combinat de transport públic (urbà i interurbà) amb l'entrada visita a centres expositius, museístics, patrimonials, arts escèniques o musicals públics o suportats amb fons públics.
- Promoure una normativa d'accés a la cultura i a la creació a les persones amb discapacitats funcionals. Promovent la creació d'eines i l'eliminació de barreres.

- Creació d'infraestructures itinerants que permetin fer arribar espectacles escènics, musicals i audiovisuals a totes les poblacions de Catalunya
- Promoure un Pla d'espais de cultura a àrees públiques per fomentar les activitats al voltant de les formalitats culturals.
- Crear un pla Nacional d'Educació Mediàtica que promogui la capacitat de productors i consumidors de Mitjans de la ciutadania.
- Potenciar els centres culturals públics com a espais de creació de continguts culturals mediàtics.
- Potenciar la recepta cultural com a eina de prevenció de l'aïllament i la solitud de les persones; integrar les polítiques comunes amb l'educació, on convergeixen educació i cultura com dos espais interdependents, entenen les diferents formalitats de la cultura com a eines i espais educatius

2.7.5 Els treballadors i treballadores de la cultura

- Vetllar per les garanties i condicions laborals dels treballadors i les treballadores de la cultura a Catalunya acompanyant l'aplicació de l'Estatut de l'Artista que s'està desenvolupant a escala estatal i que integra temes laborals, fiscals, de contractació, de propietat intel·lectual i aspectes de currículum formatiu perquè l'artista i el creador i creadora puguin exercir les seves responsabilitats en igualtat de condicions amb tots els ciutadans i ciutadanes, i preservar al mateix temps la seva inspiració creadora i la seva llibertat d'expressió.
- Crear un marc legislatiu que assegurï un marc formatiu de les arts, educatiu, laboral i de difusió de les arts i que garanteixi la llibertat de creació i expressió.
- Crear un catàleg actualitzat de les professions de la cultura per crear una família específica de professions del sector i garantir-ne el reconeixement i la seva sostenibilitat i crear els marcs formatius necessaris.
- Promoure la mobilitat dels treballadors i de les treballadores de la cultura tant dins de l'àmbit català com a altres territoris a fi de donar a conèixer el talent tècnic i creatiu dels treballadors de la cultura.
- Garantir la rotació en les institucions públiques i o amb presència pública, la rotació dels i de les professionals que hi treballin, obrir convocatòries de caràcter públic i obert i que vetlli per la rotació de tècnics i tècniques, intèrprets, creadores i creadors, programadores i programadors, etc. Que generi i sigui el reflex del dinamisme i la diversitat cultural existent en el territori.

- Crear un Centre Hub de la Cultura; centre referencial de la cultura on es faciliti la investigació i la innovació tècnica i creativa dels professionals de la cultura.
- Crear un marc jurídic que asseguri les bones pràctiques en la contractació pública de serveis i programació culturals de forma que s'asseguri la remuneració justa als creadors i les creadores i treballadors i treballadores de la cultura, en consonància al barem que les organitzacions sindicals i professionals de treballadors de la cultura proposen.
- Promoure activament la defensa dels creadors i creadores i intèrprets davant dels reptes de les noves eines digitals com la intel·ligència artificial.
- Transparentar les societats de gestió de drets d'autor per assegurar una governança democràtica i la seva sostenibilitat.
- Fomentar línies de finançament específiques per fomentar la creació d'empreses culturals amb criteris de transparència, dignificació dels treballadors i treballadores de la cultura i foment de la creativitat i la innovació cultural.
- Promoure la formació artística a tot el territori, tant en els àmbits de la creació com en els àmbits tècnics i tecnològics.

2.7.6 La cultura és patrimoni de tots i totes

- Proposar una nova llei de Patrimoni de Catalunya per assegurar la sostenibilitat del patrimoni cultural català i assegurar el seu caràcter públic, així com incloure en la declaració de patrimoni criteris socials que tinguin en compte la pluralitat i la diversitat sociocultural del territori i l'establiment de les xarxes territorials.
- Revisar les eines de protecció del patrimoni cultural, arquitectònic, arqueològic, documental, industrial i comercial, a fi de preservar la seva integritat i assegurar-ne la conservació i sostenibilitat.
- Incloure en la protecció del patrimoni el paisatge les pràctiques agrícoles per la seva vulnerabilitat davant la pressió immobiliària, les infraestructures i altres actors que a la vegada que posen en perill una activitat econòmica ancestral, fan desaparèixer una cultura ancestral basada en l'explotació sostenible de la terra i una alimentació lligada als cicles naturals.
- Fomentar línies formatives específiques en la restauració i recuperació del patrimoni, fomentant la innovació en aquest sector.
- Crear un catàleg patrimonial arquitectònic de tot el territori català que tingui en compte tots els elements

arquitectònics que tinguin un interès social, econòmic, històric, cultural o estètic, tenint en compte especialment aquells que fan referència a la societat de segle XX, en especial èmfasi a aquells que fan referència a la recuperació de la memòria democràtica.

- Impulsar les línies patrimonials de la memòria oral.
- Participar activament per resoldre la situació actual del Museu de les Arts Escèniques (MAE) vinculat a l'IT i que requereix un nou equipament per garantir la seva missió pública i centre referencial de les arts en viu.

2.7.7 La cultura és feminista

- Corregir el dèficit històric i la invisibilitat a la qual s'han vist sotmeses les dones creadores mitjançant el foment del seu estudi i la incorporació de les seves obres a les col·leccions públiques i als catàlegs patrimonials.
- Desenvolupar mecanismes per combatre les actituds i les agressions masclistes en l'àmbit de la cultura.
- Treballar en la relectura de la narrativa cultural des d'una perspectiva de gènere reordenant les col·leccions públiques.
- Garantir la igualtat de gènere tant en els centres i esdeveniments de titularitat pública, així com en la contractació de serveis culturals. Tant pel que fa als participants com en els continguts.

- Incloure una guia de bones pràctiques en matèria de gènere a totes les institucions culturals de titularitat pública, mixta, consorciades, o que rebin subvencions públiques. I l'obligatorietat de tenir i complir un codi de bones pràctiques a aquelles institucions i empreses culturals privades que realitzin la seva activitat fixa o temporal en l'àmbit català.

2.7.8 La cultura és universal

- Visualitzar aquelles cultures ignorades per un discurs eurocentrista de la cultura.
- Crear espais de confluència entre les diferents cultures que hi ha en el territori, les noves cultures, les arribades d'altres indrets, les tradicionals i populars o les de nova creació.

- Incloure a les cultures arribades d'altres indrets i d'arrel tradicionals dins del catàleg de cultura tradicional i d'arrel de Catalunya.
- Fomentar la presència i el coneixement de les llengües d'altres cultures en els centres culturals, especialment a la xarxa de biblioteques, i la seva convivència amb el català.
- Crear una guia de bones pràctiques en matèria de racisme a totes les institucions culturals de titularitat pública, mixta, consorciades, o que rebin subvencions públiques. I l'obligatorietat de disposar i complir un codi de bones pràctiques a aquelles institucions i empreses culturals privades que realitzin la seva activitat fixa o temporal en l'àmbit català.
- Promoure una programació que generi imaginari inclusiu i diversos, fugint dels habituals patrons classistes que exclouen a una gran part de l'imaginari contemporani.

2.7.9 La cultura és país

- Donar suport i acompanyar a les xarxes de centres d'estudis, ateneus, societats culturals, associacions, agrupacions, etc., consolidant-los com espais de preservació del patrimoni cultural de l'àmbit territorial local (municipal i supramunicipal) i com a generadors de coneixement.
- Crear un marc legal propi que els ho doni el caràcter d'entitat d'interès social i nacional, i les doti de reconeixement com a centre d'investigació i divulgació de coneixement.
- Fomentar i consolidar una xarxa nodal amb l'empara de les institucions homònimes de caràcter nacional.
- Promoure la col·laboració entre les institucions patrimonials de caràcter nacional i els centres d'àmbit local establint que una part del pressupost de recursos i activitat dels centres nacionals, es destini a treballar conjuntament i acompanyar els ens locals.
- Fomentar la interrelació i les sinergies entre els ens local i les universitats.
- Ampliar la xarxa d'aules universitàries amb col·laboració dels centres d'estudi locals.
- Afavorir i consolidar l'associacionisme cultural com a eina fonamental de la pràctica cultural, fomentant una governança democràtica i inclusiva. Dotant-los de línies de finançament per a les activitats. Acompanyar amb sistemes eficients de gestió i desburocratització del seu funcionament, i crear un marc legal propi que assegurï la seva supervivència i solvència i fomentar les xarxes de col·laboració, la creació de sinergies. I crear mecanismes per fer efectiva la inclusió de noves generacions i nou-

vinguts i nouvingudes en la governança de les associacions, així com crear mecanismes per erradicar qualsevol mena de discriminació o exclusió.

- Promoure la relació i la cooperació entre les institucions culturals i les entitats dels territoris dels Països Catalans.

2.7.10 La cultura és llengua

Tota cultura té una llengua que la identifica i que és el mitjà a través del qual s'expressa. El català és la llengua de comunicació de la cultura catalana com l'aranès ho és a l'Aran, unes llengües que tenen una riquesa pròpia que s'ha de conservar i que conviuen amb altres llengües, singularment el castellà.

- El català com totes les llengües minoritàries es veu afectada per les llengües majoritàries o franques. Per això el català i l'aranès necessiten per part del govern de la Generalitat prioritzar, impulsar, protegir i fomentar el català i l'aranès com a llengües pròpies i que està minoritzada per assegurar el seu ús com a llengua de creació de coneixement i cultural.
- A més de ser una llengua oficial i d'ús en la comunicació social i administrativa, s'ha de crear polítiques públiques que assegurin el seu ús en la creació literària, científica o audiovisual.
- S'ha de fomentar la creació de mitjans on el català sigui la llengua vehicular.
- S'ha de crear un ecosistema editorial fort que pugui oferir publicacions en català i assegurar una demanda que permeti la viabilitat d'aquests projectes i n'asseguri la sostenibilitat.
- S'ha de crear un Pla nacional del català i aranès que consolidi l'ús de les dues llengües com a eines de creació i expressió artística i assegurï el coneixement i la supervivència de la llengua en convivència amb les altres llengües existents en el territori.
- Reclamar el doblatge en català al contingut audiovisual doblat en castellà i subtítols en català al contingut audiovisual dels catàlegs de totes les grans plataformes de vídeo a la carta amb presència a Catalunya.
- Impulsar el català a totes les pel·lícules doblades en castellà i subtítols en català a totes les pel·lícules que arribin als cinemes de Catalunya.
- Internacionalitzar la cultura catalana, amb l'impuls de l'Institut Ramon Llull, com a ens referencial però no exclusiu de polítiques d'internacionalització de la cultura catalana, implementar línies més àgils i transparents en l'impuls i la facilitació de l'exportació cultural.

2.7.11 La cultura és educació

Els ensenyaments artístics, més enllà de la professionalització, són, en el territori, escoles de cohesió social, aprenentatge artístic i dinamitzadors de la vida cultural del poble o la ciutat, alhora que persones amb coneixements avançats a les arts són origen de multitud d'iniciatives comunitàries culturals de proximitat. Volem constatar també la necessària coordinació, fins ara inexistent o poc consistent, entre el Departament de Cultura i el d'Educació, no només des del vessant de l'impuls de l'ensenyament artístic no exclusivament professionalitzador, sinó també des de la perspectiva de l'aprenentatge, de la lectura de llenguatges artístics, de la cohesió social o de l'escola de valors. Per poder garantir aquest nou impuls, cal promoure els ensenyaments artístics com a baula cultural imprescindible des de l'aprenentatge dels llenguatges, la pràctica, la professionalització i la iniciativa comunitària.

- Impulsar el pla dels ensenyaments artístics, que entre altres propostes garanteixi la presència dels creadors i creadores en els ensenyaments obligatoris.
- Impulsar i desenvolupar l'Institut Superior de les Arts de Catalunya com a organisme coordinador i gestor dels ensenyaments artístics (EEAASS) de totes les disciplines i que n'afavoreixi les transversalitats.
- Mantenir la transversalitat de Cultura especialment amb els Departaments d'Universitats, Educació i Treball. Han d'incorporar el seu paper estratègic en l'extensió del coneixement amb programes propis de recerca (R+D+I) o amb programes de cooperació amb els equipaments i les institucions culturals.
- Garantir els convenis amb les escoles de música i dansa segons el conveni amb les entitats municipalistes i la Generalitat, i revisar els criteris que afavoreixen els nous models d'aprenentatge en grup. Ens oposem i revertirem les retallades en uns serveis que aporten aprenentatge, comunitat, professionalització i cohesió social.
- Definir i aprovar el mapa territorial de les escoles d'ensenyaments artístics (visuals, escèniques, musicals, etc.) i els corresponents recursos econòmics, tenint presents les escoles associades.

2.8 Un país amb dret universal a un servei públic d'esport

L'esport no és només un servei públic, és un dret universal de la ciutadania, emparat per l'art. 43.3 de la Constitució espanyola i la Carta Europea de l'Esport. L'esport és una pràctica bàsica transversal i saludable que millora la qualitat de vida, a la que s'ha de garantir l'accés universal tant a l'esport formatiu com al competitiu. És una eina socialitzadora, de cohesió i integració en tots els àmbits (persones en situació de vulnerabilitat, diversitat funcional, migrades), i, per tant, inclusiva i cooperativa que vertebrava el territori i fomenta valors comunitaris. Per impulsar aquest dret, calen polítiques públiques efectives i dotació dels recursos necessaris que facin possible un esport per a tothom, erradicant barreres discriminatòries i protegint aquesta pràctica dels efectes negatius de la mercantilització.

Però l'esport també és un motor econòmic que genera llocs de treball de forma estructural, vinculats a la investigació, la innovació, la millora de la pràctica i la metodologia pel seu impacte beneficiós a la salut i el benestar, i que genera també estalvi a la despesa sanitària.

2.8.1 Impulsar polítiques públiques de suport a la pràctica esportiva

- Impulsar una nova Llei de l'esport amb ampli consens i concertació entre els diferents nivells de l'administració (ajuntaments, consells comarcals, Generalitat, Diputació) i els actors del sector privat (clubs, entitats, federacions, consells esportius, AMPA, empreses).
- Invertir en polítiques públiques per impulsar i afavorir l'accés real a la pràctica d'activitat física i esportiva a través d'una oferta pública amb prou diversitat d'activitats, que reculli les necessitats de la població i grups concrets en funció d'edat, preferències, situacions personals i col·lectives, amb objectius quantificables.
- Actualitzar el mapa d'instal·lacions esportives, analitzant la seva distribució i usos.
- Aprovar un Pla d'inversions per a equipaments esportius amb l'objectiu de millorar la xarxa actual, orientada a la sostenibilitat d'instal·lacions tècniques i equipament. Rehabilitar i mantenir les instal·lacions existents i construir-ne de noves: amb visió de gènere al seu disseny i gestió; amb ús de tècniques i materials de construcció sostenibles.
- Habilitar espais amples i verds, sense contaminació perquè l'esport pugui desenvolupar-se a l'aire lliure, de manera segura, saludable, fàcil i gratuïta, sense condicionar la pràctica esportiva al pagament d'abonaments.

- Impulsar l'activitat esportiva a les platges i a la franja costanera.
- Transferir competències i recursos a les administracions locals amb l'objectiu de fomentar l'esport per a tothom, així com enfortir l'associacionisme esportiu arrelat al territori. Establir eines que facilitin la interrelació institució/ciudadà/usuari de manera ràpida, transparent i eficient.
- Establir un programa de subvencions a les entitats esportives, les federacions i els consells esportius. Les subvencions han de ser atorgades amb procediments de lliure concurrència, transparència, objectivitat i publicitat, amb bases reguladores concretes i estables per a tota la legislatura, que garanteixin un accés real de les entitats a línies de subvencions autènticament identificades amb les seves necessitats per portar a terme programes amb un interès social mesurable.
- Dotar d'eines a les administracions i entitats perquè es pugui assegurar que les famílies en risc d'exclusió social tinguin accés a l'esport, cercant les sinergies entre els ajuntaments, AFA i la Secretaria General de l'Esport per garantir l'accés mitjançant ajuts directes i beques a famílies amb dificultats econòmiques.
- Establir un programa de beques i ajuts socials per a la pràctica esportiva de base, que es canalitzarà a través dels ajuntaments i altres administracions com el Departament d'Educació, el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, amb el Consell Català de l'Esport i la Secretaria General de l'Esport, en coordinació amb les entitats esportives i les AFA.
- Fomentar la creació d'empreses d'economia social i solidària, de tecnologia aplicada a l'esport, i impulsar un procés de millora de les condicions de treball dels milers de persones involucrades en el món de l'esport. Impulsar la creació d'empreses amb capital públicoprivat, amb més del 50% públic, per evitar que la gestió d'instal·lacions es centri en hòldings.
- Reconèixer el voluntariat esportiu en la gestió de les entitats esportives sense ànim de lucre. Promoure mesures de suport al sector que els permeti conscienciar, regularitzar i fomentar la contractació dels i les treballadores, així com regular les percepcions de personal tècnic esportiu amateur.
- Reconèixer el patrocini i mecenatge per a l'activitat física i l'esport. Promoure un marc legal que reguli el patrocini i el mecenatge en l'activitat física i l'esport de base
- Introduir un gravamen als grans fitxatges. Els ingressos recaptats tindran caràcter finalista i es destinaran al finançament de polítiques públiques de foment de la pràctica esportiva de base.

- Estudiar la possibilitat de crear la Conselleria de l'Esport i l'Activitat Física. La Secretaria General de l'Esport ha de ser la interlocució amb el teixit esportiu i l'àmbit de decisió de les polítiques esportives, però no ha de ser la gestora.
- Donar suport i reconeixement a les seleccions esportives catalanes per fer realitat la seva participació en competicions internacionals.

2.8.2 Impulsar l'esport com a eina d'igualtat i emancipació personal

- Impulsar mesures, programes i codis ètics per erradicar del món de l'esport el dopatge, la violència, situacions d'assetjament i abusos sexuals i per raó de gènere, les pràctiques de risc per a l'esportista, el racisme, la xenofòbia i les empreses d'apostes esportives.
- Garantir la igualtat d'oportunitats de les dones en l'esport en tots els seus vessants, pràctica, docència, representació, govern, salarial. Establir l'obligatorietat del compliment de la llei d'igualtat per accedir a subvencions públiques. Promoure la representació i la presència de dones esportistes i competicions d'esports practicats per dones als diferents mitjans de comunicació, treballant conjuntament amb les federacions, entitats i clubs.
- Crear i implementar un protocol que promogui l'erradicació de les actituds LGTBI-fòbiques i masclistes en les pràctiques i competicions esportives, amb la implicació i la col·laboració dels clubs, federacions i entitats.

2.8.3 Impulsar la pràctica esportiva al llarg de la vida de les persones

- Reconèixer el paper clau de l'educació física a l'escola per al desenvolupament físic i psicològic dels infants. Potenciar el pla de l'esport en edat escolar dins i fora de l'horari lectiu, aprofitant les instal·lacions municipals existents que facin possible la iniciació i continuïtat de la pràctica esportiva de qualitat a través de la coordinació entre centres educatius, entitats, clubs, federacions i equipaments esportius. Implementar la gratuïtat de la mutualitat esportiva fins als setze anys.
- Incentivar el foment de l'esport universitari desenvolupant un Pla de l'esport universitari que garanteixi la continuïtat esportiva dels i les joves.
- Dissenyar un nou sistema educatiu i de formació en l'àmbit de l'esport, amb participació i col·laboració del sistema educatiu. Augmentar els recursos per a la formació dels i les entrenadores, monitores i delegades. Impulsar que l'Escola Catalana de l'Esport dugui a terme processos de formació no reglada d'iniciació i formació permanent.

- Implementar la recepta esportiva. Per això, cal passar de recomanar a receptar i prescriure fer esport des de l'atenció primària, com a element clau per a una vida saludable, per preveure la malaltia i la seva cronificació, fomentar hàbits saludables i preveure el sobrepès, garantint una major autonomia personal en edats avançades.
- Treballar perquè l'esport sigui considerat com a servei essencial, necessari per a la inclusió, la cooperació, la salut, l'educació i la integració de les persones en totes les etapes de la vida.

3. Una Catalunya diversa i inclusiva per a tothom

La Catalunya que ve és una Catalunya que se sent orgullosa de la seva diversitat i que l'entén com una riquesa de país. Des d'aquesta perspectiva, s'ha de construir una Catalunya inclusiva, en què tothom se senti que en forma part i on la Generalitat desenvolupa polítiques específiques per lluitar contra qualsevol discriminació i desigualtat. Una Catalunya inclusiva és un país on tots els grups d'edat, des de la infància fins a les persones grans, veuen els seus drets garantits, un país que acull i que dona drets als seus veïns i veïnes. Volem que Catalunya sigui un projecte de país compartit, i per això cal que tothom se'n senti part i protagonista.

3.1 Un país amb drets universals per la infància

Les polítiques d'infància han de fomentar la participació de la població del 0 als 17 anys, acostant la despesa a la mitjana en l'entorn europeu, posant el focus en l'equitat, assegurant recursos suficients a les famílies amb infants i adolescents a càrrec, reforçant la transversalitat i rellevància de les polítiques i blindant els pressupostos d'infància per impedir que es repeteixi la desinversió.

Garantir la igualtat d'oportunitats, l'atenció precoç en la petita infància, l'acompanyament socioeducatiu, la salut mental, el dret al lleure, les extraescolars i l'accés a la cultura i els esports, la inclusió social i el dret a viure lliures de violències dels nens i nenes és una prioritat de país per la qual s'han d'articular un conjunt de polítiques que garanteixin els drets a la infància en tota la seva amplitud.

3.1.1 Pobresa infantil

La infància en situació de risc social i en situació de pobresa i pobresa severa, són el col·lectiu més vulnerable de la nostra societat sobre qui cal doblar els esforços i millorar les polítiques de protecció. Cal promoure un model d'atenció, seguiment i suport socioeducatiu i terapèutic a les famílies en les seves llars, per garantir la cura i protecció dels infants en risc per part dels seus pares i mares, amb l'objectiu de millorar les seves competències parentals. Cal millorar l'adequació de recursos residencials per poder atendre les necessitats de la infància tutelada, sense deixar de banda la revisió del model de protecció a la infància i adolescència en risc social ni la millora de l'atenció dels infants i joves migrats no acompanyats. Per tot això, proposem:

- Avaluar, revisar i actualitzar el Pacte per a la Infància de Catalunya del 2013, signat pel Govern i diverses entitats socials, per tal d'adaptar-lo a les noves realitats en un context molt diferent.
- Reforçar la inversió, la transversalitat i rellevància de les polítiques d'infància per tal d'impulsar la coordinació d'àrees i l'orientació dels serveis i programes a la prevenció i l'atenció del conjunt de la població dels 0 als 17 anys, així com fomentar la seva participació en la definició de polítiques públiques. Ampliar-ho amb polítiques específiques d'atenció i protecció dels joves de 18 a 25 anys amb la consegüent adequació dels programes.
- Doblar la inversió en polítiques d'infància i famílies fins a un 2% del PIB per apropar-nos progressivament i de manera decidida a la despesa mitjana en l'entorn europeu.
- Enfortir les polítiques de lluita contra la pobresa infantil, a partir d'una estratègia integral que situï els infants al

centre de tota acció i compti amb una dotació pressupostària i uns indicadors específics i suficients, sempre des de la perspectiva de drets i de l'equitat, incorporant la garantia de rendes i la creació de la prestació d'infància de la Renda Garantida de Ciutadania.

- Incrementar la dotació de recursos humans, materials i econòmics als centres i recursos específics de salut mental infantil i juvenil, per afavorir-ne l'accés i augmentar la intensitat que exigeixen les necessitats reals de la població infantil actual. Cal crear circuits específics per garantir una atenció adequada i preferent als infants/adolescents tutelats i tutelades per l'administració.
- Desplegar la Llei dels drets i les oportunitats de la infància i l'adolescència (LDOIA) en profunditat i amb els reglaments previstos, especialment pel que fa a la reglamentació detallada dels drets dels infants en el sistema de protecció i fixant criteris mínims de qualitat i respecte dels drets a un nivell de vida adequat o al lleure, tenint especial cura, programes i recursos específics per garantir els drets dels infants amb NEE i amb diversitat funcional i la seva vida en plena inclusió.
- Elaborar per part del Govern un informe periòdic sobre l'aplicació de la Convenció sobre els Drets de l'Infant a Catalunya a partir d'indicadors i avaluacions del desenvolupament de normes i de polítiques públiques, difondre'l àmpliament i posar-lo a disposició del Comitè dels Drets de l'Infant de les Nacions Unides.
- Elaborar un informe d'avaluació periòdic sobre l'aplicació del Pacte per a la Infància de Catalunya i de la Llei 14/2010 dels drets i les oportunitats en la infància i adolescència, en el marc de l'avaluació de les polítiques socials.

3.1.2 Igualtat d'oportunitats

- Crear programes pressupostaris per garantir l'accés a les activitats extraescolars als nens i nenes.
- Reforçar els serveis d'atenció precoç a la petita infància amb major dotació d'hores d'intervenció per assegurar el dret subjectiu dels infants a rebre l'atenció i a fer-ho en intensitats adequades segons la prescripció professional.
- Impulsar un nou model per a l'atenció de la salut mental infantil i juvenil garantint un millor funcionament dels CSMIJ i ampliar la capacitat d'atenció.
- Assegurar el lleure educatiu a tots els infants i garantir l'accés a Casals infantils i juvenils, Casals d'estiu i colònies mitjançant la millora de les subvencions i beques i de l'impuls de l'estratègia de reconeixement del lleure educatiu.

- Garantir el desplegament de la Llei de salut bucodental per atendre les necessitats de la població infantil al sistema públic de salut.

3.1.3 Sistema de protecció a la infància

- Revisar el model de protecció i d'atenció a la infància i l'adolescència en risc social i concretar i dotar dels recursos suficients per desenvolupar el nou model, basat en la perspectiva de drets de la infància i fent efectiva l'Estratègia de Desinstitucionalització. És necessari especialment crear suficients centres especialitzats per atendre a infants i adolescents amb problemàtiques de salut mental i conductuals, que actualment es troben acollits en CRAE per manca de places, recursos que no responen a les necessitats específiques d'aquests col·lectius.
- Millorar l'atenció dels infants i joves migrats no acompanyats que viuen i continuen arribant al nostre país, executant, amb dotació pressupostària suficient, l'Estratègia Catalana per a l'Acollida i la Inclusió d'aquests infants i joves. Negociar amb el govern de l'Estat un acord per garantir una transferència adequada periòdica de recursos econòmics en funció de la població arribada a Catalunya i canvis legals, per tant, que la concessió de permisos de residència sigui molt més àgil i sense l'excés de tràmits burocràtics existent en l'actualitat.
- Reforçar els programes d'acompanyament a joves extutelats, perquè són el grup menys protegit del sistema i es troben en situacions molt precàries quan surten dels circuits de protecció. Garantir el sistema de protecció i acompanyament fins als vint-i-cinc anys. Cal incrementar el nombre de places en pisos d'autonomia dependents de l'Àrea de Suport als Joves Tutelats i Extutelats de la DGAIA a totes les comarques per tal d'evitar que els joves que durant el seu procés d'institucionalització a centres de protecció s'hagin arrelat a un territori concret hagin d'abandonar-lo. També cal garantir que els joves extutelats que compleixin els requisits legals accedeixin a la prestació econòmica prevista legalment en un termini màxim d'un mes.
- Fer una reforma de la DGAIA per fer-la més transparent i accessible. Fer anualment un rendiment de comptes de la seva gestió general i, en particular la relativa a la gestió de les empreses contactades per gestionar els centres de menors estrangers sense referents. Revertir el nivell excessivament alt d'institucionalització dels infants tutelats, que afecta més del 50% i fins i tot infants petits, atesa la insuficiència de famílies acollidores, tot i que hauria de ser el recurs preferent. Analitzarem els motius pels quals no existeixen suficients famílies acollidores i hi donarem resposta adequada per tal d'incrementar el nombre.
- Afavorir l'acolliment en famílies mitjançant l'impuls de l'ICAA, l'Institut Català de l'Acolliment i l'Adopció per

crear les condicions i els incentius per atraure famílies acollidores, així com potenciar els programes de famílies acollidores professionals per l'acolliment d'infants amb major complexitat.

- Desplegar un pla de creació de més centres, especialment els especialitzats, CREI i terapèutics, i distribuir-los territorialment de forma equilibrada. Millorar l'adequació de recursos residencials per atendre adequadament totes les necessitats de la infància tutelada tenint en compte les actuals ràtios insuficients de personal, excessiva grandària, sobreocupació i condicions materials inadequades d'alguns centres i manca de centres especialitzats per a patologies greus o trastorns de conducta.
- Fer un seguiment i control més gran dels serveis externalitzats (CRAE, CREI, EFI, punts de trobada), vetllant per la capacitat i formació dels professionals que hi treballen i l'adequació d'aquests a les funcions a desenvolupar.
- Reforçar els recursos humans i materials dels equips d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) per millorar el model i donar resposta a les càrregues de feina d'excessiva burocràcia, elaboració d'informes i plans, per permetre la capacitat dels equips de fer tractament amb les famílies i potenciar processos de millora, incorporant recursos professionals específics als EAIA per aquesta funció.
- En el model d'abordatge dels EAIA, revisar les garanties jurídiques del procediment en els casos de desemparament d'infants per incrementar la seguretat i els drets dels infants en aquests processos.
- Desplegar amb rapidesa i amb recursos suficients el Sistema d'Intervenció Socioeducativa (SIS) als municipis, amb un model homogeneïtzat, per tal de poder donar suport a les famílies amb fills i filles més vulnerables i treballar en xarxa amb altres agents del territori.
- Dissenyar l'adaptació del sistema de protecció a la infància a l'estratègia europea i estatal per a la desinstitucionalització, estudiant les mesures i estratègies per adaptar els recursos a aquesta desinstitucionalització de la infància.

3.1.4 Violències contra la infància

- Desenvolupar la Llei orgànica de Protecció Integral a la Infància i Adolescència (LOPVI) en l'àmbit de les competències de la Generalitat i donar impuls amb la dotació suficient i efectiva a les figures de coordinació de coeducació, convivència i benestar dels centres educatius i de les entitats de lleure, a la formació de professionals dels serveis que treballen amb infància.
- Incrementar les mesures transversals de prevenció, detecció i d'atenció d'infants i adolescents davant de totes

les formes de violència en tots els àmbits i desplegar a tot el territori la Xarxa d'unitats especialitzades per a infants víctimes de violència sexual seguint el model nòrdic de les Cases dels Infants, i del BARNAHUS.

- Impulsar una estratègia de protecció de la infància davant les violències en entorns digitals i violències masclistes en entorns digitals, que abordi de forma integrada des de la prevenció, desenvolupament de competències i capacitat davant l'ús de pantalles i totes les tecnologies digitals, xarxes socials, etc. fins a la creació de normatives i programes de protecció de la infància vers la vulneració de drets derivats de l'ús de les tecnologies.
- Defensar al Congrés la Llei per la imprescriptibilitat dels delictes més greus de pederàstia comesos contra menors d'edat aprovada al Parlament de Catalunya.
- Impulsar un projecte de llei d'imprescriptibilitat retroactiva en les accions civils pròpies del dret civil català, basades als danys extracontractuals causats per abusos sexuals infantils.
- Continuar el treball de la Comissió d'Investigació sobre la Pederàstia a l'Església per donar continuïtat a les reivindicacions de les víctimes i supervivents i elaborar el conjunt de recomanacions orientades a la reparació i les garanties de no repetició.
- Enfortir els instruments de lluita i prevenció de la violència vicària i de protecció dels fills i filles de dones víctimes de violència masclista.

3.2 Un país amb una joventut amb dret a construir el seu projecte de vida

La Catalunya que ve és un país on la joventut té un paper fonamental, no només perquè seran protagonistes del futur sinó perquè cal que sigui protagonista del present. La transformació social que volem impulsar requereix les idees i les aportacions de la població jove, de la seva implicació en el disseny de polítiques i del seu treball permanent en la millora del país. Alhora, hi ha una sèrie de qüestions que fan que ser jove avui comporti conviure amb desigualtats que travessen transversalment a la societat, però que tenen característiques pròpies en la joventut, des de la formació a l'habitatge, passant pels serveis públics, són qüestions que cal analitzar i fer propostes amb una perspectiva juvenil.

3.2.1 Garantir projectes de vida per a les joves

- Crear un pla de xoc contra l'atur juvenil, focalitzat principalment en els problemes que afecten de forma directa a les joves per tal de combatre la infraocupació i la sobrequalificació que ens afecta.
- Pla de xoc per impulsar l'augment del número d'Inspeccions de treball. Només hi ha 100 inspectors de treball de la Generalitat, cal augmentar el personal per poder assegurar el compliment de la normativa laboral. A més a més, cal garantir que la Generalitat només donin concursos públics a empreses que compleixin amb totes les normes pel que fa als drets dels treballadors.
- Acabar amb la contractació temporal no causal, és a dir, que els contractes temporals tinguin una causa justificada com podria ser un interinatge o una substitució.
- Desplegar i aprofundir els nous models d'economia social, com el cooperativisme i l'emprenedoria social, introduint contingut específic en els programes de suport a l'autoocupació juvenil.
- Reformular l'aplicació de la Garantia Juvenil perquè sigui una eina útil per reduir les taxes d'atur entre els i les joves de 16 a 29 anys que no estudien ni treballen.
- Ampliar el parc català d'habitatge públic de lloguer, o d'altres models de cessió d'ús que mantinguin la propietat pública, destinat als i les menors de trenta-cinc anys.
- Articular un veritable sistema de polítiques públiques d'habitatge destinades exclusivament a les joves en règim de lloguer que compti amb les seves aportacions i prioritats. Augmentar la inversió destinada a les polítiques d'habitatge, equiparant-nos a les mitjanes més avançades a escala europea. Canviar la concepció de les

polítiques d'emancipació per entendre-les i fer-les realitat com un tot, no com a compartiments estancs i polítiques sectorials; integrant les perspectives i programes de polítiques d'habitatge formatives, laborals, socials, etc.

- Implementar un sistema i uns serveis de suport específics i adaptats a les necessitats dels joves en situació de sensellarisme, en coordinació amb entitats i altres actors socials significatius, tenint en compte les seves necessitats com a joves, i més enllà de la xarxa de recursos de sensellarisme.

3.2.2 Per una educació superior que no deixi a cap jove enrere

- Garantir una oferta de CFGM i CFGS pública i gratuïta que doni cobertura a l'elevada demanda i que respongui a les necessitats actuals del mercat de treball.
- Regular la Formació Dual per tal d'aprofitar el seu potencial sense que esdevingui una forma d'explotació laboral de la gent jove.
- Caminar cap a la gratuïtat de les matrícules en tots els nivells universitaris i postuniversitaris.
- Garantir l'aplicació de l'Estatut del Becari per tal que totes les pràctiques siguin remunerades i cotitzades
- Apostar per unes millors condicions per a les persones que es dediquen a la recerca universitària per tal garantir-ho com una opció labora digna

3.2.3 Garantir l'associacionisme i la participació juvenils

- Dissenyar polítiques i estratègies de participació que interpel·lin les persones joves conjuntament amb l'associacionisme juvenil en el disseny, l'aplicació i l'avaluació de polítiques públiques juvenils, incloent-hi mecanismes de col·laboració basats en la participació digital.
- Fomentar l'articulació de plataformes i consells juvenils arreu de Catalunya que elaborin mapes d'equipaments juvenils que donin resposta a les inquietuds dels joves tenint en compte les especificitats territorials.
- Promulgar mesures que donin suport a l'associacionisme juvenil en temps de crisi a partir d'ajuts indirectes en matèria de fiscalitat, manteniment d'infraestructures, lloguer o compra d'espais, sol·licitud de crèdits i avals, etc.
- Garantir el dret al sufragi actiu i passiu a partir dels setze anys com a una mesura d'enfortiment democràtic a través d'una nova llei electoral catalana, així com a través del treball conjunt amb el Congrés dels Diputats per fer

una reforma de la Llei orgànica de règim electoral que amplii el dret a vot.

3.2.4 Contra la mercantilització de l'oci, combatem les addiccions

- Una estratègia per afrontar el consum de drogues a la nostra societat, legalitzant i regulant-ne les toves al curt i mitjà termini, com la marihuana, tot controlant la seva producció i distribució des de les institucions igual com es fa amb el tabac o l'alcohol. Així com garantir la prevenció de danys. A llarg termini, cal buscar eines per abolir el consum de drogues nocives per a la salut i plantejant limitacions progressives que n'evitin la publicitat.
- Lluitar contra la publicitat massiva del joc als nostres barris, fenomen que afecta especialment a aquelles zones més desfavorides econòmicament a causa de les diverses crisis i on les sales d'apostes i casinos generen efectes més dramàtics.

3.2.5 Garantir una societat feminista i igualitària

- Incorporar la perspectiva de gènere al sistema educatiu per tal de poder avançar cap a la igualtat efectiva entre homes i dones joves, així com elaborar i implementar campanyes de sensibilització permanents sobre la violència masclista i feminicidis.
- Garantir a les dones de 16 i 17 anys exercir el dret a l'avortament segur i sense el permís dels pares, mares o tutors a tot el territori i treballar per acabar amb l'estigmatització i el tabú.
- Elaborar un pla de seguiment i assessorament per a dones joves i adolescents que, per la seva condició de gènere, siguin víctimes de la violència masclista.
- Incorporar l'educació sexoafectiva de manera transversal al currículum educatiu d'ESO, posant especial atenció a la prevenció i detecció de violències sexuals
- Incrementar les subvencions per a entitats juvenils per desenvolupar projectes que combatin els estereotips de gènere i fomentin la participació de les dones joves.

3.2.6 Garantir els drets i llibertats de les persones joves LGBTI+

- Posar en marxa programes de divulgació de la realitat de diversitats sexoafectives i d'identitats i expressions de gènere en els plans d'habitatge, emancipació i altres ajudes perquè les joves LGBTI+ vegin les seves necessitats específiques cobertes.
- Assegurar l'accés als serveis d'assessorament i acompanyament contra la LGBTI-fòbia a les persones menors

d'edat de manera autònoma, anònima i segura, amb centres específics i de referència repartits per tot el país.

- Donar suport especialitzat a adolescents i joves LGBTI+ perquè no pateixin maltractament ni pressió en l'àmbit escolar ni familiar, tot garantint que no es vegin exposades a situacions de vulnerabilitat.
- Garantir l'autodeterminació de gènere de les persones joves trans, així com garantir l'accés a punts d'atenció on puguin informar-se dels recursos al seu abast i sentir-se acompanyades.

3.2.7 Fer el transport públic accessible a la generació més mòbil

- Fer permanent l'abaratiment dels preus dels abonaments de transport públic que prioritzen els viatgers freqüents, com la T-jove, que garanteix l'accés a tots els i les joves.
- Crear una tarifa jove de mobilitat integral fins als trenta anys que no estigui vinculada a entitats bancàries i que superi les limitacions territorials de l'ATM.
- Defensar la integració de les comarques de l'Alt Pirineu i Aran i el Solsonès a l'ATM de l'Àrea de Lleida perquè els i les joves d'aquestes comarques puguin veure's afavorits per la rebaixa de preus. Així doncs, apostar a mig termini per una nova tarifa jove i anual que recompensi els viatgers joves freqüents i tingui un abast de tot Catalunya, que no estigui limitada a l'ATM.
- Impulsar l'educació i la cultura de la mobilitat sostenible, segura i responsable entre les persones joves.
- Promoure estudis científics (diagnòstics, estats de la qüestió, informes de seguiment, avaluacions, etc.) que proveeixin de continguts rigorosos per avaluar i reduir els assetjaments i les violències al transport públic.
- Promoure la bicicleta com un transport viable a la feina implica fer-lo en una modalitat còmoda i eficient, especialment entre els joves. Proposar deduccions fiscals per aquelles treballadores que vagin als seus llocs de treball en bicicleta, a través d'una deducció a la nòmina d'una quantitat fixa per kilòmetre, com ja existeix en molts països del nostre entorn. A més, apostar
- Retirar la prohibició de què els patinets elèctrics puguin entrar al transport públic, per tal de fomentar la intermodalitat i el transport sostenible.

3.2.8 Salut

- Generar una millor coordinació entre CSMIJ i CSMA o integrar-los en l'etapa juvenil, fent possibles millors transicions entre els serveis. Actualment, els serveis dels centres de salut mental són el pilar de l'atenció al benestar emocional i la salut mental de les joves. Tanmateix, l'etapa de la joventut comporta serveis dividits: fins als divuit anys es pot anar als centres de salut mental infantojuvenils (CSMIJ) i, després, als adults (CSMA). La transició entre uns i altres comporta a vegades un trasbalsament per la persona amb problemes de salut mental.
- Millorar la coordinació i la governança entre tots els serveis de salut mental, més enllà dels CSMA i CSMIJ. La manca de coordinació en programes, atenció i serveis de salut mental suposa un entrebanc per a les joves. Cal treballar per garantir intervencions de caràcter integral, coordinades entre serveis i programes, coherent i en clau comunitària, en treball en xarxa, adaptant la burocràcia... A més, cal fer-ho per tots els territoris, de manera equitativa, escalant serveis i programes amb eficàcia contrastada als diversos territoris de Catalunya.
- Millorar i reforçar els serveis d'urgència. La pujada de l'atenció per urgències de les joves ens porta a haver de repensar el model existent, introduint un reforçament d'aquest servei i aplicant nous protocols d'atenció, més eficients en la detecció i derivació de les urgències.
- Obrir noves ajudes per a la cura o l'acompanyament de persones amb problemes de salut mental. Moltes vegades les famílies o parelles s'han de fer càrrec de les atencions a les persones amb problemes de salut mental. Per poder obtenir suports o ajudes han de declarar causes taxades i que, generalment, van lligades a un estat de durada llarga, com l'ajuda a la dependència. Cal fer ajudes més flexibles per poder atendre situacions sobrevingudes, com ara permisos laborals per fer acompanyament a persones amb ideacions suïcides o per tenir cura d'una persona que passa per un brot psicòtic, entre d'altres.
- Garantir entorns laborals segurs davant els problemes de salut mental, desenvolupant encara més els recursos en prevenció de riscos laborals i psicosocials.
- Promoure un abordatge estratègic múltiple per erradicar l'estigmatització mitjançant dues premisses claus. D'una banda, fomentant la modificació de l'imaginari social, les idees que fonamenten els prejudicis que generen estigma sobre el jovent amb problemes de salut mental. D'altra banda, generant oportunitats perquè les actituds i els comportaments cap a aquestes persones canviïn i no es basin en relacions discriminatòries. Per tant, és essencial transmetre el missatge que les joves amb trastorn mental o malestar psicològic són persones més enllà del diagnòstic.

- Fomentar que la socialització en l'àmbit educatiu o universitari sigui saludable promovent la responsabilitat afectiva. Això vol dir introduir l'educació emocional en totes les etapes (obligatòria i postobligatòria), generar serveis d'acompanyament davant la transició entre etapes educatives i oferir una formació al professorat en detecció i atenció de malestars emocionals o problemes de salut mental. A banda, cal introduir protocols propers i clars davant l'atenció a la salut mental en entorns educatius o universitaris.
- Impulsar, juntament amb les polítiques de salut mental, polítiques d'emancipació juvenil, en especial per a les persones més vulnerabilitzades. El creixement de l'ansietat entre les generacions més joves va lligada a la incertesa fruit de la manca d'acció per l'emancipació del jovent. La necessitat d'un habitatge digne, d'un treball estable i d'una vivència de l'etapa juvenil sense violència ni discriminacions té una relació amb el benestar emocional i la salut mental. Les polítiques d'emancipació com la regulació de lloguers, el lloguer social juvenil, la renda bàsica universal o la millora de les condicions laborals, així com una xarxa de serveis socials i assistencials forta, són la garantia d'una millora de la problemàtica de la salut mental juvenil.
- Obrir un suport associatiu decidit en matèria d'acompanyament a favor de la salut mental del jovent i oferir recursos per generar espais associatius amables i segurs pel benestar emocional, des de formació i suport econòmic fins a recursos, guies i protocols d'actuació. Sense l'associacionisme actiu, viu i transformador es fa difícil fer front a una salut mental juvenil
- Impulsar un model interdisciplinari i integral d'atenció a la salut mental i al benestar emocional per tal de poder donar una bona resposta i, alhora, fomentar la coordinació amb l'aplicació de protocols entre àmbits diferents com centres educatius, universitats, centres cívics o espais socials amb tractament, entre d'altres. Així, doncs, cal reforçar tots aquells aspectes que treballen l'entorn social de les joves.
- Abordar de forma integral les necessitats sorgides dels processos migratoris durant la infantesa i adolescència, per tal de minimitzar els factors de risc per a la salut mental, als quals els joves s'exposen no només en l'origen i el trànsit, sinó també en l'acollida. Es necessiten més professionals especialitzats que realitzin un veritable seguiment psicosocial continuat dels joves que ho necessiten, dins dels centres d'acollida i dins dels equips per a joves en situació de sensellarisme. Si bé s'han impulsat recursos formatius i sociolaborals, així com mesures per millorar les condicions socioeconòmiques i documentals de joves emigrats, l'abordatge de la salut mental continua sent una assignatura pendent. A més a més, garantir que tots els serveis, especialment els de salut mental, comptin amb una borsa de traductors i traductores per tal d'assegurar una atenció adequada al jovent.
- Garantir la permanència de la gratuïtat i facilitar l'accés als mètodes anticonceptius, fent-los accessibles en llocs estratègics per a persones joves.
- Incorporar a les polítiques de joventut la configuració de les identitats sexuals i afectives educant en el respecte i per al respecte, garantint l'educació sexual en tots els itineraris educatius, sense discriminacions envers la diversitat de gènere i afectivosexual.
- Garantir accés a proves diagnòstiques com la citologia per totes les dones joves, així com facilitar l'accés a la prova de VIH-SIDA i altres MTS per a totes les persones joves.
- Garantir l'accés gratuït de preservatius (externs i interns) i barreres bucals en llocs estratègics per a persones joves, tot informant sobre les diverses mesures de prevenció de MTS i fomentant-ne un ús responsable i efectiu.
- Formar i sensibilitzar sobre un ús responsable de drogues, garantint la presència de punts de prevenció de riscos a llocs accessibles per gent jove i espais d'oci. A més, fomentar la reducció de danys en el consum de drogues, especialment en la seva interacció amb pràctiques sexuals.

3.2.9 Garantir els drets bàsics de les joves migrades

- Treballar per la modificació de la llei d'estrangeria, que accelera els processos d'obtenció de permisos de residència i treball i les renovacions respectives. Com més traves burocràtiques hagi de superar el jove, més difícil li serà assolir l'emancipació personal i més proper estarà de patir exclusió social i residencial. La regularitat administrativa de tots aquests nois i noies és indispensable per combatre'n el desemparament un cop surten del sistema de protecció i acollida.
- Acompanyar des de les institucions a les joves migrants en el desenvolupament del seu propi projecte vital, així com a una vida plenament digna a Catalunya, on els seus drets laborals, sanitaris i educatius estiguin garantits com a ciutadanes del nostre país.
- Crear espais de participació en escoles, instituts i universitats on les joves migrades puguin expressar les seves preocupacions i puguin sentir-se representades per la comunitat acadèmica.
- Garantir el sufragi actiu i passiu de les persones joves migrades i incentivar la seva participació política en espais de decisió.

- Garantir alternatives residencials i d'inclusió en el mercat laboral. Establir una estratègia personificada de mirada llarga més enllà dels divuit anys per a, sobretot, evitar les expulsions d'habitatges sense alternatives i la irregularitat sobrevinguda.
- Revisar i és flexibilitzar els requisits per obtenir la prescripció econòmica de l'Àrea de Suport al Jove Tutelat i Extutelat, per tal que les ajudes no depenguin de la situació administrativa del jove i se'n garanteixi la sortida dels centres amb alternatives d'habitatge digne.
- Posar en marxa polítiques efectives per revertir i prevenir la criminalització del jovent migrant per part de les institucions, en especial, de les forces policials: Promoure formacions i sensibilització en drets humans i drets de la infància entre els agents institucionals com a tasca de prevenció que ha de ser acompanyada de mesures correctives que no deixin impunes tractes discriminatoris ni abusos institucionals.

3.3 Un país de gent gran amb plens drets de ciutadania

Les persones grans de més de seixanta-cinc anys a Catalunya representa el 19,3% de la població. La previsió d'IDES-CAT, el 2040 serà del 26,5% i el 2050 el 29,5%. En definitiva, el pes que té les persones grans és cada vegada més elevat.

Per tant, la nostra societat té un repte important sobre el procés d'envelliment. En aquest sentit, les administracions públiques han de prendre consciència dels reptes que suposa el progressiu increment de l'envelliment a la nostra societat, ja que representa un desafiament global, i per això calen polítiques transversals per fer-hi front. Cobrir les necessitats de les persones grans ha de ser una prioritat del model de benestar i l'estat de benestar ha de jugar un paper fonamental en la xarxa de seguretat d'aquest sector de la població.

És de justícia tenir major dotació de recursos per a la millora dels serveis de salut, sanitaris a la dependència. S'ha de continuar incrementant els recursos per al finançament del sistema públic de pensions, les cures, els serveis socials, l'habitatge, ja que són elements essencials i centrals perquè les persones grans puguem envellir en condicions saludables i amb autonomia.

Les persones grans tenim dret a viure amb dignitat, respecte i reconeixement, i a gaudir d'una vida saludable i autònoma que ens permeti desenvolupar el nostre potencial personal i col·lectiu.

A Catalunya, la situació és crítica i requereix una acció decidida per revertir les retallades que es van aplicar en els serveis bàsics durant la crisi econòmica i que va partir els sectors populars de la societat.

Finalment, els drets de totes les persones són universals independentment de la seva edat, però sovint les persones grans s'enfronten a desafiaments en la protecció i promoció dels seus drets, especialment en el context d'envelliment de la població.

Proposem:

- Crear una Direcció General de la Gent Gran, Participació Activa i Soledat no desitjada per planificar, coordinar, gestionar i avaluar els serveis i programes i activitats dirigides a les persones grans, així com dissenyar i desenvolupar, la promoció de les polítiques d'envelliment actiu i les polítiques relatives a la solitud no desitjada.
- Impulsar un Pla de xoc contra l'edatisme i potenciar programes de sensibilització i educació per informar a la societat sobre l'impacte negatiu de l'edatisme en les persones grans, atès que totes i tots som i serem persones

- grans, i desenvolupar una legislació antidiscriminària que prohibeixi la discriminació per edat i impulsar un llenguatge no edatista en les comunicacions verbals i escrites per part de les institucions públiques i dels seus funcionaris i funcionàries, els mitjans de comunicació, les empreses i les entitats.
- Desenvolupar una Estratègia i un Pla Operatiu per a una acció global enfront de la Soledat no volguda amb l'objectiu de preveure i detectar situacions de risc de les persones grans que la pateixen i paliar els seus efectes i el seu aïllament. El desenvolupament d'aquesta estratègia s'haurà de coordinar amb les administracions locals.
 - Lluitar contra el maltractament que reben algunes persones grans. Per això cal desplegar protocols d'actuació per conèixer i prevenir les situacions de maltractament i donar-los resposta adequada conjuntament amb els serveis de salut, serveis socials, seguretat i justícia. També cal la creació de l'Oficina Contra el Maltractament, especialitzada a detectar i poder formular respostes per a l'abordatge del maltractament de les persones grans amb més precisió
 - Impulsar en l'àmbit socio sanitari, polítiques perquè les persones grans tinguin els mateixos drets que la resta de la ciutadania, és a dir, no poden ser excloses de cap tractament, prova o programa únicament per motius d'edat, ja que del contrari seria discriminatori i vulnera els seus drets.
 - Impulsar investigacions i l'adequació del tractament a la població femenina, atès que fins a l'actualitat la investigació i les prescripcions s'han basat exclusivament en les malalties masculines, ja que del contrari seria discriminatori i vulnera els seus drets.
 - Millorar els recursos i els serveis del Sistema Públic Català i reduir de manera dràstica les llistes d'espera, ja que les persones grans són, juntament amb els infants, un dels sectors de població més afectat per la greu situació de la sanitat pública.
 - Donar suport a la salut física i mental, portant a terme campanyes de conscienciació sobre la salut mental de les persones grans i eliminar l'estigma associat amb les malalties mentals i potenciar programes de benestar emocional. Facilitar l'accés de les persones grans als serveis de salut mental, creant espais informals d'atenció psicològica als llocs que aquestes freqüenten (casals, centres cívics...) Funcionarien com un primer contacte per detectar necessitats i proposar recursos (no com a espai de teràpia clínica).
 - Potenciar l'atenció domiciliària a les persones grans amb necessitats de suport, com a mesura de prevenir i evitar la institucionalització (*Estrategia estatal de desinstitucionalización*). Implementar els mitjans tècnics i de normativa que permetin la gestió pública d'aquests serveis (SAD).
 - Integració dels serveis socio sanitaris amb propostes de base, públic-comunitàries, dissenyades com a “superilles socials”, amb equips sanitaris i de treball i educació social que treballin de manera conjunta.
 - Impulsar un nou model integral de les cures de les persones grans i una cartera de serveis que prevegi les diferents fases vitals de les persones i un pressupost potent que permeti donar resposta a les necessitats de les persones grans per oferir una vida digna.
 - Aportar més finançament per a la millora de l'habitatge de les persones grans que en tinguin necessitats, per això cal que hi hagi més partides específiques per a la realització de petits arranjaments gratuïts a les llars de persones per l'accessibilitat, la seguretat i adequació dels habitatges envellits. A Catalunya es calcula que hi ha al voltant d'un milió d'edificis sense ascensor, a més d'altres barreres arquitectòniques, per la qual cosa aproximadament unes 360.000 persones amb problemes de mobilitat tenen dificultats o no tenen la possibilitat de sortir de casa seva. Així com que s'apliquin preus subvencionats per a les persones grans que ho necessitin, en el subministrament d'aigua, llum, gas. Aquest problema s'accentua entre les persones més grans de setanta anys.
 - Lluitar contra la bretxa digital, millorant les infraestructures i ajudant a la formació per a l'alfabetització digital, tot mantenint l'accessibilitat presencial als serveis essencials; això vol dir garantir un nombre adequat de recursos tècnics i humans perquè, d'acord amb el marc normatiu vigent, es respecti el dret de les persones a no relacionar-se amb l'administració pública, entitats bancàries, subministradores... només pel canal electrònic. Respectar l'objecció digital.
 - Actualitzar cada any l'Indicador de Renda de Suficiència de Catalunya (IRSC) per ajudar a les necessitats d'aquelles persones que li impedeixen fer front a les despeses bàsiques i essencials per a la mateixa subsistència.
 - Introduir perspectiva de gènere a totes les polítiques destinades a les persones grans i crear un programa per atendre les especificitats de les persones LGTBI+.
 - Continuar impulsant polítiques en matèria de pensions per reduir la bretxa de gènere.
 - Potenciar la cooperació intergeneracional a partir del treball i la participació conjunta en activitats socials, polítiques, oci... que permeten aprendre dels i les joves i transmetre'ls coneixement i experiències que poden garantir la seva inclusió i la seva participació en la societat.

- Impulsar la presentació d'una Declaració Institucional del Parlament en la que reconegui, en nom de la societat, com a reparació a les víctimes i als seus familiars, la responsabilitat en la mortalitat de persones a les residències, deguda al fet que els recursos socials i sanitaris eren i són insuficients i la voluntat d'incrementar les inversions i canviar el model de gestió residencial.
- Establir i executar un Pla de construcció de residències i centres de dia públics, i de gestió pública, amb col·laboració amb els ajuntaments perquè reservin sol públic. Reversió de la privatització de la gestió de les residències per evitar l'especulació amb els drets de les persones grans i dependents, ja que s'ha d'entendre les residències enteses com un servei públic i no com un negoci.
- Potenciar un nou model residencial, un model centrat en les persones. Garantir els drets fonamentals dels i les residents, participació dels familiars i usuaris i usuàries en totes les instàncies (institucional i residències) que es prenguin decisions que els afectin i més agilitat en l'aprovació d'ajudes de la Llei de dependència. Augmentar les plantilles i millorar les seves condicions laborals i salarials i la seva formació. Augmentar el nombre d'inspectors i inspectores i la seva professionalització.
- Promoure noves formes d'habitatge col·laboratiu amb serveis com a alternativa a les residències per viure la vellesa activa i en comunitat.
- Desenvolupar i aprovar la Llei de les persones grans de Catalunya, que ha de ser efectiva, blindar drets i garantir la protecció específica de les persones grans en els àmbits de la salut, habitatge protecció social i econòmica, protecció jurídica, accés a la cultura i l'oci, la no discriminació per raó d'edat o sexe, i protegir i impulsar la idea d'un envelliment actiu i la visibilitat i la participació activa de les persones grans en tots els àmbits de la societat.
- Crear l'Observatori de l'Envelliment Actiu l'objectiu és analitzar allò que afecta la situació de les persones grans, en particular les seves condicions de vida, amb especial interès els recursos que es fan servir a través de les diverses polítiques públiques de protecció social, a més que s'hauria d'abordar: a) el procés d'envelliment de la població i de l'estructura poblacional a Catalunya; b) repassar els indicadors de salut i recursos sanitaris a Catalunya; c) situació de les polítiques d'atenció a la dependència, amb especial interès al nombre de persones que es troben en llista d'espera de rebre un servei o prestació; d) analitzar la situació de les pensions, tot mostrant les bretxes existents entre homes i dones, situació de les pensions contributives i no contributives, entre altres aspectes; i e) analitzar la situació de la gent gran davant del canvi digital, amb especial interès als usos de les eines digitals per part de les persones grans.
- Promoure estudis sobre el valor social i econòmic de les persones grans i la seva contribució passada i actual al bon funcionament de la societat. Fer campanyes informatives per fomentar l'orgull d'envellir i l'empoderament de les persones grans.
- Promoure un urbanisme a les ciutats amb carrers lliures de cotxes, segurs per caminar i per passejar per a la gent gran i que funcionin com a refugis climàtics.

3.4 Un país d'acollida: migracions, refugi, ciutadania i interculturalitat

La migració és un fenomen natural global. S'ha de regir pels principis acordats en la Declaració de Drets Humans, de l'ONU, i la seva gestió administrativa és una eina per fer efectius els acords internacionals i assegurar la integritat física, social i moral de les persones sense distincions. I s'ha de gestionar com a tal: tractar d'aturar-la mitjançant la construcció de murs i tanques a les fronteres o mitjançant l'adopció de polítiques restrictives de migració, no només no permet reduir-la o aturar-la, sinó que contribueix a augmentar el patiment d'aquells que fugen de guerres, pobresa o de desastres climàtics. Després de dècades fallides de gestió de les migracions des de les polítiques de seguretat i control de fronteres, cal oferir solucions per gestionar-la bé des del punt de vista dels drets humans. Migrar no és un delictes, ni cap persona és illegal i, per contra, pot dur benefici econòmic, demogràfics, socials i culturals a les societats d'acollida. Per això:

- Garantirem drets i oportunitats de la població migrant i racialitzada.
- Reconeixerem la diversitat cultural com un eix de la inclusió social i promourem la interculturalitat com una eina de cohesió social.
- Impulsarem des de la Generalitat, en col·laboració amb les administracions locals i supramunicipals, universitats, entitats i fundacions, el desenvolupament d'una estratègia comunicativa eficaç per a la divulgació d'estudis amb metodologia científica i dades rigoroses, que deixin en evidència els discursos d'odi i fomentin el reconeixement de les aportacions essencials de la població immigrada a l'economia general i local, a l'estabilitat i creació de llocs de treball, a la riquesa cultural i a l'equilibri demogràfic i en els comptes públics.
- Insistirem sobre el fet que cap persona és illegal sinó que pot estar en situació administrativa irregular i continuarem fent pedagogia sobre la migració i la seva realitat.

3.4.1 Promoure polítiques per afavorir l'acollida de les persones migrades d'origen estranger

Impulsarem un canvi en el model d'acollida actual que posi les necessitats de les persones al centre i, per tal de fer-ho possible, treballarem per:

- Garantir l'accés universal als serveis públics de tots i totes, independentment de la situació administrativa, amb especial atenció a educació i atenció sanitària.

- Impulsar una oficina per la inserció sociolaboral de les persones migrades i refugiades per tal d'afavorir la possibilitat que engeguin projectes de vida autònoms, així com la seva regularització o d'evitar el risc de la irregularitat sobrevinguda.
- Ampliar l'oferta de cursos de català i castellà a tot el territori així com les franges horàries dels cursos per tal que els i les treballadores de la llar i de les cures hi puguin tenir accés.
- Reclamar a l'Estat espanyol la derogació integral de la llei d'estrangeria en els termes actuals amb tancament de tots els CIE, que són una flagrant vulneració dels drets humans.
- Regulació de la situació. Dret a la legalitat.
- Garantirem un augment de recursos econòmics per facilitar l'accés als serveis públics en equitat a totes les persones nouvingudes, amb independència de la seva situació administrativa, actuant amb ple respecte als drets humans i al dret internacional.

3.4.2 Posar en marxa polítiques d'inclusió per assegurar drets, per una Catalunya més diversa i plural

- Impulsarem polítiques d'inclusió de les persones i famílies migrades o refugiades que faciliten i fan possible la igualació plena en drets i serveis de les persones migrades a la resta de la ciutadania.
- Una de les nostres prioritats és la d'afavorir la regularització de les persones migrades en situació administrativa irregular i continuarem reclamant modificacions de la llei d'estrangeria perquè s'ampliïn les vies per regularitzar aquestes persones.
- Desenvoluparem noves iniciatives per a la inserció formativa, laboral i de recerca de feina que tinguin en compte les circumstàncies particulars de les persones migrades, amb especial èmfasi en les persones joves.
- Continuar impulsant juntament amb el govern de l'Estat, les homologacions i convalidacions de títols i d'estudis de les persones migrades.
- Garantir la possibilitat del reagrupament familiar flexibilitzant les condicions que acrediten que l'habitatge de la persona o família reagrupant són les adequades pel reagrupament familiar.
- Garantir l'accés a tota la cobertura sanitària a totes les persones que viuen a Catalunya, sigui quina sigui la seva situació administrativa.

- Potenciar i ampliar el suport a les entitats i associacions que treballen per la defensa dels drets de les persones migrades, refugiades i sol·licitants d'asil.
 - Garantir el dret a vot actiu i passiu de les persones migrades residents a Catalunya així com fer incidència per garantir el mateix arreu de l'Estat.
 - Assegurar l'empadronament d'ofici a totes les persones que viuen a qualsevol dels municipis de Catalunya.
 - Impulsar un Pla integral contra la islamofòbia que treballi des de la sensibilització, la garantia contra les discriminacions islamòfobes, l'acompanyament a les comunitats musulmanes i l'ús del litigi estratègic com a eina de protecció contra les discriminacions.
 - Impulsar polítiques actives cap al poble gitano que incloguin el reconeixement dels seus símbols, l'elaboració d'un Pacte Nacional contra l'antigitanisme i la valoració de la creació de l'Institut Català del Poble Gitano (en aquest sentit ens fem nostres les 11 propostes elaborades per la Fundació Secretariat Gitano de cara a les eleccions autonòmiques, la majoria en la línia del que ja es recull en el present programa en cadascun dels apartats).
 - Impulsar polítiques de reconeixement i reparació per les víctimes de la colonització i l'esclavitud i substituir monuments emblemàtics de personatges que s'hagin enriquit a costa de les mateixes.
 - Amb l'aprovació de la Llei d'igualtat de tracte i no discriminació, garantir la prohibició de les identificacions per perfil ètnic per part dels cossos policials.
 - Facilitarem la regularització per via laboral de les persones migrades que es trobin en situació administrativa irregular donant el suport tècnic adequat/informació amb perspectiva de gènere. Encara que insuficient, aprofitarem al màxim la possibilitat de regularització que ha obert la reforma recent del Reglament de la llei d'estrangeria per regularitzar a través de la via laboral les persones migrades en situació irregular que s'hi puguin acollir.
 - Insistirem en l'elaboració i la promoció de plans d'ocupació específics per gent jove i per a aquelles persones sol·licitants de protecció internacional que disposin de permís de treball. Aquesta via s'ha demostrat com altament positiva per la incorporació al món laboral d'aquestes persones així com per la seva integració a la societat.
 - Reclamarem i garantirem que tinguin en compte les circumstàncies específiques de les persones migrades (idioma, cultura...) en l'accés a cursos de formació laboral orientats a la inserció laboral i a la recerca de feina per a les persones en situació d'atur.
 - Incrementarem el reforç de subvencions a entitats socials per executar projectes d'inserció laboral amb un èmfasi especial en les persones migrades joves.
 - Augmentarem recursos al programa ACOL o similars de regularització per arrelament, que ofereix la possibilitat a ajuntaments i entitats socials d'oferir llocs de treball a persones en situació irregular en procés d'arrelament. Donarem suport tècnic a la seva tramitació legal.
 - Posant èmfasi especial en les persones migrades joves, facilitarem la regularització per via formativa (formació ocupacional) que ofereix, encara que de manera insuficient, la reforma recent del reglament de la llei d'estrangeria. Per això, promourem la posada en marxa d'aquests cursos, tant des dels recursos municipals mateixos, com recolzant iniciatives d'ONG o sindicats.
 - Elaborarem un programa específic d'inserció laboral i prelaboral per ajudar a la inserció laboral de joves extutelats, dones migrades i de persones víctimes de tràfic d'éssers humans.
 - Iniciarem taules de diàleg per la cooperació amb municipis en l'àmbit rural i amb el govern de l'Estat per la promoció d'accés a feines en zones despoblades afavorint l'acollida de gent migrada als pobles i micropobles de Catalunya.
 - Desenvoluparem polítiques per garantir l'adaptació dels infants i joves al sistema educatiu
 - Garantirem la matriculació de tots els infants i joves en edat d'educació obligatòria en el seu nivell corresponent.
 - Garantirem, en igualtat de condicions amb la resta de la ciutadania, l'accés a beques menjador a tots els infants que estiguin en situació de precarietat, independentment de la situació administrativa dels seus pares.
 - Fomentarem programes d'acompanyament i suport a la diversitat per reduir les desigualtats en el rendiment escolar i afavorir l'adaptació dels infants al sistema educatiu.
 - Subvencionarem i donarem accés als centres educatius a aquelles entitats que poden donar suport en l'accés a la informació i els tràmits legals relacionats amb l'educació a les famílies migrades.
- Polítiques de salut adreçades a les famílies migrades.
- El Departament de Salut dotarà de prou recursos per disposar de servei de traducció a les persones migrades en les visites hospitalàries i d'atenció primària i comunitària quan sigui necessari. Aquest servei es garantirà, atenent els determinants socials de salut de cada territori. També se'n disposarà especialment quan es tracti de

malalties mentals i persones migrades en situació administrativa irregular.

- Es dotarà els municipis per fer efectiva, independentment de la situació administrativa, l'atenció dels serveis socials municipals o comarcals per garantir l'accés als serveis bàsics d'alimentació, higiene, roba i habitatge d'emergència.

3.4.3 Polítiques de foment de la interculturalitat i de prevenció i erradicació de la discriminació de les persones migrades

- Fomentarem la interculturalitat i la prevenció i erradicació de la discriminació de les persones migrades en el tracte i l'accés als serveis públics i privats per afavorir el coneixement i el respecte a la diversitat social i cultural existent.
- Impulsarem polítiques per afavorir l'aprenentatge de les llengües oficials a Catalunya a les persones migrades independentment de la seva situació administrativa.
- Garantirem a les persones migrades, que no tinguin subvencions d'altres administracions, la inscripció en els cursos bàsics de català i castellà.
- Ampliarem oferta i garantirem la possibilitat de cursos d'aprenentatge de les llengües oficials en horaris compatibles amb l'activitat laboral i familiar.
- Garantirem l'accés a un servei de traducció i interpretació de les llengües estrangeres per a la relació amb l'administració de la Generalitat de Catalunya.
- Incorporarem llibres i materials en diverses llengües a les biblioteques públiques i fomentarem projectes extraescolars que reconeixin llengües i cultures de famílies migrades residents als nostres pobles i ciutats.

Garantirem el dret de representació i participació de les persones migrades, desenvolupant polítiques per afavorir la participació i la creació o integració en xarxes comunitàries de les persones nouvingudes.

- Facilitarem la informació necessària per a la incorporació d'ofici al cens electoral de totes les persones estrangeres (comunitàries i no comunitàries) que tinguin dret a vot a les eleccions municipals i defensarem el dret a vot en tots els processos electorals, incloent-hi consultes i referèndums.
- Impulsarem i reforçarem la representació i la veu de les associacions de persones migrades o refugiades en tots els espais de participació política.
- Impulsarem la creació del Consell per les Migracions integrat per entitats públiques, privades i col·lectius i associa-

cions d'immigrants que treballin amb i per a les persones nouvingudes, fent-los copartípcips i corresponsables de les polítiques vinculades a la migració.

- Fomentarem activitats obertes a la diversitat cultural on es puguin produir interaccions que permetin crear vincles i xarxes.
- Potenciarem les polítiques de reconeixement i reparació. Revisarem la història local i reconeixem les víctimes de la colonització i l'esclavitud, i les seves conseqüències, assumint la responsabilitat des d'un punt de vista moral i simbòlic.
- Impulsarem polítiques que afavoreixin la diversitat cultural, lingüística i d'origen del personal al servei de les administracions públiques perquè sigui un reflex de la realitat que hi ha a la societat a través, per exemple, de la introducció de mèrits que valorin el coneixement d'altres llengües i cultures diverses.

3.4.4 Combatre qualsevol forma de racisme, xenofòbia o intolerància, prioritzant la lluita contra els delictes d'odi i discriminació

- Crearem espais públics on poder formular denúncies per tracte discriminatori per color de pell, origen ètnic, religió o cultura. Oferirem acompanyament i assessorament legal en cas de querrela o denúncia davant la policia. Exercirem l'acusació popular en els delictes greus vinculats a racisme i xenofòbia.
- Impulsarem campanyes informatives que valorin la riquesa social de la diversitat del nostre país, promovent valors com el respecte, la no discriminació i la tolerància. Campanyes que mostrin i informin de conductes intolerants o delictes d'odi que tenen lloc a la nostra ciutat al mateix temps que reconeixem els drets que tenim tota la ciutadania.
- Garantirem un tracte respectuós amb la diversitat ètnica i cultural en les oficines d'atenció de les diferents administracions.
- Oferirem cursos de formació en el respecte a la diversitat a totes les persones que atenen serveis públics o privats. Demanarem l'obligatorietat d'aquesta formació per a l'accés a l'administració pública.
- Incrementarem l'ús d'instruments com la mediació i la participació per facilitar el diàleg i la convivència entre els diferents actors amb interessos contraposats per tal de cercar actuacions consensuades.

3.4.5 Polítiques amb perspectiva de gènere per a l'acollida i inclusió de les persones migrades

- Oferirem recursos i acompanyament a les famílies mono-parentals o famílies en què la dona acaba d'arribar per un procés de reagrupament familiar, per poder conciliar la feina o formació amb la criança dels seus fills i filles.
- Oferirem assessorament legal i una xarxa de suport a les dones que treballen en l'àmbit domèstic i de les cures, independentment de la seva situació legal, perquè puguin reclamar els seus drets laborals i en cas d'acomiadament.

3.4.6 Una administració més oberta, diversa i plural

- Impulsar accions per millorar la formació de tots els treballadors i treballadores de l'administració així com dels i les professionals i entitats que treballen en l'àmbit de les migracions, la ciutadania i la diversitat en drets humans i no discriminació.
- Impulsar accions perquè l'administració pública i els seus treballadors i treballadores siguin un reflex de la nostra societat actual: plural, diversa i mestissa. Garantir que el conjunt de plans i accions comunicatives inclouen la perspectiva intercultural així com en els diferents àmbits de decisió i participació.

3.4.7 Seguir treballant amb el govern de l'Estat per una política migratòria basada en el respecte dels drets humans

- Garantir un tracte digne i no discriminatori de les persones migrades que arriben a les costes, amb assistència jurídica, traducció, informació sobre el dret a petició d'asil, així com un ràpid trasllat a la península quan es tracti d'arribades a les Illes Canàries o Illes Balears.
- Recuperar el Fons d'Acollida i Integració per a persones migrades per rebre finançament i destinar els Fons d'Asil, Migració i Integració europeus a polítiques d'acollida reals i efectives gestionades fonamentalment des dels municipis.
- Modificar la llei d'estrangeria, tancament de tots els Centres d'Internament d'Estrangers (CIE) de l'Estat i fi de les deportacions forçoses. I mentrestant, donada la situació d'excepcional de vulnerabilitat en què es troben moltes persones migrades pel context actual, regularització immediata de tots ells i elles, amb independència de la seva autorització administrativa per residir i treballar a l'Estat espanyol.
- Millorar el Sistema Estatal d'Asil amb l'ampliació de recursos i l'articulació de la coordinació amb les ciutats que compten amb programes d'acollida, i dotar de recursos suficients les oficines d'estrangeria per garantir una atenció adequada a les persones que volen accedir-hi

treballant per la disponibilitat de les cites prèvies i per la seva gratuïtat.

- Continuar treballant en l'impuls de vies legals i segures i els reassentaments per migrar de forma regular dins la Unió Europea tot garantint que les persones migrades i sol·licitants d'asil no hagin de posar les seves vides en risc per arribar a cap territori europeu.
- Fomentar l'acollida i inserció social de persones migrades i refugiades més vulnerables, basada en la creació de corredors humanitaris i en el patrocini comunitari, amb la coordinació de l'Estat espanyol i la implicació de les entitats i agents civils.

3.4.8 Impulsar una regulació efectiva contra el racisme

En un context com l'actual cal garantir la igualtat d'accés de la població als mecanismes de protecció dels seus drets per tal de garantir una vida en unes condicions d'existència dignes. Per tal de fer-ho possible ens comprometem a treballar per impulsar amb el govern espanyol mesures per:

- Destinar els recursos per desplegar de manera efectiva la Llei per la igualtat de tracte i la no discriminació, aprovada el desembre del 2020, i garantir així els drets de les persones, protegir les víctimes del racisme i promoure una bona convivència.
- Implementar una política antiracista, dotar les institucions d'eines que permetin detectar i lluitar contra el racisme en coordinació amb col·lectius i organitzacions antiracistes.
- Lluitar de forma activa en contra del racisme i la xenofòbia tenint en compte que també a Catalunya està creixent el discurs negatiu i criminalitzador de la migració marcat pels missatges xenòfobs, islamòfobs i racistes de la dreta i l'extrema dreta.

3.4.9 Fomentar la creació i participació en xarxes de refugi

Prioritzarem la participació en xarxes municipals/regionals/nacionals/transnacionals de ciutats i pobles refugi, que tinguin un valor afegit que vagi més enllà de les declaracions simbòliques, apostant pel desplegament i l'articulació de polítiques multinivell. Cada nivell té els seus avantatges i, per tant, optimitzarem els recursos humans i econòmics cercant eficàcia en la gestió del treball en xarxes de la següent manera:

Xarxes locals/regionals/nacionals

- Prioritzarem la creació/participació en una xarxa provincial o metropolitana i regional. El nivell més a prop de la realitat de la ciutadania i de les persones migrades s'ha de reflectir en el funcionament i el desplegament de polítiques d'acollida. Des del punt de vista tècnic, cercarem harmonitzar polítiques públiques per generar cohesió social a tots els nivells.
- Buscarem reactivar la xarxa nacional per continuar treballant discursivament i simbòlicament i intentar generar vies segures de trasllats des de les zones que es troben en situació de desbordament per l'arribada i restricció del moviment de les persones migrades.
- Enfortirem aquestes xarxes i la cooperació, tant entre les organitzacions de la societat civil, com entre els diversos nivells de l'administració, per poder garantir una participació més sòlida i efectiva en xarxes supranacionals o transnacionals.

Xarxes transnacionals

- Recolzarem, participarem i reclamarem més participació en programes de reassentament amb vies d'arribada legals i segures, com el projecte COMET, en el que ja participa el Fons Català de Cooperació al Desenvolupament (FCCD) i alguns municipis catalans. Aquest projecte, subvencionat amb fons europeus (AMIF 2020), implica la creació de vies complementàries i segures de migració per a persones amb necessitat de protecció internacional i la seva integració al país d'acollida i als territoris participants.

- Apostarem per la participació en xarxes transnacionals, com a manera de desnacionalitzar el debat i superar el marc restrictiu estatal, ampliant-lo amb una perspectiva europeista, on els drets estiguin al centre del debat i de les polítiques desplegades en matèria de migració i asil.
- Advocarem per finançament complementari directe de la Unió Europea i per l'ampliació de les competències. Volem deixar de ser braços d'execució de polítiques dictades per l'Estat i en gran manera desconnectades de la realitat dels nostres municipis per ser agents capaços de decidir sobre el futur de les veïnes i els veïns que habiten els nostres territoris.
- Prioritzarem la participació en xarxes que tinguin vincle amb les organitzacions de la societat civil a escala europea i extracomunitàries, i que responguin als objectius abans esmentats.
- Dotarem l'equip tècnic i els departaments responsables per les polítiques d'acollida i la gestió de xarxes de personal qualificat per garantir la participació en les reunions i fòrums que corresponguin.
- Apostarem per l'àmbit transnacional com l'únic capaç de fer front a la deriva nacionalista excloent a què ens estan sotmetent els estats membres. Per això durem a terme la capacitat institucional necessària per garantir el bon funcionament de les polítiques d'acolliment municipal, sense detriment de les polítiques amb una mirada a mitjà/llarg termini de l'àmbit transnacional.

3.5 Un país on la diversitat funcional no impliqui desigualtat

A Catalunya tenim més de mig milió de persones amb diversitat funcional valorada. Representen quasi el 7% de la població catalana, i d'aquestes el nombre de dones supera lleugerament el nombre d'homes. Per tal que les persones amb diversitat funcional puguin desenvolupar una vida plena, hem de poder parlar d'una societat inclusiva, concepte que es defineix com el d'una societat que promou valors compartits orientats al bé comú i a la cohesió social; i que permet que totes les persones tinguin les oportunitats i els recursos necessaris per participar plenament en la vida política, econòmica, social, educativa, laboral i cultural, així com poder gaudir d'unes condicions de vida amb igualtat amb els altres.

3.5.1 Potenciar una societat inclusiva per a totes les persones amb diversitat funcional

Cal apostar per un model inclusiu dels diferents sistemes: sanitari, educatiu, social, prestacions, laboral, habitatge, lleure... que garanteixi l'accessibilitat en condicions d'equitat, també territorial des de la petita infància fins a la vellesa; garantint els recursos, els mitjans i els suports necessaris perquè puguin tenir les mateixes oportunitats que la resta de la població. Alhora, cal reforçar els serveis d'atenció precoç arreu del territori. Per a donar el servei que cal, amb qualitat i equitat territorial, i garantir els drets de la infància amb necessitats especials.

- Potenciar l'accés als centres formatius, des de les escoles bressol a la universitat (on actualment només l'1% de l'alumnat té diversitat funcional) apostant per l'escola ordinària, sempre que sigui possible, amb els suports de les vetlladores i l'equip de professionals necessaris.
- Posar l'accent en l'autonomia i la vida independent de la persona. Per això volem incrementar els assistents personals per a les persones que vulguin optar per aquesta via en comptes de la institucionalització en residències o en l'àmbit familiar. Tanmateix, també cal garantir l'accés a habitatges adaptats en sentit ampli i continuar avançant en la millora de l'accessibilitat del parc d'habitatges, impulsant el sector de rehabilitació, adaptació i domotització.
- Finalitzar, signar i desenvolupar el pacte nacional per als drets de les persones amb discapacitat que permeti transformar els serveis cap a la plena inclusió a la comunitat, d'acord amb la convenció de Nacions Unides.

3.5.2 Aprovar un marc legal per a l'autonomia i l'accessibilitat

Per tal de poder implementar mesures en el marc de l'autonomia personal i l'accessibilitat, cal tenir un marc legal adaptat a les necessitats específiques d'aquestes persones, que abordi la seva atenció des d'una perspectiva integral.

- Aprovar una llei d'autonomia personal de Catalunya, que haurà de contemplar el següent: màxima autonomia possible; prevenció, intervenció en l'entorn i per generar contextos inclusius; avenç cap a la unificació dels equips de valoració de la discapacitat i els de valoració de la dependència; creació d'equips d'assessorament i seguiment que elaborin el Pla d'autonomia i vida consensuat amb l'usuari i usuària i/o la família
- Implementar la Llei d'accessibilitat, integrant en el marc normatiu de Catalunya les condicions d'accessibilitat universal i disseny per a tothom, millorant l'urbanisme i el transport per al conjunt de la ciutadania i promovent mitjans de suport: productes, personal i animals. Garantir també l'accessibilitat a la comunicació per a les persones cegues, sordes i sordcegues a tots els serveis que presten les administracions públiques, tan presencials com en línia.
- Garantir el respecte dels drets lingüístics i culturals de les persones sordes que utilitzen la llengua de signes catalana (LSC) com a sistema lingüístic propi que ha de ser objecte de protecció, respecte, aprenentatge, coneixement, ús, i investigació, en l'àmbit de les competències de la Generalitat, tot apostant per la reforma de la Llei de la LSC, adaptant-la al nou context social, lingüístic, cultural i econòmic, garantint dotació pressupostària específica i estable, així com el conjunt de recursos lingüístics, materials, professionals i tecnològics per al seu coneixement, ús, aprenentatge i investigació.
- Assegurar la incorporació de la perspectiva de la discapacitat auditiva o sordesa, la seva interseccionalitat i el seu finançament econòmic en el disseny i implementació les polítiques públiques accessibles i inclusives per mitjà de la garantia de recursos i suports a la comunicació a través de llengua de signes catalana (LSC), dels serveis d'interpretació i videointerpretació, i d'altres formats visuals i de fàcil comprensió, a l'àmbit sanitari, social, educatiu, laboral, judicial i audiovisual, i a tots aquells altres que es presten dins les competències de la Generalitat.
- Per fer-ho possible, crear partides pressupostàries específiques, estables i proporcionals al context socioeconòmic actual, per oferir prestacions garantides que despleguin el codi d'accessibilitat de manera real i efectiva.

3.5.3 Polítiques d'inserció sociolaboral: per una ocupació justa, inclusiva i igualitària

Cal vetllar per l'autonomia de les persones també des del seu accés a l'àmbit laboral, garantint els drets laborals com un primer pas per assolir la plena igualtat. Hem de fer polítiques que estimulin que totes les persones hi tinguin accés a un lloc de treball amb els mateixos drets i condicions, sense discriminacions.

- Potenciar al màxim l'accés als llocs de treball en empreses ordinàries amb les adaptacions i suports necessaris. Vetllar pel compliment legal de la reserva del 2% de les empreses de més de 50 treballadors i treballadores, atès que a Catalunya hi ha més d'11.000 empreses obligades a fer-ho; incrementar les actuacions d'inspecció de treball; millorar la intermediació del SOC i obrir les convocatòries d'ajudes directes a les empreses per afavorir la contractació, que la Generalitat no ha obert des del 2012.
- Revisar el sistema actual de treball protegit, dotant-lo de recursos suficients i replantejant el model per garantir que els centres especials de treball esdevinguin una veritable porta d'entrada i de formació per a l'accés al mercat laboral, i alhora donin resposta com cal a les persones amb especials dificultats.

3.6 Un país laic

Apostem per un estat laic, no confessional, que garanteixi la igualtat de tracte amb totes les religions i que no en potenciï ni en subvencioni cap. Entenem que la laïcitat és la garantia d'un poder públic al servei de tota la ciutadania i d'un ordenament jurídic que garanteixi els drets fonamentals i comuns de totes les persones, permetent totes les opcions personals que no siguin contràries a aquests drets.

3.6.1 Garantir la llibertat de consciència i la laïcitat

La laïcitat no és només la neutralitat religiosa de l'estat, la laïcitat suposa ser actiu i combatiu amb totes les creences o formes de pensament contràries a les lleis democràticament aprovades. Hem de vetllar per la dignitat de les persones i l'exercici del dret a la llibertat de consciència en l'àmbit privat individual i la utilització respectuosa de l'espai públic per a les manifestacions col·lectives. Ho farem a partir de:

- Definició de Catalunya com una nació laica.
- Pacte nacional per la laïcitat i la llibertat de pensament i consciència, amb la concurrència de la societat catalana en conjunt: partits polítics, associacions, entitats i plataformes cíviques.
- Elaborar una Llei de llibertat de consciència i laïcitat que asseguri la neutralitat ideològica de l'administració, elimini els privilegis a qualsevol confessió o creença i que protegeixi i garanteixi la llibertat de pensament, consciència, conviccions i les manifestacions d'aquesta sense distincions ni privilegis. Els representants del Govern no assistiran, com a tals, a actes de culte, celebració, festa o commemoració que tinguin un caràcter confessional. Els actes públics seran exclusivament civils i sense connotacions religioses.
- Eliminar qualsevol mena de simbologia religiosa en els actes oficials, en llocs i edificis de titularitat pública i suprimir qualsevol homenatge públic a imatges, sants o símbols religiosos. Suprimir les retransmissions de culte o ritus de caràcter religiós en els mitjans de comunicació de titularitat pública.
- Seguirem les recomanacions de la Llei de culte de Catalunya sobre la previsió de sòls, en els plans urbanístics, on s'admetin els usos de caràcter religiós de nova implantació segons les necessitats i les disponibilitats dels municipis.
- Vetllar per la no discriminació de persones, entitats o associacions, siguin o no de caràcter religiós, i eliminar qualsevol mena de privilegi en el tracte econòmic i fiscal.

3.6.2 Assegurar la laïcitat i pluralitat en l'educació

L'administració catalana ha d'assegurar la laïcitat en l'educació en els centres educatius de titularitat pública i els sostinguts amb fons públics, evitant qualsevol interferència en els objectius educatius, de les conviccions religioses. Tota l'oferta de programes i formació de contingut educatiu que ofereixi l'administració pública es basarà en el pluralisme i promourà una formació humanística integral, atenent la ciència, el pensament, les humanitats i les arts, sense dogmes. Ho farem mitjançant aquestes mesures:

- L'ensenyament de la religió en cap cas ha de formar part del currículum ni de l'expedient acadèmic. L'ensenyament religiós en cap cas formarà part del currículum ni de l'expedient acadèmic.
- Garantir els drets dels infants a accedir a l'educació sense segregacions, restriccions o prohibicions i de no ser separats en funció de les creences religioses de pares, mares o tutors.
- Eliminar qualsevol mena de simbologia religiosa, actes i proselitisme religiós en el si dels centres d'ensenyament.

3.7 Un país on els animals tenen dret a una vida digna

Una societat tolerant i conscient de la importància de les xarxes d'interdependència que formen la trama de la vida al planeta ha de tenir cura de tots els éssers vius, humans i no humans. Els animals són éssers vius, amb capacitats i sensibilitats físiques i psíquiques, que pateixen el dolor.

Amb els animals compartim l'espai social, cultural i econòmic, de com els tractem i en tinguem cura avancem cap a una societat millor, més empàtica, conscient, pacífica i respectuosa. Consentir l'explotació, tortura, extermini és un signe de retrocés i una amenaça al dret que tenim totes i tots al bon viure.

En l'actual context d'emergència climàtica, l'ètica ecològica, la protecció de la biodiversitat, ha d'incloure també un canvi radical amb el nostre tracte amb els animals. No exclusivament per protegir la humanitat de sobtades crisis sanitàries, sinó per avançar cap a una transició ecològica justa, on la salut de la natura és un indicador de la bona vida.

Aquestes eleccions també van d'això. Avançar en l'agenda dels drets dels animals de forma transversal, recollint la demanda majoritària de la nostra societat o obrir la porta al retrocés que plantegen els sectors més involucionistes, identitaris i masclistes representats per l'extrema dreta i les dretes extremes.

El nostre programa és orgullosament animalista, amb el principal objectiu de desenvolupar un escut que eviti perdre ni un sol avenç en matèria de benestar animal i en salut pública, contribuint, com així estem fent des del govern de l'Estat, a fixar els màxims estàndards de protecció i les normes que garanteixin una transició cap a un futur menys dependent de l'ús dels animals per satisfer aspectes de la nostra vida contradictoris amb la lluita contra el canvi climàtic i en l'anhel d'una societat empàtica amb els animals. I ho fem en tots els àmbits, en la tinença responsable dels animals de família, en la necessitat d'un canvi de paradigma dels animals dedicats a la producció i el treball, especialment al món rural, en garantir la preservació del medi natural com a bé comú, sense oblidar els animals que hi viuen en zones urbanes i periurbanes, en l'educació, i ampliant el coneixement de les necessitats i els interessos dels animals.

L'agenda de Comuns: un Govern que vetlla pels drets dels animals.

El nostre principal compromís és impulsar iniciatives parlamentàries i acció de govern, en permanent diàleg amb tots els sectors i actors implicats, per assolir els principals objectius: acabar amb els abandonaments, els maltracta-

ments, la tortura, el tràfic d'espècies i la cria descontrolada per a la compravenda d'animals. Ampliar i actualitzar els protocols d'actuació i la formació dels cossos de seguretat per actuar davant el maltractament animal i decomisos.

Els zoos, els espectacles amb animals, la tauromàquia, la ramaderia intensiva i les granges cinegètiques, la caça esportiva i com a negoci elitista, la compravenda i el tràfic d'animals són activitats que hem d'anar erradicant de la nostra societat.

3.7.1 Garantir els drets dels animals amb una nova llei catalana

Cap a una nova Llei de drets i protecció dels animals. La llei catalana ha de ser de nou la més avançada d'Europa. Una llei que ha de respondre a les noves necessitats, que millori les condicions de benestar i protecció per a tots els animals. Una llei que desplegui el Consell Assessor de Defensa dels Animals, tal com ho preveu l'actual Llei de protecció dels animals, amb l'objectiu de fer un front comú amb les administracions, les organitzacions de defensa dels animals, la comunitat científica i la societat civil, per actuar coordinadament, amb totes les eines legals i amb tots els recursos competencials, per defensar l'abolició de la tauromàquia o les regressions que puguin venir per canvis en l'àmbit europeu o estatal. Una llei que blindi els avenços i protegeixi a les organitzacions, protectores, ajuntaments, sectors econòmics i les famílies, que valoren i actuen per la protecció i el benestar dels animals.

Prou correbous. Només el 2% dels habitants de Catalunya viuen en un municipi on es fan correbous. Les enquestes ens diuen que quatre de cada cinc persones creuen que els correbous són maltractament animal i no consideren justificat que les administracions destinin diners públics per a la realització dels correbous. El 75% de la societat catalana és favorable a prohibir els correbous.

A punt de fer quinze anys de l'aprovació de la ILP Prou! amb la que es modificava la Llei 22/2003, de protecció dels animals, abolint la tauromàquia a Catalunya, el Tribunal Constitucional va anul·lar aquesta modificació de llei catalana, considerant que la norma envaïa les competències de l'Estat en matèria de cultura. En aquest sentit, ens comprometem a bloquejar qualsevol intent de retorn de les curses de braus a Catalunya, i continuarem treballant per suprimir els correbous de les nostres festes populars, sempre de forma dialogada amb el territori. Actualment, des de Comuns ens sumem a la Iniciativa Legislativa Popular "No es nuestra cultura". Una iniciativa d'àmbit estatal amb la que es pretén derogar la Llei estatal que declara la tauromàquia un bé cultural a Espanya.

Comuns hem donat suport a la Plataforma Prou Correbous (ADDA, FAADA, Libera! AnimaNaturalis, Fundació Fauna, Fundació Franz Weber, Lex Ànima, AVDA i Tots som Poble) i al seu costat vam presentar al Parlament de Catalu-

nya una proposta de llei per abolir les modalitats de bou capllaçat, bou embolat i bous a la mar. Aquesta iniciativa parlamentària va començar el seu recorregut, però lamentablement amb la finalització de la legislatura ha decaïgut.

Per això proposem:

- La creació d'una Secretaria de drets dels animals, amb competències exclusives en matèria de benestar animal, protecció de la fauna, control sobre els animals destinats a la producció i a la investigació, gestió dels centres de recuperació. Una secretaria dotada de recursos suficients per implementar polítiques públiques destinades a una major protecció de tots els animals.
- Impulsarem la nova Llei dels drets i protecció dels animals de Catalunya. Una llei que consolidi tota mena de controls per sancionar l'ús d'animals en espectacles fixos i itinerants, festes populars, circs (Catalunya és territori lliure de circs amb animals), exhibicions de dofins, orques i mamífers marins en captivitat. Una Llei que defensi a tots els animals en casos de degradació, patiment, tortura o que estiguin forçats a realitzar comportaments impropis de la seva espècie o en què es mantingui animals en condicions alienes a la seva natura.
- Modificarem el Codi Civil de Catalunya per adaptar-ho a les noves realitats socials i de benestar animal.
- De forma urgent, no s'autoritzaran aquells espectacles, festes populars o esdeveniments que atemptin contra la dignitat dels animals, salvatges o domèstics, i molt especialment abolirem i vetllarem per la supressió dels correbous en les modalitats de bou capllaçat, bou embolat i bous a la mar, en un termini màxim de dos anys. Per això es treballarà conjuntament amb els ajuntaments per cercar alternatives ludicofestives que puguin substituir les formes de diversió amb animals.
- Les denominades macrogranges són fàbriques de carn, ous i llet, que atempten contra la vida dels animals, que són maltractats i explotats. A més de ser instal·lacions altament contaminants de l'aigua, la terra i l'aire, produeixen aliments de baixa qualitat i fan inviables les produccions de proximitat. Comuns defensem la sobirania alimentària, reduint el consum de carn, per ser el principal sector, la indústria ramadera, d'emissions de gasos d'efecte hivernacle. Ens comprometem a treballar per conscienciar als ciutadans i ciutadanes de la necessitat d'alimentar-nos de manera més sana pel nostre cos i pel planeta. Menjar no ha de contribuir a la impunitat d'un model alimentari imposat per fons d'inversió i multinacionals. Defensem la terra i la vida i el dret a una alimentació saludable, assequible, sostenible i la llibertat de menjar i veure d'acord amb els nostres valors i el bé comú.

3.7.2 Defensar els drets dels animals

Els animals tenen el dret “natural” a una vida digna. Volem un país que fomenti la conscienciació i la sensibilització. La prevenció i la tolerància zero al maltractament i a qualsevol mena de violència sobre els seus hàbitats és el reflex d’una societat que prioritza la cultura, l’educació, el medi ambient i el benestar animal.

Cada 18 segons s’abandona un animal de l’àmbit familiar a Catalunya; més de 20.000 gats i gossos cada any, la majoria quan encara són cadells. Les crisis econòmiques desapareixen aquestes xifres. És evident que cal solucionar el problema des de l’arrel, i prohibir la venda d’animals en botigues per evitar-ne les compres compulsives i reduir-ne l’abandonament. Calen més esforços per part de les administracions per a l’impuls de la tinença responsable. Calen més recursos pels ajuntaments i per les xarxes de les societats protectores.

Per això proposem:

- Establir l’adopció i l’acollida com a alternativa principal per poder conviure amb un animal. Es treballarà per convertir els negocis de compravenda d’animal en els referents principals d’adopció, tot contribuint així a lluitar contra la massificació actual dels espais d’acollida. Mitjançant un acord entre administracions i societats protectores, les botigues hauran de convertir-se en centres d’adopció d’animals de companyia i espais de benestar animal. Es crearà un impost sobre la compra d’animals domèstics per potenciar-ne l’adopció. Es controlarà la venda ambulants d’animals i es vetllarà per al control del permís de cria.
- Augmentar els recursos per a la gestió de l’acollida d’animals abandonats i de recuperació de la fauna. La Generalitat ha d’assumir més inversió en els costos que provoca la gestió municipal d’animals abandonats. S’ha de dotar els ajuntaments i el cos d’agents rurals de recursos econòmics que els permetin afrontar-ho. Proposem una xarxa pública de centres d’acollida (gossos, gats, fures, exòtics...) i de centres de recuperació de fauna.
- Impulsarem un Pla per a l’impuls de l’ocupació del sector veterinari i de cura dels animals. Incentivarem la creació de nova ocupació de qualitat en aquest sector.
- Crear una xarxa de suport per l’acollida temporal d’animals de companyia de dones en situació de violència masclista. Un 86% d’aquestes dones refereixen maltractament cap al seu animal mentre que un 59% retarden sortir de la llar per no trobar allotjament per al seu animal. Les dones i infants que pateixen violència masclista han de tenir la seguretat de poder protegir els seus animals de família i amb aquest objectiu es desenvoluparà una xarxa de voluntariat d’acollida en coordinació amb els ens locals i les organitzacions de protecció animal.

Implementar la *Ley 7/2023, de 28 de marzo, de protección de los derechos y el bienestar de los animales*, d’organització de la comunicació entre les diferents bases de dades i registres, en coordinació amb la Direcció General de Benestar Animal del govern central. És prioritari repensar i potenciar el funcionament de tots els registres, especialment per poder fer un seguiment dels animals i control sobre procedència.

- Actuar decididament amb l’obligatorietat del microxip, i fer-lo extensiu a altres espècies per a les quals en l’actualitat no és obligatori.
- Legislació i pràctiques de respecte als animals. Continuar legislant sota uns criteris de respecte màxim als animals i garantir polítiques públiques i formació adequada a les treballadores i els treballadors públics (policies locals i mossos d’esquadra, agents rurals) per actuar en casos de maltractament i negligències envers els animals o per reduir l’impacte de fauna salvatge en nuclis rurals o urbans amb mesures alternatives a les armes de foc, de forma coordinada amb les persones voluntàries que dia a dia treballen pels animals als municipis.
- Impulsarem d’acord amb el Departament d’Educació temaris i assignatures a les escoles, instituts referents a benestar animal, tinença responsable. Fomentarem la formació professional i la formació de voluntariat en tots aquells camps que afectin el sector de cura dels animals.
- Impulsarem la no discriminació de les famílies interespecie. Més formació en aquest aspecte a les professionals dels serveis socials per atendre adequadament aquest tipus de situacions. Accés de gossos i gats a residències de gent gran i altres centres (albergs, cases d’acollida) perquè els gossos i gats puguin allotjar-se amb la persona o persones que conviuen, protegint així el benestar emocional de les persones i el de l’animal.
- Destinarem recursos en campanyes informatives per l’obligatorietat d’esterilització de tots els animals prèviament a la seva venda o adopció, sempre que la seva espècie ho permeti i estigui aconsellat per un professional veterinari (gat, gos, fura o exòtic).
- Aprovació del Catàleg de Fauna Amenaçada de Catalunya, i desplegar els plans de recuperació de les espècies vulnerables i en perill d’extinció.
- Implementació de la Llista Positiva. Un llistat d’espècies la tinença i comerç estan permeses, quedant prohibides totes les altres.
- La pirotècnia incontrolada causa incendis, accidents greus, morts d’animals i crisis emocionals a persones vulnerables. Una festa que fa patir als altres no és una festa.

Per això impulsarem la modificació de l'actual Reglament d'articles pirotècnics i cartutxeria i desplegarem una nova regulació de la pirotècnia no-professional, establint limitacions al seu ús incontrolat i a la potència màxima permesa, i impulsarem una normativa marc perquè els municipis puguin delimitar els espais, horaris i condicions en què se'n podrà fer ús.

3.7.3 Control de la caça sota criteris de sostenibilitat i protecció de la vida dels animals i els drets de les persones no caçadores.

La caça és una activitat que atempta contra la vida i la llibertat dels animals. L'activitat cinegètica provoca (especialment "l'esportiva") incomptables problemes sobre les poblacions de fauna salvatge, contaminació al medi i inseguretat pels no caçadors, que són la immensa majoria de la societat. Impulsarem una nova llei de caça de manera transitiva i transversal, que es fonamenti en el control ètic de les espècies denominades cinegètiques i per acabar amb la xifra escandalosa que ens diu que el 70% dels gossos abandonats a Catalunya provenen del sector de la caça.

Una llei que protegeixi els drets de les persones no caçadores vers els privilegis d'uns pocs. El medi natural és un bé comú, que s'ha de protegir i cuidar. Vetllarem per la seguretat d'excursionistes, ciclistes, boletaires i animals de família.

Proposem:

- Traslladar les competències de la gestió i planificació de les activitats cinegètiques a un àmbit de protecció del medi natural i planificació sostenible, sota criteris de defensa de la vida dels animals, la protecció del medi natural i la seguretat de les persones. Innovar i desplegar accions de sistemes ètics de control cinegètic en l'àmbit rural.
- Catalunya ha de ser un territori lliure de granges d'animals destinats a la cinegètica. Impulsarem mesures per evitar l'especulació i la turistificació elitista destinada a activitats de caça als nostres boscos i entorn natural.
- Prohibir la pràctica de la caça en espais propers a nuclis de població o molt freqüentats per les persones.
- Fomentar l'ús d'altres mitjans pel control de la proliferació d'espècies que posen en risc els cultius o la seguretat de les persones, com per exemple l'esterilització o la captura en gàbies.
- Dotar de competències els ajuntaments i garantir la participació de les entitats naturalistes i de protecció del medi natural.

4. Una Catalunya feminista per a tothom

En els darrers anys el feminisme ha protagonitzat gran part de les mobilitzacions socials més importants a escala global. Una autèntica marea de força, pensament i canvi amb capacitat de resposta social, d'impacte en el sentit comú i en la política pública. Diferents mobilitzacions massives han omplert els carrers de molts països per denunciar les violències masclistes, defensar el dret a l'avortament o per assenyalar la feminització de la pobresa i la precarietat laboral. Són in comptables les reivindicacions i protestes dels sectors laborals més feminitzats i precaritzats en defensa dels seus drets. Kellys, treballadores de la llar i de cures, jornaleres, treballadores sexuals o riders han desenvolupat noves formes de sindicalisme per incidir de manera directa en les seves condicions de treball i de vida. Al mateix temps, l'economia feminista juga un paper fonamental en impulsar polítiques dirigides a generar un sistema productiu respectuós amb el planeta, incloent-hi la valoració dels treballs de cura, la reducció de les jornades laborals i el repartiment del treball reproductiu.

L'activisme feminista és una força imparable, malgrat tots els atacs globals que estan duent a terme les forces reaccionàries, des del nostre lloc en els governs o les institucions, apostem pel seu avanç i enfortiment. Apostem per un feminisme transformador i pel 99%, un feminisme plural que va més enllà del gènere sumant lluites articulades a partir de la redistribució de la riquesa, en aliança amb les lluites LGTBI+, per la justícia mediambiental i climàtica o per un món sense racisme ni guerres ni fronteres. Necessitem al feminisme per frenar aquesta onada reaccionària, però no qualsevol feminisme. Un feminisme per l'educació gratuïta i de qualitat, pels serveis públics, per un sistema de cures, per l'accés a l'habitatge i a la sanitat, pels drets laborals o per la regulació de les persones migrants. Un feminisme, també, plural i inclusiu, del gaudi i l'alegria que proposi una vida millor i un futur més feliç per a tothom.

Finalment, cal assenyalar que, més enllà d'aquest apartat específic, el feminisme permea tots els àmbits en els quals s'articulen les propostes d'aquest programa. La principal eina per consolidar la perspectiva feminista en la política és la transversalitat de gènere. Les qüestions de gènere han d'integrar-se en totes les polítiques públiques i deixar d'associar-se només a determinades polítiques socials. La transversalitat ha d'anar en paral·lel i desenvolupar-se de manera complementària a les polítiques específiques i a les accions positives solo per a dones i persones LGTBI+.

4.1 Un país que impulsa el feminisme a la institució

Les polítiques públiques feministes són un element clau per assolir la transformació social, superar les desigualtats i discriminacions i atendre les necessitats de tothom des de la diferència i la diversitat. Les mesures que recullen les lleis, declaracions o convenis internacionals, impulsades gràcies a la incidència del feminisme i del moviment LGTBI+, necessiten voluntat política per fer-les efectives. Aquesta voluntat implica posar les institucions al servei de les reivindicacions feministes i fer-ne acció de govern, garantint els recursos materials i humans per desenvolupar-les.

- Destinar els recursos humans i econòmics suficients a la Conselleria d'Igualtat i Feminismes perquè pugui assumir amb tota la capacitat la gestió de les polítiques d'igualtat de gènere i diversitat afectiva i sexual i garantir la transversalitat de la perspectiva de gènere i LGTBI+ a totes les àrees del govern i seus territorials.
- Fixar un mínim de despesa pressupostària destinada a les polítiques feministes, LGTBI+ i de no discriminació en el conjunt del pressupost de tots els departaments, incrementant les dotacions fins a assolir un import mínim d'1% del total del pressupost anual per a les polítiques feministes i per la diversitat afectiva, sexual i de gènere, garantint la inversió pública necessària per dur a terme les mesures d'aquest programa.

- Assegurar la presència i participació equilibrada de dones i homes a tots els llocs de responsabilitat, espais de presa de decisió, siguin públics o privats (òrgans de govern, consells d'administració, equips directius, etc.) i organismes de gestió de l'administració catalana per tal de consolidar la paritat en tots els nivells organitzatius i fer complir la quota mínima del 50%.
- Exigir en la contractació pública clàusules de gènere en les empreses perquè tinguin plans d'igualtat, corregeixin la bretxa salarial i realitzin formació sobre l'assetjament sexual, per raó de gènere o orientació sexual en l'entorn laboral.
- Desplegar el marc normatiu per garantir eines de concertació i finançament estables i desburocratitzades que garanteixen la sostenibilitat de les entitats i organitzacions de la societat civil que presten serveis i treballen pels drets de les dones, de les persones LGTBI+ i per la garantia de la igualtat i la no discriminació.
- Enfortir i incrementar el finançament dels contractes programes amb els ajuntaments i consells comarcals, com a marc de col·laboració i finançament dels serveis i les polítiques públiques en matèria de feminismes i LGTBI+, per tal de garantir als ens locals autonomia, estabilitat i planificació en l'execució d'aquestes polítiques, amb previsions d'accions i recursos per períodes quadriennals. Avançar també en el finançament de les agents d'igualtat a tots els municipis. Condicionar l'accés als fons dels contractes programa a la garantia de capaciació del personal destinat a aquests serveis en matèria de feminismes i LGTBI.
- Incorporar la Llei 11/2014 i la Llei 19/2020 dins del temari de les oposicions per treballar a la Generalitat de Catalunya que garanteixi que sigui una formació reglada i de qualitat.

4.2 Un país amb participació feminista i diversa

Facilitar l'autoorganització de la ciutadania, promovent d'una manera especial l'apoderament de les dones i persones LGTBI+ per exercir el lideratge en tots els àmbits i transformar la societat és la millor garantia que l'acció de govern camina en direcció a la justícia social i de gènere, l'equitat i el bé comú.

El Consell Nacional de Dones i el Consell Nacional LGTBI, amb els moviments socials de dones, feministes i LGTBI+ ha d'esdevenir amb mecanismes participatius l'òrgan consultiu de les polítiques públiques, garantint-ne la participació en el disseny, l'elaboració, la implementació i l'avaluació de les polítiques d'igualtat.

- Incorporar la perspectiva de gènere i de la diversitat sexual en el funcionament dels actuals mecanismes de participació ciutadana, facilitant que les dones i persones LGTBI+ hi tinguin veu i capacitat de decisió, que els continguts incorporin la igualtat de gènere i la diversitat sexual, i les diferents instàncies i processos participatius incloguin la conciliació de les responsabilitats familiars i laborals, garantint el dret a participar.

- Avançar en la participació de les dones en el disseny, implementació i avaluació de les polítiques públiques feministes amb l'aprovació de la llei impulsada pel Consell Nacional de les Dones de Catalunya per garantir la seva autonomia i funcionament, dotant-lo de mecanismes per fer-ho més participatiu, accessible, vinculant i amb pressupost.
- Impulsar la normativa legal necessària per garantir també el funcionament autònom i el finançament del Consell Nacional LGTBI, augmentant la seva capacitat en l'elaboració, la implementació i l'avaluació de les polítiques d'igualtat a Catalunya, dotant-lo de mecanismes per fer-lo més participatiu, accessible i vinculant.
- Impulsar mesures per a la recuperació de la memòria històrica de les dones, del feminisme i del moviment LGTBI+ a Catalunya.
- A l'hora de contractar publicitat institucional i donar subvencions als mitjans de comunicació escrits i audiovisuals, establir requisits per garantir que es fa un ús inclusiu i respectuós del llenguatge que eviti el sexisme, els estereotips, l'estigma i les expressions LGTBIfòbiques; que es garanteixi la participació activa de les dones i persones LGTBI+, la presència paritària de dones i homes i una imatge plural i diversa dels gèneres, amb una atenció especial als espais de coneixement i generació d'opinió; i que no es difonen continguts que justifiquin o incitin a la violència masclista.

4.3 Un país que coeduca per transformar

Més enllà de combatre les desigualtats estructurals, és clau transformar els imaginaris. Volem posar les institucions educatives a treballar per promoure discursos plurals entorn els rols de gènere i la sexualitat que aportin referents a la ciutadania per poder pensar-se i expressar-se de forma més lliure. Apostar per polítiques que transformin l'imaginari tradicional de la masculinitat de forma constructiva, perquè nens, nenes i adolescents tinguin millors referents. Alhora, impulsar una dimensió de treball entorn els mandats i estereotips de gènere des d'on portar a la discussió pública i col·lectiva les tensions i malestars que es donen en l'àmbit privat. Volem plantejar polítiques que expandeixin el nostre imaginari sobre els gèneres, els afectes i vincles i la sexualitat, i promoure formes de coeducació accessibles per a tothom.

- Introduir en els currículums de tots els nivells la perspectiva de gènere i de la diversitat sexual i la visibilitat de les aportacions de les dones i persones LGTBI+ en tots els àmbits del coneixement.
- Fomentar la incorporació de la igualtat de gènere en les universitats, centres d'estudis superiors i centres de recerca impulsant una universitat i una recerca inclusiva, generant entorns laborals d'aprenentatge equitatius, respectuosos i segurs i promovent una docència i investigació sense biaix sexistes, androcèntrics o heteronormatius.
- Fer formació obligatòria i específica per a docents i personal de suport educatiu en coeducació, desmuntant estereotips i rols de sexe i de gènere i també sobre la diversitat sexual, familiar, afectiva i de gènere, així com de la prevenció i actuació de la discriminació i el *bullying* LGTBfòbic i el sexisme.

- Reforçar la figura del coordinador o coordinadora en coeducació, convivència i benestar a cada centre educatiu, amb dotació per l'alliberament de com a mínim 10' hores lectives setmanals i amb total disponibilitat horària per encarregar-se de la transversalització de l'educació afectiva i sexual a tot el projecte del centre, durant tota l'escolarització, des d'infantil a batxillerat.
- Fomentar exercicis de reconeixement de situacions violentes i masclistes, que tenen lloc en el dia a dia de la vida dels i les estudiants, tant dins com fora de les aules, i també en espai digital i en línia. Donant eines i estratègies per analitzar el seu entorn immediat i per afrontar-les.
- Regular la utilització de jocs, materials, temaris i eines per la promoció de la igualtat i la diversitat dins de les aules. Les eines que s'ofereixen en els diferents centres educatius han de ser inclusives i pensades per a totes.
- Impartir com una assignatura obligatòria l'educació afectiva i sexual, on s'abordin la prevenció de l'assetjament, de les violències masclistes i la LGTBfòbia, promovent relacions afectives sanes des del gaudi, el plaer i la llibertat.
- Garantir l'assessorament acadèmic i professional i el suport a les expectatives individuals perquè l'alumnat esculli el seu futur lliure de biaixos sexistes i androcèntrics.
- Fomentar la implicació de les AMPA/AFA en els plans coeducatius de centre i elaborar un protocol d'actuació i realització d'accions de formació en diversitat afectiva i sexual, familiar i de gènere.
- Treballar en positiu les masculinitats, implementant aquests programes tant en diferents cicles formatius, com també en l'àmbit no formal i cultural.
- Promoure masculinitats antimasclistes i igualitàries amb propostes de sensibilització i prevenció, amb estratègies diferenciades per a la població adulta, jove, adolescent i la infantesa, i implementant aquests programes també en l'àmbit no formal i cultural.

4.4 Un país amb polítiques de cures, corresponsabilitat i temps per la vida

Les polítiques de cures són indispensables per avançar cap a una societat més justa, igualitària i democràtica. El treball reproductiu és fonamental per al funcionament de l'economia i la societat en conjunt. No obstant això, es tracta d'un treball invisible, infravalorat i en bona part no remunerat, sent les dones les que ho assumeixen majoritàriament. Això perpetua els rols de gènere i limita la plena participació de les dones en l'àmbit laboral, social i públic, alhora que impacta en la seva economia, salut i benestar. Una precarietat que afecta, especialment, a les dones migrades i racialitzades. Cal implantar un nou model que contempli les cures com a dret col·lectiu i bé comú, sustentat en els serveis públics, en el repartiment equitatiu i en un mercat de treball corresponsable.

A més, la relació entre el temps dedicat al treball assalariat, el treball de cures i el temps per la realització personal, el gaudi o l'afectivitat continua produint i reproduint importants desigualtats de gènere així com una major pobresa de temps, derivades dels usos desiguals que en fan dones i homes. Cal també una reorganització dels temps, avançar en nous pactes socials que atorguin valor al treball reproductiu, que abordin la necessària corresponsabilitat, així com visibilitzar la diversitat de famílies i reconèixer les seves necessitats específiques de conciliació.

– Establir un sistema públic de cures amb perspectiva de gènere, integrat en la xarxa de serveis socials, amb recursos per garantir una atenció digna i una vida independent i que reconegui i dignifiqui el treball de cures i d'atenció a la dependència com una activitat professional fonamental, equiparant les condicions laborals i salarials a les del sistema de salut.

- Impulsar una xarxa de recursos públics per a la cura i el suport a la criança a tot el territori que consolidi les experiències del programa Concilia (cangur municipal gratuït de l'Ajuntament de Barcelona) o el Vila Veïna, i desenvolupi xarxes de suport per l'acompanyament en la criança des dels barris i la proximitat.
- Impulsar un programa per “cuidar a les que cuiden” amb una cartera de serveis de suports específics adaptats i flexibles a les situacions i necessitats de les cuidadores de familiars en situació de dependència.
- Impulsar un programa específic per a la protecció dels drets de les treballadores de la llar, contemplant la realitat específica de les internes, per garantir la qualitat i la dignitat de la seva tasca, protegir i blindar les condicions laborals en les quals es desenvolupa la cura, l'autonomia i la protecció dels més vulnerables.
- Reforçar les mesures per combatre l'abús sexual i assetjament sexual, per raó de sexe, sexualitat, identitat de gènere, especialment, de les treballadores de la llar i de cures internes, atenent possibles factors de vulnerabilitat com la situació administrativa o la procedència, així com qualsevol mena de discriminació en aquest àmbit.
- Promoure i exigir al govern de l'Estat la regularització administrativa per a les treballadores de la llar i de cures per garantir els drets de ciutadania i l'accés als recursos i a les prestacions i facilitar el seu accés al treball regulat.
- Desenvolupar per tot el territori i dotar-lo de recursos, un pacte del temps, que reconegui el dret al temps de tota la ciutadania, i que promogui la corresponsabilitat, tot implicant les administracions, empreses, agents socials i la ciutadania i afavorir el coneixement i compliment de les noves mesures impulsades per la llei de famílies.
- Desenvolupar un Pla de suport a les famílies monomarentals i monoparentals, amb reconeixement d'aquesta condició des del primer fill o filla, amb ampliació d'ajuts econòmics, en especial ajuts al pagament del lloguer i mesures i prestacions socials específiques per atendre les seves necessitats.

4.5 Un país que garanteix la justícia sexual i reproductiva

Els drets sexuals i reproductius són essencials per la garantia real dels drets humans de les dones i persones LGTBI i són la base del desenvolupament sostenible i democràtic de les societats. Són drets que s'enfronten a contínues amenaces per part de fonamentalismes polítics, religiosos i econòmics. Per això advoquem per la defensa de la sobirania sobre el propi cos per viure les nostres relacions sexuals i afectives lliures de discriminacions, violències i prejudicis. Però també, per conèixer la nostra sexualitat fora de tabús i prejudicis, per aconseguir una educació sexual diversa i no discriminatòria, garantir l'accés a anticonceptius de forma gratuïta, a la reproducció assistida, o a la interrupció voluntària de l'embaràs, sense pràctiques infantilitzadores ni paternalistes que qüestionin la nostra capacitat de decisió. Uns drets que ha d'estar garantit en la xarxa pública de Catalunya.

- Promoure una estratègia de país en la defensa dels DSiR per tal d'articular la xarxa de recursos i atenció amb el conjunt d'àrees i departaments de la Generalitat i unificar els esforços de tots els agents en un enfocament coordinat i integral.
- Desenvolupar un pla d'actuació i protecció per al suport a les entitats i les persones defensores DSiR, per tal d'assegurar que puguin dur a terme la seva tasca.
- Suprimir el finançament i suport públic a qualsevol grup, organització o moviment que difongui discursos d'odi i contra els drets sexuals i reproductius.
- Garantir la protecció i seguretat de les persones i professionals que realitzen una interrupció voluntària de l'embaràs davant l'assetjament i fustigació dels grups fonamentalistes.
- La planificació i el desenvolupament amb eficàcia de l'accessibilitat als mètodes anticonceptius dins la cartera de serveis de la xarxa pública.
- Millorar l'accés a la interrupció voluntària de l'embaràs (IVE) de forma segura, gratuïta des dels setze anys i amb la màxima qualitat en tot el territori per la xarxa sanitària pública.

- Desenvolupar els recursos necessaris per garantir a Catalunya la regulació de l'objectiu de consciència que recull l'actual Llei de salut sexual i reproductiva i de la interrupció voluntària de l'embaràs per tal que el dret a l'atenció pública en la interrupció voluntària de l'embaràs, tant farmacològica com quirúrgica, quedi totalment garantit allà on hi hagi finançament públic i convenis de col·laboració, vetllant especialment per l'equitat territorial.
- Recuperar el dret a la salut pública universal i gratuïta per a totes, garantir el dret d'accés a la targeta sanitària a totes les persones embarassades i l'atenció a l'avortament per a persones sense targeta sanitària.
- Garantir l'accés universal a una atenció de qualitat de la salut sexual i reproductiva de totes les dones i persones LGTBI+ i el desplegament dels recursos d'atenció que preveu la Llei de salut sexual i reproductiva.
- Assegurar els drets de les dones que se sotmeten a la donació d'òvuls obligant a empreses a vetllar per la seva salut i avaluar els impactes.
- Garantir legalment i sense cap ambigüitat l'accés en igualtat de condicions i a tot el territori de totes les dones i persones gestants a les tècniques de reproducció assistida a la salut pública, independentment de l'orientació sexual i la identitat de gènere, l'estat civil i la situació personal o afectiva.
- Adequar els protocols de reproducció assistida a les diferents realitats d'usuàries per evitar un tracte heteronormatiu i una excessiva medicalització de les dones sense problemes de fertilitat.
- Modificar els formularis administratius en els processos de reproducció assistida per reflectir-hi la diversitat familiar.
- Fomentar la creació de centres d'atenció a la salut sexual per a la joventut amb l'objectiu, assolir-ne un per cada 100.000 persones joves, d'acord amb les indicacions de l'OMS.
- Garantir les cirurgies per a la reconstrucció mamària. Dotar el centres per garantir temps màxim d'espera de sis mesos.
- Garantir les cirurgies derivades dels processos de transició de les persones trans.

4.6 Un país que lluita per erradicar les violències masclistes

Comuns vam liderar la reforma de la Llei dels drets de les dones a l'erradicació de la violència masclista ampliant els drets. Per aconseguir vides lliures de violència també garantirem el dret a l'atenció, a l'habitatge, al treball, al temps d'oci i de cures. Cal desplegar un abordatge integral ampliant recursos i serveis en col·laboració amb la xarxa d'entitats, reforçant la formació a professionals i garantint l'equitat territorial i l'accés als serveis a totes les víctimes. Reforçar, ampliar i estendre territorialment els serveis d'abordatge en tots els àmbits (parella, familiar, laboral, social i comunitari) i tipologies (física, digital, psicològica, sexual, econòmica i institucional) de les violències masclistes.

- Actualitzar els protocols i circuits; promovent la participació dels grups feministes en l'elaboració i avaluació de les polítiques públiques. I fomentar el treball conjunt dels circuits contra la violència masclista i els circuits de protecció de la infància, garantint la perspectiva feminista i la no victimització.
- Impulsar mesures per millorar l'atenció judicial i policial: formació especialitzada, anàlisi estereotips i revisió de protocols de risc. Cal garantir l'acompanyament a les dones i criatures, la seva seguretat i informació, i oferir suport en la denúncia de males praxis. Assumir el cost derivat de la millora legal de les indemnitzacions a les víctimes de violència masclista.
- Pla de formació per a professionals d'atenció directa en la diversitat cultural i perspectiva interseccional per donar una resposta adequada a les diverses realitats de les dones i criatures i erradicar les pràctiques i els prejudicis cap a les dones en situació administrativa irregular i/o racialitzades
- Realitzar campanyes per donar a conèixer i fer més accessibles els recursos destinats a dones, adolescents i infants que pateixen violències masclistes.
- Realitzar un pla estratègic nacional de prevenció de les violències masclistes, impulsant programes d'educació afectiva i sexual, de promoció de les relacions igualitàries i del bon tracte, així com de foment de models de masculinitat no violentes i de prevenció de les violències digitals, amb una línia de treball específic amb homes que han exercit violència.

- Implementar un pla de prevenció, seguiment i assessorament específic per a joves i adolescents que siguin víctimes de violència masclista tenint en compte les especificitats de la gent jove i la violència que es produeix a les xarxes socials.
- Desplegar d'una estratègia de lluita contra les violències masclistes digitals: posar en funcionament quatre SIE especialitzats en violències masclistes digitals, amb tot el maquinari i programari necessari; crear un servei públic de certificació digital per VMD amb l'Agència Catalana de Protecció de Dades; crear una bossa d'ajuts a les dones víctimes de violències masclistes digitals per poder finançar els peritatges informàtics i la compra de complements per protegir dispositius mòbils.
- Garantir l'atenció d'infants i adolescents víctimes directes i indirectes de la violència masclista. I desenvolupar els serveis d'atenció, tractament i recuperació d'infants i adolescents víctimes de violències masclistes i/o sexuals de forma directa o indirecta més enllà de l'atenció en el marc del procés penal.
- Incrementar les dotacions pressupostàries pels serveis d'atenció i emergència en les situacions de violències masclistes, especialment als Serveis d'Intervenció Especialitzada, els Serveis d'Acollida i Recuperació, i els Serveis Substitutoris de la Llar, per tal d'ampliar els equips professionals, les hores d'atenció i les places disponibles amb l'objectiu de suprimir les llistes d'espera i atendre tota la demanda.
- Garantir que el personal de la xarxa de serveis d'abordatge de les violències masclistes gaudeix de condicions salarials i laborals dignes impulsant des de l'administració pública mesures efectives per la millora del conveni col·lectiu del sector.
- De forma prioritària, habilitar les places necessàries d'allotjaments d'urgència fent la inversió pressupostària urgent, per evitar que les dones i infants siguin ateses en allotjaments turístics sense suport professional.
- Augmentar els recursos residencials, d'urgència i d'allotjament per aquelles dones en situació de violència masclista que han d'abandonar el domicili i no disposen de recursos i eliminar les llistes d'espera que existeixen actualment i que posen aquestes dones en una situació d'indefensió i vulnerabilitat davant l'agressor.

4.7 Un país que combat el tràfic de persones

El tràfic d'éssers humans és una gravíssima violació dels drets humans, que atempta contra la vida, la llibertat, la dignitat i la seguretat de les persones, especialment, de les dones, nens i nenes, ja que són el 70% de les víctimes. El tràfic amb finalitat de prostitució forçada o els matrimonis i treballs forçats constitueixen segons la Directiva europea 2011/36/UE, formes de tràfic amb “biaix de gènere”. És bàsic apostar per una política capaç de lluitar contra el tràfic des del reconeixement dels drets de les víctimes, i especialment els vinculats a l'atenció integral i la protecció, en coordinació amb altres organismes públics amb competències en matèria penal, laboral i d'estrangeria, per tal de garantir un accés real i efectiu a aquests drets.

- Promoure una coordinació interinstitucional més intensa i efectiva entre els diversos actors socials i policials implicats en la lluita contra el tràfic d'éssers humans (administracions, cossos policials, fiscalia, judicatura i entitats socials) i prendre els acords necessaris per desplegar un protocol d'actuació a Catalunya de detecció d'organitzacions criminals i d'atenció a les víctimes.
- Creació d'una unitat contra el tràfic d'éssers humans, amb un equip especialitzat per atendre a les víctimes de prostitució forçada i fer-ne l'acompanyament necessari, tant jurídic com psicològic en la protecció i restitució dels seus drets.
- Desplegament d'un circuit específic contra el tràfic amb fins de prostitució forçada, que es vinculi amb altres circuits com ara el de violència masclista i amb altres actors (serveis socials, sanitaris, d'immigració, treball, etc.), per garantir la correcta coordinació de casos, així com la col·laboració amb les entitats que treballen en la defensa dels drets humans de les dones i persones LGTBI+ o que en presten assistència i assessorament.
- Millorar la protecció dels drets de les víctimes de tràfic en situació administrativa irregular evitant la victimització dels dispositius d'estrangeria i assegurant l'atenció integral i el desenvolupament d'una vida digna fora de les xarxes de tràfic. La garantia de drets ha de ser incondicional i ineludible des del moment de detecció de la violència, sense necessitat de denúncia, judici ni sentència.

4.8 Un país que defensa els drets de les persones que exerceixen el treball sexual

Actualment, la pràctica de la prostitució es mou en una situació d'alegalitat. Diversos estudis han demostrat que les lleis i polítiques que penalitzen la contractació d'actes sexuals empitjoren la violència sexual i l'assetjament contra les treballadores sexuals. Organitzacions de drets humans com Amnistia Internacional i Human Rights Watch han justificat que la criminalització del treball sexual condueix a majors riscos per als drets humans de les persones que l'exerceixen, ja que menyscaba la salut, la dignitat de les treballadores sexuals i les exposa a violència i abús. Per protegir els drets de les persones que exerceixen el treball sexual cal desenvolupar un discurs sòlid contra el tràfic de persones i desenvolupar mesures per defensar els seus drets. Cal construir un model que reconegui, desestigmatitzi el treball sexual i reconegui els drets dels i les treballadores del sexe.

- Garantir la protecció dels drets humans de les persones que exerceixen el treball sexual de forma voluntària a través de mesures entre les quals figuri la seva despenalització directa i indirecta.
- Revisar i derogar les polítiques i normatives que puguin fer vulnerables a les persones dedicades voluntàriament al treball sexual.
- Realitzar un adequat diagnòstic de la situació del treball sexual a Catalunya per dissenyar polítiques i normatives que tinguin com a objectiu la protecció del dret a una vida digna de les persones que exerceixen el treball sexual.
- Dur a terme un procés de consulta participatiu amb les persones que es dediquen al treball sexual, que inclogui de manera específica a aquells grups que sofreixen discriminació per motius d'orientació sexual, identitat de gènere i estatus migratori i les discriminacions múltiples que se'n deriven.
- Creació d'un servei específic amb un equip interdisciplinari (psicòlogues, agents de salut, juristes, educadores i treballadores socials) a disposició de les persones que exerceixen o han exercit treball sexual que ofereix atenció de proximitat a la via pública i atenció integral de tipus social, psicològic, jurídic i de salut, i per a la promoció de l'accés a drets de les persones treballadores sexuals i per a la detecció de possibles vulneracions i situacions de violències masclistes. També per generar alternatives viables de vida per les que desitgin abandonar la prostitució.

- Reconèixer i definir clarament a la legislació pertinent en què consisteix l'activitat d'hostal *meublé*, i és regular de forma específica els requisits exigits per obtenir una llicència per desenvolupar aquesta activitat amb entitat pròpia i diferent de la de lloguer d'habitacions per temps fraccionat.
- Creació de protocols que garanteixin la no discriminació i el respecte dels drets de les persones treballadores sexuals en les inspeccions que es realitzen en el seu lloc de treball.

4.9 Un país contra la feminització de la pobresa i la precarietat laboral

Apostem per combatre les desigualtats de gènere amb la mirada posada en un feminisme pel 99%, centrat a millorar les condicions econòmiques i socials de les més precàries, i en polítiques de redistribució de la riquesa i de provisió de serveis bàsics per tothom. Volem posar al centre la importància de les polítiques econòmiques per combatre la feminització de la pobresa. La inserció laboral de dones en situació de vulnerabilitat, la millora de les condicions econòmiques, socials i laborals de les ocupacions més feminitzades i precaritzades i el seu reconeixement, i la visibilització de la importància del treball no formal i de cures són centrals en les polítiques del i les Comuns.

- Recuperar la Llei 17/2015, de 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes i la seva regulació en matèria de drets laborals i ocupació, prioritzant el desenvolupament de les polítiques públiques que promou.
- Impulsar un pla de xoc contra la precarietat laboral de les dones aplicant mesures que garanteixin la igualtat salarial, endurant la legislació; abordar la precarietat sobre els models de contractació, revisant els drets de conciliació i els abusos en les jornades laborals flexibles i teletreball; lluitar contra la segregació horitzontal i vertical, i contra l'abús i l'explotació laboral en sectors d'alta feminització, i implementar mesures específiques en la lluita contra l'assetjament sexual al treball.
- Impulsar la introducció d'estàndards de salut laboral en la gestió hostalera, amb una metodologia consensuada i participada amb els agents socials i les Kellys, tenint en compte ràtios com nombre màxim d'habitacions per cambra de pis, descansos mínims, necessitats personals riscos i mesures de control.
- Aplicar les mesures d'informació, consulta i participació de les treballadores sobre l'ús d'algoritmes que disposa la directiva europea sobre treballadors i treballadores de plataformes, a totes les empreses.
- Implantar les mesures publicades en el Butlletí d'Igualtat en l'Ocupació (BIE) del Ministeri d'Igualtat sobre teletreball amb perspectiva de gènere, oferint mesures que protegeixin els drets laborals de les dones, la conciliació i el descans, assegurant la flexibilitat horària, la responsabilitat en les cures i la desconexió digital fora d'horari.
- Reforçar les inspeccions de treball a les empreses per detectar-hi situacions de discriminació laboral vers les dones, per assegurar el compliment de plans d'igualtat i

per lluitar contra la discriminació i l'assetjament laboral que viuen les dones i persones LGTBI+.

- Impulsar l'economia social, solidària i feminista elaborant un pla de suport als projectes cooperatius que compleixin amb els principis d'igualtat, sostenibilitat i innovació. I un pla d'ocupació per a dones del món rural que potencii nous sectors emergents d'ocupació i l'economia verda
- Fomentar les polítiques de formació i els itineraris formatius per a dones precaritzades, aturades, o que s'hagin dedicat sempre als treballs de cures. Així com impulsar mesures per potenciar la presència de dones als sectors productius més masculinitzats. I agilitzar la convalidació dels títols universitaris en el cas de dones professionals migrades, així com programes de formació i acollida.
- Desenvolupar mesures específiques per acabar amb la bretxa digital, tot impulsant l'accés de les dones al sector TIC, com ara a través de programes de formació específics i d'ajuts econòmics per a cursar carreres científiques i tecnològiques.
- Garantir que les persones trans no vegin vulnerats els seus drets laborals i el seu accés al mercat de treball pel fet d'haver realitzat una transició de gènere. Fomentant la contractació especialment de dones trans visibles, mitjançant plans d'ocupació, programes de contractació activa en l'administració pública i d'intermediació laboral amb el teixit empresarial.
- Posar en marxa sistemes per incentivar la contractació laboral de les persones treballadores de la llar i de les cures i facilitar-ne els tràmits administratius (xec servei o intermediació directa).

4.10 Una Catalunya orgullosa i compartida

Volem polítiques que visibilitzin les experiències del col·lectiu LGTBI+, combatin les desigualtats materials específiques que se'n deriven i promoguin una transformació cultural de les normes sexuals, afectives i de gènere per tothom. Pensem que les llibertats sexuals, afectives i de gènere són un bé comú que enriqueixen tota la ciutadania. Siguem o no LGTBI+, vivim sota normes socials que ens impedeixen acceptar, expressar i viure de forma plaent els nostres cossos i desitjos. Parlar de diversitat afectiva, sexual i de gènere és reconèixer que tots els cossos, totes les sensacions i tots els desitjos tenen dret a existir i manifestar-se. Hem avançat, però no hem d'acceptar cap retrocés. La Catalunya que volem és orgullosa i compartida.

- Implementar la totalitat de la Llei 11/2014 amb el desenvolupament de polítiques específiques centrades en la lluita contra la discriminació social, cultural, econòmica i laboral, i que contemplin tots els àmbits en els quals les persones LGTBI+ poden patir discriminació: educació i escola, sanitat, VIH, món laboral, oci, serveis, reproducció, adopció, gent gran, joventut, mitjans de comunicació, publicitat, esports, immigració, cultura i art, habitatge, participació, representació política, etc. Modificar el seu règim d'infraccions i sancions, catalogant com a molt greus la promoció, la difusió i la realització de qualsevol intervenció mèdica, psicològica, espiritual i/o professional que tingui entre les seves finalitats la de modificar l'orientació sexual i/o identitat de gènere d'una persona, és a dir, les conegudes com a "teràpies de conversió". Per a la comissió d'aquesta infracció serà irrellevant el consentiment prestat per la persona sotmesa a aquestes teràpies.
- Dissenyar i desplegar un model integral dels Serveis d'Atenció Integral (SAI) a tot el territori, amb personal especialitzat en gènere i diversitat, dotació pròpia i suficient, reforçant el treball en xarxa amb la resta de serveis, garantint l'atenció i millorant l'accés en els municipis i pobles de l'àmbit rural. I assegurar l'accés a les persones menors d'edat de manera autònoma, anònima i segura.
- Donar acompliment a les conclusions i recomanacions del Grup de Treball contra la LGTBIfòbia del Parlament de Catalunya, amb un pla d'actuació amb recursos i calendarització de resultats i actuacions.
- Definir i implementar un protocol marc d'atenció a víctimes de LGTBIfòbia que sigui de referència per a tots els serveis públics, policials, sanitaris, educatius, socials, de totes les administracions públiques, que garanteixi l'atenció i l'acompanyament a les víctimes 24 hores, set dies a la setmana.

- Impulsar un pla específic de formació en perspectiva LGTBI+ al personal de les administracions públiques, prioritzant especialment el personal docent, sanitari i dels cossos de seguretat, que garanteixi el coneixement per part de professionals públics de les lleis de defensa dels drets LGTBI+ i dels protocols necessaris per evitar discriminacions.
- Modificar els formularis administratius per reflectir la diversitat familiar i de gènere, garantir l'adopció per a famílies LGTBI+ i la inscripció dels nadons de parelles de dones al registre civil a tot el territori.
- Garantir el dret d'asil i refugi de les persones LGTBI+ i enfortir les polítiques d'acollida i inclusió des de la perspectiva de la diversitat sexual, afectiva i de gènere.
- Impulsar campanyes i programes per transformar l'estigma social que viuen les persones trans i intersex.
- Garantir la implantació territorial del nou model de salut despatologitzador per a les persones trans amb el desenvolupament de protocols específics que considerin a les persones trans subjectes de drets i reconeguin la lliure voluntat i plena autonomia en la determinació de la seva identitat de gènere. Cap persona trans i/o no binària ha de passar per un procés d'avaluació mèdica per decidir lliurement la seva identitat de gènere.
- Desenvolupament d'un pla integral d'atenció a les persones LGTBI+ en situació de carrer o sensellarisme.
- Ampliar els serveis d'atenció a la salut sexual amb centres específics a totes les comarques de Catalunya, seguint un model no estigmatitzador similar al que ja funciona a la Unitat d'ITS Drassanes-Vall d'Hebron a Barcelona.
- Recuperar i fer difusió de la memòria LGBTI catalana creant un servei públic de recuperació, conservació, descripció, digitalització i difusió de fons documentals rellevants per construir una memòria de les dissidències sexuals i de gènere.
- Garantir els drets de les persones intersexuals, així com la seva integritat i autonomia per prendre decisions sobre el seu cos, assegurant que hi ha un consentiment informat, i assegurant que qualsevol decisió pugui prendre's després d'haver contrastat la informació i havent acompanyat l'accés a altres relats no biomèdics de la intersexualitat.
- Revisar amb perspectiva de gènere i drets humans els protocols mèdics i hospitalaris duts a terme davant casos d'intersexualitat i de diversitat sexual i genital.
- Garantir un tractament digne i un acompanyament interdisciplinari i psicosocial (fora de l'àmbit hospitalari) a les persones intersex i a les seves famílies, així com la formació del seu entorn (especialment la seva comunitat educativa).
- Assegurar que l'acompanyament sanitari que les persones intersex puguin necessitar (sovint a causa de les mateixes castracions, mutilacions i/o tractaments invasius no consentits sobre els seus cossos) pugui donar-se també des de l'atenció primària, amb perspectiva comunitària i acompanyant a les persones com a subjectes actius i de drets.
- Revisar la Llei 11/2014 per esmenar les mancances i absències en matèria d'intersexualitats per tal d'incloure qüestions com l'autonomia i el respecte cap als cossos intersex, la prohibició total de qualsevol intervenció quirúrgica i/o mutilació per motius estètics a menors intersex o amb una genialitat diversa, la formació obligatòria a professionals de la salut sobre diversitat sexual i genital i acompanyament respectuós, polítiques culturals que garanteixin representacions dignes i eines legals que evitin la instrumentalització de les experiències intersex amb finalitats biosanitàries, mediàtiques, etc.

4.11 Polítiques feministes i LGTBI+ a l'àmbit rural

Les dones i persones LGTBI+ que viuen en entorns rurals s'enfronten a especials dificultats. És difícil per a elles aspirar a participar en associacions ramaderes, cooperatives o grups de desenvolupament rural, presentar-se com a regidores o alcaldesses, o simplement portar una vida de qualitat després d'haver treballat tota la seva vida. Volem situar a les dones i persones LGTBI en el centre de la política rural, i per això és necessari posar solució als problemes de conciliació i de cures, ja que suposen un pes afegit i a vegades irresoluble per accedir al mercat laboral i impedeixen la participació social en organismes de representació que permeti la seva visibilitat i gestió directa de les polítiques rurals.

- Documentar, estudiar i evidenciar la situació de les dones i persones LGTBI+ al món rural. Creació d'un observatori que valori dades i informació com el volum de dones i persones LGTBI+ que formin part de cooperatives, consells rectors, assemblees, taules sectorials o quantitat de figures inscrites com a propietàries, no propietàries amb titularitat compartida o cotitular de terres, explotacions o finques.
- Impulsar la formació de les dones i persones LGTBI+ del sector agrícola, ramader, forestal i pesquer. Millorar la cobertura de les TIC en les àrees rurals per a formació a distància, formació en TIC, accés a la formació, teleassistència, etc.
- Promoure i garantir el relleu generacional de les zones rurals.
- Estimular l'associacionisme de les dones, feminista i LGTBI+ en el món rural.
- Potenciar espais segurs a les zones rurals, tant físics, com virtuals, on les dones i persones LGTBI+ puguin compartir vivències i treballar per prevenir el “sexili”.
- Implementar protocols de prevenció a l'assetjament en el sector primari.
- Implementar la transversalitat de gènere en les polítiques del sector agrari i marítim per un accés al treball en igualtat de condicions (salaris, responsabilitats).
- Visibilitzar a les persones LGTBI+ al món rural amb polítiques concretes per al territori.
- Crear un consell de dones i persones LGTBI+ de l'àmbit rural que pugui impulsar projectes i/o polítiques i que estiguin en comunicació continua amb els estaments polítics que convingui (ajuntaments, consells comarcals, diputacions, parlament, etc.).

5. Una Catalunya fraterna on puguem decidir el nostre futur: reconstruïm l'autogovern, els drets i les llibertats

5.1 Un país amb un nou catalanisme, per un nou projecte de país

És temps d'obrir una nova etapa a Catalunya per fer avançar el país i no quedar-nos enrere. Catalunya ha avançat al llarg de la història quan hi ha hagut consensos al voltant d'objectius compartits. A finals del franquisme i durant la Transició, amb una societat diversa, amb persones vingudes d'altres indrets de l'Estat, es van construir consensos com la recuperació de les institucions d'autogovern, la normalització de la llengua i l'escola catalana.

Els comuns ens reconeixem en les tradicions polítiques i socials del catalanisme popular que han defensat els drets socials i els drets nacionals de Catalunya, tenint com a horitzó la transformació d'Espanya en un Estat plurinacional i el reconeixement de Catalunya com a nació i del seu dret a decidir el seu futur.

La Catalunya d'avui encara és més diversa i plural, amb més llengües i més diversitat cultural que fa quaranta anys. Per avançar com a país cal revalidar els vells consensos i cal plantejar-ne de nous. Catalunya vol i ha de poder decidir, com a comunitat política, el seu futur.

Aquesta legislatura ha estat un temps en el qual a través del diàleg i l'acord hem sortit del bloqueig. Seguint el full de ruta definit per Comuns, hem assolit allò que no estava en l'agenda de la majoria de partits: tornar a la política tot allò que havia estat judicialitzat. Primer amb la reforma del Codi Penal i la desaparició del delictes de sedició i després amb els indults als líders independentistes empresonats. Ara, amb la pròxima aprovació de l'amnistia al Congrés dels Diputats es culminarà aquest procés de desjudicialització que ha de permetre un debat polític asserenat, basat en el diàleg i la cerca de solucions.

Cal actualitzar el catalanisme progressista per redreçar Catalunya. El nou catalanisme ha de ser obert, integrador de la diversitat, un catalanisme que li parli a tot el país. Un catalanisme popular que faci dels drets, dels serveis públics de qualitat, de la igualtat social i de la transició ecològica elements fonamentals del projecte de país i de la seva identitat compartida. Un catalanisme europeista, compromès amb la transformació federal, social i verda de la Unió Europea.

El nou catalanisme s'ha de comprometre amb la transformació d'Espanya de forma solidària i fraternal amb els altres pobles de l'Estat. La idea de considerar Espanya com una realitat homogènia, conservadora i contrària a Catalunya, és una idea reaccionària. La consolidació de la majoria progressista i plurinacional del Congrés ha estat un gran avenç per Catalunya i les seves classes populars,

davant una dreta que representa la involució política, social, territorial i ambiental. A Catalunya també cal una nova majoria progressista i catalanista per donar una sortida d'esquerres a la crisi econòmica i social i fer avançar els drets nacionals i socials.

Proposem un nou catalanisme, arrelat al sobiranisme d'esquerres i el federalisme plurinacional, que té com horitzó la República plurinacional federal, un projecte que descarrega l'independentisme unilateral, que va més enllà del federalisme simètric que no reconeix plenament la pluralitat nacional i que es confronta amb la idea d'un Estat nació centralitzat i uniforme. Un nou catalanisme com a punt de trobada de les forces que es reclamen de l'esquerra i del catalanisme, amb l'objectiu de construir un nou projecte de país per a Catalunya.

Comuns proposem cinc consensos de país que ja són majoritaris a la societat i que ara cal que ho siguin a les institucions:

1. Posar en el centre de les prioritats la protecció de la salut i de la vida. Hem de transformar el sistema sanitari, educatiu, cultural i de cures per assolir un Estat de benestar públic i de qualitat que garanteixi els drets socials, la feminització de la societat i redueixi les desigualtats i la pobresa.
2. Liderar la transició ecològica i l'economia del coneixement. Farem front a l'emergència climàtica amb la reindustrialització verda del país i la creació de nous llocs de treball de qualitat. Cal diversificar el model productiu per fer-lo més resilient. Un país que no tingui una relació depredadora amb la natura i la terra.
3. Mantenir l'estratègia de treure el conflicte dels tribunals i situar-lo en l'àmbit polític. El diàleg i l'acord és l'única via per resoldre el conflicte polític. La ciutadania és qui ha de tenir la darrera paraula sobre els possibles acords i sobre el futur de Catalunya.
4. Perquè el país avanci cal que l'autogovern avanci. Portem deu anys de paràlisi i de recentralització. La majoria de la ciutadania considera que l'autogovern que tenim és insuficient. Catalunya necessita millorar les competències i incrementar els recursos amb un nou sistema de finançament propi per fer front els reptes socials i ambientals i garantir plenament l'escola catalana. Un autogovern nacional fort al servei de la majoria.
5. Catalunya s'ha d'implicar en la transformació del model d'Estat, amb l'horitzó de la República plurinacional i federal. Catalunya ha de plantejar la qüestió plurinacional, el reconeixement de la diversitat nacional i de les sobiranes compartides i s'ha d'implicar en la direcció de l'Estat per fer front al model de centralització del poder polític i econòmic de la dreta.

Comuns oferim a continuació un ampli ventall de propostes per fer realitat aquests consensos, que en funció del grau i la profunditat dels acords que assolim com a país, es podran tirar endavant amb mesures de govern, amb modificacions legislatives, o amb reformes constitucionals i estatutàries més ambicioses que dibuixin nous horitzons en la relació entre Catalunya i Espanya. Una proposta que fem des dels valors republicans del projecte plurinacional.

5.1.1 Reivindicar els valors del projecte plurinacional

Les societats complexes on conviuen sentiments identitaris múltiples, com és el cas de Catalunya i d'Espanya, requereixen fórmules institucionals que permetin l'expressió política d'aquesta complexitat sense subordinacions ni imposicions.

La diversitat nacional, que s'ha expressat amb la fórmula d'una nació de nacions, no encaixa en una concepció uniforme de la nació i tancada de la sobirania nacional. Acomodar la pluralitat nacional requereix reconeixement de la diversitat i del caràcter compartit de la sobirania.

El projecte plurinacional té les seves arrels en els principis democràtics i republicans. L'Estat plurinacional forma part d'un projecte global de transformació, integrat amb altres objectius com l'ampliació dels drets socials, la radicalitat democràtica o la transició ecològica. Els valors d'aquest projecte són la llibertat i el ple reconeixement de la diversitat com a bases de la unió; la igualtat i la solidaritat per garantir el desenvolupament de tots els territoris; la fraternitat entre els pobles i la voluntat de compartir un projecte comú.

El projecte plurinacional es basa en una cultura política federal que fa de la diversitat nacional, cultural i lingüística part fonamental del patrimoni comú i un motiu d'orgull. Una cultura política que té com a principis el reconeixement de la pluralitat, el pacte, la cooperació, l'autogovern i el govern compartit. Principis i valors que es confronten amb la idea de nació uniforme i de sobirania nacional indivisible i amb les relacions de subordinació entre els components de l'Estat.

Al món hi ha estats que han articulat les seves realitats nacionals, culturals i lingüístiques fins a esdevenir democràcies federals, plurinacionals i plurilingües, com Bèlgica, Suïssa o el Canadà. Aquest darrer país va aprovar una "lleï de la claredat" i ha reconegut la singularitat del Quebec per canalitzar el conflicte polític amb aquesta província. I també hi ha el cas del Regne Unit que, sense ser federal, reconeix la plurinacionalitat i, fins i tot, va fer possible la celebració d'un referèndum per decidir el futur d'Escòcia.

I hi ha altres països federals que, sense ser plurinacionals, tenen un alt nivell de descentralització, com els EUA, o han desenvolupat importants mecanismes de cooperació i de govern compartit, com Alemanya. De totes aquestes

experiències en podem treure idees i lliçons útils, però les que més s'assemblen a la realitat de Catalunya i d'Espanya i de les que caldria prendre exemple són les de caràcter plurinacional.

5.1.2 Establir un nou model de desenvolupament territorial equitatiu

Espanya és un Estat políticament descentralitzat però molt centralitzat en termes de poder econòmic. És un dels països europeus amb un major desequilibri territorial pel que fa a la distribució de la població, del capital humà i de centres de decisió. Les elits econòmiques i polítiques de l'Estat han alimentat aquest model territorial, que ha incrementat els desequilibris territorials a l'Estat, ha minvat la capacitat fiscal de les comunitats autònomes, i ha buidat demogràficament i econòmicament l'Espanya interior.

Els governs del PP va voler fer de Madrid l'única metròpoli de l'Estat connectada a la xarxa de ciutats globals. Es va consolidar un sistema d'infraestructures radial, amb una política de fortes inversions públiques, i es va incrementar la concentració de centres de decisió econòmics a la capital de l'Estat. Al mateix temps projectes com el corredor mediterrani s'endarrerien. La Comunitat de Madrid ha impulsat una política de dúmping fiscal, que ha convertit aquesta comunitat en una mena de paradís fiscal, competint deslleialment amb les altres CCAA.

Catalunya ha estat totalment absent d'aquest debat. En altres moments de la història i al llarg de tot el període democràtic, Catalunya ha estat capdavantera en el debat sobre el model territorial de l'Estat espanyol, qüestionant el centralisme i impulsant nous models de finançament. Cal destacar, en aquest sentit, el lideratge de Pasqual Maragall en plantejar un projecte d'Espanya plural i en xarxa.

El repte és fer que equitat territorial i reconeixement de la diversitat nacional vagin junts en un nou projecte de transformació de l'Estat. Per això, impulsarem les següents propostes:

- Farem que Catalunya torni a tenir lideratge a l'Estat, impulsant una aliança amb altres territoris per un nou model de desenvolupament territorial: per un disseny en xarxa de les infraestructures, per prioritzar les rodalies i el corredor mediterrani; per una nova descentralització que enforteixi el municipalisme i per un model de finançament just, amb un terra en els impostos cedits a les CCAA per evitar la competència deslleial entre territoris.
- Tot i que actualment els governs del PP ho dificulten, no deixarem de continuar intentant l'impuls d'un eix del Mediterrani, amb les Illes Balears i el País Valencià, uns territoris amb què ens uneixen lligams històrics, culturals, lingüístics i econòmics.

5.1.3 Impulsar el diàleg i la negociació com l'únic camí

A Catalunya hi ha una majoria social favorable a la via del diàleg per resoldre el conflicte polític i que rebutja la via unilateral i l'immobilisme. El document "Directrius revisades per a la celebració de referèndums" aprovat per la Comissió de Venècia l'octubre de 2020 deixa encara més clar que la via unilateral a Catalunya no pot aconseguir cap reconeixement internacional; raó de més per buscar alternatives viables a l'immobilisme centralista.

Comuns sempre hem defensat que el camí de les solucions passa per acords que comptin amb el suport de grans majories. El canvi polític produït a l'Estat, amb el govern de coalició progressista, ha obert el camí del diàleg polític i de les solucions acordades amb el Govern català. La nova etapa que s'obrirà després de les eleccions catalanes ha d'afavorir noves majories que permetin continuar avançant en el diàleg. Una majoria que faci possible un acord sense vencedors ni vençuts, tancant ferides i restablint confiança, deixant enrere les estratègies de la confrontació, i també les de la imposició, que només han portat frustració i que són un camí sense sortida. Cal tornar a la idea de Josep Benet quan deia que *som un sol poble*. Per això, proposem:

- Un nou impuls a la Taula de diàleg. La Taula bilateral de diàleg, negociació i acord per a la resolució del conflicte polític, és el marc adient per vehicular les possibles solucions.
- Recuperar la Taula de diàleg de forces catalanes per construir el pacte intern i generar un nou clima social que superi els blocs, respectuós amb la pluralitat de la societat catalana, que generi espais d'entesa i unes institucions que s'adrecin al conjunt de la ciutadania.

5.1.4 Donar veu a la ciutadania per decidir el futur

Qualsevol projecte polític de modificació del marc institucional que es vulgui impulsar ha de comptar amb un suport àmpliament majoritari. Per l'aprovació de determinades lleis o per a la reforma de l'Estatut són necessàries majories reforçades de dues terceres parts dels diputats i les diputades del Parlament, perquè el poble català així ho va votar l'any 2006. Els projectes polítics de caràcter constituent haurien de reunir aquestes majories, fent imprescindible el pacte entre diferents.

El principi de legalitat i el principi democràtic no han de ser principis enfrontats. Les aspiracions polítiques que puguin ser àmpliament majoritàries s'han de canalitzar per vies legals i, si s'escau, amb una proposta de reforma constitucional. Negociar i acordar per trobar les solucions que puguin sumar un major nombre de suports i adaptar les vies legals per fer-les possibles no és una opció, és una obligació democràtica.

Només el vot de la ciutadania, expressió de la voluntat popular, pot resoldre un conflicte provocat per la vulneració d'aquesta voluntat i definir el futur polític de Catalunya, que és l'únic territori que no compta amb un Estatut votat pel seu Parlament i per la seva ciutadania, arran de la vulneració de la voluntat popular expressada en el referèndum de l'Estatut que va suposar la Sentència del Tribunal Constitucional de 2010, esdevenint una de les arrels de l'actual conflicte polític.

En aquest sentit, proposem:

- L'acord polític al qual s'arribi en les negociacions haurà de ser referendat per la ciutadania.
- Acordar un procediment, en primer lloc, entre el conjunt de forces catalanistes, lluny de la confrontació electoral, que permeti consultar a la ciutadania sobre el futur polític, i reguli el referèndum. Acordar una llei per establir el procediment, les condicions, les majories qualificades i la interpretació de qualsevol consulta popular per via de referèndum sobre la modificació de l'estatus polític de Catalunya i de les comunitats de l'Estat. Es tracta d'aplicar, adaptant-los a la nostra realitat, els principis de "la llei de la claredat del Canadà": competència per celebrar un referèndum, respecte pels principis democràtics i federals i per l'estat de dret, normes clares per interpretar el resultat de la consulta i obligació, d'ambdós governs, de negociar lleialment per realitzar els canvis legislatius i constitucionals necessaris que permetin fer efectiva la voluntat popular.

5.1.5 Apostar pel desbloqueig polític, la millora de l'autogovern i l'avenç de la plurinacionalitat

Cal impulsar una agenda d'avenç de l'autogovern. Catalunya ha de disposar de més i millors competències i de més recursos per desenvolupar polítiques pròpies i el reconeixement de la seva singularitat nacional. L'agenda d'avenç de l'autogovern es pot desenvolupar sense reformar la Constitució, amb l'aprovació de lleis orgàniques i acords polítics.

Els elements fonamentals d'aquesta agenda catalana per l'autogovern es concretarien en les següents propostes, que es podrien impulsar mitjançant una Llei orgànica de millora de l'autogovern, i de reconeixement del caràcter plurinacional, pluricultural i plurilingüístic de l'Estat:

- Impulsar el reconeixement de Catalunya com a nació.
- Millorar l'autogovern. Impulsar les reformes necessàries per recuperar aspectes de l'autogovern establerts en l'Estatut de 2006 que la Sentència del Tribunal Constitucional de 2010 no ha permès desenvolupar per haver-se de regular en l'àmbit de l'Estat, com la creació del Consell de Justícia de Catalunya o la participació de la Generalitat en institucions i organismes de l'Estat.

L'atribució a la Generalitat de la facultat de dictar normes legislatives i així poder desenvolupar competències executives en determinats àmbits, com per exemple les beques universitàries, oficines d'ocupació, formació laboral, d'acord amb l'article 150.1 de la Constitució.

I també impulsar la transferència a la Generalitat de facultats en matèries de titularitat de l'Estat d'acord amb l'article 150.2 de la Constitució en matèries com: habitatge, legislació hipotecària i arrendaments urbans; infraestructures ferroviàries; acollida de persones migrades i interlocució directa amb la Unió Europea en aquesta matèria.

- Avançar en el reconeixement del caràcter plurilingüe de l'Estat per garantir el dret a utilitzar el català i les altres llengües cooficials en els àmbits judicials i en les relacions amb l'administració general de l'Estat i en les institucions de l'Estat fora de Catalunya, en la línia de reconeixement del català i les altres llengües cooficials com a llengües de l'Estat. L'Escola catalana i el model d'immersió lingüística han de quedar plenament garantides. En aquest camí, l'aprovació a les Corts de la nova Llei d'Educació impulsada pel govern del PSOE i Unidas Podemos i Comuns ha estat un avenç significatiu per posar fi als obstacles a la immersió lingüística que el PP havia intentat situar. Després d'aconseguir l'ús del català al Congrés, cal avançar per aconseguir l'ús del català al Parlament Europeu i a la seva oficialitat a Europa.

A més, caldria abordar altres aspectes fonamentals que ajudarien a millorar la situació política i l'autogovern:

- Una hisenda catalana pròpia, justa i solidària: Catalunya necessita un finançament propi que li permeti exercir l'autogovern, sostenint i desenvolupant el seu estat del benestar, modernitzant les seves estructures productives i garantint la prosperitat de les següents generacions. La nostra proposta és que volem que el 100% de la recaptació dels impostos a Catalunya sigui duta a terme per l'Agència Tributària de Catalunya consorciada amb l'Agència Estatal d'Administració Tributària, tal com ho estableix l'Estatut del 2006. També defensem un doble compromís que, per un costat, permeti aprofundir en l'autonomia financera de Catalunya eliminant restriccions a l'exercici del dret del Parlament a establir impostos o modificar els actuals i que, per un altre costat, promogui mesures a escala estatal que impedeixin males pràctiques com el dúmping fiscal o la cursa fiscal a la baixa entre CCAA. Defensem un sistema d'anivellament solidari sempre que respecti l'ordinalitat, tal com es fa als països amb estructures polítiques similars.

- Avançar en la resolució i prevenció de conflictes competencials. L'Estat ha de respectar, en la seva activitat normativa, la capacitat de realitzar polítiques pròpies en els àmbits que són de competència de la Generalitat, i revisar la legislació i les mesures aprovades, les darreres legislatures del PP, de caràcter recentralitzador i retirant recursos davant el Tribunal Constitucional. Cal utilitzar els mecanismes ja previstos de prevenció i resolució de conflictes competencials que es realitzen en el marc de la Comissió Bilateral.

- Participació de la Generalitat en organismes i funcions de l'Estat. D'acord amb les previsions de l'Estatut s'han de realitzar els canvis normatius corresponents perquè la Generalitat participi en els processos de designació d'òrgans i institucions de l'Estat com: el Consell General del Poder Judicial, el Tribunal de Comptes, l'Agència Tributària, el Banc d'Espanya o la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència.

- El català a la UE i participació de la Generalitat a la UNESCO. Continuar defensant l'oficialitat de l'Estat a la Unió Europea, promoure i difondre l'ús de la llengua i la cultura catalana a l'àmbit europeu. I impulsar la participació en la UNESCO.

- Unió Europea i acció exterior. El Govern català i el govern de l'Estat han d'arribar a un acord per garantir la participació de Catalunya en els òrgans de decisió de l'Estat en política exterior i europea. La Generalitat ha de participar en les delegacions de l'Estat als consells de la UE en aquells àmbits que siguin de la seva competència exclusiva. D'acord amb l'Estat, establir un sistema de representació en organismes internacionals com l'OSCE i l'OIT, i en el seguiment de tractats internacionals com els climàtics.

- Seguretat: garantir el paper del cos de Mossos d'Esquadra com a policia integral de Catalunya. Presència a EUROPOL. Traspàs, tal com preveu l'Estatut de 2006, de les funcions de protecció del medi ambient que encara exerceix el SEPRONA de la Guàrdia Civil.

- Govern compartit. Catalunya necessita més autogovern, però també de millor govern compartit amb el conjunt de l'Estat. El Govern de la Generalitat ha de participar activament en tots els àmbits, bilaterals amb l'Estat i multilaterals amb l'Estat i les CCAA, com la Conferència de Presidents i les conferències sectorials.

El Govern català ha d'impulsar conferències de CCAA, sense la participació del govern de l'Estat, per promoure la cooperació directa entre territoris, com fan alguns estats federals.

5.1.6 Catalunya ha de disposar d'una llei electoral pròpia més proporcional i democràtica

Catalunya és l'única comunitat de l'Estat espanyol que no disposa d'una llei electoral pròpia. Les eleccions al Parlament encara es regeixen exclusivament per la LOREG i el sistema electoral que es va implantar en l'Estatut d'Autonomia de 1979. Aquest fet suposa una autèntica vergonya per a l'autogovern de Catalunya.

Sempre que el Parlament ha intentat aprovar una llei electoral ha estat impossible arribar al quòrum necessari perquè ERC i CIU (ara Junts), que es veuen beneficiades per un sistema electoral que prima el vot de les zones menys poblades i castiga el del territori amb més habitants, s'han negat a modificar el sistema electoral.

Comuns-Sumar planteja la necessitat que Catalunya disposi d'una llei electoral que, a més d'optar per un sistema electoral més proporcional, doti Catalunya d'una junta o sindicatura electoral pròpia i incorpori tots els avenços que farien el text legal més obert i democràtic: més igualtat en les campanyes, major control de la despesa electoral, normalització del vot per correu, possibilitat d'urnes mòbils, etc.

5.2 Un país que reforça el paper clau del municipalisme en la transformació social i ecològica de Catalunya

5.2.1 Un municipalisme de valors

El municipalisme transformador dels i les Comuns reivindica el món local com a espai de canvi social i polític, de resistència i de transformació, i que, per tant, vagi més enllà de la consideració dels ajuntaments com a meres administracions de gestió. Un municipalisme de valors on la proximitat, la solidaritat i la cooperació tinguin un paper protagonista i on es fomentin els espais d'autoorganització de la ciutadania; on les inversions i la gestió pública dels recursos es dirigeixin allà on ho requereixi la voluntat popular. Un municipalisme que aposti per economies locals justes, amb polítiques de fiscalitat ecològica i progressiva. Un municipalisme compromès amb la defensa del territori i del medi ambient i que garanteixi l'accés als drets bàsics a tot el país, tenint en compte totes les realitats territorials: des de les realitats urbanes i metropolitanes fins a la dels micropobles, que tenen problemàtiques específiques per la dimensió demogràfica, elevada extensió territorial, o envelliment poblacional, entre d'altres.

5.2.2 Els governs locals, refugi en temps d'inseguretats i actors de més democràcia

En el context actual de diverses crisis entrelaçades: una crisi sanitària, una crisi social, una crisi econòmica i una crisi climàtica. Les conseqüències negatives de la suma d'aquestes quatre crisis tenen un caràcter sistèmic que, d'acord amb les previsions, es poden allargar els pròxims anys; i en aquest context, el municipalisme torna a aparèixer com l'espai polític més ben situat per respondre als desafiaments globals, com els més capacitats per innovar des de l'experimentació més propera a la realitat i convertir en l'avantguarda ideològica de les institucionals nacionals i estatals. Exemples com les comunitats energètiques locals i els operadors d'energia municipal, els processos de cocreació de serveis públics amb el tercer sector o les iniciatives comunitàries, l'anomenat urbanisme tàctic per canviar ràpidament els usos d'un carrer i recuperar espai públic per a les persones, la municipalització serveis públics privatitzats com l'aigua, etc. mostren el camí a seguir en la governança de les ciutats i han de ser referencials per activar els canvis des dels governs autonòmics i des del govern de l'Estat. Per això cal fer política des de la base, política en directe, des de l'esfera local i propera, l'espai central per millorar la societat. El que és quotidià és el nostre valor, no com un espai neutre sinó com un espai carregat de valors, de capacitat per transformar la vida de les persones. La ciutadania necessita avui suport material però també ancoratge emocional.

Per tot això, les comunitats locals han trobat un refugi clar en els governs locals. La línia de resistència local, un cop més, ha mostrat la seva capacitat per donar resposta immediata a l'impacte de les conseqüències socials, ecològiques i econòmiques que pateix la ciutadania.

5.2.3 Més recursos i més competències municipals per traçar un futur de dignitat

Avui una de les reivindicacions més importants del municipalisme és l'exigència d'un nou model de finançament autònom i local, finançament del qual depèn, en bona part, la despesa social de competències públiques transferides, com ara l'educació, la sanitat i la dependència, capaç d'assegurar l'accés als béns comuns públics de tota la població.

En aquest sentit, són tres les urgències històriques a què el món local ha d'afrontar les competències i el finançament.

- 1. En aquesta nova etapa, cal exigir el restabliment de l'autonomia local, segrestada en part per la LRSAL del PP. Però no només això, sinó que cal elevar el nivell competencial per desenvolupar les noves agendes locals especialment en els àmbits de l'educació, l'habitatge, la protecció social, l'ocupació o la crisi climàtica. Per això impulsarem una proposició de llei per ser debatuda al Congrés per derogar la LRSAL.
- 2. És vital una nova llei de governs locals de Catalunya. Tot i això, no és possible aixecar el sostre competencial local sense els recursos necessaris per dur-les a terme amb plenitud i eficàcia. Presentarem una llei de governs locals dins dels primers 100 dies de la nova legislatura.
- 3. Impulsar la llei de finançament local que no només incrementi les transferències no condicionades del govern de l'Estat i de les comunitats, sinó també per guanyar capacitat de decisió fiscal, és a dir, per disposar de capacitat normativa i participació local directa en els grans impostos.

Comuns vam presentar en aquesta legislatura una proposició de llei de finances locals per a Catalunya perquè els governs locals disposessin d'un sistema de finançament estable per garantir la cobertura de les necessitats bàsiques de la ciutadania que va ser bloquejada al Parlament per Vox, ERC, PP, Junts i Cs.

Comuns volem que aquesta llei fos una llei de rescat de present per garantir el futur dels ajuntaments. Una llei que s'inspira en l'Estatut i la Carta Europea d'Autonomia Local. Amb uns principis molt clars com l'autonomia local per poder decidir el nivell dels seus ingressos, com també el dret a incidir en la lliure organització de la seva despesa; suficiència per garantir uns recursos que assegurin les seves competències i les que supleixen d'altres administracions; la diferenciació, per donar un tractament asimètric a situacions específiques dels municipis, derivades de les grans

concentracions urbanes (grans ciutats, àrees metropolitanes, transport metropolità, sobreimplantació d'infraestructures, municipis turístics, micropobles, i d'alta muntanya, etc., a banda de la proximitat a la ciutadania, continuant essent el dic de contenció contra les desigualtats. Malauradament, la pinça ERC-Junts-Cs-PP-VOX no ho va permetre.

Mentre es tramita la nova llei de finances locals exigirem:

- Un increment significatiu del Fons de Cooperació Local.
- La convocatòria urgent del Pla Únic d'Obres i Serveis de Catalunya (PUOSC) amb molts més recursos per als ajuntaments.
- La convocatòria de subvencions per a la nova llei de barris verds i la creació d'una Taula Interinstitucional amb altres administracions per tal de reforçar el finançament de la regeneració urbana i energètica dels barris més vulnerables.
- La revisió, actualització i retiment de comptes dels fons europeus Next Generation amb afectació local i territorial en seu parlamentària.

5.2.4 Municipis rurals, micropobles i EMD

Cal enllestir la llei de l'Estatut dels municipis rurals, molt avançada en la seva tramitació i que expressa la necessitat de promoure l'equitat territorial, com a garantia de la cohesió social, entre els diferents territoris de Catalunya, afavorint l'accés equitatiu de la ciutadania dels municipis rurals als serveis bàsics amb independència del lloc de residència.

D'altra banda, cal finalitzar la Llei d'alta muntanya, que serà un instrument molt útil per impulsar el desenvolupament dels territoris de muntanya. La normativa vigent integra els territoris de muntanya l'Aran i les comarques de muntanya de l'Alta Ribagorça, el Pallars Sobirà, el Pallars Jussà, l'Alt Urgell, la Cerdanya, el Solsonès, el Berguedà, el Ripollès i la Garrotxa. En conjunt, són 300 municipis que representen el 46% de la superfície de Catalunya, el 32% dels municipis i el 4,5% de la població. Els objectius principals d'aquesta llei són els de combatre la regressió demogràfica, valorar els recursos existents i garantir l'assistència tècnica a bona part dels municipis de muntanya. També, cal reconèixer formalment els serveis ecosistèmics que la muntanya presta al conjunt de la societat, protegir el patrimoni natural i cultural i garantir un desenvolupament sostenible dels territoris de muntanya perquè són valuosos i fràgils.

Per cloure el bloc legislatiu impulsarem:

- Una llei pròpia de les EMD de Catalunya on es recullin, entre altres punts, demandes manifestades a la Declaració de Jesús que va reunir les EMD catalanes en assemblea

- El reconeixement d'un sistema competencial ajustat a la població i al territori de l'EMD.
- El reconeixement d'un finançament ajustat a la població, al territori i al nivell competencial de l'EMD.
- La modificació del Decret 69/2008, d'1 d'abril, de regulació d'un sistema de compensacions econòmiques a favor dels ajuntaments, per tal de fer extensiva a les EMD la possibilitat d'acollir-se al règim de compensacions econòmiques pels seus alcaldes, en EMD de menys de 2.000 habitants.
- La igualtat de condicions entre municipis i EMD amb el mateix nombre d'habitants a l'hora de concórrer a totes les convocatòries de subvencions gestionades per la Generalitat de Catalunya, Diputacions provincials i consells comarcals. Evitar que les EMD quedem excloses pels redactats de les bases, on normalment se citen els municipis i no les EMD.
- La garantia que totes les EMD tinguin les competències mínimes que contempla la legislació municipal de Catalunya

5.3 Un país que reforça la seva dimensió política europea i internacional

Des de Comuns-Sumar volem que Catalunya, la seva gent, els seus municipis i les seves institucions esdevinguin una veu forta per continuar transformant la Unió Europea i fer-la garant de la justícia social, sintonitzant amb la necessitat d'accelerar la transició ecològica. I alhora volem contribuir a fer del món un espai regit pel dret internacional, de pau, solidaritat, cooperació i respecte per tots els drets humans arreu. Un progrés que no deixi ningú enrere i on la radicalitat democràtica sigui la seva raó de ser. Des de les institucions catalanes creiem que podem fer una aportació important a tots aquests reptes, canviant les prioritats de l'acció exterior de l'últim govern encara vinculades al processisme i cercant la implicació en la configuració de l'acció exterior estatal, orientant l'acció a un progrés econòmic, social, democràtic i climàtic global.

Analitzant la gestió de la pandèmia, s'ha fet més evident que mai la necessitat d'una Europa que mancomuni capacitats i esforços davant d'una crisi sanitària i econòmica sense precedents. En aquest sentit, haurem de ser ambicioses en la continuïtat del Fons de Recuperació i del Pla de Reconstrucció Europeu i les seves gestions catalana i municipal. Alhora, s'ha vist que tota la humanitat se n'ha de sortir junta (més que mai estem comprovant que no hi ha solucions d'un sol país) i, per tant, caldrà contribuir que la preparació per futures pandèmies arribi a tot el món amb criteris de justícia i equitat.

5.3.1 Treballar per una Unió Europea solidària, justa i sostenible

La crisi sanitària de la COVID-19 i les posteriors crisis econòmica i energètica, han mostrat que la dinàmica política està canviant a la Unió Europea (UE). Els que plantejàvem la necessitat d'una altra política a Europa estem orgullosos de la nostra contribució al canvi d'orientació. D'un abordatge d'austeritat de la crisi de 2008, hem passat a una resposta molt diferent (més federal i social) front l'actual crisi econòmica i sanitària, amb l'emissió de deute comú (eurobons) i un Pla de reconstrucció i inversions ambiciós, sota el vector de la sostenibilitat ecològica i el paradigma del Green New Deal. Malgrat això, bufen vents reaccionaris que plantegen revertir i/o alentir tota l'agenda eco-social. Cal tot el contrari, accelerar i intensificar aquests canvis, i fer-los estructurals o se'ns escapa que caldrà donar la batalla política cada dia per garantir-ne la concreció i fer-lo estructural, i contribuir-hi des de cada institució perquè cada decisió sigui coherent davant del repte de l'emergència climàtica i la justícia social.

5.3.2 Aprofundir en democràcia a Europa com a palanca de transformació

S'ha fet més evident la necessitat de què la institucionalitat europea respongui a l'interès general de la ciutadania europea, superant les dinàmiques de confrontació intergovernamental entre estats i afavorint el mètode comunitari. Ens trobem en un moment històric on des de cada institució cal empènyer per fer possible aquest aprofundiment democràtic a la UE. Les principals necessitats són conegudes, entre d'altres democratitzar la governança econòmica, un major rol del Parlament Europeu i de les altres institucions comunitàries, passant de la unanimitat a les majories qualificades en política fiscal i política exterior. Per això, proposem impulsar a Catalunya el debat sobre la reforma dels tractats en lògica democratitzadora i l'inici d'un procés constituent europeu. Volem impulsar des del Parlament de Catalunya un debat ciutadà sobre aquesta reforma amb espais mixtos amb plena participació de la societat civil i les seves representacions municipals per iniciar un procés de revisió dels tractats de la UE en clau federalitzant. A més, volem que els municipis i regions tinguin un major paper al sistema institucional europeu, fomentant el principi de subsidiarietat com una de les bases de la democràcia. Un procés que pugui concloure amb una proposta pròpia de les institucions catalanes. En paral·lel, promourem que el Parlament Europeu demani la revisió dels tractats al Consell Europeu a través de l'impuls d'una convenció ciutadana.

5.3.3 Impulsar la presència de Catalunya a les institucions europees

Per tal d'assegurar una participació més directa de les institucions catalanes a Europa Catalunya ha de participar i contribuir en les orientacions de la política europea i internacional. En l'actual capacitat competencial ja són possibles alguns mecanismes, però cal un nou acord amb l'ambició necessària. Proposem impulsar un acord bilateral entre les institucions catalanes i espanyoles que assegurï la implicació directa de Catalunya en els assumptes europeus. Catalunya ha de tenir dret a participar en els òrgans de decisió de l'estat en matèria de política exterior i europea, així com en la formació de les posicions de l'Estat al Consell Europeu. Caldrà articular un mecanisme permanent amb el Congrés de Diputats i el Ministeri d'Afers Exteriors que permeti la discussió periòdica de les qüestions sobre relacions internacionals, política europea i exterior. En aquells àmbits de competència exclusiva, la Generalitat ha de formar part de la delegació estatal als consells de la UE.

S'han d'establir mecanismes de seguiment exhaustius al Parlament de Catalunya de la política europea. Els eurodiputats i eurodiputades catalanes, a través de la Comissió d'Acció Exterior i Cooperació, han de ser un mecanisme de relació estable entre tots dos parlaments. Alhora la Comissió d'Acció Exterior i de Cooperació ha de poder fer debats prèviament a les reunions de formacions del Consell que afecten el seu àmbit competencial. Cal potenciar la parti-

cipació i implicació de Catalunya en el Comitè Europeu de les Regions, en l'Assemblea de Regions d'Europa, i en la Conferència de Presidents de Parlaments de Regions.

5.3.4 Potenciar la implicació de Catalunya en la política mediterrània

Cal donar impuls a la cooperació euromediterrània a partir dels instruments del procés de Barcelona i la Unió pel Mediterrani. La Generalitat ha de liderar la refundació de l'organització per tal de consolidar la cooperació multilateral mediterrània, on Barcelona ha de servir d'eix central per coordinar polítiques conjuntes, especialment municipals i regionals, que permetin afrontar els reptes que es presenten al Mediterrani: especialment el desplaçament de persones refugiades, però també l'estabilització climàtica o la preservació ecològica, així com l'impuls d'alternatives econòmiques a les dues ribes que n'afavoreixin les seves societats. Aquest procés hauria d'incloure el debat de la possible creació d'una macroregió mediterrània. L'Agenda 2030 (Objectius de Desenvolupament Sostenible) ofereix un marc conceptual a escala multilateral fàcilment aplicable al Mediterrani. Prioritzar tornar a situar Barcelona com l'eix central d'una cooperació multilateral mediterrània renovada, donant sentit i dinamitzant els tres grans objectius del Procés de Barcelona: política i de seguretat, econòmic i financer, i cultural i humà. Des de Catalunya hem de continuar construint una Mediterrània que sigui espai de pau, prosperitat compartida, i intercanvi social i cultural. I per això, la construcció d'aliances en xarxa és una condició necessària.

5.3.5 Impulsar l'aprovació definitiva de l'oficialitat del català a la UE

Ara que el govern estatal ho ha assumit i desplegar una activitat pedagògica entre els estats membres reticents, és el moment de donar l'impuls definitiu a l'oficialitat del català a Europa. Alhora, la cultura catalana ha de ser reconeguda també com a element integrant de la diversitat cultural europea i de la plurinacionalitat i pluriculturalitat de l'Estat, és a dir un element de riquesa a potència i no un cost ni una font de dificultats.

5.3.6 Apostar per una acció exterior efectiva amb noves prioritats

Els darrers anys han estat una etapa perduda de l'acció exterior de la Generalitat. Aquest període ha estat marcat per la inestabilitat institucional, la intervenció del departament després de l'aplicació del 155 i els diferents canvis de consellers a càrrec al llarg de la legislatura. La Generalitat va posar l'acció exterior únicament al servei del full de ruta unilateral i com a conseqüència Catalunya ha estat absent de tots els grans debats europeus o globals. L'últim govern és encara hereu d'una acció exterior pensada des del processisme. Així, no s'ha sentit la veu de la Generalitat en debats com la reforma de la política agrària comuna,

la reforma dels fons regionals, la creació dels Fons d'Asil i Migració o l'elaboració del programa financer multianual dels pròxims set anys. També ha estat desapareguda en lluites liderades per governs regionals per la modificació de les normes europees que protegeixen determinats sectors de les mal anomenada economia col·laborativa com són Uber o Airbnb.

Cal canviar profundament l'enfocament i les prioritats que han tingut tots els organismes catalans del camp de l'acció exterior. I alhora que contribueixi a fixar la posició comuna de la diplomàcia estatal, implicant-se en la seva definició i buscant els mecanismes de corresponsabilitat. Ens cal tornar a centrar l'acció exterior tant en la defensa dels interessos del conjunt de Catalunya, com en dur una veu constructiva a Europa i el món.

5.3.7 Replantejar la xarxa d'oficines de la Generalitat

El desplegament d'oficines s'ha de fer a partir d'un Pla estratègic debatut al Parlament sobre les prioritats de l'acció exterior del Govern, també aquelles transversals, i per poder tenir una xarxa pròpia d'oficines allà on sigui convenient. La presència catalana internacional ha de promoure la consolidació de Catalunya com a actor amb veu internacional. Tampoc ha d'estar centrada únicament en la internacionalització de l'empresa catalana, que ja disposa també d'altres instruments efectius com ara ACCIÓ. Entre altres, ha de servir d'altaveu i coordinació de la diversitat regional interna a Catalunya, per tal de facilitar la incidència del camp o el món urbà catalans en la seva consolidació estructural.

És necessari reorientar les prioritats de DIPLOCAT que no pot ser un instrument al servei d'un projecte del Govern, com va ser-ho ha estat durant el procés, sinó un autèntic instrument del país. Per això, és imprescindible que els programes i les directrius futures del Diplocat es consensuïn en seu parlamentària i en el marc de la Comissió d'assumpptes exteriors del Parlament, i així esdevingui un instrument de tots i totes.

Desenvolupar el Green New Deal Europeu, polítiques socials i canvis en les polítiques macroeconòmiques i comercials.

El European Green Deal ha de continuar sent la gran política pública d'inversions de la UE els pròxims anys. Hem de garantir que tinguin un finançament suficient per poder liderar la transformació de l'economia i les societats europees davant del gran repte de la transició ecològica que tenim per davant. Caldrà assegurar que polítiques dirigides a la transició ambiental socialment justa actualment absent, com la promoció d'habitatge social i rehabilitació, estan incloses en el programa.

5.3.8 Apostar pel European Green Deal des dels municipis i les regions

Des de les mateixes institucions catalanes caldrà garantir la implementació efectiva dels objectius socials, econòmics, i climàtics que contempla el European Green Deal. Per això, en primer lloc, volem impulsar un treball de reflexió en l'àmbit de la UE per abordar la crisi climàtica en relació amb l'economia, per cercar maneres d'augmentar el benestar i la justícia social sense que hagin de dependre del creixement econòmic entès exclusivament com l'evolució del PIB, que posi al centre a les persones i que no provoqui desigualtats.

Proposem potenciar, a escala europea, projectes d'innovació social que fomentin la resiliència dels municipis i les regions davant situacions de crisi. Cal també promoure l'augment del pressupost dedicat al Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER) i al Fons de Cohesió (FC) i facilitar suport tècnic i administratiu a les regions per tal que puguin desenvolupar amb aquests fons plans d'innovació i desenvolupament, en particular aquelles regions amb menys recursos. Aquests fons seran crucials per ajudar a Catalunya i d'altres regions europees a experimentar amb nous models d'innovació i desenvolupament regional. Així mateix, també es promourà l'augment del Fons Europeu Agrícola de Desenvolupament Rural (FEADER), en tant que aquest pot ajudar a promoure nous models d'innovació i desenvolupament en zones rurals.

Impulsarem també un augment de la participació de les regions i grups d'acció local en el disseny dels fons estructurals (FEDER, FC, FSE, FEADER, FEMP) durant el període financer 2021-2027, ja que una major implicació de les regions contribuirà a fer que es dissenyin i s'implementin com a veritables instruments enfocats a les necessitats i realitats de les regions.

5.3.9 Promoure un nou model d'inversió pública, industrial i comercial a Europa

L'avenç en transició justa i benestar social a totes les regions d'Europa, també a Catalunya, fa necessari un replantejament del model de política fiscal, industrial i comercial que ha tingut la UE fins ara i Catalunya ha de ser punta de llança en reclamar aquestes reformes. És indispensable revocar definitivament les normes fiscals i financeres de la UE i les normes de governança que reprenen un model que s'ha demostrat fracassat i inaplicable. Promoure a llarg termini plans d'inversió pública per la transició justa, la digitalització democràtica i la millora del benestar social a la UE, modernitzar les normes de supervisió bancària i financera per garantir el suport a l'economia real i limitar els dividends i bonificacions de les entitats financeres de la crisi.

A més, cal promoure un Pacte per la Indústria europeu que incorpori les necessitats de salut pública i transformació

ecològiques als objectius per a la indústria que es fixen per al període 2020-2030, així com assegurar la sortida comuna de tota la institucionalitat europea del Tractat sobre la Carta de l'Energia, de manera que les regulacions i polítiques energètiques siguin compatibles amb l'agenda climàtica i es puguin eliminar els privilegis i proteccions del sector de l'energia fòssil.

En l'àmbit comercial, no es pot acceptar en la seva formulació actual l'acord comercial entre la UE i MERCOSUR i treballar per una revisió en les negociacions. Cal una política d'acords comercials amb els països llatinoamericans que no dilueixi compromisos climàtics, ambientals ni socials.

5.3.10 Impulsar des de Catalunya una Europa social i justa

Catalunya i la resta de regions europees són partícips del model de desenvolupament que promou la UE i que ha de posar al centre els drets socials i el benestar de tota la ciutadania. Per això cal impulsar regulacions i projectes que tradueixin les reivindicacions de l'Europa social a millores concretes al dia a dia de la ciutadania de Catalunya. Cal, per exemple, promoure en l'àmbit europeu una normativa integral sobre plataformes digitals, perquè doni eines per protegir la vida a les ciutats i els drets dels seus veïns i veïnes en casos com el d'Airbnb, Glovo o Uber. A més, és central impulsar una Directiva sobre Ingressos Mínims, per posar fi a les grans desigualtats entre persones de diferents territoris.

La justícia social va de la mà d'una fiscalitat justa i verda, fet pel qual impulsarem un nou programa fiscal de la UE contra el frau i l'elusió fiscal i l'eliminació dels paradisos fiscals. En l'àmbit dels impostos, calen nous impostos a l'economia digital, a les transaccions financeres i creació d'una fiscalitat ambiental europea, inclosa una taxa europea al querosè.

També hem de demanar que es potenciïn, a través de mecanismes de finançament europeus, projectes de recerca i innovació que ajudin a l'emprenedoria social, cooperatives, associacions, i al conjunt de la societat a desenvolupar l'economia de les cures. Aquelles societats que posin l'economia de les cures al centre seran més capaces de respondre a situacions de crisi com les que hem viscut els darrers anys i que el canvi climàtic pot fer més habituals.

5.3.11 Aprofundir en multilateralisme, cooperació, pau i drets humans

No hi ha democràcia sense drets i llibertats fonamentals; no hi ha democràcia sense pau, i en els darrers anys hem patit un important retrocés en aquest sentit. Al mateix temps, però, les persones estem cada cop més informades i apoderades i hem iniciat un procés de canvi imparabable amb petites revolucions democràtiques arreu. Formem part d'una ciutadania que defensa unes polítiques basades

en la fraternitat entre societat els pobles i en la radicalitat democràtica, no només dins de les nostres fronteres, sinó en una Europa i en unes institucions internacionals diferents. Enmig de les recents crisis encadenades i de reptes per a la humanitat que són globals, com l'emergència climàtica, les forces reaccionàries qüestionen i torpedinen el multilateralisme i els espais de governança global. Des de les institucions catalanes volem fer una aportació constructiva i positiva a unes relacions internacionals i una governança global més pacífiques, cooperadores, democràtiques i justes.

5.3.12 Establir una política exterior proactiva i mancomunada

Davant els reptes del segle XXI, nosaltres apostem per una política exterior mancomunada entre els nivells català, estatal i europeu, en què en la mesura que es pugui, la política exterior europea hauria de parlar amb una sola veu i que sigui autònoma. Una política exterior europea autònoma que no esdevingui subalterna ni dels EUA, ni de la xinesa, esdevenint un vector propi en la governança global. Els principis rectors de la política exterior que proposem han de ser el dret internacional, la pau, els drets humans, la justícia social, la solidaritat, la igualtat de gènere, la promoció de l'Agenda 2030 i dels Objectius de Desenvolupament Sostenible, i la sostenibilitat del planeta.

Volem garantir que els principis rectors citats guïïn l'acció exterior de la Generalitat. I alhora intensificar la implicació amb les múltiples xarxes que operen actualment en aquesta direcció. Per això, cal actualitzar i reformular l'Acord Nacional d'Acció Exterior perquè sigui un instrument que incorpori molts dels actors absents, sigui més inclusiu i centrat en les noves prioritats que ha de tenir en matèria d'acció exterior la Generalitat de Catalunya.

D'altra banda, reforçarem el sistema d'institucions públiques dedicades a la justícia global (ACCD, ICIP), els consorcis internacionals amb participació de la Generalitat (CIDOB, IEMed, IBEI, Casa Amèrica, Casa Àsia, etc.), i el teixit d'organitzacions de la societat civil que hi dediquen els seus esforços. Cal fer sinergia per a "l'acció diplomàtica" amb totes les xarxes institucionals (locals i supralocals), així com les no institucionals que mantenen relacions amb actors d'altres països, siguin aquests locals, regionals o estatals.

5.3.13 Impulsar els drets humans, la pau, el respecte al dret internacional i la seguretat arreu

Els drets humans, la pau i la seguretat han de ser la bandera de l'acció internacional de les institucions catalanes. Molts països els vulnereu de forma reiterada. Garantir-los vol dir una acció decidida i ferma, sovint en contra de grans interessos creats i injustícies persistents. I, alhora, vol dir que també s'abordin els determinants i els responsables de les vulneracions dels drets humans, les causes dels desplaçaments forçosos, i que es persegueixin els promotors de la

inestabilitat i la guerra. L'acció de govern per a la justícia global només pot ser efectiva si es treballa sota el principi de la coherència de polítiques de tots els departaments i institucions vinculats a la Generalitat de Catalunya.

Cal assegurar un compromís estratègic amb el dret internacional i la pau de tota la institucionalitat catalana, no tan sols des de les unitats més directament implicades, sinó des de tots els departaments. Renovar el compromís amb la pau i la prohibició de les armes nuclears. La pau a l'Orient Mitjà i Àfrica del nord, una perspectiva de futur per a la regió hauria de ser una prioritat. Aquest compromís ha de ser desenvolupat assumint els principis de la Resolució 1325, de les Nacions Unides, d'incorporació de la perspectiva de gènere en la prevenció i resolució de conflictes.

Treballarem per garantir una acció exterior catalana promotora dels drets humans i que totes les polítiques públiques de la Generalitat siguin coherents amb aquest objectiu. També s'ha d'assegurar el compliment dels drets humans en la internacionalització de les empreses i, en el mateix sentit, els sistemes de compra i contractació pública catalanes han d'incorporar les clàusules de protecció dels drets humans necessàries per garantir que les empreses contractades no es beneficien de situacions contràries al dret internacional i on existeixi vulneració dels drets humans. En aquest sentit, implementar els principis de protecció i promoció dels drets humans en la compra i contractació pública com a eina fonamental de coherència i transformació des de la justícia global, i fer el seguiment de la Resolució del Parlament de Catalunya de 2016 que preveu la creació d'un centre d'avaluació dels impactes de les empreses catalanes a l'exterior.

Impulsarem l'establiment del pla integral i multinivell d'abordatge dels fenòmens de la violència extremista i del terrorisme. Promoure la necessària cooperació entre serveis policials i d'intel·ligència en l'àmbit europeu i internacional no ha d'anar en detriment en abordar-ne alguns dels seus determinants, aquí i arreu: l'exclusió, les desigualtats, la difusió de la cultura de l'odi, la intolerància, els integristes religiosos i les seves fonts de finançament.

Per tal que Europa sigui promotora d'aquest model, des de Catalunya hem de promoure, en consonància amb el que va expressar la societat catalana, una política de defensa d'abast europeu, defensiva i de protecció integral enfront d'amenaques de tercers, i focalitzada cap a l'exterior, les missions de pau, que sigui una alternativa viable a l'OTAN, de manera que no hi quedi subalternitzada. Volem consolidar l'autonomia necessària per fer possible una política comuna de seguretat aliena al nacionalisme i la xenofòbia.

5.3.14 Promoure la cultura de la pau per la defensa i promoció dels drets humans

En el context actual de conflictes armats i creixent qüestionament del dret internacional, cal promoure la cultura de pau des de la solidaritat amb els pobles agredits, davant discursos d'odi, de bel·licisme ofensiu i legitimadors dels agressors. En concret, es farà el possible perquè, tant des de la Generalitat, el govern de l'estat i la UE, es promoguin condicions de pau justa per als conflictes, amb els seus corresponents mecanismes i processos diplomàtics i de diàleg. La cerca de "paus justes" per als diversos conflictes existents i potencials ha de basar-se en la defensa del dret internacional, així com en atendre i posar al centre les legítimes demandes dels agredits, envaïts i/o ocupats i la necessària solidaritat amb aquests. En aquest sentit, donarem suport al Fòrum Català per la Pau per l'elaboració d'una política pública de pau a Catalunya, i modificar a Llei 21/2003, de 4 de juliol, de Foment de la Pau, per incloure l'obligatorietat de desenvolupar i aprovar al Parlament un Pla País de Pau, tal com s'ha acordat al si del Consell Català de Foment de la Pau.

5.3.15 Un país que acull i defensa els drets de les persones refugiades

Volem aconseguir que Catalunya actuï com a territori refugi complementari per a tots aquells perseguits tant per haver defensat els drets humans i ambientals, com per raó de consciència, i identitat i/o orientació sexual. Catalunya ha de poder fer efectiva la voluntat expressada d'acollir els demandants de refugi. Les institucions catalanes promouran una reforma del sistema d'asil i de refugi a escala europea, vinculant i solidari. Cal, així mateix, desplegar un esforç especial per incidir sobre l'Estat espanyol i la Unió Europea perquè obrin vies segures per a les persones que cerquen refugi a Europa, en aliança amb els municipis de Catalunya i altres territoris europeus. Instar a la Comissió que compleixi el compromís d'acollida.

5.3.16 Amplificar la veu de les institucions catalanes als organismes globals i multilaterals

Establir en acord amb l'Estat un sistema de representació ad hoc per a la Generalitat en els organismes internacionals i del sistema de Nacions Unides que abordin qüestions pròpies, com són l'OSCE, l'OIT i la UNESCO, entre d'altres; així com en els mecanismes de seguiment dels tractats internacionals, com ara els relacionats amb el canvi climàtic.

5.3.17 Contribuir a la justícia global i a la cooperació transformadora

Les relacions de Catalunya amb diverses regions i pobles del món (especialment el Mediterrani, l'Amèrica Llatina i el Carib) són una part fonamental del nostre internacionalisme. Unes regions sotmeses sovint a la interferència imperialista. Hi mantenim vincles socials, econòmics i culturals i compartim el fet que els centres de poder econòmic consideren les nostres societats com a perifèriques i fàcilment manipulables. De la mateixa manera, no podem deixar de pensar, treballar i cooperar amb altres regions com ara Àsia o l'Àfrica subsahariana i els països emergents, entre d'altres. Ha de prevaler el principi de coherència de polítiques amb la justícia global al conjunt de l'acció de govern i transitar cap a un enfocament de cooperació de banda ampla. Proposem potenciar la cooperació catalana com a eina de transformació i justícia global, revertint les retallades i assolint el compromís fixat a la Llei de Cooperació d'arribar al 0,7% de l'AOD catalana el 2030. També volem modificar la Llei 26/2001, de 31 de desembre, de cooperació al desenvolupament per incloure el compromís renovat d'assolir el 0,7% dels ingressos corrents no condicionats l'any 2030, incloent-hi la fórmula de càlcul que contempla el Pla director 2023-2026 aprovat al Parlament. Aquesta fórmula suposa incrementar, com a mínim, aquest percentatge en 0,07 punts anuals, de manera que aquest indicador es vagi consolidant any rere any per assegurar que no decreix en èpoques de contenció de la despesa i, en el cas de possibles escenaris de pròrroga pressupostària, el creixement esperat s'acumularà per a l'any següent. Aquest increment ha d'estar acompanyat per un ampli acord concertat amb els actors socials implicats i polítics per al desplegament de les polítiques de cooperació. Caldrà treballar en l'elaboració d'un nou Pla Director de Cooperació 2027-30 de manera participativa i consensuada amb els actors, que prioritzi la defensa dels drets humans, la igualtat de gènere, la justícia global, la lluita contra les desigualtats, la governança democràtica i la cultura com a motor de valors humans i fraterns, focalitzant l'acció on es pugui aportar un valor afegit i permetre fixar l'escenari pressupostari que permeti arribar al 0,7% el 2030. En paral·lel caldrà millorar la planificació i els instruments de la cooperació al desenvolupament, tant pròpia com d'altres actors, així com l'avaluació de resultats. Promourem una estratègia coordinada, a ser impulsada amb l'acció exterior de l'Estat per la condonació efectiva del deute als països de renda baixa.

5.3.18 Donar suport a la defensa dels drets humans arreu

Cal garantir la coherència de polítiques públiques de la Generalitat de Catalunya, avançant en mecanismes de contractació i compres públiques amb criteris de respecte cap als drets humans, la construcció de la pau, de transició energètica i justícia global. Aprovarem la Llei de creació del Centre Català d'Empresa i Drets Humans en el primer any de legislatura, a partir de les compareixences i el text avançat durant la ponència de la legislatura anterior, com a centre públic independent vinculat al Departament d'Acció Exterior, amb l'objectiu de fer avaluació de l'impacte exterior de les actuacions de les empreses catalanes en els drets humans, la promoció de la pau i el desenvolupament sostenible. L'estructura i governança d'aquest centre garantirà la seva autonomia respecte al Govern i el sector empresarial per poder exercir la seva funció amb total imparcialitat i rigorositat, i les seves conclusions seran tingudes en compte a l'hora de garantir la coherència de polítiques de la Generalitat de Catalunya en l'àmbit de l'acció exterior.

A partir de l'aprovació de la llei, posar en marxa el centre amb els recursos necessaris perquè pugui exercir les seves funcions. Potenciarem el treball de suport, solidaritat i defensa de les persones defensores dels drets humans, en un context internacional d'augment alarmant de la repressió i la persecució que pateixen a mans d'interessos governamentals, empresarials o d'organitzacions criminals. Especialment, es farà èmfasi en la defensa dels drets col·lectius dels pobles indígenes, ja que són una de les poblacions més vulnerables i amenaçades per l'emergència climàtica i per l'explotació dels recursos naturals, que afecten directament el seu model de vida i a la seva pervivència com a pobles.

5.3.19 Per un internacionalisme solidari

Demanam un alto el foc permanent i incondicionat a Gaza que aturi el genocidi a la població palestina i permeti l'arribada d'ajuda humanitària. A més, exigim un embargament d'armes immediat i bidireccional contra Israel. Reclamem el cessament dels assassinats, agressions i espolis a palestins a Cisjordània i la repatriació immediata a Israel de tots els colons il·legals. Per forçar al govern israelià en aquesta direcció, promourem la suspensió dels acords comercials i de cooperació entre Espanya i Israel i entre la Unió Europea i Israel, així com d'aquells acords que la Generalitat manté amb Israel i dels programes ACCIÓ. Per reprendre el curs diplomàtic del conflicte i revertir l'actual genocidi en curs, proposem el reconeixement d'un estat palestí viable en les fronteres de 1967 tant per part de les institucions europees com de Nacions Unides, i promourem com a primer pas el seu reconeixement immediat per part d'Espanya. Des de la solidaritat amb el poble palestí, i respectant l'autonomia de l'esfera institucional, es consideren legítimes les iniciatives de l'estratègia internacional de BDS (Boicot, Desinversions, Sancions) i es rebutjaran els intents de prohibició i crimina-

lització amb mesures de reparació i memòria quan siguin necessàries.

Donarem suport a la reivindicació del poble sahrauí. El Govern ha d'acceptar, tal com vol la societat, viure en una regió euromediterrània que compti amb un Sàhara lliure. I ha de procurar orientar la política exterior de l'Estat i de la UE de manera que aquesta voluntat quedi reflectida en el debat públic europeu al respecte.

Continuarem la solidaritat amb el poble ucraïnès, tant de les institucions catalanes com municipals.

Donarem suport a la reivindicació de les Nacions Unides d'aixecament del bloqueig econòmic, comercial i financer per part dels Estats Units contra Cuba.

Finalment, promourem el debat per transformar les relacions heretades del colonialisme que Europa encara manté amb altres nacions i regions per substituir-les per vincles entre iguals, on es considerin mesures de reparació i memòria quan siguin necessàries.

5.3.20 Treballar per una Agenda 2030 feminista, transversal i transformadora

L'Agenda 2030, i els 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) és un gran pacte internacional que compromet organismes internacionals, governs estatals i descentralitzats, i organitzacions de la societat civil, en avançar cap al garantiment dels drets bàsics i la millora de les condicions de vida de tota la població a través d'iniciativa de desenvolupament sostenible. Per tal d'assolir aquests 17 objectius globals de desenvolupament sostenible el 2030, Catalunya ha de comprometre's amb recursos i polítiques públiques per avançar en l'assoliment d'aquests objectius al nostre país, però també incidir en l'assoliment en l'àmbit global a través dels diferents instruments de polítiques públiques que existeixen.

Demanarem promoure les transformacions estructurals i polítiques que clarament lluitin contra la desigualtat, empenyin reformes fiscals progressives i verdes, plantejin nous models productius més sostenibles i ecològics, i avancin en la feminització de totes les polítiques públiques. Aquestes reformes han de tenir especialment present el món del treball, vinculant la millora i cohesió de les polítiques laborals a escala europea amb una reforma fiscal més redistributiva.

Cal a més, empenyer per una Agenda Feminista 2030, que garanteixi la defensa dels drets de les dones en tots els àmbits i la transversalització de la visió feminista als 17 ODS. En aquest sentit, serà una prioritat de Comuns-Sumar impulsar l'extensió del dret a l'avortament la seva inclusió al màxim nivell legal (protecció legal europea), tal com s'ha fet recentment a la Constitució francesa.

5.3.21 Atendre les problemàtiques dels catalans i catalanes a l'exterior

Moltes de les problemàtiques que enfronta la ciutadania catalana a l'exterior són competències estatals, no obstant l'Estatut d'Autonomia de Catalunya reconeix a l'article 7.2 la plena ciutadania dels catalans residents a l'estranger i els seus descendents. A més, reconeix a l'article 13 l'obligació de la Generalitat de donar suport a les comunitats catalanes a l'exterior. D'altra banda, l'article 138 reconeix l'obligació de generar polítiques d'integració per als catalans retornats. Com a desenvolupament de l'Estatut, en matèria de residents a l'exterior trobem la llei 25/2002 de mesures de suport al retorn dels catalans emigrats i els seus descendents i la llei 8/2017 de la comunitat catalana a l'exterior. Per tant, des de la Generalitat i el Parlament apostem per prendre mesures per garantir els drets dels residents a l'exterior.

Per això instarem el govern estatal a la reforma de la LO-REG per restablir el dret a vot a les eleccions municipals i impulsarem la creació d'una circumscripció exterior per la representació dels catalans i catalanes a l'exterior tal com tenen països com Itàlia, França i Portugal. També demanarem generar espais de participació per les associacions a l'exterior en la discussió, elaboració i implementació de les polítiques públiques.

A més, volem garantir els drets de tots els catalans i catalanes a l'exterior, fet pel qual cal Desenvolupar la Llei 8/2017 de la comunitat catalana a l'exterior. És especialment important garantir l'accés a la salut pública dels catalans i catalanes residents a l'estranger; fomentar la llengua catalana entre els descendents, garantint els drets lingüístics dels fills i filles de catalans residents a l'exterior, promoure el suport a les persones pensionades i dependents que resideixen a l'exterior; i També volem promoure el retorn digne, desenvolupant una nova llei de mesures de suport dels catalans emigrats i els seus descendents. Finalment, exigirem que la llei de memòria democràtica de Catalunya es reconegui a les persones exiliades i descendents.

5.3.22 Amplificar la veu i les xarxes dels municipis i les regions metropolitanes

Les àrees metropolitanes principals europees, entre les quals hi ha la de Barcelona, tenen un rol cabdal en la definició i concreció dels grans objectius. Aquestes requereixen poder disposar de mecanismes de coordinació entre elles i que institucions de nivell superior com la Generalitat facilitin la seva veu en l'entramat europeu. Els municipis han de tenir un major rol en la política europea i, d'altra banda, requereixen coordinar-se per dur la veu i les reivindicacions del món local, urbà i rural, allà on es decideixen moltes qüestions que tenen un impacte directe en el seu dia a dia. Les institucions catalanes poden contribuir-hi.

Per això volem reforçar el treball en xarxa dels governs municipals a escala europea i global. Alhora, facilitarem que el municipalisme i les seves xarxes puguin connectar-se amb els nodes d'arreu i ser actors clau per a l'aprofundiment democràtic i la solució dels grans reptes europeus i globals, entre d'altres, a través de la presència internacional de la Generalitat.

A més, cal fer aliances de la Generalitat amb altres governs subestats i regionals per tal de tenir una veu comuna en els grans debats globals i per defensar la subsidiarietat en les competències i recursos com a eines imprescindibles per a la democratització a totes les escales de govern. Les institucions catalanes han de treballar en xarxa per intercanviar experiències i solucions a reptes concrets, tant a través de xarxes institucionals com a través de col·laboracions puntuals.

5.4 Un país que impulsa la revolució ètica i democràtica

Volem una democràcia de base, més justa, més igualitària, solidària, lliure de corrupció, participativa i que impregni tots els àmbits de la nostra societat, especialment tots aquells que tenen a veure amb el bé comú. La nostra és una proposta d'emancipació social i comunitària.

Apostem per un nou model, radicalment democràtic, basat en l'apoderament de la ciutadania. Un model que situï la gent del carrer al centre de l'acció política i que reforci la vida comunitària als veïnats, als barris, als llocs de treball i a tots els espais de confluència de la ciutadania.

Només radicalitzant la democràcia i situant la gent comú al centre de l'acció política podrem aconseguir el canvi real que desitgem.

5.4.1 Aprofundir en radicalitat ètica i democràtica

Apostem per aprofundir i millorar la democràcia en tots els seus aspectes, començant per millorar les institucions representatives i els mecanismes d'elecció dels nostres representants, que han de continuar jugant un paper fonamental en el nou model de país que volem construir. Al mateix temps, però, apostem per convertir la democràcia en un eix vertebrador de tota la nostra societat, fent que la democràcia no formi part només de les institucions públiques, sinó també del conjunt d'espais socials i comunitaris, l'economia, l'empresa o les famílies.

Per tenir una democràcia realment plena cal desenvolupar nous canals, noves pràctiques i nous instruments de deliberació, participació i decisió directa. No volem unes eleccions cada quatre anys, volem democràcia cada dia. Volem que la ciutadania participi en la presa de les decisions i que intervingui de forma efectiva en la producció de les polítiques públiques.

Millorar la transparència i el retiment de comptes

Apostem per un model de transparència activa, pròpia dels nostres temps, que obri les seves dades a tota la ciutadania i habiliti la seva consulta activa a través d'internet, simplificant-ne l'anàlisi.

Considerem que tota la documentació de les institucions és propietat de la ciutadania i, com a tal, ha de ser pública i ser publicada.

Volem un Govern obert: tota la informació ha de ser pública i, per tant, transparent. L'actual Llei de transparència 19/2014 no s'ha desenvolupat com caldria i alhora és clarament insuficient, cal reformar-la i atendre les propostes següents:

1. Dret d'accés a la informació de totes les persones, no només d'aquelles amb residència legal. Cal un organisme de garantia del dret d'accés veritablement independent i amb tots els recursos necessaris.

2. Registre de grups de pressió: el registre de grups de pressió serà obligatori, públic i les seves dades disponibles per mitjà del règim de transparència previst a la llei.

El registre mostrarà per a qui treballen aquests grups de pressió, amb quina finalitat en concret, amb qui s'ha reunit i quina documentació han lliurat, entre d'altres.

Tota la informació de sous, patrimoni, agendes dels càrrecs públics, assistència als plens i comissions del Parlament serà pública.

3. Els comptes dels partits, fundacions i associacions vinculades han de ser públics, tant pel que fa als ingressos com a les despeses. En concret, proposem crear un registre públic dels crèdits que els partits tenen contrets amb bancs i caixes (condicions i terminis) i la publicació de tota la informació que aporten a la Sindicatura de Comptes sobre el seu finançament, tant ordinari com electoral, en detall, així com el compliment estricte de la Llei de transparència.

4. Transparència i accés a la informació sobre com es gestionen els comptes de la Generalitat. Cal facilitar que la ciutadania analitzi el deute de la Generalitat i, fins i tot, reclami judicialment la responsabilitat de la part del deute adquirit per equips de govern anteriors que consideri il·legítima. Per a això, es permetrà que associacions com l'Auditoria Ciutadana del Deute puguin accedir a tota la informació necessària. Si cal, es contractarien serveis externs de consultoria per poder completar els informes jurídics sobre les irregularitats detectades. Aquests informes no han de ser només una denúncia pública, han de ser la base per poder demandar la rescissió de contractes fraudulents o abusius que estiguin sagnant les arques i sol·licitar sancions i indemnitzacions a aquells qui haguessin obrat indegudament.

5. Transparència per part dels càrrecs de la Generalitat.

President, diputats, entre altres càrrecs de confiança, hauran d'actuar de manera transparent, tant en informació sobre reunions com pel que fa a sous i càrrecs, facilitant a la ciutadania l'accés a tota la informació disponible.

6. Impulsar junt amb les entitats supramunicipals, i amb els recursos adients, un pla per facilitar als ens locals els recursos necessaris perquè puguin complir la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, i tots els seus processos d'aplicació als municipis, impulsant conjuntament plans estratègics per a la seva implantació, amb seguiment i avaluació de la qualitat de la implantació municipal, així com d'instruments en la lluita contra la corrupció.

A més, proposem altres mesures per desenvolupar la transparència i el bon govern com:

1. Redacció d'un Pla estratègic per redefinir el Sistema d'Arxius de la Generalitat de Catalunya que posi el focus en l'accés a la informació i que vinculi els arxius i la gestió documental a les polítiques de govern obert. El pla s'hauria d'elaborar amb la participació del sector i hauria d'obrir una reflexió sobre l'adscripció orgànica més adequada.

2. Nova Llei de gestió documental i arxius, que adapti les funcions que desenvolupen els arxius a la nova administració digital i els requisits de transparència, accés a la informació i lluita contra la corrupció, així com al retorn del patrimoni documental preservat.

3. Millorar el funcionament i l'agilitat dels processos de reclamacions de la Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública creada per la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

Impulsar una acció integral contra la corrupció

La corrupció és evitable. Explorarem totes les accions possibles a l'abast de les administracions catalanes per impedir els casos de corrupció, i per això proposem:

1. Increment del control i la limitació de les despeses electorals i màxima transparència d'aquestes. S'han d'establir més competències per a la Sindicatura de Comptes per garantir un bon ús dels diners públics i per assegurar la transparència, preveient la possibilitat de retirar subvencions electorals als partits i coalicions.

2. Prohibir la contractació amb l'administració pública de persones o empreses condemnades per haver protagonitzat casos de corrupció, o que operin o tinguin sucursals a paradisos fiscals.

3. Promoure l'aprovació de codis ètics dels càrrecs públics, per una política digna i exemplar, així com impedir les portes giratòries, creant un registre electrònic únic a Catalunya de béns i interessos de càrrecs públics i seguiment específic post càrrec.

4. Vetllar pel compliment de la Llei 21/1987, d'incompatibilitats del personal al servei de l'administració de la Generalitat, i del codi de conducta dels alts càrrecs i personal directiu de l'Administració de la Generalitat i de les entitats del sector públic, garantint-ne l'avaluació amb la col·laboració d'experts independents, i impulsar mesures de reforç d'aquest compliment.

5. Promoure la constitució d'una oficina de gestió ètica, incorporant una "bústia ètica", similar al model de la ciutat de Barcelona, i que faciliti les denúncies de corrupció, així com la protecció especial per a persones denunciants de

casos de corrupció, garantint l'assistència adequada des del moment de la denúncia, així com assistència mèdica i psicològica, i blindatge del lloc de feina de la persona denunciant.

Comuns-Sumar fa seves les propostes sorgides de la II Cimera contra la Corrupció, convocada per l'Observatori Ciutadà contra la Corrupció i que va comptar amb la participació de tots els grups parlamentaris i de les entitats signants del Pacte Social contra la corrupció. Així mateix, es compromet a reprendre aquelles propostes decaigudes per la finalització del mandat, un cop constituït el Parlament resultat de les eleccions del 12 de maig de 2024.

Impulsar la participació ciutadana

Cal que les institucions públiques es dotin de noves eines de participació ciutadana i les utilitzin de forma molt més generalitzada a l'hora de dissenyar i implementar les seves polítiques. Proposem que a l'hora d'obrir mecanismes participatius s'apliqui el principi de subsidiarietat, és a dir, que la ciutadania participi, debati i acordi al nivell més proper possible de l'origen de cada problemàtica, i les següents mesures:

1. Desenvolupar la normativa sobre govern obert (Llei 19/2014) per fomentar la participació ciutadana en la formació i el disseny de polítiques públiques d'àmbit general i sectorial.

2. Desenvolupar i fomentar mecanismes i processos participatius i deliberatius. Incorporar processos participatius en les principals lleis, plans i programes del govern previstos per a la pròxima legislatura; especialment obrir processos participatius sobre la construcció d'infraestructures i projectes urbanístics, que tenen un impacte més important al territori, lleis que afectin el desenvolupament de drets i llibertats reconeguts a l'Estatut, ordenació territorial, pla de govern i pressupostos.

3. Reformar els òrgans estables de participació (com els consells consultius) per tal de garantir-ne la independència, la representativitat social i la vinculació a la presa de decisions públiques. Crear consells ciutadans en diferents àmbits sectorials i transversals, en substitució dels actuals consells de participació de les associacions en la presa de decisions de les institucions públiques.

4. Promoure una Llei de foment de la participació que reculli les previsions de la llei de consultes populars no referendàries i generi l'obligació dels poders públics catalans de promoure els canals de participació adients per afavorir la presència ciutadana en l'agenda política del país. Hi té especial importància la iniciativa popular reglamentària.

5. Instar al govern de l'Estat a la ratificació del Protocol addicional a la Carta europea d'autonomia local sobre el dret a participar en els afers de l'autoritat local.

6. Promoure l'aplicació del vot electrònic. Establir mecanismes de consulta popular en línia, espais deliberatius i de presentació de propostes i iniciatives ciutadanes. Lluitar contra les bretxes digitals. Realitzar activitats formatives obertes a la ciutadania en l'ús de les eines informàtiques de participació.

7. Utilització de la plataforma digital en codi obert per afavorir la transparència i traçabilitat dels canals de participació i promoure la implicació ciutadana.

8. Reforma de la Iniciativa Legislativa Popular (ILP) per garantir la participació de la comissió promotora d'una ILP durant tot el procés de la proposició de llei al Parlament, com un grup parlamentari més a tots els efectes (però sense vot).

9. Elaborar una llei reguladora de la iniciativa ciutadana en l'àmbit municipal. Era un mandat de la Llei 1/2006 de la iniciativa legislativa popular que demanava la seva realització en sis mesos (des del 2006).

10. Continuar donant suport i ajuts econòmics als ens locals en matèria de participació. La Generalitat ha de continuar oferint recursos a aquells ajuntaments que apostin per la participació, tant per a la realització dels processos com per a la formació de tècnics i tècniques.

Millorar la democràcia representativa

Apostem per millorar l'actual democràcia representativa, amb un paquet de mesures legislatives, entre les quals proposem:

1. Elaborar una llei electoral catalana que garanteixi, entre altres qüestions: la igualtat del valor dels vots arreu del territori, així com la representació d'aquesta diversitat territorial al Parlament; la vegueria com a circumscripció electoral; la paritat en cremallera, és a dir, dones i homes ocuparan llocs alterns a les llistes electorals; creació d'una sindicatura electoral a Catalunya; estudi de totes les possibilitats de les noves tecnologies i aplicació per al desenvolupament de noves formes de democràcia representativa i aplicació del vot electrònic directe.

2. Instaurar el dret de vot de totes les persones a partir dels tres anys de residència i dels setze anys.

3. Promoure la limitació dels mandats, a dos pel que fa a responsabilitats executives, i a tres respecte a les representatives.

4. Creació d'una oficina de suport a les persones migrades: atenció a les persones que resideixen a l'estranger per garantir l'exercici dels seus drets, en particular el dret de vot.

Fomentar el teixit associatiu

Apostem pel desplegament i aplicació del Pla nacional de suport a l'associacionisme i la participació ciutadana, que inclogui les accions següents:

1. Fomentar mesures que potenciïn l'impacte positiu de l'associacionisme sobre la cultura cívica: entitats obertes, igualitàries i democràtiques.

2. Promoció específica de la participació de persones que habitualment estan fora d'aquests processos (gent gran, persones immigrades, persones excloses socialment).

3. Dissenyar polítiques de foment de la participació i la cultura cívica a través de l'educació formal i informal, incloent-hi l'educació en l'ús d'internet com a mecanisme de participació i col·laboració des de la infància i la joventut.

4. Desplegar i aplicar el programa català de desenvolupament comunitari intercultural. Serà un treball conjunt i col·laboratiu entre la ciutadania i les institucions per posar en marxa mesures encaminades a teixir xarxes ciutadanes i veïnals fortes. S'orientarà més al procés que als resultats, per la qual cosa posarà en valor el treball comunitari i veïnal de base que ha permès l'exercici de drets a la ciutadania durant els últims anys. Estarà planificat, implementat i avaluat en estreta col·laboració amb la societat civil organitzada i amb la ciutadania.

5. Apostar per una política clara i transparent de convenis amb associacions, de caràcter plurianual. L'activitat quotidiana de les entitats té un valor en si mateixa, més enllà dels projectes puntuals subvencionables, per això són necessaris els convenis. Alhora, aquesta forma de finançament es realitzarà respectant els criteris de transparència en la convocatòria i objectivitat en l'avaluació.

6. Promoure una Llei de registre únic d'associacions de Catalunya connectat amb els registres municipals per afavorir el traspàs d'informació i la transparència dels suports públics al sector. Això, a més ajudarà a conèixer la realitat del món associatiu per poder fer polítiques eficaces de suport.

7. Promoure una nova Llei de foment de l'associacionisme per facilitar l'autonomia de les entitats socials i sobretot dels seus projectes, o desenvolupar l'actual Llei 25/2015, de 30 de juliol, del voluntariat i de foment de l'associacionisme, que fa referència a un pla d'associacionisme, però que és del tot insuficient.

5.4.2 Avançar en polítiques de memòria democràtica

A Catalunya les institucions públiques han d'oferir polítiques públiques de memòria democràtica tant en l'àmbit polític com en el social, històric i cultural. Aquestes polítiques han de servir per conèixer un passat on la lluita de les persones i les institucions col·lectives democràtiques (par-

tits, sindicats, cooperatives, ateneus, etc.) han conquerit les llibertats polítiques i nacionals i els drets socials, i s'ha millorat el benestar material de la ciutadania d'aquest país. Ara bé, també han de servir de punt de trobada amb les generacions més joves perquè siguin participants, des de les seves preocupacions i interessos, de la revisió i valoració de les experiències col·lectives passades com la manera més adient de dotar-se d'eines per millorar la vida individual i col·lectiva i aprofitar les oportunitats de canvi polític que s'obren en el present.

Avançar en els principis de veritat, justícia i reparació

En defensa d'aquests principis de veritat, justícia i reparació, aplicats a les víctimes de la dictadura de Primo de Rivera, del franquisme i la Transició, considerem necessàries les propostes següents per avançar en la construcció de més democràcia i més transparència, d'un model d'Estat sense herències del franquisme, i en aquest sentit, proposem:

- Promoure la redacció i entrada en vigor d'una llei integral de memòria democràtica que harmonitzi el corpus legal existent sobre memòria democràtica actual aprovat pel Parlament, que són la del Memorial Democràtic (2007), la de fosses (2009) i la de reparació jurídica (2017), i que doni resposta a les demandes de la societat civil, al dret a la memòria dels ciutadans i al deure de memòria dels països. La nova llei de memòria democràtica que permeti assegurar la seva capacitat per dur a terme polítiques de memòria en l'àmbit cultural, educatiu així com de justícia i reparació. Cal fomentar una programació estable d'activitats cíviques, culturals, educatives i de participació social en memòria democràtica i en col·laboració amb altres administracions i entitats de memòria. Així mateix, cal generar una oficina d'informació i assistència a les víctimes i represaliades del franquisme i la transició. Ha de proporcionar assistència a les víctimes que ha de reconèixer la mateixa llei, amb acompanyament jurídic i psicosocial per proporcionar informació i fomentar que, qui ho vulgui, pugui denunciar els crims de lesa humanitat i les vulneracions de drets fonamentals. Per això caldrà acompanyar la nova llei de memòria democràtica de Catalunya d'un estudi econòmic que garanteixi el finançament suficient de les polítiques públiques de memòria democràtica.
- Incloure en la llei el període de la dictadura de Miguel Primo de Rivera, Capità General de Catalunya, que s'inicia amb la seva sublimació el 13 de setembre de 1923, amb el suport del rei Alfonso XIII, declarant l'estat de guerra, la suspensió de les garanties constitucionals, la dissolució de les Corts i la substitució del règim constitucional de 1876 per una dictadura militar.
- Reconèixer com a entitats d'utilitat pública les associacions memorialistes, per la seva tasca de servei públic d'interès general.

- Promoure el reconeixement i reparació efectiva de totes les víctimes del franquisme represaliades per causes polítiques, pel parentiu amb els lleials a la legalitat republicana, per causa de l'orientació sexual, de les creences religioses, per motiu de gènere, de pensament, etc.; des de la primera víctima del 36 als últims afusellats del franquisme i incloent-hi també les víctimes de la transició.
- L'Administració de la Generalitat impulsarà i promourà que les organitzacions actualment existents que hagin col·laborat amb la dictadura franquista o hagin participat de manera activa en el sistema repressiu, com les congregacions religioses i instituts seculars vinculats a l'Església catòlica que regentaven centres del *Patronato de Protección a la Mujer*, així com les organitzacions o empreses respecte de les quals es constati que van utilitzar els treballs forçats en el seu benefici duguin a terme les actuacions necessàries per facilitar l'establiment de la veritat respecte al seu paper a la repressió, reconèixer públicament la seva responsabilitat en les violacions de drets humans comeses i realitzar les accions necessàries per fer efectiva aquesta responsabilitat. Aquestes accions inclouran les disculpes públiques a les víctimes i supervivents. Aquestes organitzacions o institucions no podran ser perceptores de fons públics fins que hagin adoptat mesures de reconeixement i reparació.
- Les administracions públiques i institucions de Catalunya, en l'exercici de les seves competències, han d'adoptar les mesures oportunes per revisar d'ofici i, si escau, retirar les distincions, les medalles, les condecoracions, els nomenaments, els títols i els honors institucionals a persones que van dirigir, van participar o van donar suport al cop d'estat de 1936 o al bàndol rebel durant la Guerra Civil; a dirigents de la dictadura franquista; a persones i institucions que van col·laborar amb la dictadura franquista o que van participar de manera activa en el sistema repressiu, incloent-hi la repressió per raons de gènere; o a persones que van formar part del suport de la dictadura franquista a les potències de l'eix durant la Segona Guerra Mundial, que hagin estat concedits per aquest motiu i que siguin manifestament incompatibles amb els valors democràtics.
- Reforçar el compliment de la Llei sobre la localització i identificació de les persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista i la dignificació de les fosses comunes. Obertura per part de l'administració i a càrrec dels seus pressupostos de les fosses, exhument-ne i identificant-ne les restes, i donar suport a la identificació i trasllat de cossos de persones desaparegudes i localitzades a fosses comunes de fora del territori català. Gestionar el cens de persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista com a registre administratiu en el qual s'han d'incloure les dades que facilitin les tasques de localització i identificació.
- Impulsar la creació d'una oficina efectiva d'ajuda a les víctimes del franquisme i als seus familiars que, a més d'informació, ofereixi resolució als problemes que aquests plantegin com a part del seu dret a la reparació, així com d'un espai definitiu de memòria on es trobi tota la informació de la repressió centralitzada, originals o còpies de diferents arxius, digitalitzada i de lliure consulta en línia. Promoure la creació d'un portal de víctimes de la Guerra Civil i persones represaliades pel franquisme que reculli la informació bàsica de les diferents bases de dades que actualment es troben disperses.
- Promoure l'eliminació, no reinterpretació, de tots aquells monuments alçats en honor i glòria als colpistes i repressors.
- Sol·licitar des del Govern de la Generalitat i el Parlament de Catalunya que la prefectura de Via Laietana es converteixi en un espai de memòria democràtica on se situï una oficina d'atenció a persones víctimes del franquisme en la gestió del qual tinguin espai les entitats memorialistes i de drets humans de Catalunya.
- Promoure que es dugui a terme l'estudi de la repressió franquista a Catalunya que doni com a resultat l'elaboració d'un llibre blanc en format de catàleg digital.
- Impulsar alhora un pla d'actuació en col·laboració amb altres administracions públiques per tal de preservar la documentació, catalogació, informatització i digitalització dels diferents arxius judicials, policials o militars.
- Reforçar i dotar adequadament i suficientment la col·laboració econòmica amb associacions memorialistes, centres d'estudis, universitats i fundacions. Elaboració de més polítiques actives de memòria amb més mitjans i representació on totes les associacions de víctimes tinguin veu i vot: l'exili, la deportació, els camps de concentració espanyols, francesos i alemanys, les presons de la dictadura i la transició, les persones assassinades amb consells de guerra o sense, les desaparegudes, les vexades, el treball esclau en el franquisme, les fosses, les nenes i els nens robats, els internats de la por, les dones represàlies, la comunitat LGBTI, els bombardejos, la repressió sobre les llengües, el trauma generacional, la tortura, la depuració, l'espoli, etc.
- Donar suport a les causes ja iniciades o que es puguin iniciar, pels delictes de genocidi i/o crims de lesa humanitat comesos a Espanya per la dictadura franquista entre el 17 de juliol de 1936 i el 15 de juny de 1977, com la Causa 4591/10 coneguda popularment com a Querella argentina contra els crims del franquisme, així com a les causes que puguin obrir-se en altres països en tractar-se de justícia universal. L'Administració de la Generalitat, mitjançant el departament competent en matèria de memòria democràtica, amb l'avaluació prèvia dels fets i

de la viabilitat jurídica, podrà exercir l'acció popular en aquests procediments penals.

- Donar suport i potenciar la creació de projectes que visibilitzin continguts i aportacions de les dones durant el període de la Guerra Civil Espanyola, la dictadura franquista, la transició i etapes anteriors. Creació d'una beca per donar suport a la investigació per a la recuperació de la memòria històrica de les dones.
- Promoure la reparació de la discriminació laboral soferta per les dones durant la dictadura franquista que inclogui entra altres aspectes el reconeixement d'una compensació econòmica a totes les dones que van ser privades del dret al treball per contraure matrimoni entre els anys 1938 a 1961, a conseqüència de les lleis dictades durant la dictadura franquista, i que van desenvolupar la seva vida personal i professional en l'àmbit de la llar familiar.
- Promoure la incorporació de la memòria democràtica al currículum educatiu, així com la formació específica dels docents que facin classes vinculades a aquesta matèria per donar a conèixer les conseqüències dels conflictes armats i els totalitarismes, els valors de la pau i del respecte als drets humans. Elaboració de materials pedagògics adaptats als diferents nivells educatius: "Catalunya i la memòria democràtica".
- Es crearà una Càtedra de Memòria Democràtica a les universitats catalanes amb l'objectiu de fomentar la recerca històrica i la socialització del coneixement en l'àmbit de la Memòria Democràtica. Aquesta càtedra comptarà amb el finançament de la Generalitat de Catalunya, les universitats catalanes que hi vulguin participar i les administracions locals.
- Abordar el passat colonial de Catalunya en les polítiques de memòria històrica i Introduir en el currículum educatiu material sobre pensament decolonial, apostant per una docència amb perfils diversos. Promoure i visibilitat la diversitat social des d'un pensament crític-pedagògic.

Un nou impuls al Memorial Democràtic

Cal donar un nou impuls a una institució tan necessària com el Memorial Democràtic, i per això proposem:

- Promoure la dependència del Memorial Democràtic del Parlament directament i no del Govern, amb una partida pressupostària pròpia que el dotes d'autonomia i recursos per fer les polítiques de memòria.
- Donar continuïtat al Banc Audiovisual Memorial Democràtic a partir de l'enregistrament de nous testimonis.
- Reactivar i institucionalitzar la Xarxa d'Espais de Memòria repartits pel territori, des del Museu de l'Exi-

li a la Jonquera (Alt Empordà) o el COMEBE (Consorti Memorial dels Espais de la batalla de l'Ebre) a les Terres de l'Ebre fins als espais de memòria mitjans i petits, tot dotant-los de recursos per tal que puguin desenvolupar la seva tasca de recerca i difusió, en col·laboració amb els ajuntaments.

- Actualitzar i harmonitzar els estatuts dels organismes públics de memòria (Memorial Democràtic, MUME i COMEBE), actualitzant objectius i funcions.
- Promoure la creació del Consorci del Memorial dels Espais del Front del Segre. El consorci té per objecte recuperar la memòria, fer recerca i difusió del Front del Segre de l'any 1938 i 1939, atès que va esdevenir un dels enfrontaments més llargs i cruent de tota la Guerra Civil Espanyola, i el territori on va tenir lloc és testimoni viu de la història de la Catalunya i l'Espanya contemporànies. La recuperació de la memòria històrica del front del Segre inclourà, a més de la recerca científica, el reconeixement del patrimoni històric vinculat amb la batalla i el seu retorn a la societat per tal de contribuir al seu coneixement.
- Promoure la creació del Consorci del Memorial dels Camins de la Llibertat que tindrà per objecte: la recerca, interpretació i divulgació dels fenòmens històrics de com després de servir com a passos d'exili fugint de l'ocupació franquista, durant els anys de la Segona Guerra Mundial (1939-1944) milers de persones travessaren els Pirineus en direcció a l'Estat espanyol fugint de la barbàrie nazi i el feixisme o per incorporar-se a l'exèrcit aliat al nord d'Àfrica o a Anglaterra o a la recerca d'una via segura cap a l'exili. Actuar com a ens dinamitzador dels projectes territorials sobre els desplaçaments forçosos de persones provocats per la Segona Guerra Mundial, i la persecució de les persones per la seva ideologia, cultura, religió i origen ètnic. Alhora, es fixarà especial atenció en la significació de la resistència antifeixista a l'Europa del segle XX.
- Tornar a impulsar el Memorial Walter Benjamin a Portbou (Alt Empordà) i la identificació, dignificació i visibilització correctes de tots els camps de concentració i centres de reclusió de represaliats pel franquisme. Amb l'elaboració d'un catàleg específic que permeti activitats de divulgació i estudi d'aquests indrets.
- Confeccionar un cens d'obres i treballs realitzades per membres dels batallons disciplinaris de soldats treballadors, presoners de camps de concentració, batallons de treballadors, destacaments de treballadors i presoners en colònies penitenciàries militaritzades. Identificació, dignificació i visibilització amb l'elaboració d'un catàleg específic que permeti activitats de divulgació i estudi d'aquests indrets.

- Centrar les polítiques memorials públiques en les resistent, les persones i els col·lectius que han lluitat per la llibertat, la democràcia i la igualtat, sense oblidar a les víctimes que mereixen veritat, justícia, reparació i garanties de no repetició.

Donar suport a les polítiques de memòria al món local

- Elaboració des dels municipis d'un cens de víctimes i victimaris rigorós i detallat que serveixi com a base a una futura comissió de la veritat que sigui punt de partida per a la justícia negada i no solament una recopilació de relats.
- Promoure el lliure accés, sense restriccions, a la documentació dels arxius municipals on es trobi informació relacionada amb les víctimes i els seus repressors. Aquestes obligacions dels ajuntaments estan previstes a l'article 11 de la Llei 52/2007 de 26 de desembre, per la qual es reconeixen i amplien drets i s'estableixen mesures en favor dels qui van patir persecució o violència durant la guerra civil i la dictadura.
- Promocionar actes de memòria democràtica a pobles i ciutats i elaborar un estudi dels llocs relacionats amb la lluita antifeixista per la seva senyalització, publicitat i protecció i, si escau, procedir a declarar-los com a patrimoni. Ubicar-hi espais de memòria al voltant, que siguin visitats pels centres educatius com a part de la programació de les sortides escolars.
- Retirada de simbologia franquista i revisió del nomenclàtor en compliment de la Llei 52/2007.

5.4.3 Construir un model de seguretat modern i avançat

La seguretat és un dret que l'administració ha de garantir per a totes les persones, i no només per a algunes. S'ha de consolidar un sistema de seguretat pública i emergències atenent les causes de la inseguretat i els riscos i no solament els efectes. Un sistema que sigui garant del lliure exercici dels drets i les llibertats de tothom, com a base d'una convivència pacífica i democràtica, garantint especialment els drets de les persones més vulnerables. Un model basat en la proximitat i respectant les particularitats de cada part del territori, que pugui funcionar coordinadament amb altres administracions i també que doni comptes i sigui transparent. Apostem per un nou model de seguretat basat en els principis i accions següents:

- Garantir drets per garantir seguretat. Combatre qualsevol llei, així com els discursos i la gestió que pretenguin limitar l'exercici dels drets civils, o criminalitzin la dissidència política. Treballar especialment per a les persones més vulnerables (dones, gent gran, nens i nenes, minories, entre d'altres). Implementar un sistema de seguretat, justícia i policia, basat en els drets humans, com

a eix vertebrador de tota política pública, fonamentat en els principis de prevenció, drets i garanties i intervenció mínima del dret penal.

- Prioritzar la prevenció i les cures. Enfortir les polítiques de prevenció de riscos i anticipació de conflictes. Fomentar el diàleg i la mediació com a mètode de resolució de conflictes, tant d'ordre públic com socials (desnonaments, per exemple). Impulsar incorporació de la perspectiva de gènere en les polítiques de seguretat i emergència.
- Adoptar mesures per incrementar el nombre de dones presents al cos de Mossos d'Esquadra, a les policies locals, al cos de bombers i bomberes, als agents rurals i a tot el sistema de seguretat pública i emergències, i, en especial, als llocs de comandament.
- Promoure la participació ciutadana. Desenvolupar instruments que permetin la participació en el diagnòstic i la implementació de les polítiques, així com enfortir el Consell de Seguretat de Catalunya. Tanmateix, des d'interior es potenciarà la creació generalitzada als municipis dels consells de seguretat local, amb participació dels agents socials al costat de consistoris i cossos policials.
- Millorar la gestió transversal i adequar les polítiques al territori. Apostem per millorar els mecanismes de coordinació entre administracions de diferent nivell, a través de les comissions regionals de seguretat previstes a la llei, i també entre àrees de la Generalitat, així com per donar impuls a les actuacions de les administracions locals, entenent que és l'àmbit on es concreten els problemes, i per tant té un contacte més proper a la ciutadania per conèixer millor els problemes i dissenyar solucions. Potenciar la utilització de dades obertes, i la creació de continguts assequibles i accessibles. Aprofundir en les mesures per l'avaluació, en tots els àmbits vinculats a seguretat i emergència.

5.4.4 Modernitzar el sistema de policia de Catalunya

Defensem un sistema de policia de Catalunya més modern, integrat pels Mossos d'Esquadra i les policies locals, que permeti una actuació al màxim de coordinada, amb recursos i que enforteixi els mecanismes de transparència i rendició de comptes. En aquest sentit, proposem:

- Impulsar la Llei del sistema de policia de Catalunya per reforçar les sinergies entre cossos, establir els àmbits de competència i col·laboració, criteris i estàndards comuns d'accés i formació. Lamentem que el Govern d'ERC hagi deixat passar els tres anys del seu mandat sense ni tan sols aprovar l'avantprojecte de llei al Consell Executiu, que, en conseqüència, no ha arribat al Parlament.

- Dotar de més recursos al cos de mossos d'esquadra. Prohibir l'ús a Catalunya de pilotes de goma, projectils de foam, tasser i la tècnica del carrusel; i condicionar la participació del cos de Mossos d'Esquadra en operatius conjunts amb altres forces de seguretat de l'Estat a la no utilització d'aquests.
- Pla de reposició i recuperació dels mitjans i condicions laborals que s'han perdut durant aquests darrers anys. Donar compliment als diversos acords del Departament i la representació social per a l'equiparació salarial entre el cos de Mossos d'Esquadra i el cos de bombers, l'últim l'any 2019.
- Dotar de més recursos humans formats a les unitats destinades a fer seguiment de víctimes, sistemes de protecció, emergències, recollida d'atestats i proximitat. Enfortir l'ús de noves tecnologies tant per a la investigació com per mantenir contacte amb la ciutadania. Enfortir els mecanismes i recursos per a la lluita contra el crim organitzat internacional. Promoure la participació del cos en els grups internacionals de treball i intercanvis d'informació. Crear la unitat contra la corrupció la delinqüència econòmica i el frau fiscal dels mossos d'esquadra. Recuperar els programes preventius adreçats a víctimes adolescents i joves.
- Garantir el compliment de l'acord amb el govern central pel qual la Generalitat ha de rebre 1.600 milions d'euros pel finançament de 3.000 mossos més fins a arribar als 22.000 efectius l'any 2030.
- Actualitzar els mecanismes de transparència i rendició de comptes a través de la creació per llei d'un mecanisme extern i independent de control dels cossos policials i de seguretat privada de Catalunya depenent del Parlament de Catalunya tal com demanen les entitats de drets humans de Catalunya i com existeix a països com el Regne Unit i com recomana Nacions Unides. Aquest mecanisme ha de tenir personal propi i ha d'estar format en matèria forense, criminològica i de drets humans i ha de tenir competències amb relació als processos d'incorporació. Així mateix, garantir el funcionament del Comitè d'Ètica Policial de la Generalitat i la implementació de les seves recomanacions i estudiar l'actualització del Codi d'Ètica Policial.
- Garantir l'accés als elements essencials de les actuacions en compliment de directiva europea 2012/13/UE. Completar la implantació de càmeres de seguretat en zones de detenció. Generar mecanismes de control parlamentari sobre la incorporació d'armament i eines d'ús policial, la revisió de l'existent i la seva utilització. Complir sense excepcions la normativa vigent que obliga a portar, en lloc visible, la identificació dels membres de cossos policials, garantint en tot cas la identificació 360 graus en actuacions d'ordre públic i eliminar la utilització d'armes d'energia cinètica.
- Generar un mecanisme de contacte directe per la ciutadania que vulgui informar sobre possibles vulneracions de drets humans per part dels cossos policials dins de la comissaria general d'investigació interna i afers disciplinaris.
- Incrementar la formació dels cossos policials a l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya, que hauria de constituir-se com un centre de reflexió i recerca sobre la seguretat, obert a la universitat i a la resta de la societat. Concretar i incrementar els recursos de l'Institut perquè pugui donar servei en condicions de qualitat en la formació de tots els cossos de seguretat en Catalunya així com millorar el sistema de formació d'aquests.
- Potenciar la lluita contra la violència masclista, que ha de ser un eix prioritari del paper de la Policia, propiciant un diàleg entre el cos de Mossos d'Esquadra, Polícies locals, administracions, poder judicial i organitzacions feministes per millorar els protocols d'actuació i proporcionar als cossos policials una formació adequada, sempre amb l'atenció a les víctimes com a actuació fonamental.
- Tal com es va aprovar a les conclusions de la Comissió d'Estudi del Model Policial cal introduir mecanismes efectius per acabar amb la selectivitat policial i les identificacions per perfil ètnic-racial. En concret, s'ha d'establir l'ús sistemàtic i obligatori per part del cos de Mossos d'Esquadra i les polícies locals de formularis d'identificació i registre en què consti el motiu de la identificació, d'acord amb els principis de consentiment informat i confidencialitat, que cal lliurar a la persona afectada i al mateix Departament d'Interior. Aquests formularis han de ser simples i àgils. Per això, cal:
 - a) Elaborar un manual de procediment sobre l'ús dels formularis d'identificació i registre en llocs públics dirigit als membres del cos de Mossos d'Esquadra i de les polícies locals.
 - b) Redactar una memòria anual d'accés públic en què apareguin tots els resultats de manera territorialitzada i que permeti d'introduir els canvis necessaris si mostren uns resultats que evidencien que hi ha hagut selectivitat per perfil ètnic-racial.
- Aconseguir a través de la negociació concretar amb l'Estat la plena incorporació del cos de Mossos d'Esquadra a EUROPOL.
- Promoure que el cos de Mossos d'Esquadra assumeixi a través del grup ACME, tal com preveu l'Estatut, les funcions del SEPRONA de la Guàrdia Civil, per tal que la Generalitat disposi d'un instrument en la lluita per la preservació del medi ambient. Dotar de recursos al cos d'agents rurals i ampliar els efectius pel cos d'agents rurals, modificant el Pla Estratègic del Cos d'Agents Rurals

2017-2024 (PECAR) i convocant les places necessàries per fer front a les jubilacions dels pròxims anys.

- Impulsar el canvi de normativa estatal per tal de garantir l'aplicació d'un coeficient reductor a l'edat de jubilació ordinària dels agents rurals. Definició d'un pla de cobertura d'aquests llocs i dotar pressupostàriament la cobertura d'aquestes vacants, així com la cotització extra a càrrec de l'empresa per al finançament dels coeficients reductors, per un 8,45%, i un cost anual entorn d'1,7 M€.
- La desconvocatòria de la Junta de Seguretat de Catalunya prevista per al mes de març, a causa de la dissolució del Parlament, ha suposat un nou endarreriment en l'assumpció d'aquestes funcions que tenen una gran importància en el món rural.
- La creació dins el Departament d'Interior de la necessària Direcció General de Coordinació de les Polícies Locals, que hauria de donar suport als més d'11.500 policies locals de 217 ajuntaments, no ha anat acompanyada ni de recursos humans ni d'una dotació pressupostària digna, fet que ha causat frustració entre els ajuntaments i els professionals de les policies locals. Aquesta Direcció General haurà d'impulsar "una Convocatòria Unificada per l'accés a les policies locals a través de l'Institut de Seguretat Pública, actuant la Generalitat per encàrrec dels municipis, amb els que s'hauria de negociar la mesura, tal com ja es fa des de fa anys al País Basc". Així mateix, hauria de coordinar la formació continuada dels agents de les policies locals, a partir d'uns programes comuns a totes elles.

El Departament d'Interior s'ha limitat a fer una prova pilot a la comarca del Maresme, quan el que cal és posar-la en marxa de forma general i definitiva. També haurà de resoldre i regular la situació dels cossos de vigilants municipals que exerceixen les seves funcions en petits municipis i que suposen més de 450 vigilants distribuïts en 114 municipis.

- Promoure un procediment d'intervenció del cos de Mossos d'Esquadra amb relació al dret a l'habitatge. Establir l'obligació del Departament d'Interior a coordinar-se amb el Departament de Drets Socials de la Generalitat i els departaments corresponents dels municipis que es puguin veure afectats per identificar les famílies en situació de vulnerabilitat.
- Dissoldre les actuals unitats d'ordre públic dels Mossos d'Esquadra BRIMO i ARRO i crear noves unitats territorials, amb caràcter polivalent, que responguin als nous criteris d'intervenció policial en matèria d'ordre públic.
- Reforçar les unitats d'investigació, tant per avançar amb la resolució de casos, però també per la importància que tenen a l'hora de planificar la prevenció de nous delictes.

- Reforçar els equips de Mossos d'Esquadra de lluita contra la delinqüència cibernètica, tant en estafes econòmiques com en delictes d'assetjament, atès el fet que és la modalitat delictiva que més ha crescut els darrers anys.

5.4.5 Lluitar contra el terrorisme

És evident que vivim moments preocupants pel que fa a possibles actuacions terroristes. Mai hem d'oblidar l'origen de la situació, basat en les equivocades i injustes actuacions del món occidental en determinades zones del món com ara Palestina. S'ha de treballar, però, per abordar totes les formes d'extremisme violent, i alhora enfortir els principis bàsics de democràcia, diàleg i protecció a drets fonamentals, i rebuig a totes les formes de violència. Per tant, la preocupació per la prevenció no pot suposar mai una reducció dels drets de la ciutadania. Hem de treballar per una societat més justa i integradora, i lluitar contra els comportaments i discursos discriminatoris. En aquest sentit, proposem:

- Dotar als cossos de seguretat dels recursos necessaris per a la prevenció i investigació d'actes terroristes. Generar un pla integral de prevenció dels extremismos violents. És imprescindible que el pla inclogui la participació i corresponsabilitat de les diferents administracions i que es faci a partir de la participació de la ciutadania, tenint-ne en compte la diversitat. Incrementar les accions de prevenció de la radicalització violenta a les presons.
- Prioritzar la lluita contra els delictes d'odi i discriminació. Incloure aquests delictes al temari de les oposicions d'accés als cossos de Mossos d'Esquadra i policia local Actualitzar els protocols d'actuació i millorar la formació, incloent-hi un mòdul sobre la legislació antidiscriminació i particularment, respecte a la Llei 11/ 2014, per garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals al programa de l'Escola de Policia de Catalunya, establint l'obligatorietat de la formació contínua en la matèria. Dotar els cossos i forces de seguretat de prou recursos per a la seva investigació.
- Creació de l'agència catalana contra l'odi i la discriminació, que permeti la detecció i sensibilització vers les conductes d'odi i discriminació, la col·laboració i coordinació entre ciutadania, administracions i cossos policials, així com la incidència en processos judicials d'especial rellevància en la matèria. L'agència disposarà d'un cos de formadors que formaran i sensibilitzaran en la matèria a totes les treballadores al servei de les administracions autonòmica i local, amb especial atenció als cossos i forces de seguretat, així com les treballadores d'empreses privades de seguretat que prestin serveis a les administracions públiques.
- Establir com a requisit obligatori per concórrer a licitacions de contractes de serveis de seguretat al servei de les administracions públiques, la capacitació de les tre-

balladores destinades al servei en matèria de conductes d'odi i discriminació, així com la seva formació contínua en la matèria.

- Oposar-se a qualsevol actuació o política o discurs que afavoreixi la permanència o l'increment dels conflictes bèl·lics, i exigir a l'Estat espanyol la desvinculació dels conflictes i la limitació de venda d'armes a països en conflicte. Així com, aplicar des del Govern de la Generalitat un compromís ètic per la no adquisició de material i tecnologia a tercers països que, com ara Israel, vulneren els drets humans.

Millorar la seguretat viària

La seguretat viària és indestriable del model de mobilitat del país. Defensem un model que se sostingui en una mobilitat sostenible i segura. Això vol dir garantir les bones condicions de les infraestructures, millorar els sistemes de control policials i tècnics, treballar en la conscienciació, a través de l'educació sobre els factors de risc a la carretera, generant estratègies de sensibilització al conjunt de la ciutadania i també millorant l'atenció a les víctimes dels accidents de trànsit. Per això proposem:

- Desenvolupar un programa d'innovació tecnològica de suport a la conducció segura i la mobilitat sostenible, i destinar un 10% del pressupost del Servei Català de Trànsit a R+D+I mitjançant convenis o consorcis amb les universitats catalanes.
- Invertir en millores de la infraestructura de les carreteres, i desenvolupar un pla específic per reduir els xocs frontals, que representen aproximadament el 60% de les víctimes ho són en aquests tipus d'accidents. Elaborar auditories de seguretat viària.
- Donar suport als ajuntaments en l'elaboració de plans locals de seguretat viària.
- Condicionar la possibilitat de realitzar mesures alternatives a la sanció en els casos que es detecti una addicció a l'alcohol o les drogues de la persona infractora, a la seva deshabituació prèvia.
- Desplegar l'educació per a la mobilitat segura i sostenible als centres educatius, implantar els camins escolars segurs a totes les escoles, que formi part de la proposta curricular dels centres i introduir l'educació per a la mobilitat segura en el lleure educatiu.
- Augment de la dotació d'agents del cos de Mossos d'Esquadra de l'especialitat de trànsit amb la qualificació requerida per prestar serveis d'inspecció de transport per carretera. Dependència de l'especialitat de trànsit del cos de Mossos d'Esquadra directament del Servei Català de Trànsit.

Millorar el sistema de protecció civil i emergències

El sistema de protecció civil i emergències requereix una actualització. És necessari generar un sistema integral i coordinat, centrat en la prevenció i detecció de riscos, amb un enfocament clar a partir del reconeixement de les diferents necessitats del territori català, que compti amb els recursos materials suficients. També, però, requereix una actualització de procediments i mecanismes de coordinació entre els diferents elements que els componen per tal de millorar-ne l'efectivitat. A més, com en tot l'àmbit de la seguretat, la responsabilitat ciutadana és un element imprescindible que s'ha de fomentar. Per això, proposem:

- Aprovar una nova llei de protecció civil de Catalunya, i del servei de prevenció i extinció d'incendis i salvaments, així com implementar les previsions de l'Estatut en relació amb el previst traspàs de l'Estat a la Generalitat del servei de Salvament Marítim.
- Millorar la coordinació entre els municipis i la Generalitat pel que fa a la gestió de les emergències. Desenvolupar i millorar el Mapa de protecció civil de Catalunya com l'eina per a la identificació de les situacions de risc greu, cosa que ha de permetre aplicar polítiques de gestió dels riscos i d'informació ciutadana.
- Dissenyar plans i estratègies d'abordatge, conjuntament amb les administracions locals, per l'actuació davant situacions de gran emergència i múltiples víctimes.
- Internalització del servei 112, a partir de l'informe previst per la llei de mesures fiscals del 2022, que traci un full de ruta detallant la calendarització, dotació pressupostària i mecanisme legal per fer-ho possible.
- Enfortir el sistema d'extinció d'incendis amb més inversions, formació i innovació en el cos de bombers de la Generalitat amb un pla de reposició i recuperació dels mitjans i condicions laborals, que s'han perdut durant aquests darrers anys. Adoptar la gestió forestal com a eina de prevenció. Aplicar les recomanacions de l'informe "El Cos de Bombers de la Generalitat i el sistema d'emergències de Catalunya" del síndic de greuges (maig 2019), impulsant un pacte de país sobre el cos de bombers i el sistema d'emergències de Catalunya i dotant de recursos econòmics el Projecte Bombers 2025.
- Regularització extraordinària i voluntària dels actuals bombers voluntaris de la Generalitat com a personal laboral, en places a extingir al moment en què es vagi produint la seva jubilació.
- Amb la finalitat d'actuar coordinadament en la prevenció, la primera intervenció el suport l'extinció dels incendis forestals, modificar l'art. 39 de la llei 6/1988 forestal, per poder constituir agrupacions de defensa forestal, d'acord amb el que estableix aquesta llei i el seu desen-

volupament normatiu. Redacció d'una normativa pròpia i actualitzada a la realitat actual de les seves funcions i actuacions, que reconegui de forma clara les seves funcions, superant així el Decret de l'any 1986.

- Adaptació consensuada amb les ADF de l'INFOCAT per integrar-les com a membres de ple dret de l'equip d'intervenció, també als plans de protecció civil, respectant les seves funcions de suport en l'extinció, d'acord amb la instrucció 1/2012 i els diferents protocols de col·laboració existents, garantint la seguretat, la coordinació i el treball conjunt. La publicació d'ajuts de nova inversió per la renovació dels equips i materials que les ADF posen al servei de la ciutadania.
- Efectuar els canvis legislatius necessaris per integrar les TEOC al cos de bombers de la Generalitat de Catalunya amb una escala específica denominada escala de suport i pla de formació especialitzada. Crear una categoria al conveni de “tècnic operador de control de bombers” per diferenciar-ho de la resta de tècnics operadors de control de la Generalitat de Catalunya, que no treballen directament amb l'emergència.
- Desestacionalització de la tasca dels AOF, substituint els contractes fixos discontinus per indefinits, i complementant les tasques d'extinció d'incendis els mesos considerats de campanya forestal, amb tasca de prevenció, amb una major dedicació al control i gestió de boscos, mitjant així els efectes del canvi climàtic sobre la població, els ecosistemes i els sistemes naturals, durant la resta de l'any.
- Aplicar les recomanacions de l'informe “Deficiències en matèria d'emergència nuclear” (novembre 2019) del síndic de greuges, impulsant la signatura de convenis amb l'Estat en aquesta matèria, tal com preveu l'Estatut.
- Avaluar de forma crítica el funcionament del sistema d'emergències en relació amb el darrer accident a la indústria química de Tarragona per corregir les deficiències detectades, en especial pel que fa als mecanismes d'alerta a la població i incorporant les reivindicacions de les organitzacions sindicals i veïnals. Revisar tots els plans d'emergències de Catalunya en funció de les previsions derivades del canvi climàtic.

5.4.6 Implementar un sistema de justícia eficaç i transparent

Entenem la justícia com un servei públic, i per tant orientada a les persones. Sols hi ha una justícia i aquesta ha de ser igual per a tots i totes, per això ha de ser accessible, és a dir, tothom hi ha de poder accedir, i ha de rebre informació clara i poder aprofitar els mitjans tecnològics que existeixen. A més, ha de ser propera geogràficament i en les maneres de relacionar-se amb la ciutadania. I, com en totes les esferes de l'administració pública, ha de permetre

la participació ciutadana i el seu control, ha de ser amable amb la ciutadania i respectuosa amb els drets d'opció lingüística. Sobretot ha de poder donar respostes en temps àgils i de manera eficaç; per tant, cal una anàlisi profunda per dotar l'administració de justícia amb els recursos humans, econòmics i tecnològics adequats per aconseguir-ho.

Cal reforçar l'àmbit del dret de defensa i la justícia gratuïta i reconèixer el paper dels advocats d'ofici i els operadors jurídics. La credibilitat de la justícia depèn, en gran manera, de l'atenció que sigui capaç de proveir a les persones més vulnerables. Per això, proposem:

- Incrementar els pressupostos destinats a Justícia, amb dotació de recursos humans i materials suficients per fer front a l'augment de conflictivitat jurídica que es reflecteix a les dades.
- Fer una auditoria per valorar la situació real de la justícia, dissenyar plans d'actuació per a una modificació estructural que garanteixi l'eficàcia, l'eficiència, l'especialització i la proximitat a la ciutadania.
- Aprovar un pla d'augment i estabilització de plantilles per fer front a l'elevada taxa de temporalitat i per aconseguir que la justícia sigui respectuosa amb el temps de la ciutadania i dels professionals en els procediments i en els tràmits judicials. Cobertura immediata de possibles vacants produïdes en un òrgan judicial, en qualsevol de les categories que presten serveis al mateix, dotant a aquests efectes d'un cos suficient de jutges, fiscals i funcionaris de justícia interins, prèvia selecció i capacitació d'aquests.
- Articular mecanismes de participació ciutadana i millorar la transparència i rendició de comptes de l'administració de justícia. Mantenir el Registre Civil integrat a l'administració de justícia.
- Implantar jutjats específics de violència masclista amb distribució descentralitzada arreu el territori, evitant els intents de deslocalització dels jutjats ja implantats, adoptar mesures efectives de lluita contra la violència masclista i activant la formació en perspectiva de gènere de tots els operadors jurídics.
- Implantar de manera efectiva l'expedient judicial electrònic que permeti el dret a la informació en temps real amb transparència, de forma segura i garant de la privacitat i millorar la comunicació entre els professionals de la justícia i ampliar la formació en aspectes digitals. La justícia ha de donar resposta a les necessitats dels operadors jurídics i de la societat davant l'imparable avanç tecnològic. Fer extensiva al Ministeri Fiscal l'exigència de comunicació telemàtica, de manera idèntica a la resta d'operadors jurídics en totes les jurisdiccions, desenvolupant els recursos i eines necessaris per a la seva digitalització.

- Establir mecanismes de telecomunicacions àgils, segures i garantistes dels drets de tutela judicial i de protecció de dades, entre tots els operadors de la justícia: obrir una taula de treball entre les administracions i els col·legis professionals de procuradores i advocades per crear una plataforma en línia de comunicacions i un protocol d'ús vinculen per totes les parts. Implementar la Resolució 663/XII del Parlament de Catalunya, sobre la formació específica dels funcionaris de justícia en ciberseguretat i delictes informàtics.
- Rebaixar els requisits exigits per al reconeixement del dret a la justícia gratuïta, i ampliar la partida pressupostària destinada a l'efecte, per garantir el dret a la tutela judicial efectiva. Destinar les taxes judicials catalanes a justícia gratuïta.
- Potenciar i ampliar els serveis d'orientació jurídica. Ampliar els supòsits i procediments que afectin les llibertats individuals i els interessos col·lectius en matèries de consum, medi ambient, ordenació del territori, i de comunitats de propietaris.
- Incrementar progressivament les compensacions econòmiques dels advocats i les advocades i dels procuradors i les procuradores d'ofici, per tal de paliar el retrocés sofert en els últims anys (una bretxa de pèrdua econòmica de més del 25% acumulat en els últims catorze anys), revisar i, si s'escau, ampliar els diferents mòduls i actuacions a compensar vinculant la seva actualització anual atenent l'IPC, garantir el pagament puntual d'acord amb la Resolució 575/XII del Parlament de Catalunya, sobre el pagament de les quantitats reconegudes als professionals intervinents en el torn d'ofici i assistència al detingut, així com millorar-ne les condicions del servei, en pro de dignificar un servei públic imprescindible.
- Millorar les mesures de control de qualitat, especialització i formació del servei del torn d'ofici, en coordinació amb els col·legis de l'advocacia i la procura.
- Prendre mesures per respectar la conciliació de la vida personal i familiar dels operadors jurídics, així com els drets relacionats amb la desconexió digital i el teletreball, garantint el respecte dels drets contemplats a la Carta Universal de Drets Digitals.
- Adoptar les mesures organitzatives, administratives, formatives i informatives necessàries per fer efectiu l'exercici del dret a l'opció lingüística, creant les condicions per tal que l'ús del català, i, en el territori de la Vall d'Aran, l'occità, parlats i escrits, als tribunals de justícia del nostre país sigui equivalent al que es produeix fora dels tribunals, implementant a tal efecte la Resolució 618/XII del Parlament de Catalunya, sobre l'ús del català en l'administració de justícia.
- Garantir l'aplicació correcta de les directives europees relatives al dret de defensa, com la 2010/64/EU sobre dret a la interpretació i traducció en processos penals. Facilitar en el cas de justícia gratuïta el dret a disposar de traductors en actuacions no judicials (visites al despatx per preparar la defensa, al centre penitenciari...).
- Millorar els edificis judicials, adequant les seues judicials a les necessitats reals de justícia, especialment pel que fa a sales d'espera per les parts, testimonis i perits que hagin d'intervenir en processos judicials, sales idònies per menors i víctimes de violència masclista i espais adequats per les persones detingudes.
- Creació i impuls del Consell de Justícia de Catalunya i negociació amb l'Estat per la seva efectivitat, d'acord amb les previsions de millora d'autogovern establert en l'Estatut de 2006 que la Sentència del Tribunal Constitucional de 2010 no ha permès desenvolupar

Implementar un model de justícia restaurativa

Cal donar suport a una justícia restaurativa, que posi l'accent en els danys produïts i en la seva reparació, que permeti tenir en compte les causes, conseqüències i necessitats dels i les protagonistes i que permeti la responsabilització de les persones autores d'un delictes i la reparació de la víctima. I posar una especial atenció a les víctimes més vulnerades. Ens cal una justícia que doni respostes als conflictes, especialment utilitzant la conciliació i la mediació com a eines per a la resolució alternativa de conflictes. Cal desplegar totes les possibilitats de compliment de penes a través de les mesures penals alternatives, en especial a través dels treballs a la comunitat i en el medi obert. En aquest sentit, proposem:

- Modificar el model d'atenció a la víctima posant el focus en la resiliència, i establir procediments d'atenció a la víctima adequats a cada tipologia de delictes.
- Enfortir l'Oficina d'Atenció a la Victima amb més recursos i descentralitzar l'atenció per poder arribar en igualtat a tot el territori català. Reforçament dels equips psicosocials i de les unitats de valoració forense integral.
- Garantir la protecció de dones i infants que pateixen violència masclista.
- Potenciar els mecanismes de mediació i arbitratge i d'altres maneres de resolució alternativa dels conflictes, també per mitjans telemàtics, evitant que suposi un sobrecoast per les parts o un endarreriment en la tramitació dels expedients.
- Generar mecanismes o estructures específiques que permetin donar resposta a la violència o vulneracions de drets generades per la mateixa administració, així com

establir procediments accessibles i àgils de denúncia per casos de vulneració de drets per part de l'administració.

- Fomentar les mesures penals alternatives, potenciant les oficines de la Generalitat, reduint el temps d'espera, ampliant les col·laboracions amb ens públics i privats i oferint formació i sensibilització als diferents operadors de justícia.

Garantir els drets dins de les presons

Les presons han de garantir que les persones preses mantinguin la vigència i l'exercici de tots els drets dels quals no han estat privats legalment. Les presons, per les particularitats inherents a la seva estructura i funcionament, són entorns tancats, allunyats en general d'espais urbans, amb un control exhaustiu dels contactes personals i tota mena d'activitats quotidianes, i per això s'ha posat èmfasi especial perquè les persones que compleixen penes no s'allunyin de la societat, sinó que puguin mantenir els seus llaços familiars, amistats i desenvolupar activitats que els permetin integrar-se plenament en sortir. I també s'ha d'evitar que es converteixin en espais fora del control de la resta de l'administració i la ciutadania. Per tot això, és imprescindible que tots els treballadors i les treballadores de presons tinguin condicions de treball dignes i comptin amb recursos i formació suficients per desenvolupar la seva funció. En aquest sentit, proposem:

- Reforçar els serveis d'orientació jurídica penitenciària per donar suport jurídic a les persones internes.
- Reduir els temps per accedir al tractament perquè sigui més efectiu ampliant la ràtio de personal per intern, i garantir els temps legals per accedir als diferents nivells de tractament.
- Ampliar, flexibilitzar i adaptar a les noves tecnologies el sistema de comunicació de les persones preses amb el seu entorn familiar i d'amistat, facilitar l'accés a les presons en transport públic.
- Implantar mesures de prevenció per eliminar o minimitzar els riscos per a la salut dels treballadors i les treballadores de presons. Realitzar una anàlisi en profunditat de les necessitats de recursos humans, materials, i de formació dels treballadors i les treballadores de presons i dissenyar un pla de millora.
- Generar mecanismes per comptar amb la ciutadania, en especial amb persones que han estat empresonades, familiars i entitats per la defensa dels drets humans en el disseny i execució de polítiques penitenciàries, així com garantir un estatus adequat perquè les entitats de drets humans de Catalunya amb l'expertesa demostrada puguin fer la seva feina de manera adequada a les presons.

- Fomentar el règim obert de tractament penitenciari. Incrementar els centres oberts, terapèutics, així com els habitatges d'acollida, especialment per a les dones internes amb criatures menors a càrrec.
- Enfortir els programes de reinserció, en especial els posteriors a la sortida de presó i així disminuir el dany en la persona, la família i l'entorn, i reduir la reincidència, incloent-hi mesures d'avaluació d'aquests programes. Potenciar les organitzacions del tercer sector que treballen en la reinserció de persones preses, fins a recuperar progressivament la retallada soferta en els últims anys.
- Promoure els canvis legals necessaris per promulgar una llei d'execució de mesures penals alternatives, com són els treballs en benefici de la comunitat. També ha de regular la intervenció de les institucions privades (d'assistència social, d'assistència sanitària, de formació, etc.) que col·laboren en l'aplicació i seguiment d'aquestes mesures alternatives.
- Aprovar una circular que estableixi de manera clara i detallada el full de ruta per aconseguir implementar al sistema penitenciari de Catalunya un model de contencions zero.
- Impulsar un projecte pilot per generar una alternativa a l'aïllament penitenciari a les presons garantint tant la seguretat en els centres com evitar que les persones romanguin en aïllament més de catorze dies donant compliment a les recomanacions internacionals en la matèria.

Enfortir les cures en la justícia juvenil

Si bé pel que fa a les condicions dels menors detinguts són aplicables les propostes generals, considerem que els i les joves han de ser tenir una especial atenció, amb plans específics adaptats a les seves condicions i necessitats i que reforcin especialment les mesures de cura i prevenció. Per això, proposem:

- Incrementar els recursos destinats a justícia juvenil per tal de millorar els processos de suport a les actuacions preventives dels ajuntaments, amb el Programa de suport a la prevenció de la delinqüència juvenil i la mediació comunitària.
- Generar plans de prevenció específics per a joves que ja han passat pel sistema penal, preveient-ne la franja de 18 a 21 anys.
- Desenvolupar criteris d'aplicació i seguiment de les mesures alternatives per facilitar l'acollida per joves en conflicte amb la llei penal. S'ha de tenir en compte que la mesura sigui realment profitosa, però també que el seu compliment sigui possible per als joves i tenir en compte els entorns de vulnerabilitat.

- Posar fi a la precarietat laboral dels monitors de formació ocupacional de justícia juvenil i establir-ne les plantilles.
- Integrar la formació dins dels programes de justícia juvenil. I enfortir els programes de reinserció, en especial els posteriors a la sortida de presó.
- Revisar la legislació en matèria de menors respecte a les mesures i objectius de l'Agenda 2030 de Nacions Unides.
- Enfortir la protecció dels menors en els entorns digitals.

5.4.7 Un país que garanteix el dret a la informació i la comunicació

El dret a la informació i la comunicació és un bé comú que pertany a la ciutadania, un dret fonamental, imprescindible per exercir els altres drets i per garantir la democràcia. Però avui està greument amenaçat. Està amenaçat perquè els grans grups industrials i financers han estès el seu domini sobre els mitjans de comunicació i han fet de la informació una mercaderia més, sotmesa a les regles del mercat. Ho està perquè les administracions han convertit els mitjans públics en corretges de transmissió dels partits que les governen. Ho està perquè els grans mitjans viuen amb respiració assistida, pendants dels ajuts institucionals que es reparteixen de manera arbitrària i de la publicitat de les grans empreses. I ho està per la propagació de notícies falses i la desinformació que facilita la creixent tecnificació de la societat. Està amenaçat i ho continuarà estant mentre les majories socials quedin excloses de l'ecosistema mediàtic. És responsabilitat del Govern de la Generalitat, en el marc de les seves competències, adoptar les mesures necessàries per canviar aquesta situació i desenvolupar plenament l'article 52 de l'Estatut, que obliga els poders públics a promoure les condicions per garantir el dret a la informació de la ciutadania.

Aquestes mesures s'haurien d'inspirar en els objectius generals següents:

- Totes les persones tenen el dret d'investigar, cercar, rebre i difondre informacions, opinions i idees, sense censures ni entrebancs, mitjançant totes les plataformes existents, en el marc del respecte a la llibertat i els drets humans.
- És indispensable el respecte a la independència dels mitjans, tant els públics com els privats, davant dels poders polítics i econòmics. El dret dels mitjans a informar es basa en el dret de la ciutadania a rebre una informació veraç que respecti la dignitat de les persones i el pluralisme de la societat.
- Els poders públics han de promoure la pluralitat i la diversitat, especialment en els serveis de ràdio i televisió, per garantir la igualtat d'oportunitats i la lliure expressió dels moviments, entitats i associacions, d'acord amb el

principi que l'espectre radioelèctric és un bé comú que s'ha de posar al servei de la ciutadania.

- Per enfortir el sistema públic de ràdio i televisió és necessari assegurar la democratització dels processos d'elecció i del funcionament dels òrgans de gestió i la viabilitat econòmica dels mitjans.
- Els poders públics han de reconèixer i fomentar els mitjans locals i els mitjans comunitaris i facilitar-nos l'accés als recursos necessaris per constituir mitjans propis per qualsevol de les plataformes existents.
- Les administracions tenen la responsabilitat de preservar els drets dels creadors de continguts i vetllar perquè l'aplicació dels sistemes d'intel·ligència artificial no afecti l'accés universal i la qualitat de la informació ni en deixi al marge els sectors més vulnerables a la bretxa digital.
- Les administracions han d'afavorir les condicions que facin possible l'equanimitat professional dels periodistes com a garantia de llibertat, imparcialitat i independència.

D'acord amb aquests principis generals, els comuns ens comprometem a:

- Formular les propostes necessàries perquè la llei de l'audiovisual de Catalunya que s'ha començat a debatre al Parlament consolidi un sistema públic de comunicació que afavoreixi les identitats locals i comunitàries; blindi la pluralitat ideològica i cultural de la societat; limiti l'ús privat, comercial o no, i especulatiu dels mitjans; adapti l'espai català de la comunicació als canvis produïts per la convergència entre la televisió i la ràdio tradicionals, de caràcter lineal, i els serveis que es distribueixen a través d'internet, i defensi els consumidors davant de l'oferta global de continguts a través de les xarxes socials i les plataformes.
- Promoure els acords necessaris per incloure en la llei de l'audiovisual l'obligació de la CCMA i del conjunt dels mitjans públics de determinar quins grups o entitats socials significatius que no disposin de mitjans de comunicació propis són subjectes de l'anomenat dret d'accés que els reconeixen les lleis vigents perquè tinguin espais gratuïts i recursos materials i personals necessaris per a la producció d'informacions.
- Mirar de garantir a la llei de l'audiovisual que tots els mitjans que depenen de les administracions públiques de Catalunya es dotin de consells assessors i consultius formats per persones independents, representatives de la pluralitat de la societat, amb recursos i capacitat per avaluar les línies bàsiques de les programacions, elaborar informes i dictàmens i atendre i donar resposta a les demandes dels usuaris per fer-les arribar als òrgans de govern dels mitjans.

- Treballar perquè la llei de l'audiovisual faci una reserva d'espai no inferior al deu per cent per a programadors independents i serveis de comunicació audiovisual comunitaris i els doni la possibilitat de tenir patrocinis no comercials i publicitat institucional.
- Emprendre mesures per facilitar l'emprenedoria en el sector de la comunicació per fer front a la concentració de mitjans i als efectes de la transició digital. Els ajuts han de contribuir a augmentar la diversitat de l'oferta i a apostar per la innovació en les fórmules empresarials i de gestió, com les cooperatives de periodistes i usuaris, els mitjans amb vocació de servei públic i els sistemes de finançament mixt via micromecenatge.
- Proposar iniciatives per reforçar l'entramat de mitjans públics locals i comarcals, com ara la creació i l'ordenació d'una xarxa comunicativa integrada per la totalitat dels mitjans de titularitat pública (els locals i comarcals i els de la CCMA) que funcioni com un sistema coherent, per facilitar l'establiment de tota mena de sinergies.
- Impulsar un debat social per a un futur acord parlamentari que permeti crear el Consell de la Informació i la Comunicació de Catalunya (CICC), la futura autoritat catalana de la comunicació, que substitueixi el Consell de l'Audiovisual (CAC) i que, seguint el model d'altres països europeus, tingui com a finalitat general vetllar per la correcta aplicació i desenvolupament dels principis destinats a garantir el dret a la informació i la comunicació de la ciutadania. El CICC hauria d'estar format per persones de prestigi reconegut vinculades al món de la comunicació que actuïn amb independència de criteri i per persones designades per entitats i associacions representatives, ratificades pel Parlament per una majoria qualificada de dos terços a proposta d'un mínim de tres grups parlamentaris i amb un únic mandat de sis anys. El CICC hauria d'establir les línies generals d'actuació del sistema públic audiovisual català, fixar el model de finançament i de gestió i els criteris generals de la política de continguts i programació i dels contractes-programa dels mitjans públics, establir les normes de concessió d'ajudes i de recursos per a polítiques o campanyes de comunicació ciutadana, concedir i revocar llicències d'emissió i imposar sancions en el sector de la comunicació.
- Portar al conjunt de les administracions catalanes la posada en marxa d'iniciatives perquè la ciutadania conegui els codis, les estratègies i els llenguatges dels mitjans de comunicació i tingui la capacitat d'analitzar-ne els continguts, interactuar-hi de forma responsable i creativa i accedir a les eines de la digitalització que els permetin convertir-se en emissors d'informació. Les campanyes de conscienciació mediàtica i digital s'han de dirigir especialment al segon cicle de primària i a l'ESO, d'acord amb les indicacions de la UNESCO.
- Fomentar al Parlament un acord marc per al foment de la indústria cinematogràfica i audiovisual, com a eix vertebrador de les polítiques públiques de la Generalitat en el foment de la indústria cinematogràfica i audiovisual catalana, especialment de les petites i mitjanes empreses.
- Proposar al Parlament la creació d'una ponència que elabori una llei reguladora de l'Agència Catalana de notícies (ACN) perquè depengui del Parlament i no del Govern, perquè el consell d'administració sigui elegit per una majoria qualificada i la direcció per concurs públic i perquè compti amb els recursos indispensables i s'hi apliquin els criteris d'independència, veracitat i rigor atribuïbles al conjunt dels mitjans públics.
- Defensar la promoció als mitjans públics de campanyes de protecció de les diversitats cultural, lingüística i de gènere, com també de sensibilització contra totes les formes de discriminació i violència, material i simbòlica, i especialment de la violència masclista, en compliment de la normativa europea recollida en la Directiva de Serveis de Comunicació Audiovisual i la Convenció sobre la Promoció de la Diversitat Cultural.
- Lluitar per reduir les elevades despeses i eliminar els tractes de favor en publicitat institucional per part de la Generalitat i les altres administracions i perquè hi hagi un repartiment dels ajuts, els incentius i les subvencions per a l'ús del català que combini els criteris objectius de transparència i equitat amb la necessitat de contribuir a un reequilibri progressiu entre tots els sectors de la comunicació.
- Prendre les mesures necessàries per aconseguir que la cobertura de TV, telefonia i xarxes arribi en condicions dignes a tots els nuclis de població.
- Posar a disposició de la ciutadania, a través d'una plataforma oberta que podria dependre del Departament de Cultura, els arxius audiovisuals de la CCMA i del conjunt dels mitjans públics.
- Reclamar al govern central la transferència de la gestió dels serveis territorials de RTVE a Catalunya.

5.4.8 Un país que camina cap a la sobirania digital

Les infraestructures digitals públiques són infraestructures estatals crítiques. És essencial que les administracions públiques desenvolupin les seves pròpies tecnologies, creïn protocols comuns i contractin a personal tècnic propi en lloc d'externalitzar els processos de digitalització a consultores o grans tecnològiques.

Per això:

- Impulsarem un Pla de transició cap a la sobirania digital, basat en el programari lliure en totes les eines i serveis digitals de l'administració pública catalana
- Desenvoluparem un model tecnològic públic-comú que implicarà:
 - Que les administracions públiques tinguin major control sobre els seus sistemes i dades, fet que garanteix major seguretat i privacitat per a la ciutadania, ja que s'evita la possibilitat de la compravenda de dades de la ciutadania amb tercers.
 - Que s'estalviïn costos a mitjà i llarg termini, perquè es garanteix que el codi desenvolupat és públic, s'evita la dependència d'empreses externes i es poden ajustar els pressupostos a mitjà-llarg termini.
 - Que es fomenti la innovació interna i la formació de talent local en el camp de la tecnologia, fet que implica impactes positius per a l'economia local i nacional i la creació de llocs de treball d'alta qualitat.
 - Que es disposi de major flexibilitat en el desenvolupament i implementació de solucions específiques per les necessitats de les administracions públiques catalanes, fet que millora l'eficiència i la qualitat dels serveis públics en general.
 - Que es fomenti i es faciliti la col·laboració entre administracions a través del programari lliure, possibilitant a petits municipis i institucions disposar de programari que avui tan sols està a l'abast de grans ciutats.

En definitiva, l'ús del programari lliure contribueix a la sobirania tecnològica i assegura un coneixement obert a la ciutadania que facilita l'apoderament per a una societat informacional com a la que ens encaminem. Per tot això, proposem:

- Crear un fons per a la digitalització justa des de les administracions públiques, per tal que sigui una eina clau per recuperar el control de la tecnologia i les dades generades.
- Establir un pla rigorós de migració sostinguda del programari privatiu a programari lliure en tots els nivells de l'administració pública que ho permetin, tant d'aplicacions d'escriptori com de servidor.
- Establir un programa de formació en eines de programari lliure a tot el funcionariat i personal laboral implicat en la funció pública per facilitar una transició a l'ús d'aquestes solucions.
- Assegurar la interoperativitat entre totes les tecnologies emprades, apostant per utilitzar només formats i proto-

cols oberts, amb especificacions públiques i que disposin de bones implementacions lliures.

- Garantir que totes les webs i aplicacions oficials funcionen sense cap desavantatge amb sistemes lliures.
- No acceptar donacions de programari privatiu per part d'empreses privades, ni tampoc de maquinari que obligei a l'ús de programari privatiu per a un correcte funcionament. Aquest punt és especialment important en el camp de l'educació.
- Que amb diners públics només es desenvolupi codi públic: assegurar en els nous contractes que es publiqui el codi sota llicències lliures. Dissenyar les integracions amb components privatis per tal que siguin temporals i fàcilment substituïbles.
- Crear mecanismes de coordinació entre administracions que permetin mancomunar el desenvolupament i desplegament de serveis.
- Prioritzar la participació en projectes ja existents, procurant que les millores realitzades quedin incorporades al producte original. Respectar les pràctiques i els codis de conducta de les comunitats en què es participa.

5.4.9 Una administració pública innovadora i eficaç

Apostem per una administració al servei de la ciutadania per atendre les seves necessitats i garantir els seus drets, de qualitat, flexible, no burocràtica, que defensi l'interès col·lectiu i el bé comú. Un nou model d'administració que aprofiti el potencial que té, que posi en marxa palanques internes de canvi i que propiciï la generació col·lectiva de coneixement. Una administració innovadora que s'ha de construir a partir de la confiança en les persones que la formen, de creure-hi, en la seva implicació, en els seus valors i en la seva capacitat. Per això, defensem, entre altres mesures:

- Avaluar els resultats i la qualitat dels serveis públics mitjançant auditories de gestió administrativa i econòmica tant internes com externes. Aplicar a totes les polítiques l'avaluació de necessitats, del disseny, de la implementació, de resultats i econòmica. Introduir eines per a la innovació de les polítiques i els programes públics.
- Dinamitzar les cartes de serveis per informar la ciutadania sobre els serveis públics.
- Recuperar la titularitat pública dels serveis, i garantir el control efectiu de les activitats externalitzades i aprovar un catàleg d'aquells serveis que no poden ser susceptibles de la gestió privada.
- Crear l'Observatori per a la millora dels serveis públics.

- Treballar en el pacte per a la racionalització d'horaris d'acord amb principi d'autonomia de l'administració per dissenyar els seus propis horaris.
- Desenvolupar de manera senzilla i intuïtiva el nou marc normatiu que obliga l'administració a la transformació digital, així com implementar les mesures necessàries per incrementar les competències digitals de les persones treballadores públiques, i aprofundir en la utilització de tecnologies que incorporin big data i intel·ligència artificial per optimitzar la presa de decisions, posant el coneixement generat al servei del bé comú i les polítiques públiques.
- Impulsar el programari i estàndards lliures a l'administració pública.
- Implantar un model de Responsabilitat Social de gestió de l'organització basat en criteris responsables en els àmbits econòmic, social i ambiental.
- Fomentar una política per garantir una representació de la diversitat ètnic-racial a les administracions públiques.
- Impulsar el treball en xarxa, la coordinació, i la col·laboració entre les diferents administracions públiques per apropar-les al servei de la ciutadania i simplificar els tràmits burocràtics, tractant d'evitar tràmits innecessaris i duplicats.

5.4.10 Polítiques de temps i reforma horària

Segons l'Índex de benestar subjectiu de Catalunya de 2023, no disposar de com a mínim dues hores al dia per a si mateix o mateixa és una causa d'infelicitat i manca de satisfacció amb el benestar propi. Un 20% de la ciutadania a Catalunya experimenta el que s'anomena pobresa de temps; un nombre que augmenta fins al 35% en el cas de les dones amb persones dependents. La causa d'aquest malestar recau en el fet que l'organització social del temps, basada en el "triangle de les vuit hores" (vuit hores de treball, vuit de descans i vuit d'oci), ja no respon a les nostres necessitats actuals. El temps l'hem de considerar, doncs, com un factor de desigualtat.

El juliol de 2017 es va firmar el Pacte per a la Reforma Horària, en el que 110 institucions i organitzacions signatàries es comprometien a complir la carta de compromisos cap a l'Objectiu 2025, recuperant les dues hores de desfament horari en relació amb la resta del món, impulsant una nova cultura del temps a les organitzacions a favor de models més eficients i més flexibles per atendre les noves necessitats socials i consolidant el factor temps com a nova mesura de llibertat, equitat i benestar, així com assolir uns nivells més alts de conciliació de la vida familiar, laboral i personal. El 2021 Catalunya va fer un pas més i va promoure la primera declaració política mundial en la qual es reconeix el dret al temps, que ja han firmat més de 150 organitzacions catalanes i internacional i en els darrers anys Catalunya s'ha convertit en referent mundial per impulsar el dret al temps.

Cal fer una passa més, per impulsar polítiques de temps que s'encaminin a posar fi a les desigualtats de temps a Catalunya.

Per això, proposem:

- Impulsar la implementació del Pacte Nacional Temps per Viure per poder assolir els objectius 2025, amb un impuls per part de la creació de l'Oficina o Direcció General pel Dret al Temps, que tingui funcions i recursos per implementar el dret al temps i pugui facilitar una visió transversal de les polítiques implementades a Catalunya. En aquest marc institucional, aprovar el Pla interdepartamental, en el que tots els departaments de Catalunya es comprometin a implementar mesures claus pel dret al temps dins del seu àmbit competencial i mantenir el Grup de Treball de Polítiques del Temps creat el 2021.
- Consolidar la Xarxa Catalana pel Dret al Temps, que ja agrupa més de 300 organitzacions i és el nexa d'unió per a organitzacions del teixit social i productiu, persones expertes o investigadores i ens locals per tal d'avançar cap a uns usos del temps més saludables, igualitaris, eficients i sostenibles a Catalunya. Continuar liderant i donant impuls a la Time Use Week (Setmana dels Usos del Temps a Catalunya) i a Xarxa Mundial de Governos

- Locals i Regionals per les Polítiques del Temps, com a lloc de trobada d'administracions locals i supralocals de Catalunya, d'Europa i d'arreu del món per tal d'afavorir una major cooperació pública, intercanviar pràctiques i polítiques i poder buscar més suport i recursos d'institucions supralocals i globals per promoure i implementar polítiques del temps.
- Consolidar el programa Temps x Cures, que ha llibertat més de 25 milions d'hores a persones cuidadores a tot Catalunya, i expandir-lo a persones que cuiden persones dependents o grans.
 - Impulsar i donar recursos als municipis per implementar els pactes dels temps als municipis, com a mecanisme que permet adaptar els horaris a diferents realitats locals i incorporar les polítiques del temps a l'agenda municipal.
 - Continuar desplegant la Xarxa de Professionals d'Equitat en els Treballs, ampliant les seves funcions i recursos per impulsar polítiques del temps en tot el territori català.
 - Impulsar programes de suport a la recerca per a l'exploració de les dades de la nova enquesta catalana dels usos del temps (IDESCAT), la qual tindrà els primers resultats a l'inici del 2025 i altres fonts oficials que tenen dades sobre els usos del temps (CEO, Índex de Benestar Subjectiu, etc.)
- Posar en marxa un programa d'ajuts a les empreses per fomentar una organització més equilibrada dels usos del temps, com ara una reducció o compactació de la jornada laboral.
 - Seguir fomentant polítiques públiques basades en l'evidència de la inversió en dades sobre els usos del temps, utilitzant les dades de l'IDESCAT mitjançant la incorporació d'indicadors d'usos del temps i informació rellevant en les enquestes catalanes, estudis de diagnòstic i avaluacions de necessitat i d'impacte de les polítiques.
 - Impulsar polítiques per a la millora de l'organització del temps del personal de l'administració pública de Catalunya, per un temps corresponsable, saludable i respectuós de les persones que treballen a l'administració, incloent-hi també els càrrecs de responsabilitat política.

6. Un projecte de Catalunya des de tots els territoris: política per l'equitat territorial

La diversitat territorial no pot ser causa de desequilibris. Del total dels 947 municipis existents a Catalunya, el 62,42% tenen una població que no supera els 2.000 habitants, i dins aquest percentatge 336 municipis (34,96%) no supera el llindar de població de 500 habitants. D'altra banda, d'acord amb la classificació segons el grau d'urbanització a Catalunya tenim un 75% de municipis rurals o de densitat baixa i un 21% de municipis amb densitat intermèdia, mentre que els municipis urbans o de densitat alta només suposen el 4%.

Si observem la distribució territorial d'aquestes desigualtats, observem que les conseqüències de les diverses crisis que impacten: social, econòmica, de cures, climàtica no han afectat per igual a tots els territoris, sinó que els efectes s'han concentrat en determinats indrets.

La desigualtat té una dimensió geogràfica i s'expressa sobre el territori. En aquest sentit, l'exclusió social i la vulnerabilitat no només es manifesten a determinats barris metropolitans, que ho fan, sinó que també afecten de forma especialment significativa a les àrees rurals on, d'altra banda, l'estructura d'oportunitats per al desenvolupament local acostuma a ser més limitada.

En les àrees rurals aquest fenomen acostuma a traduir-se en una problemàtica molt concreta de conseqüències molt complexes: el despoblament rural. Ja fa temps que moltes de les àrees rurals de Catalunya han de fer front al despoblament.

Coneixem bé que el despoblament rural està directament vinculat als dèficits en l'estructura d'oportunitats de molts d'aquests territoris: menor productivitat, un mercat laboral més limitat, menys oportunitats formatives, dificultats en la mobilitat, manca d'habitatge i encariment dels preus per l'impacte de les segones residències (del 45% a la Vall de Boí a moltes comarques per sobre del 30%) dèficits en infraestructures i serveis, etc. No podem obviar, d'altra banda, que el despoblament té unes enormes conseqüències per a la gestió del territori, perquè és determinant per a grans objectius com poden ser la sobirania alimentària, la prevenció d'incendis, la preservació del patrimoni, la gestió del paisatge o la lluita contra l'emergència climàtica, entre d'altres. Cap d'aquests grans reptes podrà afrontar-se si no tenim un món rural poblat, viu i actiu.

En els darrers deu anys la població de Catalunya ha augmentat en 250.000 habitants. Però hi ha 18 comarques i l'Aran, per tant, gairebé la meitat del territori, on la població ha disminuït: l'Alt Urgell, l'Alta Ribagorça, el Bages, el Baix Ebre, el Berguedà, la Cerdanya, la Conca de Barberà, les Garrigues, el Montsià, la Noguera, el Pallars Jussà, el Pallars Sobirà, el Priorat, la Ribera d'Ebre, el Ripollès, el Solsonès, la Terra Alta i l'Urgell.

Aquesta Catalunya buidada és també empobrida, tant pel que fa al nivell de productivitat com pel que fa a la renda familiar disponible.

Durant la pandèmia de la COVID-19 es va originar un cert moviment demogràfic vers el món rural, i van ser nombrosos els petits municipis que van recuperar població. Se'ns presenta així una clara oportunitat per al repoblament rural que no hauríem de desaproveitar. Tanmateix, si no garantim els serveis bàsics i l'accessibilitat de l'habitatge si no facilitem el teletreball i si no generem les condicions per a la reactivació i la diversificació de l'economia en aquests territoris, difícilment podrem revertir aquesta tendència.

És cert que en moltes àrees rurals de Catalunya fa temps que s'hi estan duent a terme nombroses iniciatives de desenvolupament rural, la majoria de les quals amb el finançament de fons europeus en el marc del Programa LEADER. A la vista dels resultats, però, sembla evident que no

n'hi ha prou amb aquestes iniciatives. Per poder abordar aquesta problemàtica de forma efectiva cal una aposta més decidida, amb un enfocament transversal que impliqui als diferents departaments del Govern de la Generalitat i amb un major esforç d'inversió pública des dels Pressupostos.

Per aquest motiu, Comuns vam proposar una Llei d'equitat territorial per al desenvolupament sostenible de les àrees rurals amb l'objectiu d'oferir, per una banda, un marc legislatiu de reconeixement de drets al món rural i, per altra banda, instruments específics de planificació territorial i d'intervenció integral. La missió no és altre que afrontar la problemàtica de la desigualtat territorial a les àrees rurals mitjançant una aproximació innovadora i progressista com és la de l'equitat territorial, entesa com l'accés igualitari, per a tots els territoris, als mateixos nivells de renda i de serveis públics. O, en altres paraules, garantint que visquis on visquis de Catalunya tinguis les mateixes oportunitats d'accés a uns nivells equitatius de renda i de serveis. En aquest sentit, el concepte d'equitat territorial supera, i d'alguna manera es contraposa, al tradicional concepte d'equilibri territorial. El que es pretén és generar igualtat a través del desenvolupament territorial, entès com un desenvolupament humà i no com un desenvolupament únicament econòmic. Per tant, no es tracta d'equilibrar el territori a través d'una distribució més o menys homogènia o uniforme de la població, l'activitat econòmica o determinats usos del sòl; sinó que es tracta de garantir arreu l'accés a unes mateixes condicions de renda i de serveis, i fer-ho a través del desenvolupament local de cada territori, des de les seves especificitats i, per tant, entenent i posant en valor l'enorme diversitat geogràfica del nostre país.

Al mateix temps, cal desplegar una estratègia per fixar la població als petits municipis. I és en aquest sentit proposem polítiques contra la gentrificació, per exemple, a l'Alt Pirineu i a l'Aran, o projectar les Terres de Lleida com a referent de sobirania alimentària, o dignificar els serveis sanitaris a les Terres de l'Ebre o diversificar l'economia a la Catalunya Central, desplegar la vegueria del Penedès o recuperar el litoral i les zones de muntanya a les comarques gironines. Projectes especulatius, com el Hard Rock; trinxadores de territoris; projectes d'alt impacte ambiental, com l'ampliació de pistes d'esquí, els ports esportius, o la turisticació, no són el model a seguir i menys amb un planejament en contra de la normativa de protecció d'espais naturals.

I, finalment, creiem que les polítiques de mobilitat són essencials per a l'equitat territorial, reforçant tres idees que per a nosaltres són essencials en matèria de mobilitat. La primera, la intermodalitat. Cal que connectem els diferents modes de transport. La segona idea, la mobilitat interna en clau regional. I és imprescindible apostar pel model de tren tram en zones com el Camp de Tarragona, amb la doble anella amb ròtula a Girona, el tren tram Figueres-Roses.

La Llei d'equitat ha de ser el contenidor estratègic de dues lleis més que han d'aprovar-se en el primer semestre de la pròxima legislatura: la Llei de l'Estatut dels municipis rurals i la Llei d'alta muntanya esmentades anteriorment.

- Impulsar una Llei d'equitat territorial per al desenvolupament sostenible de les àrees rurals, a través de la qual es desplegui el dret a l'equitat territorial, es promogui el desenvolupament territorial sostenible de les àrees rurals i es creï un fons per a la intervenció integral en les àrees rurals més vulnerables.
- Coordinar i dotar de recursos suficients els diferents instruments de la Generalitat per fer front a les desigualtats territorials, amb l'objectiu últim de reconfigurar i reconnectar les relacions camp-ciutat.
- Dotar la ciutadania d'un instrument de garantia per prevenir mancances i supervisar els serveis municipals des de la proximitat per aplicació del principi de subsidiarietat.
- Presentar una proposició de llei de sindicatures de greuges locals, que doni continuïtat al text aprovat en aquesta XIV legislatura, així com agilitzar els tràmits per a la seva tramitació i aprovació, per garantir de manera efectiva la seva consideració com a servei essencial de responsabilitat pública i base municipal, de caràcter universal i garantit per tota la població.
- Reconèixer els serveis ecosistèmics, ambientals i paisatgístics que desenvolupen les àrees rurals i d'alta muntanya per al conjunt del país i desplegar un nou mecanisme de finançament que permeti una justa redistribució de recursos a través de les polítiques d'equitat territorial.
- Potenciar el desenvolupament d'activitats agràries ambientalment sostenibles, socialment justes i arrelades al territori.
- Adoptar amb urgència els plans urbanístics i/o territorials que protegeixin els sòls agrícoles d'alt valor mitjançant, si es dona el cas, la desqualificació dels aprofitaments urbanístics. Una llei d'espais agraris que garanteixi l'equilibri entre els usos agraris i eviti les infraestructures industrial i logística en espais d'alt valor agrari.
- Preservar els espais naturals i ampliació de zones naturals protegides, dotant dels recursos de personal i econòmics per a la seva gestió; garantint la compatibilitat quan s'escaigui amb els usos tradicionals, com l'agricultura, la ramaderia o silvicultura i pesca.
- Crear un cens de l'habitatge rural per tenir un diagnòstic clar i millorar l'oferta, que estarà elaborat des de les oficines comarcals d'habitatge que posarem en marxa i que permetran alhora fer front a les barreres d'accés

- a l'habitatge específiques del món rural. Per a garantir determinats serveis, caldrà promoure i oferir habitatge públic incentivat a persones treballadores per desenvolupar serveis públics com la sanitat, l'educació, l'administració pública, les biblioteques, etc.
- Foment de la rehabilitació, la regeneració i la recuperació de masies, cases rurals i altres construccions en sòl no urbanitzable i garantir l'oferta pública d'habitatge assequible de lloguer.
 - Impulsar un Pla d'inversions d'industrialització verda: transformació de productes del sector primari i gestió pública de les energies renovables (hidroelèctrica, singularment).
 - Fomentar un model turístic responsable i desestacionalitzat que tendeixi a uns serveis i recursos naturals i patrimonials sostenibles i generadors d'ocupació de qualitat i estable.
 - destinar la taxa turística a corregir els impactes en el territori i gestionats des del municipi.
 - Promoure noves feines verdes des del sector públic que tinguin cura del territori i que millorin la seguretat davant la crisi climàtica, com per exemple, millorant la gestió dels Parcs Naturals i del sotabosc, promovent la producció de pèllets o la construcció en fusta, per exemple.
 - Promoure el teletreball al món rural, tot estenent la fibra òptica i una cobertura adequada de telefonia mòbil a tots els municipis abans del 2026; posant facilitats a empreses, autònoms i emprenedors i impulsant mesures que afavoreixin la rehabilitació, lloguer i compra d'habitatges existents.
 - Garantir un espai cultural i desenvolupar programes d'acció cultural adreçats als municipis petits, en dos aspectes: Garantir l'accés a la cultura a tot el territori, com a dret de ciutadania i factor de qualitat de vida; i promovent l'activitat cultural com a element de dinamització econòmica sostenible en el territori.
 - Posar en marxa el model de “territori a 30 minuts”. Viure a una zona rural no ha de suposar un agreujament comparatiu, i per això, garantirem l'accés; en cas de no disposar-ne al municipi, amb transport gratuït a tots els serveis necessaris per a la vida: centres d'atenció primària i totes les especialitats; escoles, etc.
 - Adaptar i integrar les lleis sectorials, des de la perspectiva de la singularitat territorial, que integri i adeqüi les mateixes a la realitat territorial del país i posant al centre la perspectiva de gènere i generacional. El mecanisme rural de garantia i el foment de la mancomunació de serveis seran principis rectors del marc normatiu i financer per a les polítiques en el món rural.
 - Mentre no es posi en pràctica el Fons d'intervenció de la llei d'equitat, es duran a terme mesures positives en els Instruments financers per l'equilibri i la cohesió, i la prestació de serveis amb una doble via de suficiència: Fons específic incondicionat (Fons de cooperació) i un Fons d'inversió (PUOSC) així com mecanisme de reorientació de les assignacions d'inversió a ordinari.
 - Elaborar un Pla d'Equitat Territorial, amb categoria de planejament territorial sectorial, que tingui per objectiu erradicar les desigualtats territorials que afecten les àrees rurals i despoblades de Catalunya. El pla contemplaria, entre d'altres, les següents prioritats territorials:
 - Concertar amb els àmbits rurals, micropobles i zones d'alta muntanya, un programa de cohesió social amb perspectiva de gènere, polítiques que tinguin presents les dones, la seva visibilitat i activitat que superi el rol tradicional familiar i de cures; que potencii espais segurs a dones i LGTBI+; garanteixi serveis educatius amb un sistema públic d'educació al conjunt del territori mitjançant l'escola rural a cada municipi i l'oferta educativa postobligatòria i les activitats extraescolars; una aposta per la salut de forma integral, garantint l'atenció sanitària de qualitat i proximitat i unes polítiques comunitàries i de cures des del mateix territori, on les condicions de vida i autonomia de la gent gran estiguin garantides; generar suports a la cultura com a dret i factor de cohesió, creativitat i coneixement. Paisatge, patrimoni material, immaterial i memòria democràtica.
 - Desplegar una política d'habitatge a l'Alt Pirineu i l'Aran orientada a frenar les actuals dinàmiques de gentrificació, desenvolupant un parc d'habitatge social suficient i impulsant mesures adreçades a contenir el preu del lloguer.
 - Projectar les Terres de Lleida com a referent de sobirania alimentària, fent d'aquest territori el node central i promotor de les polítiques de foment i defensa d'un sector primari professional, sostenible i de proximitat.
 - Dignificar els serveis sanitaris a les Terres de l'Ebre, amb la construcció d'un nou hospital de referència, una xarxa d'atenció sanitària bàsica que cobreixi tots els municipis i l'impuls de mesures encaminades a atraure professionals del món sanitari cap a les zones rurals.
 - Impulsar un nou model de desenvolupament territorial que garanteixi llocs de treball i oportunitats a la Catalunya Central, redimensionant i fent sostenibles les activitats d'alt impacte ambiental i diversificant l'economia cap a sectors com el turisme, la cura de les persones, l'agricultura ecològica, la gestió forestal o les energies renovables; impulsant al mateix temps la reactivació industrial

- Abandonar projectes extractius i especulatius com el del Hard Rock.
- Garantir la seguretat de les indústries petroquímiques al camp de Tarragona, a la vegada que s'avança cap a un nou model de desenvolupament territorial amb criteris de sostenibilitat
- Recuperar el litoral i les zones de muntanya a les Comarques Gironines, classificant com a no urbanitzable el sòl litoral no urbanitzat; aprovant una moratòria en la construcció de nous ports i en ampliació de pistes d'esquí i impulsant una gestió integral de les platges i dels espais protegits.
- Desplegar els serveis territorials de la Generalitat al Penedès i agilitzar el procés de participació del Pla Territorial Parcial per tal que pugui ser aprovat durant el 2025.
- Desplegar una política de mobilitat sostenible ambiciosa i adreçada a garantir la connectivitat de les àrees rurals, contemplant, entre d'altres, les següents prioritats:
 - Desplegar la intermodalitat i la connexió amb transport públic per carretera al conjunt de la Catalunya Central. Desdoblament de l'R3 fins a Vic, millorar i dotar de més semidirectes la línia R4 i augmentar les freqüències dels FGC. Projectar la connexió del ferrocarril del Bages amb el corredor mediterrani i recuperar el projecte del tren-tram.
 - Garantir una xarxa de transport públic per carretera accessible i transversal a les Comarques Gironines. Al mateix temps, invertir en mobilitat ferroviària de proximitat, connectant poblacions amb la doble anella de tren-tram amb ròtula a Girona i el tren-tram Figueres-Roses.
 - Fomentar el transport públic a l'Alt Pirineu i l'Aran i invertir en el manteniment de les carreteres existents, garantint l'accés rodat per vies segures i de qualitat a tots els nuclis de població.
 - Crear l'Autoritat Territorial (ATM) de les Terres de l'Ebre i augmentar la inversió per la millora del transport per carretera i ferrocarril, creant dues estacions centrals de caràcter intermodal a l'Aldea i Móra la Nova.
 - Desenvolupar la xarxa d'intermodalitat al voltant de l'Estació de Lleida-Pirineus
 - Garantir la posada en marxa del tren-tram del Camp de Tarragona per a l'any 2024 i evitar que el transport de mercaderies perilloses continuï passant a prop dels nuclis de població.
 - Revisar el Pla Director d'Infraestructures de l'AMB amb noves inversions per al Penedès: el tram Vilanova-Vilafranca de la línia orbital ferroviària, l'ampliació del nombre de vies entre Sant Vicenç de Calders i Castellbisbal.
- Garantir la seguretat arreu, reforçant el desplegament del cos de mossos d'esquadra en aquells municipis que no disposen de serveis de policia local, i posar en marxa, tal com obliga la llei d'ordenació del sistema de seguretat pública de Catalunya, les comissions regionals de seguretat, amb participació dels municipis, prioritzant els àmbits territorials que presentin unes característiques comunes, amb forta presència de municipis petits.

6.1 Impulsar un nou marc d'organització territorial

L'actual model d'organització territorial de Catalunya té dèficits significatius pel que fa a la seva funcionalitat, duplicitats i coordinació.

Promourem els canvis legislatius necessaris perquè Catalunya pugui decidir el tipus d'organització territorial que es vulgui dotar en la perspectiva de simplificar l'administració i apropar-la al territori i a les persones.

En aquest sentit, impulsarem una nova llei d'organització territorial des de la mirada de l'Estatut de Catalunya que s'articuli des del municipi i la vegueria com les úniques estructures bàsiques del país, i en què la comarca sigui l'espai institucional mancomunat i complementari per incrementar l'eficàcia i la qualitat dels serveis públics municipals des de la plena autonomia local i la voluntat associativa.

La vegueria esdevindria el punt de trobada de la territorialització de l'administració de la Generalitat i la representació del poder local. Complirà una triple funció: com a ens local, com a àmbit de prestació dels serveis territorials de la Generalitat i com a àmbit per a la planificació territorial de Catalunya. La comarca es configuraria com un ens de mancomunació voluntària dels serveis locals dels municipis. Per això proposem elaborar una nova llei d'organització territorial de Catalunya que refongui la legislació de vegueries, comarques i àrees metropolitanes de Catalunya.

Hem d'avançar cap a una Catalunya nodal al conjunt del territori i aquests nodes esdevenen els nodes impulsors, estratègics i relacionals amb garanties de serveis al territori. Ens imaginem un país de múltiples centralitats, un país en xarxa nodal i en aquest imaginari l'estratègia, la concertació, els acords i les polítiques s'ha de construir des del diàleg.

Hem de donar respostes a les diferents emergències d'avui i amb la visió d'una estructuració necessària per a un desenvolupament just, sostenible i equitatiu on les oportunitats no depenguin del lloc on vius o del lloc on treballes.

Aquests nodes esdevenen en alguns territoris àrees metropolitanes (figura reconeguda en la legislació local) i en clau europea el seu reconeixement com àmbits necessaris de gestió, dinamització econòmica i social i prestador de serveis amb major eficiència i eficàcia i lideratge en la transformació social i ecològica és una tendència a l'alça.

La metròpolis, integrada per àmbits de diferents municipis en un territori delimitat i compacte, afegeix complexitat a l'aplicació de les solucions compartides i sostenibles, però té alhora la capacitat de cohesionar, ser més equitativa i donar resposta a un nivell més elevat als reptes locals i

globals amb la seva intervenció. En definitiva, una aliança permanent transformadora amb solucions connectades, multidimensionals, multinivell, innovadores, sostenibles, avaluable i participatives.

Des de l'any 2010, a l'Estat espanyol només es troba reconeguda jurídicament l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB). Actualment, és l'única àrea reconeguda tot i que podem reconèixer diferents àrees que encara que no estiguin reconegudes jurídicament, funcionen com a tals i caldria explorar la seva institucionalització. Parlem de l'Àrea de Girona-Salt, l'Àrea del Camp de Tarragona i l'Àrea de Lleida.

Els deu anys de l'AMB han constatat la necessitat de revisar i reformular algunes competències i obrir un debat territorial sobre l'àmbit que la integra i especialment el seu sistema de finançament que a hores d'ara no rep cap finançament incondicional de l'Estat (tot i estar reconegut a la llei d'hisendes locals) ni de la Generalitat.

El finançament de l'AMB s'ha de reformar, bé per la Llei de finances locals de la que parlàvem al capítol de municipalisme, bé en paral·lel. Aquesta reforma hauria d'anar orientada a una major autonomia financera amb una revisió de la seva capacitat normativa fiscal, a la fixació de la transferència incondicionada per part de l'Estat atenent competències, població i esforç fiscal del territori que la integra i amb la participació de la Generalitat amb aportació de fons, més enllà dels finalistes per gestió de competències pròpies de la mateixa (transports, entre d'altres), que a hores d'ara suposen el 84,3% de transferències corrents (de les quals el 51,8% són dels mateixos ajuntaments que la integren). També hauria d'unificar-se la ponència de valors cadastrals amb la reforma d'aquesta.

En l'àmbit competencial s'haurien de completar els traspàs pendents en mobilitat, ampliar i concretar competències en polítiques socials (cures, cultura, acció social, seguretat i habitatge) i en sostenibilitat. També s'hauria d'avançar en el procediment d'elecció transitant cap a una elecció per doble llista, metropolitana i de segon nivell electes amb representació dels municipis. En el mentrestant, és del tot necessari una governança oberta de l'AMB, basada en el diàleg, la concertació i l'acord amb els territoris límits de l'actual AMB per la seva incidència pel que fa essencialment a la mobilitat, l'activitat econòmica i l'habitatge.

La dimensió real de la metròpoli de Barcelona va més enllà dels límits de l'AMB i abasta un territori que podem definir com "la ciutat dels cinc milions". És des d'aquest territori, sense instruments de govern propis, però amb uns vincles funcionals inqüestionables, que cal promoure noves aliances, noves eines i nous processos de construcció de polítiques que resultin més efectives a l'hora d'enfrontar-nos als reptes del present i del futur. Des d'aquesta dimensió, Barcelona pot liderar internacionalment aquestes transformacions urbanes i metropolitanes necessàries, prenent l'Agenda 2030 de les Nacions Unides, amb els seus Objectius

de Desenvolupament Sostenible, i el Pacte Verd Europeu (European Green Deal), com a referents principals.

L'AMB és sens dubte el nucli d'aquesta ciutat de cinc milions, que inclou 127 poblacions de les comarques del Baix Llobregat, el Vallès Occidental, el Vallès Oriental i el Maresme, a les quals cal sumar 72 municipis de la vegueria del Penedès: una realitat de gairebé 200 municipis que comparteix diverses problemàtiques, com ara la cohesió territorial, l'accés a l'habitatge, el canvi climàtic, la mobilitat o el desenvolupament econòmic, però sense òrgans de govern. És per aquest motiu que les polítiques relacionades amb la gestió del territori, però també relacionades amb l'atenció a les persones, requereixen una dimensió regional.

En el cas de la regió metropolitana, es tracta d'un territori amb molta densitat institucional, amb més de cent instruments de cooperació intermunicipal. Així, a banda dels municipis, de l'AMB, de les comarques i de la Diputació de Barcelona, hi ha consorcis, mancomunitats, empreses, etc. Aquesta fragmentació dificulta encara més la coordinació de les polítiques metropolitanes i la visió metropolitana dels reptes i de les solucions que cal implementar. Per tant, avançar cap a la coordinació entre municipis no és suficient per fer-hi front:

Necessitem una nova governança del territori per la Catalunya que ve, per això ens comprometem a:

- Adaptar i organitzar l'estructura territorial de Catalunya a les necessitats de les realitats actuals amb una normativa pròpia que afronti amb instruments propis l'emergència ambiental i climàtica, la mobilitat segura i sostenible, el dret a l'habitatge, l'economia innovadora i inclusiva o la cohesió social i territorial.
- Elaborar una nova llei d'organització territorial de Catalunya que refongui la legislació de vegueries, comarques i àrees metropolitanes de Catalunya.
- Impulsar, des dels diferents espais que avui ja existeixen (ens, consorcis, associacions, institucions...), veritables espais de concertació i actuació.
- Reconèixer altres àmbits metropolitanitzats com els entorns urbans de les ciutats de Tarragona-Reus, Girona-Salt i Lleida, respectant el principi d'organització bàsica en el municipi i les vegueries.
- Donar sortida al fet regional de Barcelona: Regió Metropolitana.
- Executar i implantar les propostes ja previstes al Pla Territorial de la Regió Metropolitana i reconstituir la Comissió d'Ordenació Territorial Metropolitana de Barcelona. Aquesta comissió es podria reunir periòdicament i fixar un calendari d'actuacions, ja que fins ara s'ha mantingut inactiva.
- Dur a terme iniciatives a partir d'un model horitzontal on estiguessin representats tots els municipis. Per exemple, mecanismes d'impuls del treball en xarxa, com la Taula de la Qualitat de l'Aire.
- Consultar el conjunt d'actors metropolitans, tant institucionals com empresarials, del tercer sector, i moviments socials, etc. No es poden deixar de banda els agents que tenen una visió del territori i que el coneixen directament.

6.2 Accions prioritàries per l'equilibri territorial: un país vertebrat des dels diversos territoris

6.2.1 Alt Pirineu i Aran

La sortida de la crisi de la COVID-19 va impulsar un creixement de la població establerta al territori, i ens ha tornat a posar davant del mirall les desigualtats entre món rural i món urbà i el greuge que pateix l'entorn no metropolità respecte a les zones més densificades. La manca de bones infraestructures de connectivitat digital i els dèficits en equipaments sanitaris, recursos habitacionals, connexions viàries, transport públic i equipaments culturals i d'educació, s'han posat més en relleu que mai i ha impossibilitat que les persones novingudes arrelin al territori.

A això s'hi suma l'absència de teixit industrial, provocat per un territori ancorat en el monocultiu turístic des de fa massa anys, que perpetua la manca d'oportunitats i d'estabilitat laboral. Calen polítiques valentes per revertir aquest model, que abandoni l'estacionalitat per transitar cap a l'estabilitat i es projecti cap a un futur digne que no només deturi el despoblament, sinó que atregui nova població i nous projectes de desenvolupament econòmic i social.

Cal un veritable desenvolupament rural, que ha de partir de polítiques que responguin a una planificació rigorosa i participada des del territori, deixant enrere els pedaços i les subvencions clientelars i opaques. Potenciar el món rural i defensar la ciutadania del Pirineu implica garantir l'accés universal als serveis bàsics, la potenciació de les capitals comarcals i l'aposta per unes infraestructures viàries vertebradores i segures, en especial l'eix transpirinenc. Alhora, el desplegament de la fibra al territori i la posada en marxa són urgents per impulsar la transformació digital.

D'altra banda, les polítiques socials han de servir per arrelar la gent al territori, amb un compromís clar i efectiu per un parc d'habitatge públic assequible, que respongui a les urgències de la població, pel foment de les primeres residències, en lloc de les segones, les quals aprofundeixen en l'efecte gentrificador i en la temporalitat de les dinàmiques poblacionals, saturant uns serveis ja de per si escassos.

La lluita contra la pobresa energètica, vital en un país de temperatures extremes i la prohibició de talls energètics bàsics a les famílies i els col·lectius més vulnerables són essencials a la nostra vegueria, acompanyades de polítiques d'eficiència energètica que facin més competitives les indústries i millori les condicions d'habitabilitat del territori.

La mobilitat en aquest territori esdevé un tema cada cop més important. L'envelliment de la població, unes carrete-

res difícils per l'orografia, i un elevat cost del manteniment dels vehicles privats, fan cada cop més latent la necessitat d'oferir una connexió de transport públic digne i compatible amb la vida: accés a serveis bàsics de salut, d'educació i d'oci, connectant els pobles amb les capitals comarcals, i aquestes amb les principals ciutats del país. Un transport que ha de ser eficient, suficient i accessible.

I tot plegat des del desplegament competencial de la vegueria de l'Alt Pirineu i l'Aran i el seu desplegament funcional, amb vint-i-cinc anys de retard, i el desenvolupament de tots els instruments bàsics d'ordenació del territori per al reequilibri territorial. Tot plegat, des del respecte a les institucions, l'autogovern i la llengua pròpies de la Vall d'Aran.

Proposem les següents mesures:

Habitatge i territori

- Promoure un parc d'habitatge públic de lloguer assequible que permeti fixar la població al territori i compensi el despoblament i determinats processos gentrificadors.
- Regular els habitatges d'ús turístic i els lloguers de temporada per recuperar habitatge per a primeres residències.
- Elaboració d'un nou Pla Director Urbanístic del Pirineu que garanteixi la construcció d'habitatges de primera residència i freni l'especulació de les segones residències.
- Invertir en un Pla de Connectivitat Digital i de banda ampla per cloure la connectivitat del territori. Aquesta és una mesura imprescindible per al desenvolupament del territori i per atraure nova població i activitats dinamitzadores.
- Desplegar territorialment la vegueria de l'Alt Pirineu i l'Aran, amb la corresponent descentralització de l'Administració de la Generalitat i la implantació de les Delegacions Territorials de totes les Conselleries.
- Impulsar la nova Llei d'alta muntanya que s'adapti a les transformacions socioeconòmiques i polítiques administratives del territori. Després de quasi trenta-vuit anys de vigència de la Llei 2/1983, de 9 de març, d'alta muntanya, cal una nova legislació que inclogui conceptes com la sostenibilitat, la digitalització, les mesures contra el despoblament i el reconeixement de l'especificitat de la muntanya i la cerca de l'eficiència territorial.

Mobilitat

- Impulsar un pla d'inversions a la xarxa de carreteres i accessos des de l'eix transpirinenc i el manteniment de les vies existents.

- Impulsar un pla de mobilitat articulador i estructurant basat en el transport públic i la mobilitat verda, segura i descarbonitzada. Amb horaris i freqüències suficients per atendre les necessitats de la població.
- Cal avançar en mobilitat ferroviària, accelerant el desdoblament de l'R3 fins a Vic, i més intercanviadors fins a Puigcerdà que possibilitin més trens i reduir el temps del trajecte. Millorar el tren de la Pobla de Segur, per facilitar l'increment d'usuaris i usuàries.
- Concretar el desenvolupament del tren-tram Alp-La Seu que fa anys està en estudi.

Indústria i ocupació

- Impulsar un Pla d'inversions d'industrialització verda i sostenible: transformació de productes del sector primari i gestió pública de les energies renovables (hidroelèctrica, especialment).
- Fer de la gestió forestal un recurs econòmic principal, que alhora garanteixi la biodiversitat del territori, redueixi el risc d'incendis forestals de nova generació, i permeti una millor gestió de l'aigua.

Turisme

- Fomentar una nova cultura turística desestacionalitzada, de valor afegit pel territori, que tendeixi a l'aprofitament sostenible dels recursos naturals i patrimonials propis, generadors d'ocupació digna i estable i engranatge de comerç de proximitat i artesanía local.

Cultura

- Apropar la cultura a la població amb la implementació del servei de Bibliobús als principals municipis per apropar el fons bibliotecari a totes les veïnes.

6.2.2 Terres de Lleida

El territori de les Terres de Lleida arrossega una sèrie de problemes endèmics: la manca de respostes a les emergències habitacionals, la pobresa energètica, el dèficit d'infraestructures de mobilitat sostenible i la deficient sanitat, precària i centralitzada, exigeixen ara més que mai un compromís polític ferm i rigorós.

Alhora, la manca d'un teixit industrial, generador de treball de qualitat i estable, i el creixement dels oligopolis de producció alimentària, en perjudici de petits i mitjans productors amb arrelament al territori i producció sostenible i respectuosa, també dificulten el desenvolupament laboral equitatiu. També la manca d'equitat territorial en l'accés als serveis bàsics, impedeixen frenar les dinàmiques de despoblament rural.

Precisament en un nou context, en què la demanda per anar a viure en pobles i petites ciutats sembla que és una tendència en alça, les dificultats per garantir una sanitat, una educació, unes connexions i una cultura al servei també de la ciutadania del món rural, impedeix el desenvolupament de noves oportunitats.

Les oportunitats de desenvolupament de les energies renovables necessiten un pla de desplegament de consens amb el territori, així com un gran potencial de creixement agrari, a partir d'unes polítiques de modernització de regs i d'accés a la terra per part dels i de les joves, són fortaleses que obren futur al territori.

Comuns de les Terres de Lleida proposem:

Habitatge

- Incrementar el parc d'habitatge públic assequible per respondre al dret d'habitatge digne de la ciutadania del territori, posant especial èmfasi en la població jove per ajudar-los a emancipar-se i començar el seu projecte vital.
- Fomentar les iniciatives de cooperatives d'habitatge i altres models alternatius a la compra o tinença d'habitatge com la masoveria urbana, el cohabitatge o el dret de superfície com a element clau per a l'emancipació.
- Crear residències i allotjaments protegits per a l'alumnat a preus assequibles.

Mobilitat

- Dotar les Terres de Lleida d'una xarxa de transport públic, el desenvolupament de la xarxa de Rodalies i d'intermodalitat al voltant de l'Estació de Lleida-Pirineus, establint també un conjunt de nodes per una xarxa regional d'autobusos fomentant els desplaçaments a peu i en bicicleta als entorns urbans, i promovent el desplega-

ment del vehicle elèctric compartit i impulsant la xarxa de vies verdes.

- Corregir el dèficit de despesa pública en transport interurbà que pateixen les Terres de Lleida i Pirineu.
- Accelerar el pla de reforç de les línies R1 i R3. Restablir el servei de Rodalies R4 a Monsó, amb parades a Almacelles i Raimat. Implementació del pla de CCOO Terres de Lleida per al reforç del servei d'Avant Lleida-Barcelona-Lleida i la revisió de tarifes. Reforçar els serveis d'autobús interurbà, corregint el dèficit de despesa pública en transport interurbà que pateixen les Terres de Lleida i Pirineu.

Salut

- Consolidar una sanitat pública, integral i de qualitat per tothom, garantint la millor eficiència amb l'ús dels fons públics i la gestió dels serveis públics, i per això proposem mesures per una transformació pública del sistema sanitari:
- Revisar el model de gestió sanitària pública, revertint el model de consorcis públics i integrant-la en el sistema de CatSalut, per garantir el control i coordinació pública, evitar duplicitats, reduir la càrrega administrativa i de direcció, guanyant eficiència en la gestió.

- Extingir els concerts progressivament de forma planificada, internalitzant a l'administració pública aquells recursos físics i humans estratègics,
- Els contractes hauran de regir-se per una normativa ètica, social i ambiental estricta (per exemple, no ser compatible activitat pública i privada en un mateix centre),
- Fomentar una gestió integrada i centrada en l'atenció primària, propera a les comunitats amb presència dels municipis, professionals i ciutadania.
- Impulsar auditories i transparència dels concerts vi-gents.
- Impulsar una sanitat pública, digna, pròxima i amb recursos, amb garantia d'atenció integral, també obstètrica i ginecològica i de l'exercici del dret a la lliure interrupció de l'embaràs dins de la regió sanitària, la implantació del servei sociosanitari de Tàrraga, el reforç de personal i mitjans de la xarxa dels CAP i el control públic de les residències de gent gran.
- Reforçar els serveis de salut mental, amb l'ampliació de l'Hospital de Santa Maria (pactada amb la Generalitat) i el reforç dels serveis de salut mental i a totes les addiccions en l'atenció primària.
- Construir una xarxa de recursos per a gent gran: nous models residencials, cooperatives... Atenció a la dependència en entorns rurals.

Sistema agrari

- Impulsar les Terres de Lleida com a referent de sobirania alimentària. La gran productora d'aliments de Catalunya és la vegueria de Ponent que ha de ser el node central i promotor de les polítiques de foment i defensa d'un sector primari professional, sostenible i format per una xarxa de petits i mitjans productors, retribuïts amb un preu just, i de proximitat amb les consumidores, amb circuits curts de distribució, etiquetatge clar i producte sa, de qualitat i traçabilitat. Alhora, garantir que el treball agrari es desenvolupi sempre respecte als drets laborals i la justícia social.
- Establir un pla de compres públiques (escoles, centres residencials...) amb criteris de proximitat, promoció de l'agricultura ecològica i preus justos.

Transició energètica

- Promoure la transició energètica, ecològica, equitativa i pública. El territori de Ponent, amb el seu potencial eòlic i solar (i amb el veí Pirineu, hidroelèctric) és un àmbit ideal pel desenvolupament d'un nou model energètic de país, que no pot reproduir els actuals desequilibris en-

tre zones productores d'energia i zones consumidores, ni hipotecar les activitats agràries i la salvaguarda dels espais naturals davant macroprojectes que busquen reproduir les altes rendibilitats d'un model de producció concentrat en poques mans. Per això, cal impulsar un model energètic distribuït, no extractiu i no especulatiu, de governança pública i que posi fi a la pobresa energètica, fomenti la creació de treball i el repoblament dels pobles i respecti el medi ambient, la biodiversitat, l'activitat agrària i el paisatge.

- Pla integral per a una millora en la gestió de l'aigua en l'activitat agrària i ramadera.
- Pla d'inversions per completar la modernització de les infraestructures de rec i la incorporació de sistemes digitals de gestió eficient de l'aigua. Amb especial atenció o línies d'ajut específiques per a les explotacions petites i mitjanes. Un procés de modernització que no suposi una major concentració en mans de la gran agroindústria que és la que té més capacitat d'incorporar totes aquestes noves tecnologies.
- Programes per a la promoció de conreus més adaptats a les noves condicions climàtiques.
- Reforç dels pressupostos de recerca i innovació en l'àmbit de la sequera i gestió de l'aigua, amb una política de dades obertes que garanteixi l'accés al coneixement per part de tots els actors del sector.
- Revertir la recent decisió de tancar el Grup de Recolzament d'Actuacions Forestals (GRAF) de Lleida augmentant les dotacions existents actualment amb bombers procedents de les noves promocions.

6.2.3 Comarques Gironines

En un context d'emergència climàtica, cal repensar el model productiu de les comarques gironines, especialment impulsant una transició energètica justa, un model de turisme responsable, una mobilitat sostenible que connecti tot el territori, una reindustrialització verda i tendir cap a una agricultura i ramaderia ecològica.

És a dir, un nou model econòmic socialment just i ecològicament sostenible, fonamentat en les energies renovables, el transport públic, la defensa del territori i la fi de l'especulació del sòl.

La situació econòmica i social derivada de les múltiples crisis que ens impacten, té com a principals perjudicades les persones treballadores dels sectors econòmics més afectats i el teixit econòmic que sustenta aquests llocs de treball. A les Comarques Gironines, té especial rellevància el sector serveis. La reactivació econòmica que generi llocs de treball no precaris i de qualitat ha de ser un dels objectius imprescindibles del Govern de Catalunya.

Després del sotrac de la crisi sanitària de la COVID-19, l'evidència en les retallades dels serveis públics, sanitaris, educatius i socials de les Comarques Gironines encara es fan palès. Per això és imprescindible que els tancaments nocturns dels CAP i plantes d'hospitals, les reduccions de professionals educatius, les privatitzacions dels serveis d'atenció a les persones amb necessitats o amb dependència que els governs de dretes dels darrers anys a la Generalitat han executat, també a les Comarques Gironines, siguin revertits com a principal prioritat d'un nou Govern.

Proposem diferents mesures per incidir en aquest canvi de model:

Mobilitat

- Impulsar un pla d'inversió en mobilitat ferroviària de proximitat: Connexió poblacions amb trens-tram: tren-tram de la Costa Brava (anella ferroviària al voltant de les Gavarres); el tramvia Lloret-Blanes; i el tren-tram Girona-Banyoles-Olot.
- Augmentar la freqüència de Rodalies Barcelona fins a l'estació de Portbou.
- Millorar el servei ferroviari entre Vic-Ripoll-Puigcerdà.
- Zona del corredor de serveis: Renfe, autopista i N-II i Zona de Muntanya: Garrotxa, Ripollès, Cerdanya, Pirineu. A aquestes tres zones es proposa un creixement residencial d'acord amb les necessitats de creixement vegetatiu, prioritzant la regeneració i transformació dels teixits urbans amb la seva renovació i rehabilitació i estudiar la transformació de sòl apte per activitat econòmica. Mentre no s'hagi fet el nou pla, cal impulsar

una moratòria de nous polígons i l'aprovació d'un pla especial de protecció de sòls forestals i agrícoles.

- Reordenar el sistema d'autobusos interurbans de Girona per tal que facin aportació a la xarxa ferroviària, per tal que l'interior i la costa quedessin connectades amb transport públic electrificat
- Estendre per les comarques gironines una xarxa de vehicles de cotxe compartit elèctrics que incentivin la mobilitat privada elèctrica.

Territori i sostenibilitat

- Redactar un nou Pla Territorial de les Comarques Gironines que estructurí el nou planejament en tres àmbits funcionals: zona litoral, zona corredor de comunicacions i serveis (viàries, ferroviàries, altres) i zona de muntanya (Garrotxa, Ripollès, Cerdanya). A aquestes tres zones es proposa un creixement residencial d'acord amb les necessitats de creixement vegetatiu, prioritzant la regeneració i transformació dels teixits urbans amb la seva renovació i rehabilitació i estudiar la transformació de sòl apte per activitat econòmica. Mentre no es redacti el nou pla, cal impulsar una moratòria de nous polígons i l'aprovació d'un pla especial de protecció de sòls forestals i agrícoles.
- Desclassificar sòl sense urbanitzar del litoral i suspendre llicències per a la construcció de nous ports o ampliació de pistes d'esquí.
- Impulsar una gestió global de les platges i tots els espais protegits, limitant les activitats que puguin amenaçar-ne el futur, establint reserves marítimes i zones especials de protecció del litoral. Augmentar el finançament del parc natural del Montgrí, Illes Medes i Baix Ter.
- Fomentar una gestió pública i sostenible de l'aigua, planificant globalment la gestió de tots els aqüífers, limitant la seva sobreexplotació i el seu transvasament, evitant-ne la contaminació i millorant els sistemes de canalització.

– Regularitzar de l'ús de l'aigua de pous i freàtica, especialment a la zona del Pla de l'Estany.

– Promoure sòl públic per incrementar l'habitatge assequible i afavorir les polítiques de rehabilitació d'habitatges en el marc de la nova Llei de millora urbana, social i ambiental de barris i viles, amb l'objectiu d'esponjar la densitat, augmentar l'espai públic i verd urbà i retornar les zones a un ús residencial i no turístic.

– Impulsar un pla d'Inversions de teulades solars als polígons industrials i implantar sistemes que afavoreixin l'autosuficiència energètica i les comunitats energètiques que abarateixin els costos energètics. Planificar la transició energètica a les comarques gironines elaborant un Pla que planifiqui infraestructures de renovables amb participació pública i retorn al territori.

Ocupació i turisme

– Reindustrialitzar el territori de manera equilibrada fonamentat en l'economia verda. Planificar i revisar el parc industrial existent, amb l'elaboració d'un mapa dels polígons industrials existents i assegurar la inversió necessària per posar-los en marxa, garantint la implantació de banda ampla

– Planificar la mobilitat polígons industrials incentivant a les empreses d'elaborar pla de mobilitat adequat, així com establir punts de recàrrega de vehicles elèctrics.

– Reconvertir el sector turístic cap a un canvi de model que erradiqui les externalitats negatives al territori i internalitzi els beneficis a la comunitat. Regeneració dels destins madurs, principalment al litoral i a les estacions de muntanya; revisió de les estratègies de planificació; promoció pública de productes basats en la valorització del territori i incentius i desincentius fiscals en funció dels criteris de turisme responsable.

– Crear un espai de concertació del turisme gironí que generi llocs de treball de qualitat i permeti controlar la regulació laboral i el seu compliment.

– Transferir la competència de gestió de la taxa turística a l'administració local per assegurar la responsabilitat social cap al territori gironí i els seus habitants.

– Afavorir les activitats econòmiques tradicionals i el sector primari que permeti fixar les persones al territori i faciliti la conservació i la protecció del paisatge i les espècies.

– Incentivar les explotacions agrícoles i ramaderes sostenibles i integrades al territori, tota la xarxa de serveis els productes de proximitat, de km 0 i de producció sostenible i implantar marques de qualitat en tots aquells

productes agrícoles que tenen el seu origen en espais naturals protegits.

Educació

- Pla educatiu que doti de les infraestructures necessàries per posar fi als barracons que avui representen una de cada cinc escoles públiques gironines. Aquest pla també ha de donar resposta a la manca de places a les escoles bressol. I revisar els concerts educatius de les escoles més segregadores així com recuperar els i les professionals de l'educació perdudes.

Salut

- Licitació i construcció del nou hospital Josep Trueta, un cop cedida la part dels terrenys corresponent a l'Ajuntament de Girona.

6.2.4 Catalunya Central

La Vegueria de la Catalunya Central se situa a cavall de les províncies de Barcelona i Lleida unint la regió metropolitana de Barcelona amb el Pirineu. La conformen les comarques del Bages, el Berguedà, el Moianès, Osona, el Solsonès, i els municipis de l'Alta Segarra. Hi resideixen prop de 420.000 persones, essent la cinquena vegueria més poblada.

Malgrat que es comparteix una mateixa realitat i dinàmica territorial pròpia, la Catalunya Central és un territori heterogeni on conviuen realitats ben diverses. D'una banda, realitats plenament urbanes amb ciutats mitjanes com Manresa o Vic i els municipis de l'entorn més proper on es concentra més de la meitat de la població i amb un pes important de la indústria. I de l'altra, municipis plenament rurals i de muntanya que viuen un despoblament progressiu en els darrers anys.

Un territori amb grans actius i forteses, i un gran patrimoni natural, cultural i social. En l'àmbit econòmic, el turisme responsable esdevé una oportunitat, i es compta amb un sector industrial fort, generador d'un volum important de llocs de treball qualificats, i diversificat en diversos sectors estratègics i altament competitiu (metall, agroalimentari, químic o sociosanitari). En aquest sentit, la Catalunya Central disposa de grans actius de formació i recerca com són la universitat pública UPC Manresa, la UVic-UCC i el centre Eurecat, entre d'altres, que actuen com un motor de desenvolupament territorial, generant valor afegit a l'economia.

D'altra banda, es perpetuen dèficits històrics. La llunyania a l'entorn metropolità i les precàries infraestructures que hi connecten tenen com a conseqüència un augment de les desigualtats territorials; pèrdua de població jove; un alt envelliment; i una amenaça constant de desproveïment de serveis públics de qualitat en sanitat o educació, perquè se'n retallen els recursos o perquè es prefereix ubicar-los en entorns més poblats. A això cal afegir una manca d'infraestructures internes que dificulten el dret a la mobilitat, la dificultat d'accés a l'habitatge, un sector primari i industrial fortament amenaçat per l'emergència climàtica, un sector en risc com la mineria que durant anys va créixer sense cap preocupació per la protecció mediambiental i un monocultiu porcí en la indústria agroalimentària d'algunes comarques.

Davant aquesta realitat cal una acció política valenta de reequilibri i garantia de l'equitat territorial. Cal una forta inversió pública que reverteixi la tendència actual i empenyi cap a una transformació social i ambiental. Així mateix, cal continuar avançant cap al reconeixement i constitució efectiva de la vegueria de la Catalunya Central.

Per tot això ens comprometem a impulsar les següents mesures:

Sanitat pública

- Impulsar un Pla de xoc per la garantia del dret a la sanitat pública en l'àmbit rural com als municipis de l'Alt Berguedà o el Solsonès. Preservar i incrementar l'atenció als consultoris, incentivar l'atracció de professionals metges i pediatres, i establir mecanismes de transport estables i gratuïts dels usuaris caps als seus CAP de referència.
- Revertir les retallades de l'època COVID i recuperar el servei d'urgències d'atenció primària nocturnes i en caps de setmana a l'Àrea Bàsica de Sant Joan de Vilatorrada.
- Garantir el servei de pediatria a tots els CAP anul·lant els plans de centralització anunciats.
- Assumir per part de l'Institut Català de la Salut la gestió de l'Hospital Sant Bernabé de Berga per reforçar-ne els recursos i la qualitat del servei.
- Remodelació dels actuals CAP a Vic i dotar d'un tercer CAP a la ciutat.
- Reversió de les EBA de l'atenció primària cap a l'Institut Català de la Salut.
- Impulsar un Pla d'equipaments residencials a les comarques centrals per revertir la manca actual de places a molts municipis. Ampliació el nombre de places concertades en residències municipals,
- Preservar la gestió pública de la residència de Berga i construcció de la residència d'El Xup de Manresa.

Educació pública i formació al llarg de la vida

- Impulsar un Pla de garantia de les escoles rurals reduint-ne la ràtio d'alumnes per aula i millorant i equiparant les condicions professionals al conjunt de la xarxa pública d'infantil i primària.
- Programar i executar les obres històricament pendents de centres públics de primària i secundària a les comarques centrals, revertint la situació cronificada de caragoleres i instal·lacions precàries.
- Modificar els criteris de finançament públic del transport escolar obligatori per tal de cobrir els desplaçaments entre diferents nuclis molt distants dins el mateix municipi, posant fi així a les desigualtats territorials existents.
- Ampliar i garantir oferta pública de formació professional de grau mitjà i superior en totes les famílies professionals amb especial transcendència al territori per tal de facilitar la continuïtat formativa cap a estudis universitaris que es desenvolupen al Bages i Osona.

- Obrir un nou centre de formació professional integrada al Bages per tal millorar la qualificació professional i inserció laboral dels alumnes.
- Nou centre d'educació secundària i batxillerat a la ciutat de Vic i dotar l'Institut de Vic com a centre de formació professional integrat de referència a la comarca.
- Garantir els recursos adequats i l'estabilitat de finançament del centre de formació pràctica de Manresa.
- Garantir la formació al llarg de la vida garantint finançament de la Generalitat per als centres municipals de formació d'adults de les comarques centrals.
- Garantir polítiques culturals que garanteixin l'equitat territorial i mantinguin el lideratge a escala de país de diverses fires i festivals (Fira Mediterrània, Mercat de Música Viva de Vic, Festival CLAM).

Universitat pública

- Enfortir el campus a Manresa de la UPC: destinar una inversió pública específica per continuar consolidant i ampliant el seu paper de motor de formació universitària, recerca i desenvolupament socioeconòmic. Desplegar de manera estricta i decidida el principi d'equitat territorial de la Llei de la ciència. Garantir la formació universitària de qualitat en primer, segon i tercer cicle, mantenint i potenciant el doctorat de recursos naturals i el medi ambient, únic programa de doctorat en aquesta matèria a tot Catalunya.
- Reforçar i millorar el contracte-programa de la Universitat de Vic-Universitat Central de Catalunya dins el sistema universitari català per consolidar-la com una universitat de referència al territori, establint com a requisit l'equiparació dels preus de matrícula de la resta d'estudiants de les universitats públiques.

Mobilitat sostenible

- Nou tren tramvia a les comarques centrals: dur a terme l'estudi informatiu i iniciar l'execució del nou tren tram del Bages. Situar com a prioritat de FGC al territori la construcció del nou ramal entre Manresa i Sant Joan de Vilatorrada, i la connexió a Súria i Sallent, aprofitant les actuals vies de mercaderies, tal com es va acordar en els pressupostos de la Generalitat de 2023. Dur a terme un estudi de viabilitat d'un nou tren tramvia que connecti el Bages amb el Berguedà.
- Línia R4 de Rodalies: prioritzar el seu traspàs a la Generalitat de Catalunya conjuntament amb les altres línies de Rodalies. Recuperar els trens semidirectes entre Manresa i Barcelona per tal de fer més competitiu el servei reduint el temps de trajecte en 10 minuts.

Garantir la connexió de la línia R4 amb el futur corredor del Mediterrani.

- Línia R3 de Rodalies: accelerar i culminar les obres del desdoblament complet de tota la línia R3 entre Osona i Barcelona, i reclamar que aquesta arribi fins a Torelló. Cal reconèixer l'Estació de Torelló com a estació de referència per enllaçar la Garrotxa amb Barcelona.
- Línia R5 de Ferrocarrils de la Generalitat: garantir la connexió directa entre Manresa i Barcelona. Estudiar i programar l'execució del desdoblament de la línia. Descartar el projecte de soterrament de la línia al seu pas per Manresa per l'elevat cost i perquè no suposa cap millora per a la mobilitat.
- Línia R12 Regional: incrementar les freqüències de tren entre Manresa i Cervera tal com s'ha dut a terme per al tram entre Cervera i Lleida.
- Nova xarxa bus interurbà: coincidint amb el final de la concessió de la majoria de línies de bus interurbà (2027-2028), implementar una nova xarxa en la qual es garanteixi línies de transport exprés intern a la comarca del Bages i Osona, incorporant el transport a demanda per als municipis i nuclis més petits, i la posada en marxa d'una línia de bus nocturn.
- Zones tarifàries: reduir la zona tarifària de Vic, Manresa i entorn de la 6 a la 5 amb l'objectiu d'abaratir l'ús integrat del transport públic amb Barcelona i revertir els greuges territorials actualment existents dins la mateixa comarca.
- Fomentar noves formes de mobilitat interurbana, com el cotxe compartit o els serveis de mobilitat elèctrica compartida, tant per iniciativa pública com donant suport a projectes cooperatius i comunitaris.
- Millora de la seguretat a la C55: executar les obres de 2+1 a la C55 entre Manresa i Castellbell i el Vilar amb l'objectiu de millorar-ne la seguretat i absorbir de manera òptima el trànsit intern existent. Descartar per complet el desdoblament de la C55 de Castellbell i el Vilar fins a Abrera. Executar de manera immediata un Pla de xoc de millora de la seguretat de la C55 entre Manresa i Solsona contemplant la millora de la connexió a peu i bicicleta entre els diversos nuclis poblacionals a banda i banda.
- Autopista C16: eliminació immediata del peatge de la C16 entre Manresa-Sant Vicenç i Terrassa en els trajectes en dies laborables, per tal de revertir el greuge territorial històric, absorbir vehicles que actualment circulen per la C55 i C58, i oferir una alternativa segura i viable durant el temps que durin les obres de 2+1 al tram de la C55. Construcció de tots els accessos d'entrada i sortit pendents per tal de facilitar el trànsit comarcal.

Emergència climàtica

- Fomentar l'adaptació a l'emergència climàtica dels sectors productius amb major implantació al territori, afavorint l'activitat econòmica en nous sectors especialment arrelats a les potencialitats i necessitats del territori com l'agricultura ecològica, la gestió forestal i el turisme sostenible.
- Impulsar un Pla específic de suport a la reindustrialització i l'ocupació per al Bages Sud, la zona amb major índex d'atur de les comarques centrals.
- Abordar la problemàtica dels purins a partir del control d'abocaments i la reducció de la cabana porcina. Aturar l'ampliació de l'escorxador a Moià. També cal actuar amb contundència contra la precarietat i l'explotació laboral a la indústria càrnia.
- Impulsar l'aplicació de la Llei 3/2019, del 17 de juny, dels espais agraris a la comarca d'Osona per protegir els sòls agrícoles de la comarca.
- Revisar el Pla director urbanístic de l'activitat minera al Bages en termes de sostenibilitat, de seguretat i de manteniment dels llocs de treball actuals. Garantir la correcta execució de la restauració mediambiental dels runams. Aturar la concessió a ICL d'ús d'aigua regenerada mentre duri la situació de sequera.
- Impulsar un Pla d'actuació amb els agricultors de l'horta de Manresa i entorns destinat a garantir i fer viables els cultius en la situació de sequera actual incorporant mesures de suport per a l'adaptació al context d'emergència climàtica.
- Afavorir el desplegament del Projecte de Vies Blaves com a mecanisme de foment del turisme de proximitat. Redefinir el traçat urbanístic en aquells casos que es requereixi per tal d'adaptar-lo al màxim a les necessitats territorials.
- Impulsar un Pla de millora dels polígons d'activitat econòmica de les comarques centrals que els doti dels serveis i connectivitat necessària, i incorporant mecanismes de planejament urbanístic del sòl industrial a escala supramunicipal.
- Impulsar mecanismes de planejament urbanístic supramunicipal per tal de frenar i regular l'amenaça que suposen els grans parcs solars per a la comercialització en la continuïtat de l'activitat agrària de proximitat del territori i la sobirania alimentària.
- Construcció de la Plataforma Prima a Gurb, la plataforma d'integració d'energies renovables i emmagatzematge de l'Institut de Recerca en Energia de Catalunya (IREC).

- Afavorir la cooperació energètica empresarial dins de polígons d'activitat econòmica petits i mitjans, tot prenent com a model el cas del PAE de Bufalvent a Manresa.
- Recuperar progressivament les fonts i els aquífers locals contaminats per purins per millorar l'abastament d'aigua en qualitat i quantitat suficients.
- Implementar les mesures del Pla d'acció de qualitat de l'aire per lluitar contra la contaminació atmosfèrica de la Plana de Vic.
- Desplegar una xarxa de punts de càrrega de vehicle elèctric als municipis més petits i amb menys recursos.
- Reforçar les polítiques de suport a l'economia social i solidària per tal que la Catalunya Central mantingui el lideratge del conjunt del país.

Un territori on viure

- Desplegar la Llei de barris verds, i implementar fons específics per a la rehabilitació en municipis mitjans de les comarques centrals (Manresa, Vic, Berga, Sant Joan de Vilatorrada, Manlleu, Torelló, Centelles).
- Permetre i facilitar la regulació dels preus de l'habitatge de lloguer a les comarques centrals. Redefinir i adaptar els requisits de zones de mercat residencial tensat a realitats específiques del territori en les que es pateix un increment important dels preus del lloguer per la proximitat i continuïtat de nuclis urbans amb municipis ja incorporats (Sant Joan de Vilatorrada-Manresa), o per l'increment d'habitatge d'ús turístic (Alt Berguedà).
- Construcció d'una nova comissaria dels Mossos d'Esquadra al municipi de Manlleu.
- Projectar el nou Palau de Justícia de Vic.

6.2.5 Penedès

El Penedès és un territori d'acollida i de noves oportunitats que ha de contribuir i sumar a la Catalunya del futur. Com a cruïlla i ròtula del país, les seves quatre comarques: (l'Anoia, l'Alt Penedès, el Baix Penedès i el Garraf) han d'esdevenir espais per garantir la “bona vida”: igualitària, democràtica, sostenible, feminista i resilient per al conjunt de la seva ciutadania. Amb aquest objectiu volem abordar els reptes i els dèficits en inversió i polítiques públiques que resolguin les bretxes socials, econòmiques, ambientals i territorials que patim.

Governança i desenvolupament territorial

- Completar el desplegament dels serveis territorials de la Generalitat de Catalunya al Penedès, així com els espais de governança i participació ciutadana al Penedès.
- Avançar cap a la materialització de la vegueria del Penedès, que ha de permetre la participació més activa del territori en la definició de la planificació de les polítiques públiques i en la millora del benestar. De manera que la vegueria del Penedès esdevingui circumscripció electoral i disposi de govern propi.
- Aprovar el Pla territorial parcial del Penedès per donar una millor resposta a les necessitats de desenvolupament humà, territorial i econòmic dels penedesencs i penedesenques.
- Dotar i implantar un pla d'inversions destinat a les comarques del Penedès, amb dèficits infraestructurals greus i molt castigades per l'atur i la desocupació.

Sanitat

- Executar el pla d'inversions de més de 50 milions d'euros aprovat per cobrir les necessitats vitals dels serveis als tres hospitals del Consorci Sanitari Alt Penedès Garraf (Hospital sant Camil, Hospital de Sant Antoni i Hospital de Vilafranca).
- Actualitzar i fer un nou Pla director i funcional pel nou Hospital del Garraf a Vilanova i la Geltrú.
- Garantir l'obertura horària i en funció de la demanda estacional de l'estiu als CAP. Reconversió del consultori mèdic de Segur de Calafell a Centre d'Urgències d'Atenció Primària (CUAP).
- Construir el CAP de Sta. Margarida de Montbui.

- Reforç de les urgències, diàlisi, UCI, UCI prenatal de l'Hospital del Vendrell.
- Ampliació de l'Hospital del Vendrell, pressupostada en 40 milions d'euros.
- Reconversió del Consultori Mèdic de Coma-ruga a Centre d'Atenció Primària (CAP) i la posada en marxa del CAP Coma-ruga durant l'any 2024 amb la corresponent dotació pressupostària.
- Reobertura del centre mèdic a la zona de platja de Roda de Berà.
- Garantir els serveis de transport sanitari eficient i de servei de transport públic des de tots els municipis per a l'atenció especialitzada o visites als centres hospitalaris del Vendrell, Vilafranca, Sant Pere de Ribes i Vilanova i la Geltrú.

Mobilitat

- Millorar les infraestructures de mobilitat sostenible amb la Regió Metropolitana de Barcelona i amb l'àrea Reus-Tarragona, potenciant el transport públic ferroviari i de bus i la seva interconnexió mitjançant estacions intermodals a escala municipal.
- Implantar un sistema de tarifació de Rodalies, social, just i equitatiu per acabar amb unes zonificacions que generen greuges i diferències importants penalitzant municipis i comarques del Penedès (especialment al Baix Penedès).
- Promoure la millora de la xarxa i els serveis ferroviaris de Rodalies (R2S, R4, R8, R13, R14, R15, R16, R17, RT2), de regionals, i de serveis AVANT. Connexió de les Rodalies de Barcelona i Tarragona per l'interior (R4 i RT2).
- Creació d'un centre intermodal d'intercanvi i una estació de trens regionals a Vilafranca del Penedès i millora de les estacions ferroviàries i accessos viaris a la xarxa territorial.
- Realitzar un estudi de viabilitat del desplegament d'una línia ferroviària que connecti Vilanova-Vilafranca-Igualada,
- Desenvolupar l'Eix Transversal Ferroviari en el tram, Lleida-Igualada (amb pas per fora de la ciutat dels trens de mercaderies)-Martorell, com a corredor mediterrani de mercaderies.
- Implementar un metrobús que connecti regularment el Vendrell, Vilanova i la Geltrú, Vilafranca del Penedès i Igualada.

- Millorar la mobilitat sostenible i pública entre els municipis i les capitals comarcals penedesenques.

Ocupació i indústria

- Garantir un Pla d'acció coparticipant entre la vegueria i la Generalitat i l'Estat, amb finançament i programes d'actuació, per a la reconversió de l'activitat socioeconòmica al Penedès que garanteixi la transformació cap a la innovació, la incorporació i la implantació d'activitat productiva d'economia emergent i sostenible, amb especial atenció al sector vitivinícola.
- Activar la Mesa per a la reindustrialització de la vegueria del Penedès amb representació del Govern de la Generalitat, món local i agents econòmics i socials, que abordi les solucions per millorar i reconvertir la indústria penedesenca.
- Implantar un Pla de xoc i d'impuls socioeconòmic al Penedès, amb un fons de dotació econòmica en el marc dels fons europeus de recuperació.
- Endegar un projecte penedesenc d'habitatge per garantir el dret a un habitatge digne i assequible a tota la ciutadania.
- Dissenyar i implementar un Pla d'inversions en matèria d'aigua per garantir el subministrament a la ciutadania, la indústria i l'agricultura, i avançar vers la municipalització del servei d'aigües.
- Establir una planificació estratègica de la transició energètica al Penedès, garantint la gestió descentralitzada i pública (municipalitzada) i fonamentada en energies renovables, tant a les activitats econòmiques com familiars.
- Implementar mesures eficaces i viables per mantenir la sostenibilitat de les platges del litoral penedesenc.
- Desplegar un programa d'educació i formació que garanteixi places suficients per a alumnes d'infantil i primària, secundària obligatòria i batxillerat i la planificació a escala de la vegueria d'una oferta de formació professional complementària i actualitzada. Consolidar i augmentar l'oferta universitària al Penedès.
- Treballar en xarxa els equipaments culturals penedesencs i les activitats culturals referencials del Penedès, reforçant la marca Penedès en el camp cultural i turístic.

6.2.6 Comarques de Barcelona

6.2.6.1 Baix Llobregat

El Baix Llobregat és la tercera comarca amb més habitants i la segona amb major densitat de població de Catalunya. La comarca concentra més del 10% de l'activitat econòmica catalana, genera més del 10% del PIB de Catalunya i té més del 10% de la seva població. Es tracta d'una comarca plural, territorialment i socialment.

Alhora, hi podem trobar des de municipis de gairebé 90.000 habitants (Cornellà i Sant Boi de Llobregat) a d'altres com Castellví de Rosanes, on viuen menys de 1.500 persones.

La consciència i l'entitat comarcal del Baix Llobregat és el resultat d'un procés transformador que té el seu origen en les lluites del moviment obrer i veïnal i que s'ha manifestat en nombroses mobilitzacions en defensa dels serveis públics i per la millora de les infraestructures i les comunicacions.

No obstant això, el pes demogràfic, econòmic, social i cultural d'aquest territori no sempre ha estat present a l'hora de planificar les inversions dels governs de la Generalitat. Al Baix Llobregat, com a part de l'espai metropolità, es manifesten especialment les desigualtats socials, en una situació de crisi econòmica postpandèmica. Per això, cal prioritzar l'acció pública i corregir el dèficit d'inversió per tal de fer efectiu l'accés a drets bàsics de la ciutadania i fixar població que d'altra manera també resultaria expulsada o exclosa.

Cal reactivar l'economia i generar oportunitats sostenibles: el Baix Llobregat és un dels motors econòmics i industrials de Catalunya. Es tracta d'una comarca amb una forta tradició industrial que s'ha d'adaptar a un nou tipus de desenvolupament, a una nova activitat industrial, que sigui sostenible ambientalment, però també que generi ocupació de qualitat i que incorpori la perspectiva de gènere. Ara és el moment de plantejar polítiques valentes que defensin la condició material de la classe treballadora i situïn el focus en la necessitat de mantenir els llocs de feina amb un model de producció sostenible que pugui generar innovacions.

En l'àmbit comarcal, prioritzem les següents mesures:

Ocupació i indústria

- Potenciar activitats industrials amb més valor afegit, amb major component tecnològic dins dels seus processos productius, que són activitats amb menor risc de deslocalització, per la seva resiliència a la competència amb altres territoris.
- Establir col·laboracions amb empreses i teixit productiu local, agents socioeconòmics, centres de formació professionalitzadora i organitzacions socials per crear oportu-

nitats laborals significatives a la nostra comarca que es tradueixin en un desenvolupament econòmic inclusiu i sostenible que afecti a qui més ho pateix actualment: dones, joves i majors de cinquanta-cinc anys

- Realitzar un estudi respecte de l'impacte de la transformació del sector de l'automoció cap al vehicle elèctric i altres canvis globals i amenaces que està patint el sector al Baix Llobregat i la incidència en l'economia de la comarca.
- Donar suport al comerç local i de proximitat com a pol d'activitat generadora d'ocupació i riquesa. Facilitant la seva reobertura i a la vegada, establint mesures per a la seva promoció a través de campanyes d'incentius al consum dels seus productes.
- Defensar que el sector públic assumeixi un paper destacat en la creació de llocs de treball, sobretot en el sector de les cures, i la seva professionalització i dignificació de les condicions laborals.

Transició ecològica

Comuns cridem a abandonar la dicotomia espais agrícoles versus espais naturals i confluïr amb una mirada estratègica conjunta de gestió que permet usos agrícoles en els espais inclosos en el Parc Agrari. En aquelles zones puntuals que per criteris de màxima protecció ambiental no sigui possible cap mena d'activitat agrària, s'han d'establir els mecanismes compensatoris adients si comporta un cessament del conreu.

- Continuar defensant el Parc Agrari del Baix Llobregat i apostar per una ampliació que reforci les competències i els recursos del parc, exercir la disciplina urbanística i gestionar els sòls en desús per promoure l'activitat agrària preferentment de base cooperativa.
- Ampliar la zona ZEPA i l'aprovació del Pla de protecció del medi natural i del paisatge del Delta del Llobregat
- Defensar la protecció de les infraestructures ambientals de la comarca (els espais naturals de les Muntanyes del Baix i el parc agrícola forestal del Montserrat.

Amb relació al Delta de Llobregat:

- Donar més recursos humans i econòmics per aplicar a la recuperació i millora del parc natural del Delta del Llobregat.
- Apostar per alternatives econòmiques verdes mitjançant el suport a la rehabilitació energètica, en el marc de la nova llei de millora urbana, social i ambiental de barris i viles neutres en emissions, que millorin l'eficiència i previnguin la pobresa energètica. Cal fer inversions que garanteixin que el parc d'habitatges del Baix Llobregat

sigui eficient des del punt de vista energètic per tal d'actualitzar-lo.

- Reordenació de la llera i zones inundables del riu Anoia.
- Defensar una renovada agenda ambiental que estigui lligada a la necessària recuperació econòmica i al canvi del model.

Infraestructures

- Mantenim la nostra total oposició a suspendre l'ampliació de la tercera pista de l'Aeroport del Prat per part d'AENA, per la seva amenaça i impacte sobre el medi natural i la biodiversitat de l'entorn del delta del Llobregat.
- Aprovarem el Pla d'usos i gestió de la ZEPA del delta del Llobregat, per tal de protegir més les llacunes i les zones humides, garantir la recàrrega de l'aqüífer i fer possible la compatibilitat amb les activitats agrícoles sostenibles del parc agrari del Baix Llobregat.

Amb relació al parc natural de Collserola:

- Incrementarem l'aportació de la Generalitat per millorar la gestió i les inversions necessàries al parc natural de Collserola.
- Reforçar mesures d'àmbit supramunicipal per dotar d'infraestructures adequades els nous modes de transport i ordenant la circulació de vehicles privats amb limitacions per als vehicles més contaminants.
- Millorar la comunicació amb els polígons d'activitat econòmica de la comarca.

Mobilitat

- Accelerar el projecte de la segona fase del desdoblament de la B-224 des de Martorell fins a Masquefa.
- Impulsar l'extensió del tramvia des de Sant Feliu de Llobregat al polígon El Pla fins a Molins de Rei i l'intercanviador dels ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC) a Sant Vicenç dels Horts i Pallejà. Aquesta connexió ha de transcórrer per la carretera real entre Esplugues de Llobregat i Sant Just Desvern.
- Millorar els serveis d'autobús interurbà aprofitant el futur carril bus a la B-23 entre Sant Feliu de Llobregat i Barcelona ciutat, i el carril bus de la C-245, entre Castelldefels i l'estació intermodal de Cornellà de Llobregat.
- Millorar la connexió amb transport públic entre la zona nord de la comarca i la resta del Baix Llobregat i entre llera i llera del riu Llobregat.

– Incrementar la freqüència de trens de FC entre Martorell i Igualada.

– Implantar zones de *park & ride* properes a les estacions de ferrocarril del Baix Llobregat, apostant per la renovació de flotes mitjançant autobusos elèctrics i reservant espais segurs per a la circulació i aparcament de bicicletes

Salut

- Agilitzar els treballs per executar el projecte de construcció del nou CAP de Sant Feliu de Llobregat, amb la inclusió d'un CUAP en el mateix. Inici de l'execució del projecte durant el darrer trimestre de 2024.
- Garantir l'adjudicació i posterior execució de les obres d'ampliació de l'actual CAP Lluís Millet d'Esplugues, pendent des de la primavera de 2022 i complir el compromís, adquirit l'any 2022 amb l'Ajuntament d'Esplugues, de construcció d'un nou CAP al carrer Nou.
- Recuperar les urgències pediàtriques 24 hores al Prat de Llobregat i de l'Hospitalet de Llobregat.
- Protegir i garantir la prestació de serveis que realitza la xarxa de Centres d'Atenció Primària (CAP) comarcal, exigint la millora de les seves instal·lacions, organització i dotació de professionals sanitaris. Recuperar el servei de ginecologia i les visites a l'atenció primària als CAP de St. Joan Despí, Esplugues i St. Vicenç dels Horts.
- Millorar i ampliar els centres d'atenció a la salut sexual i reproductiva (ASSIR) en tota la comarca
- Implementar un Comarcal dels Serveis Sanitaris que, amb tots els agents implicats, Observatori valori la qualitat de prestació del servei, els recursos existents i actualitzi els principals indicadors de salut.
- Iniciar els tràmits per a la construcció d'un nou CAP a Abrera que garanteixi una correcta atenció a la ciutadania i uns espais confortables i funcionals pels professionals, així com una adaptació dels seus horaris a les necessitats del territori, sense excloure la possibilitat de l'assistència 24 hores.
- Pla funcional i construcció del nou CAP a Cal Gana al Prat de Llobregat
- Garantir la cobertura del total de les plantilles establertes al centre d'atenció primària i als consultoris del Baix Llobregat Nord així, com la contractació de nous professionals a l'atenció primària. Garantir la cobertura assistencial als centres d'atenció primària, amb atenció tots els dies de la setmana, centralitzant-la per a urgències en

cap de setmana en un dels municipis del mateix àmbit sanitari.

- Dotar prou les places de residències per a gent gran i que la Generalitat agafi la gestió de les impulsades pels ajuntaments. Per exemple, la de Can Serra de Sant Esteve Sesrovires.

Habitatge

- Crear un potent parc públic d'habitatge, construint habitatges públics, però també adquirint immobles perquè puguin destinar-se a lloguer social.

Educació

- Impulsar projectes aprovats i licitats, però aturats des de fa anys, de construcció i ampliació de centres educatius, com ara l'ampliació de l'IES de Sant Esteve.
- Dotació de personal i material suficient als centres penitenciaris de Brians 1 i Brians 2.

GOVERNANÇA TERRITORIAL

- Establir, mitjançant el nou Pla director urbanístic metropolità, una ordenació del territori fomenti la ciutat compacta, equilibrada en equipaments públics, apostant pel transport públic, protegint la indústria productiva i facilitant la transició ecològica.

6.2.6.2 Barcelonès

El Barcelonès és la comarca més poblada de Catalunya, sumant 2.271.000 habitants, on s'inclou la capital del nostre país, Barcelona, i altres ciutats grans amb dinàmiques pròpies com l'Hospitalet de Llobregat, Badalona, i Santa Coloma de Gramenet, i el municipi de Sant Adrià del Besòs, més petit però amb característiques similars a les ciutats frontereres, i on desemboca el riu Besòs.

Aquest territori, tradicionalment industrialitzat, ha anat deixant pas a l'economia de serveis, però manté polígons industrials en zones estratègiques pel conjunt del país, que cal preservar i potenciar des d'una economia sostenible. El Barcelonès també destaca pel seu continu costaner de les ciutats de Barcelona, Sant Adrià i Badalona, tot i que la dinàmica litoral pateix canvis coincidint amb la desembocadura del Besòs. Per tant, són ciutats afectades per la pèrdua de sorra i els efectes del canvi climàtic, així com la contaminació del mar i l'abocament de sòlids flotants a causa d'un deficient sistema de sanejament i un excés de contaminació a les ciutats. La comarca també fa frontera natural amb la Serralada de Marina i la Serra de Collserola, espais a valorar i preservar des d'una perspectiva mediam-biental i agrícola, contrastant amb la densitat urbanística de les zones més poblades.

Proposem les següents mesures:

Mobilitat

- Completar la connexió del Trambaix i el Trambesòs per la Diagonal i estudiar l'extensió de la xarxa de tramvies pel litoral, entre el Maresme i el Garraf, i pel Llobregat, fins a l'intercanviador de Quatre Camins.
- Prolongar el Tramvia de Sant Adrià del Besòs al Port de Badalona, fins a connectar amb la RENFE a l'estació de Badalona.
- Impulsar les obres del metro de l'L9 i L10 i ampliar diverses línies del metro: allargar l'L1 a Badalona (Montigalà, Sant Crist, Bufalà, i la seva connexió amb l'L2 Badalona) fer arribar l'L3 a Esplugues de Llobregat; fer créixer l'L2 per Montjuïc i completar l'L4 de la Pau a la Sagrera.
- Assegurar l'oferta més eficient en transport públic per arribar a l'Hospital Germans Trias i Pujol (Can Ruti), estudiant la viabilitat de fer-hi arribar el metro, entre altres alternatives de transport públic intermodal.
- Desenvolupar un Pla de modernització i millora del metro, que permetria rehabilitar, millorar i ampliar les infraestructures, actuar en sistemes i instal·lacions, en tallers i cotxeres (que permetria ampliar la capacitat), i comprar i renovar material mòbil.
- Acordar que al nou Pla de Rodalies s'inclouï el soterrament del tren al seu pas per Sant Adrià del Besòs i Badalona, augmentant la freqüència i reduint significativament la duració dels trajectes que connecten Barcelona amb Vic, Blanes, Igualada, Vilanova i en general les poblacions situades a 60 km de l'AMB.
- Afavorir el bus interurbà, impulsant les infraestructures necessàries, especialment en els corredors metropolitans, carrils bus d'entrada a la ciutat (B-23, C-31 sud i nord, C-31-C i C-33), noves estacions urbanes de bus interurbà i millora de les existents (plaça Espanya, Zona Universitària, Francesc Macià, Sagrera, Sagrera Meridiana, Sant Andreu Arenal, Nord).
- Millorar i ampliar de la xarxa d'intercanviadors regionals de transport públic i crear aparcaments dissuasius.
- Desenvolupar una xarxa d'infraestructures per a bicicleta a escala regional.
- Continuar apostant pel model de zona de baixes emissions (ZBE) impulsat per l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB), invertint en el transport públic i la mobilitat sostenible, per tal d'evitar externalitzacions negatives i fomentant un aire net. Incorporar la ciutat de Santa Coloma i Badalona a l'ampliació de la ZBE.

- Desplegar una xarxa de punts de càrrega de vehicle elèctric.
- Ampliar els punts de mesura i paràmetres a controlar de la contaminació de l'aire a Sant Adrià de Besòs, especialment al voltant de les instal·lacions de Tersa i el cicle combinat Endesa-Naturgy.
- Transformar l'autopista C-31 en una gran via metropolitana en el seu pas per Sant Adrià del Besòs, Badalona i Montgat, convertint-la en una via que tingui un tractament respectuós amb la ciutat, fomentant la mobilitat sostenible i la salut de les persones impulsant la instal·lació de pantalles fonoabsorbents per mitigar la contaminació sonora.
- Acabar la construcció dels laterals de la C-31 al seu pas per Sant Crist.

Immigració

En els últims vuit anys Barcelona ha passat d'un 16% a un 22 % de població estrangera i per fer front als reptes de ser una ciutat cada vegada més diversa, cal destinar més recursos per garantir una acollida digna a les persones migrades, independentment de la seva situació administrativa, que inclogui informació, assessorament jurídic i atenció social.

Salut i serveis socials

- Reclamar les competències en matèria de salut al Centre d'Internament d'Estrangers (CIE) de Barcelona, de la mateixa manera que altres comunitats autònomes les tenen als centres penitenciaris.
- Reforçar els Hospitals de referència comarcal de Bellvitge i de Can Ruti i incrementar la dotació de recursos a l'Hospital Esperit Sant. Construcció del nou hospital general de l'Hospitalet.
- Implementar els recursos necessaris a la unitat de Maternitat de Can Ruti, un dels pocs centres de Catalunya que compta amb un protocol i instal·lacions per a parts naturals. Cal avançar en aquest model, que ha fet passes enrere arreu del país.
- Revertir les retallades de recursos i personal pediàtric, garantint l'atenció primària propera a la ciutadania.
- Construir una segona residència pública a Santa Coloma de Gramenet
- Construir el nou Cap de Sant Crist, deute històric amb la ciutat i amb el barri de Sant Crist de Can Cabanyes a Badalona
- Garantir els recursos necessaris i ràtios de professionals de serveis socials per fer front a l'emergència social i la complexitat de les ciutats del Barcelonès on es produeixen

fortes desigualtats i pobresa agreujades per la crisi post-COVID. El nou Govern ha de garantir els recursos especialitzats, tenint en compte aquesta complexitat i manca d'oportunitats.

- Incrementar els recursos vinculats a la dependència, especialment els serveis d'atenció domiciliària, i garantir els recursos i places necessàries a les residències, al mateix temps que apostem per un canvi de model on l'autonomia i l'atenció personalitzada sigui la prioritat per un envelliment digne. Això també s'ha d'aplicar a les persones amb diversitat funcional.
- Construir un alberg social d'àmbit comarcal, prestant especial atenció a les persones sense llar, així com centres d'urgències i emergències amb diferents períodes d'estada, especialment per a famílies amb menors que han patit desnonaments.
- Reforçar els recursos destinats als serveis d'informació i atenció a les dones, així com els recursos especialitzats del territori: Servei d'Intervenció Especialitzada, perquè atenguin les usuàries sense llistes d'espera i de manera integral a totes les dones que han patit qualsevol mena de violències masclistes, i els seus fills i filles.
- Impulsar nous programes de promoció de l'ocupació de les dones, com ara el Mentoring 40+ de Barcelona Activa.

Educació

- Construir l'Institut Nou i l'Escola Santa Coloma a Santa Coloma de Gramenet, per garantir l'accés a l'educació en plenes condicions a la nostra infància.
- Finalitzar les fases per assolir la definitiva ampliació de l'escola Serra de Marina a Santa Coloma de Gramenet.
- Afrontar les reformes i millores necessàries en els centres educatius tenint en compte les noves necessitats educatives i l'antiguitat dels edificis escolars.
- Actuar per l'eliminació de les barreres arquitectòniques en els centres educatius.
- Construir la nova Escola Montigalà, un deute pendent de la Generalitat amb la comunitat educativa de la zona.
- Construir l'Institut de la Riera, amb retard des de fa anys, i on cal garantir la continuïtat del batxillerat, actualment tot en espais provisionals.
- Invertir els recursos necessaris a les escoles d'educació especial, on cada cop hi ha infants amb més necessitats específiques que requereixen atenció professional més especialitzada, baixes ràtios i una atenció digna que s'ha anat retallant. Badalona és un cas flagrant on la gestió municipal ha de compensar aquests déficits.

- Invertir als centres educatius per una educació inclusiva, que garanteixi vetlladors i vetlladores i personal especialitzat adequat a les necessitats actuals de l'alumnat, i fent efectiva l'aposta per la inclusió de la diversitat a les aules.
- Apostar per una prova pilot de renda bàsica universal a Badalona, tal com es va fer a Barcelona amb el B-Mincome.
- Posar recursos extraordinaris en inversions a escoles i instituts de la comarca, prioritzant els edificis més antics i planificant mesures urgents, a mitjà i llarg termini per garantir el confort tèrmic a les aules i espais a l'aire lliure naturalitzats.

Habitatge

- Impulsar un Pla de joc d'habitatge al Barcelonès Nord. Ampliació del parc de lloguer d'habitatge assequible, social i cooperatiu en cessió d'ús a partir de la construcció, la mobilització d'habitatges privats i l'impuls de nous models de col·laboració pública-privada-comunitària.
- Pla de joc per als assentaments existents a la comarca amb alternativa habitacional digna per a les persones afectades.
- Impulsar la rehabilitació energètica, l'accessibilitat i adequació del parc d'habitatges de la comarca posant recursos reals a la Llei de millorament urbà, ambiental i social dels barris i les viles i col·laborant amb els ajuntaments i ampliar-la a altres barris amb necessitats en el marc de la nova llei.

Territori

- Apostar pel desenvolupament de l'àmbit de les Tres Xemeneies com un dels espais més estratègics de l'AMB, amb un potencial industrial amb gran valor afegit. El nou planejament ha de preservar el litoral, apostant per la seva descontaminació, planificant, fomentant la mobilitat sostenible i abordant els efectes del canvi climàtic, tenint en compte les zones inundables. En el nostre model hi haurà una mixtura d'usos, on conviuran equilibradament equipaments, l'activitat econòmica i l'habitatge assequible i de lloguer, així com un gran parc litoral.
- Fer una aposta clara pel Consorci Badalona Sud, amb un pla integral de transformació del barri, treball transversal i col·laboració entre administracions.
- Preservar, i dotar de recursos econòmics per a la seva conservació, manteniment i gaudi de la ciutadania, patrimoni urbanístic de Badalona:
 - La serralada de Marina i les masies de Can Miravitges i la Torre Codina.

- Masies del teixit urbà: Can Cabanyes, Ca l'Andal, parts de l'Escorxador, de Can Solei i Ca l'Arnús, Can Boscà, Can Trias.
- Finalitzar el parc de Can Zam com a pulmó verd.
- Desenvolupar i dotar de recursos el Pla especial de millora urbana (PEMU) de Dalt de la Vila, per la seva riquesa històrica i valor cultural per a Badalona.
- Impulsar l'aturada cautelar de l'execució del recentment aprovat PDU-Biopol Gran Via, així com aquelles mesures orientades a impedir les conseqüències ambientals, ecològiques i sociodemogràfiques d'aquest PDU, que converteix més de mig milió de m2 de sòl no edificable en sòl edificable, pel municipi de l'Hospitalet de Llobregat.
- Promoure en determinats sectors de la ciutat de l'Hospitalet una moratòria urbanística que permeti l'estudi del creixement de la ciutat, prioritzant la regeneració del teixit urbà consolidat més degradat.
 - Coordinar el planejament del sector Gran Via amb els treballs de formulació de la nova planificació urbanística metropolitana (Pla director urbanístic metropolità) en tots els aspectes territorials, socials, econòmics i ambientals que incideixen sobre l'àmbit d'aplicació.
 - Realitzar un estudi i projecte paisatgístic per al Parc de Montigalà en cas que hi hagi afectació per la implementació de l'L1 del metro.
 - Recuperar ecològicament i paisatgísticament la zona de Cal Trabal de l'Hospitalet de Llobregat, declarada Important Bird Area (IBA) i les seves masies i millora de l'accés al riu. Rebaixar la densitat i els volums constructius proposats pel consorci de la Gran Via a la zona sud de Cal Trabal i incorporar al projecte compensacions ambientals donant suport les alegacions al projecte presentats per «la Saboga» i altres entitats.
 - Proposar una ordenació de l'espai agrícola de Can Trabal, com a part del Parc Agrari del Baix Llobregat, que garanteixi la preservació d'aquest espai en el doble context de porta de l'Hospitalet al riu i de corredor verd entre Collserola i el Llobregat.
 - Recuperar per a la ciutadania el sector de la masia Torre Gran i bassa de laminació, treballant per a la realització d'un gran parc on es combini la recuperació del bosc de ribera, la connectivitat amb la riba del riu al nord de la C-31 i la potenciació de la bassa de laminació com a espai per a la fauna amenaçada d'extinció de forma accessòria a la seva funció hidrològica.

Ocupació i indústria

- Fomentar l'ocupació de qualitat potenciant els polígons industrials existents, invertint-hi recursos en clau ecològica, amb mobilitat sostenible, i creant espais de qualitat a través de la mixtura d'usos que generen més dinamisme i oportunitats.
- Impulsar un mapa productiu de les nostres ciutats i dels polígons d'activitat econòmica; ciutats amb polígons industrials urbans, que comportin un diagnòstic.
- Impulsar plans de millora dels polígons industrials, amb una visió integradora en l'entorn urbà, incorporant els valors de l'ecoinnovació i la sostenibilitat per millorar els accessos, la mobilitat interna i la gestió de residus, serveis tecnològics, servei a les empreses i als treballadors i treballadores, afavorint aquelles infraestructures que permetin acollir noves activitats productives, amb alta rendibilitat social, generadores d'ocupació i noves professions, amb l'objectiu de dinamitzar el teixit empresarial i ser atractiu per ubicar empreses de valor afegit i crear ocupació de qualitat.
- Desenvolupar un pla de formació professional d'acord amb les realitats de cada ciutat i el seu entorn industrial i de producció. Dissenyar l'oferta de l'institut integral de formació professional de la Bastida de Santa Coloma de Gramenet.
- Crear a Badalona, entorn de la Serralada Marina, un centre de recuperació de fauna salvatge i refugi d'animals per al seu posterior retorn al seu medi natural patrimoni urbanístic de Badalona

6.2.6.3 Maresme

El Maresme és un territori que es pot dividir geogràficament i econòmicament en dues zones en funció de les seves particularitats territorials i locals. Existeix una clara diferència entre l'Alt Maresme i el Baix Maresme, el primer, més pobre i deficitari en inversions estructurals i de mobilitat, però amb una alta concentració de l'activitat turística, i el segon, atesa la seva proximitat amb Barcelona, amb uns majors índexs d'ocupació i serveis, però també amb major densitat urbanística i una major pressió sobre el preu de l'habitatge. Situació que afecta les capes més populars i està provocant processos de substitució de població per criteris de renda als municipis del baix maresme.

D'altra banda, podem distingir el Maresme interior i la costa del Maresme. En aquest cas observem que el Maresme interior, a causa de la Serralada Litoral, evidencia déficits d'inversions en infraestructures de mobilitat. No hi ha accés directe a les estacions de Rodalies i, sovint, disposen d'unes carreteres secundàries deficientes per accedir als pobles adjacents. Pel que fa als pobles de la costa del Maresme, l'N-II i la via del tren esdevenen una frontera entre els municipis i la seva costa, provocant la fractura del paisatge i de la continuïtat dels municipis. Ara, amb la caiguda del peatge de la C-32 s'obre una oportunitat de transformació per l'N-II i la mobilitat de tot el Maresme.

L'emplaçament privilegiat de la comarca, situada entre la costa, amb unes platges agradables i accessibles i un paratge natural com és la Serralada Litoral amb els seus parcs naturals Montnegre-Corredor, que s'estenen fins a la falda del Montseny i el de la Serra de Marina, provoca que l'economia del territori se centri bàsicament en el turisme. El model d'economia turística és estacional i provoca un alt nivell d'inestabilitat laboral amb contractes a temps parcial, temporals i/o de fixos discontinus.

El Maresme té una població de 450.000 habitants i té escasses capacitats per proporcionar llocs de treball suficients, això provoca un gran volum de desplaçaments cap a altres comarques i posa de manifest, un cop més, el déficit en infraestructures de mobilitat.

Tanmateix, gaudim d'una agricultura i uns productes propis, molt sovint infravalorats, que donen caràcter i personalitat a la nostra comarca com poden ser la DO Alella, les maduixes de Sant Cebrià, els pèsols de Llavaneres o el mercat de la Flor, entre d'altres. Creiem que el consum de productes locals i de km 0 és vital per mantenir la nostra economia i la nostra essència com a territori.

Per això, ens comprometem a implantar les mesures següents:

Mobilitat

- Un cop suprimit el peatge de la C-32, cal transformar-la en la via natural interurbana del territori. Nova sortida C 32 pel Torrent del Raig de Calella.
- Acceleració de la pacificació de la NII: Carril bici a l'N-II que connecti la comarca (enllaçat amb la xarxa Eurovelo 8). Via per vianants continua en tot el Baix Maresme. Transformació dels entorns de les estacions de Renfe en punts intermodals de transport públic i mobilitat sostenible.
- Acordar amb les diferents institucions i plataformes ciutadanes l'estudi per a la protecció o la reubicació de la via de la línia R1 de Rodalies (amb perspectiva ecològica) que actualment fa de frontera entre els municipis i les seves platges, tenint en compte el context de canvi climàtic i que provoca una dificultat d'accés i perillositat amb passos a nivell a molts municipis (sobretot del Maresme Nord).
- Suspendre la realització de la prolongació de l'autopista entre Blanes i Lloret, amb un fort impacte mediambiental amb la desforestació d'una gran zona.
- Incrementar la capacitat i la freqüència de la línia de tren de Rodalies R1, ampliant també l'oferta horària, amb l'objectiu de posar fi a la situació de saturació en què es troba la línia i impulsant l'ús del tren com a alternativa al cotxe en els desplaçaments intercomarcals i cap a Barcelona. Ampliació de l'oferta horària: més trens a les nits i al cap de setmana. Ampliació de la freqüència, sobretot a l'Alt Maresme, on aquesta baixa dràsticament (d'Arenys a Malgrat).
- Impulsar l'autobús al Maresme. Incrementar la freqüència i les línies interurbanes al baix maresme, per exemple dels pobles de dalt a les estacions de tren, el bus llançadora cap a Barcelona i les diferents universitats i la inclusió d'un carril bus-VAO prioritari a la C-32.
- Recuperar el projecte de línia de tren orbital entre el Maresme i el Vallès Oriental pel túnel Mataró Granollers, una proposta imprescindible per descarbonitzar els milers de desplaçaments diaris que passen per aquest eix, vertebrar el territori i descentralitzar les activitats i comunicacions.
- Treballar de manera activa tant amb la Taula per a la Mobilitat que ha de desenvolupar el Pacte per la Pacificació de l'N-II amb la Generalitat i el Consell Comarcal, com amb les plataformes ciutadanes que reivindiquen la pacificació de l'N-II.
- Construir vies verdes que connectin totes les poblacions del territori amb l'objectiu de disposar d'itineraris interurbans segurs per desplaçar-se a peu i en bicicleta,

que permetin substituir desplaçaments que avui es fan de forma contaminant en desplaçaments nets i facilitar la pràctica de l'esport.

Ocupació i economia

- Elaborar un projecte comarcal per incentivar la creació de llocs de treball estables amb un model productiu sostenible i competitiu amb un sector turístic més respectuós amb els veïns i veïnes i el medi ambient.
- Elaborar una estratègia dinamitzadora del sector agrícola de la comarca afavorint el consum de proximitat i promocionant els productes propis de cada municipi i la protecció del sòl agrícola de la massificació urbanística.

Mesures específiques de municipis del Maresme:

Arenys de Mar

- Executar les obres d'ampliació del CAP d'Arenys de Mar.
- Iniciar els treballs per transformar l'Escola Sinera en institut-escola.
- Nou equipament per l'Escola Norai de Montgat.

Calella

- Executar l'ampliació de l'Hospital de Sant Jaume per poder fer front a la prestació de serveis hospitalaris a la zona d'influència de les comarques del Maresme i la Selva en condicions de proximitat, equitat i accessibilitat.

El Masnou

- Reobertura de les urgències del CAP del Masnou.

Mataró

- Construcció del nou Hospital Sociosanitari i trasllat de l'antic hospital Sant Jaume i Santa Magdalena (solar ja cedit a la Generalitat).
- Ampliació i finançament adequat de l'Hospital de Mataró i Comarca (reivindicació històrica).
- Mataró. Construcció d'un nou sociosanitari un cop posat a disposició el solar per l'ajuntament.
- Construcció del nou CAP Cirera-Molins (hi ha previsió, però no partida).
- Construcció de l'Escola Joan Coromines (solar preparat i cedit a la Generalitat).
- Construcció de l'Escola Germanes Bartomeu (barri d'alta complexitat i vulnerable).

- Construcció de l'Institut Les Cinc Sènies (actualment en barracons).
- Àrees de rehabilitació (Llei de barris verds) dels barris Rocafonda-Palau-Escorxador i del barri de Cerdanyola (barris més degradats de la ciutat).
- Millorar la freqüència a 15 minuts de la C-10 Mataró-Barcelona.
- Crear nova línia de bus exprés per als barris de l'est de la ciutat que connecti Mataró amb Barcelona.

Montgat

- Construcció edifici Escola NORAI (en barracons des de 2017).

Pineda de Mar

- Pineda és el municipi de la zona amb menys places públiques a residències per a gent gran. Cal una ampliació de les places.
- Nova escola a Poblenou.

Premià de Mar

- Les millores a l'IES Premià (projecte de rehabilitació aturat) necessàries per augmentar les places públiques d'FP, tant de Cicle Formatiu de Grau Mig (CFGM), Cicle Formatiu de Grau Superior (CFGS) com dels Programes de Formació i Inserció (PFI).
- Garantir subvencions a noves escoles bressol municipals.

Vilassar de Mar

- Acceleració de la pacificació de la N-II.

6.2.6.4 Vallès Occidental

El Vallès Occidental és un territori referent de l'Arc Metropolità pel seu teixit industrial; i pel fet de ser un dels principals nusos de comunicacions de Catalunya.

Es tracta també d'un territori divers, amb municipis que formen part de l'Àrea Metropolitana i d'altres que no. Diverses dinàmiques de població, econòmiques i de serveis conviuen en aquest territori. Les dues capitals, Terrassa i Sabadell, tenen més de 440.000 habitants. Tenim un dels municipis més rics i un dels més pobres de Catalunya (Sant Cugat i Badia del Vallès respectivament).

Davant la crisi climàtica, evidenciada per l'augment de temperatures i onades de calor, es fan més necessàries que mai polítiques que fomentin la mobilitat sostenible entre el nostre territori. Com a comarca densament poblada i amb infraestructures viàries d'alta capacitat que creuen el territori, és necessària la reducció dràstica de les emissions, que en gran manera depenen de la mobilitat. Hem de reivindicar un Vallès interconnectat per via ferroviària i reduir els desplaçaments en vehicles motoritzats així com el transport de mercaderies per vies ferroviàries en comptes de per carretera, fet que augmenta i perjudica les ciutats del nostre territori altament industrialitzades, a la qualitat de l'aire que respiren els nostres ciutadans i ciutadanes.

L'increment de desplaçaments a peu i en bici, el teletreball i la flexibilitat horària es perceben, ara més que mai, com a eines útils, possibles i acceptables per reduir les aglomeracions, esglaonar l'hora punta i aprofitar millor les infraestructures disponibles. És el moment que a la comarca es repensin les infraestructures pendents prioritant la intermodalitat i el transport públic, no el vehicle privat.

La crisi de la COVID-19 va posar de manifest les desigualtats amb la destrucció de l'ocupació. Ocupació que encara no s'ha reconduït en el nostre territori. Una ocupació que va caient i que evidencia que no només cal apostar per models productius més diversificats sinó que hem d'avançar cap a una formació professional que respongui a les necessitats actuals del teixit empresarial i industrial de la comarca, essent generadors d'oferta formativa que miri cap al futur i que creï generacions de treballadors i treballadores preparades per les ofertes actuals i les feines del futur, amb mirada cap a la sostenibilitat ambiental i la transició ecològica.

La pandèmia que va fer aflorar les febleses i alhora la importància de disposar d'un sistema de salut pública potent, amb suficients recursos humans i econòmics. És imprescindible blindar el sistema públic i dotar-lo de més recursos en tots els seus nivells, principalment en l'Atenció Primària i són moltes les veus dels professionals i usuàries de la salut pública que alerten de la manca de mitjans. Encara ens queda molt per reclamar i aconseguir en aquest territori

en matèria de millora, inversions i increment de serveis de salut pública.

L'elevat preu de l'habitatge de lloguer a la comarca (764 € de mitjana segons dades del 2022) i l'escassetat d'habitatge assequible o d'HPO posen de manifest la necessitat de polítiques d'habitatge que apostin per la rehabilitació i la construcció d'habitatge protegit i d'habitatge de lloguer assequible.

Proposem les següents mesures:

Salut

- Construir l'Hospital Ernest Lluch, en projecte des de 2006, que donaria servei a més de 200.000 habitants del Vallès dels municipis de Montcada i Reixac, Cerdanyola, Ripollet, Barberà del Vallès i Badia del Vallès, i que alhora serviria per descongestionar l'Hospital Parc Taulí de Sabadell.
- Compromís per a l'elaboració del pla funcional del CAP Nord a Terrassa.
- Revertir les retallades en salut i garantir que la comarca disposi d'una assistència primària d'excel·lència. Impulsar una xarxa de psicòlegs públics com a servei bàsic dels equips d'assistència primària.
- Treballar activament perquè l'Hospital Taulí esdevingui un hospital de tercer nivell, tal com la Vall d'Hebron o Bellvitge. Reduir llistes d'espera, incrementar els llits hospitalaris i també socio-sanitaris. Recuperar el servei d'oncologia pediàtrica. Incrementar la capacitat de diagnòstic per la imatge, augmentant els equipaments destinats a les radiografies simples, a la realització de TAC i ressonàncies, per aconseguir la reducció dràstica dels temps d'espera per fer aquestes proves.
- Fer les inversions necessàries per construir les residències de persones grans públiques amb les quals la Generalitat ja s'ha compromès.

Mobilitat

- En el marc del conveni pactat amb el Ministeri de Transport, cal acordar la desprogramació definitiva de l'Autovia Orbital de Barcelona (B-40 i les seves derivades com la Ronda Nord de Sabadell) i demanar la transferència a la Generalitat de Catalunya de les partides pressupostàries d'inversió previstes per aquesta actuació, per tal que puguin ser destinades a la millora de les vies d'interconnexió locals i les infraestructures de transport públic a les comarques del Vallès Occidental i Oriental.

- Acordar amb el govern de l'Estat un pla de rodalies comarcal que prioritzi del nou intercanviador al sud de Barberà del Vallès que connecti l'R4 i l'R8 de Rodalies que permetria la connexió Catalunya central-Terrassa-Sabadell-Granollers amb un sol intercanvi.
- Manteniment del traçat actual de l'R3 i el seu lligam amb l'estació de Sta. Perpètua, aconseguint el By-Pass i l'augment de la freqüència de l'R8 al municipi.
- Impulsar definitivament els intercanviadors de Renfe i FGC a Volpelleres i Hospital General, alhora que es prioritza el perllongament de la línia S2 de FGC fins a Castellar del Vallès.
- Planejar el tramvia UAB-Montcada que permetria també, amb una longitud de 10 km, la connexió entre Rodalies i FGC.
- Reclamar a ADIF i el Ministeri de Transports i Agenda Urbana la instal·lació de barreres sonores i protectores a l'AP7 i els ferrocarrils.
- Potenciar els Plans de desplaçament d'empresa als polígons industrials de la comarca amb busos compartits entre diverses empreses d'un polígon, busos de connexió, busos a la demanda, etc.
- Avançar en una política tarifària més afavoridora pels veïns i veïnes del Vallès i que fidelitzi usuaris i usuàries del transport públic.
- Acompanyar als municipis que ho necessitin a establir ZBE i zones urbanes d'atmosfera protegida (ZUAP) de caràcter estructural, que han de servir per limitar els desplaçaments en transport privat i afavorir la demanda en transport públic.
- Acomplir els plans de millora de la qualitat de l'aire de l'àrea d'influència del Vallès.
- Preservar i potenciar les vies verdes del Vallès entre la serralada prelitoral i la litoral per garantir la connectivitat ecològica i la continuïtat paisatgística dels espais oberts metropolitans.

Habitatge

- Ampliar l'oferta d'habitatge negociant amb l'Agència Catalana d'Habitatge per treballar cap al reconeixement de la propietat coercitiva i augmentar el parc d'habitatge de lloguer assequible i HPO de lloguer.
- Explorar la cessió d'ús de terrenys públics, la utilització de mòduls, el reaprofitament de contenidors industrials, les cooperatives d'habitatge, etc. per fer més ràpida i democràtica la nova construcció.

Educació

- Millorar les instal·lacions educatives, acabar els barracons en les escoles del nostre territori així com l'impuls d'espais d'ombres a escoles i instituts, així com a millorar la climatització dels centres educatius.

Justícia

- Impulsar la rehabilitació dels jutjats de Sabadell i Rubí, així com la instal·lació dels nous jutjats de Sant Cugat.

Transició ecològica

- Fer valdre el territori vetllant per la protecció de l'espai natural de Gallecs i el desenvolupament del Pla especial del parc territorial del Vallès.

Seguretat pública

- Dotar el parc de bombers de Rubí-St. Cugat-Castellbisbal d'un camió escala, així com dels mitjans humans necessaris per garantir un servei adequat i en condicions de seguretat pels bombers.
- Revertir la recent decisió de tancar els GRAF de Rubí, augmentant les dotacions existents actualment amb bombers i bomberes procedents de les noves promocions.

Economia i ocupació

- Reactivar amb un nou impuls el Pacte per la Reindustrialització del Vallès amb la implicació de tots els actors socials i econòmics amb una dotació econòmica suficient per avançar cap a nous models d'economia verda i ocupació de qualitat, introduint propostes i mesures per treballar cap a un pacte de la Indústria en la transició ecològica, creant comunitats energètiques entre empreses, indústries, ens locals i ciutadania.
- Impulsar la formació professional i formació contínua amb propostes adaptades a les necessitats presents i futures del mercat laboral del Vallès, posant en marxa el Centre Ocupacional de la Torre del Rector a Santa Perpètua.

6.2.6.5 Vallès Oriental

El Vallès Oriental és un dels territoris frontissa entre l'Àrea Metropolitana de Barcelona i la Catalunya Central.

El Vallès Oriental té una població de més de 400.000 habitants. És una comarca extensa i plural, que ha de gestionar la seva pròpia diversitat, amb un potent pol industrial i econòmic i unes ciutats i pobles densament poblats al sud, un sector serveis centrat al voltant de la capitalitat de Granollers, i un nord més rural i turístic, llevat del pol industrial del Baix Montseny, entorn de Sant Celoni.

Aquesta pluralitat de sectors i realitats dificulta les apostes estratègiques territorials i obliga a una major especialització, a més d'una oferta de serveis adequada al conjunt de la comarca. En aquest sentit, el Vallès Oriental continua pendent de resoldre la seva mobilitat interna, així com la seva relació àgil amb el Vallès Occidental i el Maresme.

Aquest és un dels territoris més productius i motor industrial de Catalunya, però a la vegada disposa d'espais naturals emblemàtics i d'un model turístic que es debat entre el consum i gastronomia.

Ens comprometem a implantar les següents mesures:

- Promoure un Pla de connexió del transport públic entre les poblacions del Vallès Oriental amb l'objectiu que la ciutadania vallesana aposti pel transport públic en detriment del transport privat.
- Activar la línia Orbital Ferroviària que ha d'enllaçar el Garraf, els dos vallesos i el Maresme superant l'hegemonia de model radial i reforçant la connexió entre aquestes comarques i promoure una mobilitat sostenible.
- Continuar desenvolupant, amb el govern de l'Estat, el desdoblament de la línia ferroviària R3 (Barcelona-Ripoll).
- Potenciar un Pla de construcció de residències públiques, així com la construcció d'habitatge per a persones grans que comparteixin espais comuns, coordinat entre la Generalitat i els ajuntaments.
- Promoure la creació de l'Oficina d'atracció de noves activitats empresarials amb l'objectiu de desenvolupar polítiques de captació d'empreses i d'inversions empresarials fonamentalment d'empreses de tecnologia neta i que donin suport al desenvolupament d'una política industrial sostenible i també en l'àmbit de la indústria 4.0.
- Impulsar polítiques d'ocupació, creant l'Observatori de la formació, com a instrument permanent i innovador de detecció de les necessitats formatives capaç de concretar propostes i millora en la planificació i l'oferta.

- Impulsar un Pla d'acció per reduir la contaminació atmosfèrica, lluminosa i sonora i la reducció de les emissions de gasos d'efecte hivernacle, així com elaborar plans d'actuació per a l'energia sostenible com a eina estratègica de planificació energètica que desenvolupi les principals accions d'eficiència energètica i d'implantació de fonts d'energia renovable.
- Impulsar l'estudi i el desenvolupament de la protecció de més espais agroforestals a la Plana del Vallès i promoure l'agricultura de proximitat i ecològica impulsant la producció, distribució i consum d'aliments ecològics i de proximitat.
- Garantir la presència de pediatria a tots els centres d'atenció primària del Vallès Oriental i revertir les retallades que han deixat sense atenció d'urgències a bona part de la ciutadania. Així mateix, garantir l'adequada presència de metges especialistes (psicologia, ginecologia, etc.) arreu de la comarca.
- Impulsar un pla d'adaptació al canvi climàtic, per renaturalitzar els nostres pobles i ciutats, recuperant el verd urbà i generant plans d'ombres i refugis climàtics.
- Avançar en una gestió eficient i individualitzada dels residus domèstics, impulsant els sistemes de porta a porta o de contenidors tancats i fent camí cap a la taxa justa segons generació.
- Posar límit a les batudes de caça que privatitzen els nostres espais naturals, limiten la mobilitat i l'oci dels veïns i veïnes i són un risc per a la ciutadania, a més de ser altament ineficients per als seus presumptes objectius. Alhora, impulsarem mesures ètiques de control poblacional d'animals als nostres espais naturals.

6.2.7 Camp de Tarragona

El Camp de Tarragona té un gran potencial pel que fa al patrimoni històric, cultural i mediambiental, i disposa d'una activitat econòmica que en els darrers anys s'ha decantat massa cap als serveis i el turisme. És per això que ens cal reequilibrar els sectors econòmics, apostant per la reindustrialització no contaminant i donant suport al sector primari per no caure en el monocultiu turístic extractiu.

Per millorar el Camp de Tarragona proposem les següents actuacions prioritàries:

- Pel que fa a la seguretat industrial, cal fer un esment especial als diversos accidents que han deixat al descobert la precarització que les treballadores del sector químic estan patint des de fa molt de temps: reducció de plantilles, subcontractació i externalització de serveis que fan incrementar exponencialment els beneficis de les empreses del sector, en detriment de les condicions laborals i de seguretat de les treballadores. Han passat quatre anys i no s'han actualitzat els plans de seguretat ni els mecanismes per assegurar el seu compliment. És necessària una major inversió en la inspecció de treball per regular amb més celeritat les infraccions, més personal pel funcionament de les empreses i responsables d'actuació en cas d'accident.
- Cal també implementar una reforma legislativa que garanteixi més seguretat a les indústries petroquímiques, mentre s'avança en el nou model socioeconòmic que tingui en compte la sostenibilitat del territori i la transició energètica. Aquest canvi ha de ser un revulsiu per a la inversió per part de les empreses i per incrementar els llocs de treball. Cal obrir la participació en els sindicats, garantint convenis que expulsin la precarietat laboral de les indústries. Calen plans d'autoprotecció de les empreses i controls de la qualitat de l'aire, que es compleixin les mesures pactades al Parlament i més transparència en els mesuradors i substàncies que s'emeten.
- Davant la complicada situació del sector agrari, s'ha de potenciar la producció de qualitat, protegir l'explotació agrària de mitjanes dimensions, tot garantint la fixació de costos de producció i de preus justos que permetin la viabilitat del sector. Cal vetllar pel compliment de les regulacions ambientals existents, simplificant la tramitació burocràtica que comporten. Cal garantir ajuts pel reg amb degoteig. Cal fomentar el producte de proximitat mitjançant la creació de segells de qualitat que atorguin valor afegit a allò que es genera al territori.
- Les zones rurals del Camp de Tarragona tenen mancances importants en la provisió de serveis públics bàsics, fruit de l'infrafinançament històric per part de la Generalitat: falta de depuradores que sanegin els rius

malmesos de la zona, escoles amb barracons, i dèficits importants en àmbits com la mobilitat i la sanitat. Cal posar-hi remei.

- Pel que fa al turisme, cal lluitar contra models de desenvolupament turístic extractius i especulatiu, com ara el complex Hard Rock, que ocasionen la precarització de treball i de les vides del veïnat del Camp de Tarragona; i, en canvi, apostar (amb finançament adequat i capacitat d'agents públics i privats) per productes de baix impacte social i mediambiental i alt valor afegit, com ara el turisme cultural i de patrimoni, el turisme rural i actiu, i el turisme de benestar i familiar. Volem promoure activament la millora de les condicions de treball al sector turístic amb accions de suport a les empreses que ofereixen condicions laborals dignes i capgiren la tendència a la feminització del treball. És necessari marcar límits als macroprojectes (ampliació de l'aeroport del Prat i dels terminals de creuers als ports) que augmenten la vulnerabilitat climàtica del territori i la pressió turística.

Deixarem sense efecte la tramitació de la modificació del Pla director urbanístic de reordenació de l'àmbit del centre recreatiu turístic de Vila-seca i Salou, "Hard Rock" que afecta una superfície de: 816,32 hectàrees, i que encara té com a objectiu principal la implantació de tres sectors d'activitat econòmica relacionada amb el turisme, congressos, convencions, hotels, comerç i activitats de joc i apostes per insostenible ambientalment i per promoure un model contrari als nous projectes d'innovació econòmica per Catalunya i pel Camp de Tarragona.

En conseqüència, promourem la declaració de caducitat, per manca d'objecte del concurs públic per obtenir fins a un màxim de quatre autoritzacions per a la instal·lació i l'explotació de casinos de joc en el centre recreatiu turístic de Vila-seca i Salou, per força major sobrevinguda a conseqüència de la Sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya de 29/9/2020 que declara la nul·litat de ple dret de l'ordenació del sector 1 CTI.

- Promourem un nou Pla director urbanístic que valori les possibilitats i oportunitats de definir un nou model en què es combinin i facin compatibles:
 - La recuperació i protecció dels valors ambientals d'aquest àmbit, situat en una posició estratègica pel Camp de Tarragona, en especial la vegetació i la fauna i la seva relació amb la resta del sistema d'espais lliures (corredors biològics) i costaner, així com el sistema hídric, tant de superfície com freàtic.
 - La creació d'un Parc agrari per la promoció d'activitats agrícoles sostenibles i d'alt valor afegit, destinat, en primer lloc, a aquells propietaris expropiats en el seu dia que vulguin exercir el dret de reversió de les seves terres i a la implantació de nous pagesos.

- La creació d'un gran sistema públic metropolità pel Camp de Tarragona, en què tinguin cabuda espais lliures, activitats esportives, culturals i de lleure.
- La implantació d'instal·lacions de generació d'energies renovables: horts solars.
- La implantació de centres de recerca, innovació i desenvolupament en el camp de l'energia, l'alimentació i la química verda, en associacions publicoprivades i amb participació.
- Pel que fa a la mobilitat, el Camp de Tarragona necessita un calendari amb terminis clars de posada en marxa del TRAMCAMP i aprofitar la finalització de les concessions de línies de busos per enllaçar radialment les poblacions de les comarques tarragonines amb epicentres a Reus, Tarragona i Valls, de preferència amb un operador públic, que empri vehicles respectuosos amb el medi ambient
- En habitatge, calen inversions en parc d'habitatge públic als municipis i línies d'ajuts per a rehabilitació. Igualment, convé fer més extensius els ajuts al lloguer d'habitatge. A la costa cal promoure l'adopció de plans i regulacions que limitin la proliferació d'habitatges d'ús turístic en zones de mercat d'habitatge tensionat. Cal habitatge dotacional per a col·lectius especials i també per a joves.
- Les polítiques hídriques no es fan quan hi ha sequera: ens cal planificació ecològica, adaptació, inversió i gestió pública. Aquesta sequera és només l'aperitiu del qual vindrà si no transformem ciutats i models de consum. Cal aprofitar les aigües reciclades tant pel reg agrícola com per noves instal·lacions industrials, i cal acabar amb el transvasament del riu Siurana per resoldre l'abastament del Priorat.
- Àrea Metropolitana. El Camp de Tarragona és de facto la segona àrea metropolitana de Catalunya a causa dels fluxos que s'hi produeixen. Ara cal posar-se a treballar per respondre a aquesta realitat i millorar els serveis que rep la ciutadania, des d'una perspectiva redistributiva. La Generalitat ha d'ajudar en aquest procés.
- Cal millorar la protecció del nostre patrimoni natural mitjançant l'ampliació dels espais de la demarcació de Tarragona que tinguin la consideració d'espais d'interès natural (PEIN). Per exemple, el Bosc de la Marquesa i l'entorn de les platges del litoral tarragoní. Manteniment de les senyalitzacions dels espais naturals Natura 2000, PEIN, zones LIC, etc. Plans especials per a les Muntanyes de Prades i Serra de Llaberia.
- Millorar la gestió de la sanitat i les residències al Camp de Tarragona. L'Hospital Sant Joan de Reus i l'Hospital Joan XXIII de Tarragona han de tenir una gestió 100%

pública, transparent i amb condicions de treball dignes, i contractar el personal necessari per reduir les llistes d'espera de les intervencions. Ampliar i millorar el servei de trasllat de persones malaltes.

- Posada en marxa d'un nou consultori a Aiguamúrcia.
- Contractar el personal necessari per a les plantes ja rehabilitades de la residència de gent gran de la Mercè de Tarragona per donar entrada a persones que fa més de catorze mesos que estan en llista d'espera. Pel que fa a la residència de Reus cal compatibilitzar les obres amb l'atenció a les persones residents. Impulsar des dels ajuntaments la cessió de solars i espais públics per construir-ne de noves i alleugerir les llistes d'espera, sempre de gestió pública directa. Acabar amb el col·lapse de la llei dependència, que fa que hi hagi persones que acaben morint esperant aquests serveis.
- Vetllar per una educació pública i de qualitat tant universitària com de formació professional, aproximant-les al territori i al seu teixit productiu. Acabar amb les retallades d'unitats d'escoles públiques per la baixada de població escolar i començar a reduir els concerts. Reduir ràtios i augmentar les beques de menjador o d'accés a estudis superiors. Reforçar el model de campus extens de la Universitat Rovira i Virgili i potenciar la col·laboració en la transferència de coneixement als sectors productius del territori.
- La cultura com a base del desenvolupament humà i com a baluard contra el populisme i l'extrema dreta. Creació d'una xarxa d'equipaments culturals públics i privats escampats per tot el territori, amb dotació pressupostària, per generar sinergies entre les activitats culturals.
- Impulsar l'acord de tancament progressiu de les centrals nuclears i, en substitució, la creació d'una empresa de capital i gestió públics, especialitzada en subministrament elèctric mitjançant fonts renovables. Apostar per un model energètic alternatiu al model nuclear de Vandellòs i Ascó, plantejant una alternativa sostenible econòmicament i ambientalment per al territori i les persones treballadores implicades. És imprescindible potenciar les comunitats energètiques i la producció energètica al voltant de les zones de consum, així com protegir els sòls agrícoles fèrtils dels macroprojectes solars, implantant-los en zones ja ocupades per infraestructures (zones industrials, vials de comunicació, sostres d'edificacions).

6.2.8 Terres de l'Ebre

Les Terres de l'Ebre disposen d'una gran riquesa natural com és el riu Ebre, el seu delta o el massís dels Ports de Tortosa-Beseit. És un territori ric en recursos patrimonials i té una magnífica situació estratègica dins de l'arc mediterrani. També compta amb sectors econòmics destacats, com l'agroalimentari, l'energètic o la pesca, entre d'altres. La inexistència d'una política d'equitat territorial ha desfavorit el progrés a les Terres de l'Ebre i ha comportat la pèrdua de serveis incrementant les amenaces.

Les Terres de l'Ebre són un dels territoris més envellits i despoblats de Catalunya. La Terra Alta ostenta l'índex d'envelliment més alt de tota Catalunya. Cal impulsar polítiques d'ajut a la gent gran, així com polítiques socials de discriminació positiva que facilitin el retorn de la gent jove al territori.

El canvi climàtic està representant una amenaça per a les àrees costaneres de la conca mediterrània, que es veuen afectades per l'augment de l'erosió, la disminució de la descàrrega de sediments, la intensificació de les inundacions, la intrusió d'aigua salada i la pèrdua de biodiversitat. Aquests problemes s'intensifiquen amb especial preocupació en el cas de delta de l'Ebre, un dels sistemes fluvials més importants de la Mediterrània. D'altra banda, s'ha posat de manifest que el teletreball ens ofereix una possibilitat real de conciliar la vida feina i la vida familiar, però també d'exercir determinades opcions laborals sense necessitat de viure en les grans ciutats o les seves àrees metropolitanes. El teletreball ofereix la possibilitat d'incidir de forma positiva en l'equilibri i equitat territorial. Per a això, cal impulsar polítiques per garantir una connectivitat adequada i de qualitat a tot el país i que es posin facilitats a empreses, autònoms i emprenedors per a l'extensió del teletreball.

Ateses aquestes consideracions, es proposa:

- Elaborar un pla de promoció del teletreball acordat amb els sindicats que desenvolupi la normativa, amb garanties de connectivitat i accés als serveis bàsics de salut, cultura i educació. El pla inclourà les infraestructures necessàries per estendre les noves tecnologies als municipis rurals (fibra òptica, cobertura adequada de telefonia mòbil...).
- Afavorir la rehabilitació, el lloguer i la compra d'habitatges existents en els municipis de la Catalunya rural, amb l'establiment d'ajudes a cooperatives i famílies.
- Construir un nou hospital universitari de referència de les Terres de l'Ebre.
- Ampliar el consultori sanitari de Bot, actualment en unes dependències totalment deficitàries.

- Impulsar mecanismes i mesures encaminades a atraure professionals del món sanitari cap a les zones rurals, i sobretot, especialistes cap als centres d'assistència sanitària de les Terres de l'Ebre, valorant la possibilitat d'establir mesures de discriminació positiva cap als que optin per desenvolupar la seva tasca professional en centres sanitaris de les comarques perifèriques o rurals.
- Planificar i posar en marxa una xarxa d'atenció sanitària bàsica que cobreixi tots els municipis de les Terres de l'Ebre i eviti a la ciutadania de les poblacions més petites el mínim de trasllats per visites als centres d'assistència primària. Per això augmentarem l'actual plantilla de metges de família.
- Impulsar una política hídrica a Catalunya basada en els principis de la nova cultura de l'aigua, partint del rebuig a qualsevol transvasament o sistema de regadius que impliquin ampliacions o noves extraccions d'aigua del riu i convertir les aportacions de cabals i sediments al tram final del riu en una prioritat per salvar el Delta.
- Impulsar la reducció progressiva del minitransvasament de l'Ebre (CAT) al Camp de Tarragona, establint un "Pacte per l'Ebre" per retornar de manera programada i consensuada, els cabals del riu gestionats pel Consorci d'Aigües de Tarragona (CAT).
- Implementar, als municipis ebrencs, mesures de control i racionalització del consum d'aigua, i inversió en infraestructures i mecanismes de millora de la qualitat de l'aigua del medi natural i de la destinada al consum de boca.
- Apostar per fer de les Terres de l'Ebre, en la seva condició de reserva de la biosfera, un referent de la sostenibilitat i la qualitat en l'activitat econòmica. La qualitat dels productes i el valor afegit aportat permetran la generació de llocs de treball qualificats i ben remunerats. Entre d'altres, impulsarem polítiques públiques i línies d'ajuts per a l'impuls i consolidació de les produccions agràries i ramaderes que potencien els valors de la marca Ebrebiosfera (arròs, oli, vi, cítrics, carn, fruita dolça, etcètera).
- Posar especial atenció al desenvolupament d'activitats centrades en nínxols de mercat amb projecció de futur i possibilitats d'oferir valor afegit i bons resultats econòmics.
- Crear un banc públic de terres agrícoles i silvícoles vinculat a l'assumpció de compromisos agroecològics.
- Desenvolupar l'Autoritat Territorial (ATM) de les Terres de l'Ebre, per garantir la participació de la societat civil ebrencs en la presa de decisions sobre la mobilitat al territori i amb l'objectiu de treballar per acordar amb el govern de l'Estat unes bones connexions de ferrocarril amb Tarragona ciutat i, sobretot, amb el Camp de Tarragona; i també amb Barcelona, València, Madrid, Girona, Saragossa i la resta de territoris anteriorment esmentats.
- Construir dues estacions intermodals de passatgers, una a l'Aldea i l'altra a Móra la Nova perquè el ferrocarril estigui ben connectat amb el territori mitjançant una bona xarxa capillar de transport per carretera.
- Impulsar la creació d'una estació intermodal de mercaderies a l'Aldea.
- Ampliar la xarxa d'autobusos a les terres de l'Ebre, xarxa que ha de representar la capillaritat en el transport amb els pobles més allunyats.
- Actualitzar i implementar el pla de mobilitat de les Terres de l'Ebre.
- Potenciar el desenvolupament del tren-tram de les TTEE.
- Fomentar un turisme de qualitat lligat al medi rural i de costa.
- Establir les bases per a un model descentralitzat de producció d'energia, prioritzant les energies renovables, propiciant l'autoconsum i contribuint a l'equilibri territorial defugint de la massificació èdica al territori, tot desplegant instruments normatius per ubicar els projectes èdics prop dels grans centres de consum i derogant i/o modificant l'actual normativa.
- Ampliar el parc natural dels Ports incloent la Serra de Pàndols i Cavalls.
- Mantenir i posar en valor el patrimoni natural mitjançant una gestió forestal sostenible i fomentar la biomassa.
- Elaborar un Pla per impulsar i facilitar la instal·lació de noves empreses als grans polígons industrials que han quedat en desús a les Terres de l'Ebre.
- Crear i oferir línies de subvencions per recuperar i protegir els espais naturals i urbans afectats per les inclemències meteorològiques que afecten les Terres de l'Ebre a causa de l'impacte del canvi climàtic.
- Ampliar la Via Verda de la Terra Alta i el Baix Ebre fins a Amposta i Sant Carles de la Ràpita, connectant així l'actual traçat amb les vies ciclistes del Delta de l'Ebre.
- Desenvolupar la nostra proposta de llei de millora urbana, social i ambiental de barris i viles per millorar l'habitatge de les zones degradades com els nuclis antics de Tortosa, Ulldecona o Móra d'Ebre.

- Desenvolupar la nostra proposta de llei d'equitat territorial per al desenvolupament sostenible de les àrees rurals per afavorir un repartiment de drets i deures equitatiu entre els diferents territoris de Catalunya.
- Pla per a la protecció del Delta de l'Ebre. Les actuacions de protecció i recuperació del delta de l'Ebre s'han d'ajustar al criteri "solucions basades en la naturalesa", corregir els danys ocasionats per polítiques i actuacions errònies que superen l'àmbit del delta i de la seva conca i incorporar mesures de mitigació, adaptació i compensació.
- Realitzar un exhaustiu "estudi ambiental estratègic" del projecte com a element fonamental del "Pla de protecció", en el qual s'estudiïn i avaluïn totes les alternatives de protecció del delta i la seva línia costanera, incloses les estructures rígides.
- Accelerar-se les actuacions d'activació dels aportaments de sediments des de la conca mitjana de l'Ebre. Realitzar actuacions experimentals d'aportacions extraordinàries de sediments. Considerar un altre tipus d'intervencions que preservin l'activitat econòmica dels arrossars, marisqueria, pesca i activitats associades en la franja de protecció.
- Reduir en tot el possible les actuacions expropiatòries. Considerar mesures que permetin una gestió adaptativa de les mitjanes ambientals en els terrenys situats a la zona d'afectació costanera que siguin compatibles amb activitats econòmiques condicionades.
- Promoure la revisió i adaptació de les previsions del Pla Hidrològic de l'Ebre (PHE) per fer-lo coherent amb els requisits de protecció del delta, i del conjunt de les característiques morfològiques i ambientals de la conca, especialment en matèria de cabals ecològics i aportació de sediments
- Establir un pressupost d'inversions creïble i efectiu per a un programa de primeres actuacions i mesures urgents d'atenuació dels efectes dels temporals marítims i de l'elevació del nivell del mar.
- Impulsar un Pla integral per a la preservació i recuperació ambiental, social i econòmica del Delta de l'Ebre (Pla integral social i ambiental del delta de l'Ebre).
- Promoure que aquest sigui un projecte d'interès europeu que es concreti en inversions de tota mena, tant de recuperació ambiental, territorial, de preservació de la regressió de la línia costanera i la subsidència del Delta, com en la millora de les infraestructures agrícoles, energètiques, de diversificació econòmica, extensiu a la resta de les Terres de l'Ebre.
- Promoure l'Observatori Hidrològic del Delta de l'Ebre i el contracte de millora de la informació hidrològica disponible a la Xarxa d'Indicadors Ambientals del Delta.
- Reactivar la "Comisión para la Sostenibilidad de las Terres de l'Ebre (CSTE)", com a òrgan d'assessorament i participació del grup de treball Estat-Generalitat encarregat de la formulació, impuls i seguiment del PIPDE, amb la voluntat d'establir mecanismes que facilitin i afavoreixin la implicació i el compromís de tots els actors socials, econòmics, científics i les administracions públiques competents (Estat, Generalitat i administracions locals) en la planificació i execució de plans i programes orientats a la sostenibilitat del tram català de l'Ebre, dotant-lo de recursos tècnics i econòmics propis.

comuns

Sumar

